image
not
available

H. Mon. 522

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

REGULA

R CLERI.

Digitized by Google

Bayerische
Staatsbibliothek
Muenchen

REGULA CLERI

EX SACRIS LITTERIS,

SANCTORUM PATRUM MONIMENTIS,

ECCLESIASTICISQUE SANCTIONIBUS EXCERPTA.

Studio & opera SIMONIS SALAMO, & MELCHIORIS GELABERT, *Preſb. Doctorum & Miſſionariorum Diœceſis Elnenſis.*

PRIMA EDITIO.

Poſt tertiam Avenionenſem, & primam Romanam.

Quicumque hanc regulam ſecuti fuerint, pax ſuper illos, & miſericordia.
Ad Gal. 6.

TRIDENTI,
Apud F. M. BATTISTI, Typ. & Bibl.

M. DCC. LXXV.

Cum Approbatione & Super. Permiſſu.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLUSTRISSIMO,

AC REVERENDISSIMO

DOMINO DOMINO

FRANCISCO ANTONIO REDOLFI

TRIDENTINÆ DIŒCESEOS

IN SPIRITUALIBUS

PRO-VICARIO GENERALI.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLUSTRISSIME,
AC REVERENDISSIME
DOMINE

CUm hujuſce Libri, in quo tota Gallia, ac ipſamet Roma-

Digitized by Google

na Eccleſia verum Eccleſiaſtici Hominis ſpiritum agnovit, quemque TUO conſilio pro directione inſignis Cleri Tridentini optimum judicaſti, dedicationem TUO nomini inſcriptam acceptare dignatus es; non alio pacto in hac alma Civitate typis editum voluiſti, quam ut nihil de TE loquerer.

Qua-

Digitized by Google

Quapropter ut ſtem promiſſis ne ullum quidem de TUIS Virtutibus, ac meritis proferam verbum; ſed ſi ego tacebo, TUA loquetur Manſuetudo, qua omnes Perſonarum cœtus mirifice afficis; TUA Juſtizia, qua omnia, quæ ſunt Sacerdotii, viriliter promoves, ac invicte defendis. TUA

Humilitas, qua non dedignaris omnibus omnia fieri, ut omnes ſalvos facias. Populus, Nobilitas, Clerus pro me laudum præconia emittent, nec laudare ceſſabunt, donec in TE Humanitatem, Modeſtiam, Charitatem, Sapientiam, Miſericordiam in pauperes, ac Litterarum, & Litteratorum

rum Patrocinium, quæ nunquam in te deficient; admirantes ſuſpicient. Hæc omnia probe ſciens Celſiſſimus, ac Reverendiſſimus noſter EPISCOPUS, & PRINCEPS CLEMENTISSIMUS CHRISTOPHORUS SIZZO TE ſuum in ſpiritualibus Pro-Vicarium in ipſo ſui regi-

minis exordio elegit, ac non multo poſt ſupremum TIBI Vicarii Generalis Gubernium obtulit. Cui quidem muneri, quamvis TU invicta humilitate renuntiaveris attamen ille Providentiſſimus PRINCEPS non alium præter TE Paſtoralis curæ conſortem, & Adminiſtrum voluit; Hinc ita factum eſt, ut

re

Digitized by Google

re certò ſin minus nomine totum hujuſce Diœceſeos pondus unus ſuſtineas. Quæ, cum ita ſint, taceamus Virtutes TUAS quæ in publica jam luce verſantur; dicam unice, quod in Editione hujuſce Libelli, quantum Clerum, & Populum ames, abbunde appareat; hac enim directionem, & ſpiri-

Digitized by Google

tum Sacerdotii Domini noſtri JESU CHRISTI ſic promovere voluiſti, ut DEO Sacerdos, & Populus acceptabilis, bonorumque ſectator Operum efformetur. Accipe ergo ILLUSTRISSIME, AC REVERENDISSIME DOMINE, &, qui opus incæpiſti, perfice, felici auſpicio adla-

bo-

Digitized by Google

borans, ut illi diu, noctuque Sacerdotes TUI ſtudeant; dum ego Sacras exoſculatus manus, ſummaque demiſſione meipſum TIBI commendans, ſubſcribo.

Humill., & Obſequentiſ.
Servus
Editor.

AD

AD UNIVERSUM *ECCLESIASTICUM* ORDINEM

PROLOGUS.

CUm ſimus Miniſtri Chriſti, Diſpenſatores Myſteriorum Dei, & inſuper Nazaræi, id eſt, Domino conſecrati, in miniſterium miſſi pro-

propter eos qui hæreditatem capiunt ſalutis, æquum eſt, ut ſancti ſimus, quia ille ſanctus eſt, ac proindè ut jam non ampliùs conformantes huic *ſæculo nequam*, conformes verò imagini Chriſti, in omnibus exhibeamus nos ſicut Dei Miniſtros.

Hanc viam arctam, quæ ducit ad vitam, exhibuit prior, quàmvis compendioſæ, informis, majoreque ſui parte truncatæ Regulæ Cleri Editio; eamdem verò viam hæc ſecunda proliximùs, firmiùs, & ordinatiùs exhibebit; pro qua ſtabilienda, hau-

hauſimus ex Libro vitæ, ex munimentis Conciliorum, ac Patrum, quæ ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt. Undè ſatis indignum eſſet, ut ait Julius Pontifex, quemque, vel Pontificum, vel Ordinum ſubſequentium hanc regulam refellere, quam beati Petri Sedem & ſequi videat, & docere.

Nemo ergò ſibi nos propria tradidiſſe putet, nec tanquàm noſtra ſuſcipiat, ut loquamur cum D. Bernardo; Deus ſcientiarum Dominus, qui linguas infantium facit diſertas, & qui infirma mundi

di

di eligit, ut fortia quæque confundat, ut non glorietur omnis caro in conſpectu ejus, ipſe Dominus Altiſſimus dedit vocem ſuam; ſemel locutus eſt, aperuit os aſinæ, & locuta eſt; undè, ſuadentibus juxtà cor Dei Paſtoribus, non abſcondemus Sacramenta Dei, ſed ponemus in lucem ſcientiam illius: etenim Sacramentum Regis abſcondere bonum eſt; opera autem Dei revelare & confiteri, honorificum eſt, ut ſit nomen ipſius benedictum & glorificatum coram omnibus viventibus & in ſæcula.

Ve-

Verùm, loquemur vobis placentia, & auribus prurientia? Abſit, ut adulteremus verbum Dei. Undè, exemplo Chriſti, qui nos à juventute docuit, & qui ſine parabolis non loquebatur, loquemur pariter & nos (licet doctos allocuturi) cum ſimplicitate cordis noſtri; vivus eſt enim Sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens uſque ad diviſionem animæ. Sermo meus & prædicatio mea, inquit Apoſtolus, non in perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis, ſed

ſed in oſtenſione Spiritus & virtutis. Nos autem, ſubjungit, prædicamus Jeſum Chriſtum, & hunc crucifixum. Et reverà, cum ſimplicibus ſermocinatio ejus, & arcana cœleſtia, quæ abſcondit ſapientibus & prudentibus, revelat parvulis.

Accipite ergò, *Fratres* chariſſimi, in ſimplicitate cordis veſtri hoc opus, quod nos vobis in ſimplicitate cordis noſtri offerimus; efficiamini ſicut parvuli, quibus Deus dat intellectum. Verùm, cùm illi qui ſine regula vivunt, inordinatè ambulent, obſe-

cra-

Digitized by Google

cramus vos, Fratres chariſſimi, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, qui nos de præſenti ſæculo nequam ereptos, & ex hominibus in ſortem ſuam ſimul aſſumpſit, ut in hac Regula Cleri, tanquàm in ſplendidiſſimo ſpeculo vos ſedulò inſpiciatis, ut faciliùs agnoſcere poſſitis, utrùm quiſque veſtrum regulariter vivat, utrùm proficiat, an deficiat, utrùm Deo placeat, an diſpliceat.

Sed cavete, ne ſitis ſimiles viro conſideranti vultum nativitatis ſuæ in ſpeculo; conſideravit enim ſe, & abiit,

&

& ſtatim oblitus eſt, qualis fuerit. Vos verò, utpotè gens ſancta; vos verò homines Dei, quos decet eſſe in omnibus bonæ voluntatis homines, *ſic vos in hoc ſpeculo reſpicite, ut fœda quæque corrigatis, vel pulchra plus ornetis*. S. Aug.; non enim ignoratis, quod ſcriptum eſt: *non auditores legis juſti ſunt apud Deum, ſed factores legis juſtificabuntur*. Rom. 2.

Quapropter, ſcuto bonæ voluntatis armati, guſtate & videte hæc verba vitæ, conferentes hæc in corde veſtro, ut indè exardeſcente

in

in meditatione veſtra igne illo, quem Chriſtus Dominus venit mittere in terram, poſſitis in omnibus perfecti ſtare, & in qua vocatione vocati eſtis, in ea permanere; & ut luceat lux veſtra coram hominibus, qui videntes opera veſtra bona, glorificent Patrem, qui in cœlis eſt.

Memineritis, o Genus electum, regale Sacerdotium, Gens ſancta, & Populus acquiſitionis, memineritis iſtius, quod ſcriptum eſt: *quicumque hanc regulam ſecuti fuerint, pax ſuper illos & miſeri-*

ſeri-

ſericordia. Igitur hoc facite, & vivetis.

Porrò, quàmvis hæc vobis Conſacerdotibus, charitatis intuitu, prærogemus; abſit, *ut prærogativam nobis ſcientiæ vindicemus, aut vitæ perfectæ nos eſſe fateamur, cùm de vita perfecta vos monemus: ſed potiùs, ut cùm hæc ad vos loqui audemus, ſimul vobiſcum, quæ loquemur, audiamus. S. Amb.* Quare, ne ſermo, quem locuti ſumus, ipſe judicet nos in noviſſimo die, & ne fortè, cùm aliis prædicaverimus, ipſi reprobi efficiamur, quæ-

ſu-

Digitized by Google

ſumus cum Divo Gregorio, *ut quiſquis veſtrum hæc legerit, apud diſtrictum judicem ſolatium nobis ſuæ orationis impendat; & qui per nos verba accipit, pro nobis lachrymas reddat*, ut peccatorum noſtrorum veniam & expiationem aſſecuti, miſericordias Domini in æternum cantemus. Amen.

AP-

Digitized by Google

APPROBATIO.

VOlumen iſtud, cui Titulus eſt, *Regula Cleri*: Superiorum juſſu attentè æquè, ac avidè infraſcriptus legi, ſeu potius prophetica fame comedi, quod pariter factum eſt in ore meo, ſicut mel, dulce: *Ezech.* 3. *v.* 3. Tanta enim pietate, doctrina, eruditione, & ſuavitate abundat, ut abſolutiſſimam totius vitæ Clericalis in quolibet gradu, & officio poſitæ regulam continere videa-

deatur, quam qui fideliter ſecuti fuerint, pax ſuper illos, & Miſericordia, & ſuper Iſrael Dei: *ad Galat.* 6. 16. Opto proinde, ac hortor omnes, & ſingulos, qui in ſortem Domini vocati ſunt, ut libellum hunc verè aureum tantillo impendio ſibi proſpiciant, aſſiduò legant, lectoque diu, noctuque meditentur: quos, ſi ea quæ legerint, opere quoque compleverint, in viros undique perfectos evaſuros ſpondeo: Porrò in eorundem commodum Avinione hùc allatum, toties Gallicani Cleri judicio

com-

comprobatum , nec non Orthodoxæ Fidei bonorumque morum regulis optimè conſonum Tridentino prælo digniſſimum cenſeo.

In quorum &c.

P. Leonardus Toniolli
Delegatus.

Digitized by Google

Attenta Approbatione

IMPRIMATUR:

Signat. die 3. Novembris 1774.

Franciſcus Antonius Redolfi

Pro-Vicarius Generalis.

Digitized by Google

REGULA
CLERI.

CAPUT PRIMUM.
JANUA
Ad Statum Clericalem.

ARTICULUS I.
Seminarium.

CUM adoleſcentium ætas, niſi rectè inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas, niſi à teneris annis ad pietatem & religionem informetur; & cùm Seminariorum funda-

Attenta Approbatione

IMPRIMATUR:

Signat. die 3. Novembris 1774.

Franciſcus Antonius Redolfi

Pro-Vicarius Generalis.

R E-

Digitized by Google

REGULA CLERI.

CAPUT PRIMUM.

JANUA

AD STATUM CLERICALEM.

ARTICULUS I.

Seminarium.

CUM adoleſcentium ætas, niſi rectè inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas, niſi à teneris annis ad pietatem & religionem informetur; & cùm Seminariorum funda-

Digitized by Google

tio eò tendat, ut Clerici ad pietatem, religionem, eccleſiaſticam diſciplinam, bonos mores, & litteras erudiantur; nihil hac fundatione utilius ad Cleri diſciplinam in ſingulis Eccleſiis propagandam, animarumque ſalutem procurandam. *Concilia paſſim.*

Undè tamen fit ut plerique ad ſacros ordines promoveri cupientes, pulvere adhuc terreno fœdati, & vitiis ſcatentes, extorqueant diſpenſationes, inſimulando pauperiem vel infirmitatem, aliaſque fraudulentas cauſas allegando, ut Seminarii jugum à ſe projiciant, quaſi in terram habitatores ſuos devorantem, intrarent. Parumne eſt quòd lubricæ ætatis annos inter vanitates & inſanias falſas egerint? Væ illis, ſi antequàm ad regale Sacerdotium exaltentur, inter Eccleſiaſticas diſciplinas aliquamdiù non degerint, probatiſſimo ſuperiori deputati, quem Magiſtrum regularis obſervantiæ, & teſtem arctioris vitæ habuerint! Væ illis, ſi vagos, effrænatos, ſuperboſque animos ſuos ſeveriori regulâ coërcere,

ejuſ-

ejuſdem Magiſtri dirigentibus monitis & corroborantibus exemplis, renovare recuſantes, obtinuerint ſubreptitias diſpenſationes, iiſque utantur! Annon, excuſſo fraudulenter jugo, & rejectâ frontosè diſciplinâ, & poſthabitis ad formidanda miniſteria exercitationibus, totâ vitâ poſteà torpeſcentes, ac in deteriora ruentes, erunt ſibi & aliis petra ſcandali, idola paſtorum, Dei hominumque abominatio? Scriptum eſt enim: *adoleſcens, juxtà viam ſuam, etiam cùm ſenuerit non recedet ab ea.* Prov. 26.

Alii quidem Seminaria adeunt, ſed ægrè prorsùs & inviti, quaſi in terram alienigenarum gentium pertranſirent, aut in exilium pellerentur; quaſi in teterrimum detruderentur carcerem, aut ad triremes damnarentur; hinc Seminarii ſtatuta paſſim violant, pietatem negligunt, Deo obedire tamquàm obedientiæ filii vix ſciunt; præpoſitis, vices Dei gerentibus ſubjacere renuunt; eorum quidem voluntati ſe tandem ſubjiciunt,

ſed mancipiorum inſtar obediunt ; quare ? quia humilitatis uſum non habent, & quoniam fuerunt ſemper filii Belial. Quapropter ſuperiores & præfectos immoderatæ ſeveritatis accuſant & damnant. Hinc tacitis ſaltem cogitationibus, adversùs eos murmurant, eorum defectus aperiunt & amplificant.

Societatem cum protervis ineunt ; externorum colloquiis delectantur ; proximo ſuo, & ſecretò & palam detrahunt ; ipſi jam perverſi, alios pravis exemplis pervertunt; ſuos errores, licet ob eorum utilitatem id fiat, deferri moleſtè ferunt ; conſilia negligunt ; increpationes oderunt & relinquunt; corripienti iraſcuntur ; mentiri, aut ſua errata inficiari, aut excuſare ſolent ; adeò dyſcoli, & moroſi ſunt, ut nec aliis nec ſibi conveniant; in deteſtabile ſuſurrium laxant procaces linguas ; undè diſcordias ſeminant, odia excitant, & fovent ; vanè, ſcurriliter, ironicè, procaciter, & impudicè loquuntur aut reſ-

reſpondent; aut ad ſummum, de beneficiis, dignitatibus, ordinibus, & vanitatibus ſæculi, quibus avidi inhiant, verba faciunt, rarò autem de divinis. Quid mirum? Quàmvis in terrâ Sanctorum verſentur, de terrâ ſunt, idcircò de terrâ loquuntur; indecorè & buccis crepitantibus rident, hûc & illûc rotant oculos, incompoſito corpore ambulant, ſedent & jacent; electorum modeſtiam vix norunt.

Per cubicula, *ipſo ſtudii*, recollectionis, & ſilentii tempore vagantur; quinimò, ad exteriora ſemper effuſi, facultatem extra Seminarium exeundi, & per domos curſitandi, neceſſitatis prætextu, ſæpiùs æquo extorquent; otio, quieti, ſomno, ignaviæ, confabulationibus & nugis, nimiùm per diem indulgentes, vix ad Theologiæ, ſacræ Scripturæ, Rituum, Rubricarum, Cæremoniarum & cantûs ſcientiam incumbunt; vix ad ſacra Miſteria ritè & ſanctè obeunda ſe exercent.

Quot videas qui ventri, tamquàm Deo ſerviunt? Hînc, quàmvis ſat ſaturati, murmurant; ad ſæcularium epulas, quoad fieri poteſt, ſtimulante gulâ, non fame, convolant quaſi helluones, & ciborum gurgites; & ni id ſufficiat, cibos ſibi clam afferri curant; cibariis in ipſo conclavi non carent; quò ſæpiùs gulæ indulgere valeant.

Sunt alii qui partiales amicitias contrahunt; adeò ſingulares ſunt, ut ambulent, conveniant, & ſedeant ſeorſim à cæteris: ſingulariter ſum ego, proclamare videntur, non ſum ſicut cæteri. Scientiâ tumidi, & in Cleris dominari, ac in cathedrâ ſeniorum maturiùs ſedere cupientes, ad honorifica opera, veriùs dicamus, ad vanam gloriam aſſiduè nimis ſe exercent, vix ad pietatem, & ad ſui abnegationem; conciones ſibi coacervant, non virtutes; ſtudent priùs eſſe canalis quàm concha; prius docere quàm facere; priùs Magiſtri eſſe quàm Diſcipuli; totum Semina-

Digitized by Google

rii tempus dant actioni, nihil contemplationi; diſcunt quidem, ſed ad ſcientiam veritatis numquàm perveniunt; intrarunt tepidi, exeunt frigidi.

Undè fiunt poſteà arbores autumnales, ubera arentia, nubes ſine aquâ, æs ſonans & cymbalum tinniens; balbutiunt velut infantes, recitant labris & pſitacorum inſtar, ea quæ nec cor ſentit nec intelligit, quia nondùm didicerunt ea opere complere, imò nec meditari. Hînc fit ut non ſibi proſint, & aliis obſint; & verò, qui ſibi nequam, cui bonus erit?

Debent quidem ſe ad ſcientiam, ad Catechizandum & ad Evangelizandum exercere; ſed multò accuratiùs ad ſcientiam Sanctorum, id eſt, ad ſpoliandum veterem hominem cum actibus ſuis, & ad induendum novum, qui ſecundùm Deum creatus eſt in juſtitiâ & ſanctitate veritatis. Hînc, quantò potentiores brevi tempore fierent in opere & ſermo-

ne! O utinam D. Thomæ, D. Bonaventuræ, D. Bernardo, & aliis id expertis crederent, & fideliter adhærerent!

Attamen, adeò ſunt ſuâ tumidi ſuperbiâ, adeò inanis gloriæ cupidi, ac proprio addicti judicio, ut illud nec intelligere, nec audire velint. Uſque adeò proprio ſenſu hac in re interdùm abundant, ut Paſtores ſanctos & expertos aliter ſuadentes, quaſi delirantes & ſomniatores reputent, & ut cæteros condiſcipulos, qui utpotè ſapientiores (quàmvis ſcientiam non negligant) reformationi, & vitæ ſpirituali ſedulo ſtudent, aſpernentur, eos ſcrupuli aut deſidiæ, aut ſimulationis accuſent; eorum ſimplicitatem derideant, eorumque conſortia aufugiant, aut moleſtè ferant. Infelix cæcitas!

Illi quidem interſunt meditationi, examini, collationibus de divinis, aliiſque exercitiis ſpiritualibus, ſed coactè, perfunctoriè, & ut videantur à ſuperioribus orantes & ar-

ctiori vitæ addicti; regularitatem, Phariſæorum inſtar, omni ornatu, & candore exteriori profitentur; eximiæ pietatis ſpeciem habent, ejus autem veritatem abnegant; ſunt falſi & fallentes Sancti. *S. Aug.* Sunt ſepulchra dealbata, intùs autem mortuorum oſſibus plena. Hinc Seminaria vulgò dicuntur hypochritarum ſodalitia.

Et verò, quot ſunt qui dùm in Seminario verſantur, confeſſioni quidem, communioni, aliiſque piis exercitiis vacant, *abſentes verò hæc* omnia faſtidiunt, & negligunt? Attamen feriarum tranſacto tempore, teſtimonia de regulari vitâ fraudulenter extorta, ad Superiorem ſcripto deferunt, ut illis ſibique imponant. Ecce tibi formoſos & conformes nimis hiſtrionum imitatores.

Hac tamen fucatâ humilitate, ſimulatâ pietate, fallaci adulatione, ſtudioſiori obſequiò, exiguæ & inanis ſcientiæ oſtentatione inflati ac freti, à cœleſti autem alieni, Su-

periorum favorem captant, viam ſibi ad ordines & ad beneficia parant; hos enim, utpote cupidos, elatos, libertatis & ſui amatores, adurit ordinationum cupiditas, earumdem ſecundùm Canones dilatio cruciat, & ad deſperationem adigit. Hinc patet, ſerpit ut cancer, ſimul & fœtet grande eorum propriæ voluntatis malum, voluntati divinæ & Epiſcoporum judicio contradicentis. Hinc ordinum tantò minus ſunt digni, quantò avidiùs ad eos anhelant, eoſque callidis machinationibus intempeſtivè, & nondùm probati, extorquere conantur.

Sunt-ne hi omnes pretioſa Seminarii ornamenta? Minimè: ejus ſunt potiùs ſimulacra, idola, ſcandala, & opprobria, ex his ſodalitiis potiùs expellenda, quàm ad ordines, ad beneficia, & præſertim ad animarum curam aſſumenda & exaltanda. Tali pœnâ mulctari præcipit Concilium Trid. hos dyſcolos & incorrigibiles malorum morum ſeminatores. At-

Attamen, quoquo modo ordinibus initiati hi & ſcientiæ & pietatis ſimulatores, lætantur in exitu de Seminario quaſi in exitu de Ægypto & de populo barbaro; & quoniam fucata & violenta virtus non durat, jàm excuſſo regularis obſervantiæ jugo quod ægrè portabant, vanitatem, aliaque vitia quæ non ruperant, ſed ſolùm interruperant, ut *rectè* loquitur S. Auguſtinus, præ ſe ferunt, ad graviora etiam ruunt; jam hæc ſepulchra tandem reſerata, *fœtidum coram Deo*, Angelis, & hominibus, odorem exhalant & ſpargunt.

Ecce quomodo hi filii Ephrem intendentes & mittentes in Seminariorum gymnaſiis arcum, convertuntur in die belli, cum diabolo & ſæculo, infenſiſſimis animæ hoſtibus pacem brevi & ignavè inituri.

O infauſta & deploranda ſors! Hinc quot detrimenta his ignavis Clericis, Eccleſiæ & Populo imminentia! O utinam hi ſtulti aliquan-

dò ſapiant, ut tot tantaque pericula à ſe, & ab aliis avertere ſatagant ſolliciti!

Tu verò, chariſſime Frater, lectis & auditis his defectibus & vitiis quæ in ordinandos irrepere ſolent, egredere quàm primùm poteris de terrâ tuâ & de cognatione tuâ; ingreſſurus in terram fluentem lac & mel; quaſi modò infans genitus, hoc lac ſine dolo concupiſce; quàm bonum tibi erit, ſi jugum Domini portaveris ab adoleſcentiâ tuâ! Iterùm ſuademus, ſurge velociter, ingredere lubens & hilaris Seminarium, vel aliud Clericorum ſodalitium; ibi dicetur tibi quid te oporteat facere, ut duce Anania, innocentiam tuam à vitiorum & ſæculi illecebris tutam præſtes, ad Angelicam vitam animum tuum à teneris annis dirigas, ac inter pias exercitationes dignus evadas qui, quàmvis puer, eligaris à Domino & ſuper quem ponat ille ſpiritum ſuum. Et quàmvis facultates tibi deſint, Deum time, in illo con-

confide ; numquid vidiſti juſtum derelictum , & ſemen ejus quærens panem ? Num ergo, timens Deum , deficies omni bono ? Ecce Dominus, qui dat eſcam eſurientibus, adeſt, & vocat te ; ille regit te & nihil tibi deerit, veni, propera, guſta & vide quàm bonum & jucundum ſit habitare Fratres in unâ & ſociali vitâ ; ibi enim homo in virtute probatur & exercetur ; ibi ad perfectiora, verbo & exemplo trahitur ; ibi ſuam imper*fectionem* conſiderare & lugere com*pellitur* ; ibi alterius fervore excitatur , alterius humilitate docetur ; *iſtius* patientiâ , illius obedientiâ movetur . Ibi alterius correctio fit ipſius admonitio ; ibi alienum periculum , proprium efficitur ſpeculum ; ibi unius vigilantia alterius eſt cuſtodia ; ibi homo portat & portatur ; ibi multa audit & videt undè docetur ; ibi boni commendantur , ut meliores fiant ; ibi negligentes arguuntur , ut refervescant , &c. Hæc enim Angelicæ vitæ æmulatrix eſt.

A Kempis.

At contra, væ ſoli! Undè, ut jam vidiſti, melius eſt duos eſſe ſimul, quàm unum; habent enim emolumentum ſocietatis ſuæ. Quis ergo non properet in Seminario vel in alio Clericorum ſodalitio vitam agere?

Verùm, chariſſime Frater, ut Seminarium aut aliud Clericorum ſodalitium tibi proſit, hæc ſequere documenta.

1. Seminarium ingreſſus, recogita in amaritudine animæ tuæ delicta juventutis tuæ, & omnes annos tuos, tuamque conſcientiam generali Confeſſione, & uberibus lacrymis emunda.

2. Sæculi inſanias, amicorum & veterum ſociorum illecebras, ac patris domum oblitus, frequenter & coram Deo dicito tibi cum D. Bernardo. N. *Ad quid veniſti?* Haud dubiè veniſti, aut ſaltem venire debuiſti, ut animam tuam ſanctifices, eamque eruditione & pietate ad ſacrum Eccleſiæ miniſterium præpares.

res.

res. Si hæc fuerit mens tua, quàm maximè contende vitam, ut Clericum decet, toto Seminarii tempore inſtituere. Quapropter memineris iſtius ſententiæ D. Bernardo dignæ: *non locus homines, ſed homines locum ſanctificant*.

3. Præpoſitis, tuiſque moderatoribus, prompto & hilari animo in omnibus obedire, eiſque te, tamquàm Deo, ſubjacere in deliciis habeas; obedientia enim, eſt tuta ad gratias particulares & ad ſalutem æternam via; at contrà, omnem ordinem, ſine obedientiâ perturbari neceſſe eſt. *Convent. Meldul.* Adeò ut non eſſet infernus, ſi ceſſaret propria voluntas. *S. Ber.*

4. Erga eoſdem Rectores & Superiores eâ ſis animi affectione quâ filii erga parentes; ab iis ſi quid præter voluntatem imponitur aut negatur, id exiſtima ad utilitatem tuam referri; pro certo habens Superiores ad id multis duci cauſis quæ adoleſcentes plerumque lateant. *Act. Eccl.*

Mediol. Eorum monita libenter accipe; imò & illorum increpationes æquo animo tolera; quàm bonum tibi erit, ſi idemtidem humilient te! Juſtus, eſt accuſator ſui: noli ergò excuſare excuſationes in peccatis. Præſertim, ſi ab eis petens ordinationem, repulſam tuleris, cave ne de eorum agendi ratione queraris, licet perſonarum acceptionem tibi videantur facere; ſed potiùs tacitus & libens acquieſce; & in te reverſus, humilia te, ac ordinibus propter peccata tua te indignum exiſtima; expectans placidè expecta, & interim cor tuum accuratiùs proba & præpara; humilis ſis corde & invenies requiem animæ tuæ.

5. Eiſdem Rectoribus & Superioribus ſenſus tuos liberè expone, ut illos, prout opus fuerit, conſulas, cùm nihil ſit difficilius adoleſcenti, quàm immoderatis animi affectionibus per ſe moderari.

6. Statuta Seminarii fideliter obſerva, eaque ſingulis menſibus lege;

ge; hæc enim ſunt vitæ tuæ Regula, & qui Regulâ vivit, Deo vivit. *Greg. Nyſſ.*

7. Modeſtiam in omnibus & ubique ſerva: *Aƈt. Eccl. Med.* Quapropter cave ne oculos huc illuc circumferas; ne altiùs loquaris, nec ſtrepitum excites, nec nimis feſtinanter incedas; ſed potiùs nihil in, vel minimis corporis motibus, niſi grave & Religione plenum præ te feras. *Trid.*

8. Cùm ſilentium, permultùm ad pacis pietatiſque conſervationem, ad ſtudia, ad multas perturbationes evitandas conferat, numquàm colloquaris, niſi de rebus neceſſariis, præterquàm relaxationis tempore, quo de rebus utilibus ſermonem habere, ſine tumultu tamen, licebit. *Aƈt. Eccl. Mediol.* Præſertim inania & faceta colloquia, verba minus honeſta & detraƈtoria pro viribus evita.

9. In omnibus aƈtionibus, motu corporis & verbis elationem & ſuper-

per-

perbiam fuge, cùm ea homines Deo inimicos, & cæteris odioſos reddat; & quoniam ſcientia inflat & excæcat, noli in collationibus contendere verbis præ tumore & nimio æſtu, nec altum ſapere, nec, præ ſcientiâ & præſumptione, inter ſodales tuos dominari; & multò minùs eos, quàmvis minus doctos, contemnere aut confundere; id enim intolerabilem ſuperbiam redolet; da ergò operam ut fragrans charitas & humilis modeſtia decertationes tuas ædificent; æmulare chariſmata meliora. Quapropter humilitatis & manſuetudinis ſtudioſus, omnes Jeſu-Chriſto & tibi lucrifacere incumbe. Si parvulus in medio eorum fias ut infans, Deus tibi, utpote humili, dabit gratiam, & ſecreta cœleſtia quæ abſcondit prudentibus & ſapientibus inani ſcientiâ tumidis, revelabit.

10. In omnibus fuge ſingularitatis notam. *S. Ber.* Cave ergo ne ipſo relaxationis tempore ambules ſe-

ſeparatim ab aliis, nec umquàm niſi tres ſaltem, aut quatuor fuerint. *Eccl. Mediol.*

11. Mutuam charitatem, concordiam ac benevolentiam ampleƈtere. *Ibid.* Omnes ſodales honore prævenias; ſis cum illis cor unum & anima una, ſine acceptione perſonarum; neſcit enim noſtra Religio perſonas accipere. *S. Ber.*

12. Neminem irrideas, nec verbis offendas; faƈtionem & ſuſurrium, utpotè diſcordiarum fomitem, à tuo corde & ore elimina.

13. A privatis amicitiis nimiâque familiaritate abſtineas. *Aƈ. Eccl. Mediol.* Privatæ amicitiæ inimiciſſimæ amicitiæ ſunt. *S. Ber.* Attamen omnium ſodalium infirmitatibus ſcias compati & condolere, ut charitatem Chriſti jam adimplére incipias.

14. Nullius cubiculum intres abſque Superioris aut Præfeƈti facultate. *Conv. Melod.*

15. Quas in aliis virtutes reſpexeris, eas in te ipſo exprimere conten-

tende; vitia verò, ſi quæ fortè in aliis videris, quaſi peſtem fuge; ne ſis adeò impius ut dæmonis officio fungens, alios piè aliquid agentes vituperare audeas, eoſque ab operibus virtutum abducere coneris. *Act. Eccl. Mediol.*

16. Si crimen tuum aliquod deferri contingat, authorem non quæras; reſciens autem, nullam malè erga illum affecti animi ſignificationem des; conàre potiùs melior in poſterum fieri, neque ea admittere, propter quæ meritò accuſari poſſis. *Ibidem.*

17. Sobrius eſto; quapropter ne comedas extra Seminarium; niſi apud tuos parentes vel propinquos, idque raro & cum facultate. *Conv. Melod.* Nihil extra refectionis tempus comedas; hoc enim ingluviem ſapit; alimenta autem in cœnaculo tamquàm medicamenta ſume. *S. Aug.* Eaque altiori ad ſacram lectionem attentione condire ſatagas.

18. Ad Theologiæ ſcientiam viriliſ-

riliter incumbe; ſimul ad Sacræ ſcripturæ intelligentiam, ut potens ſias exhortari in doctrinâ ſanâ, & eos qui contradicunt arguere. Aſſiduo etiam Canonum, Rituum, Rubricarum, & cantûs ſtudio te ad pietatem & ad ſancta ſanctè tractanda exerce; in hoc poſitus es.

19. Quò pleniùs pretioſum Seminarii tempus conteras, ne colloquaris etiam cum externis, niſi cum Moderatoris licentiâ. *Conv. Melod.* & dumtaxat propter neceſſitatem, utilitatem, & *Chriſtianam urbanitatem*; exeundi facultatem numquàm, niſi propter ſimiles cauſas petieris. Quid tibi cum ſæcularibus? Quoties cum hominibus eris, minor homo redibis. *Imit. Chr.*

20. Meditationi, examini ſenſuum, & animæ recollectioni & mortificationi ſedulus adhære ſimul, & vitæ ſpirituali. Frequenta quàm ſæpiſſimè poteris Sacramenta Pœnitentiæ & Euchariſtiæ; ambula coram Deo, ejuſque ſuaviſſimam præſentiam,

tiam, actibus jaculatoriis & ignitis, omnibus in locis fove; quære illum in ſimplicitate cordis tui, & illum invenies; Chriſtum Dominum in Euchariſtiâ, frequenter & piè, quoad fas erit, viſita; hauri ex ejus ardentiſſimo corde ſcientiam Sanctorum.

Tandem, quamdiù in Seminario verſaberis, incipe quotidiè exhibere te idoneum & dignum Dei Miniſtrum. In omnibus vel minimis ſtatutis, Canonum regulis, & Moderatorum monitis adeò fidelis ſis, ut horum uſum jam radicatum habeas, & ab his numquàm deflectas. Nulli ſodali ſis lapis offenſionis; in omnibus verò jam teipſum præbe exemplum bonorum operum.

Attamen cave & iterùm cave ne exercitiis ſpiritualibus incumbas ut à Superioribus & à ſodalibus tuis videaris, & ut favores, beneficia, & ordinationes tibi concilies; ſed dumtaxat ad majorem Dei Gloriam, & ad tuæ animæ, fideliumque tibi poſtea commiſſorum profectum; ama

& opta ſecretum; ſis æquè fervens, humilis, manſuetus, & modeſtus in ſodalitio, & in cubiculo quàm extra; cor tuum coram Deo ferventiùs effunde quàm coram hominibus. Sanctitatis internæ ſis magis avidus quàm exterioris; humilitatis magis cupidus quàm ordinationis; eſto in Seminario, ſicut Apoſtoli in ſolitariâ domo, perſeverans in oratione, & expectans cum fiduciâ & totâ animi quiete adventum Spiritûs Sancti; hinc tandem exibis ſicut illi, ignem ſpirans & amore divino quaſi ebrius, factus ipſi diabolo terribilis.

Iterum monemus, chariſſime Frater, contende eſſe ſanctus & vivere de Spiritu Chriſti, in cujus ſortem jam jam vocandus es; ejus divinæ providentiæ te totum committe, illa non tibi dèerit; quin potius, omnia *feliciùs* cadent tibi ſecundum beneplacitum ejus; bibe internm, bibe *aquam* de ciſternâ tuâ, & fluenta putei tui, ut poſteà deriventur fontes *tui foras*, & in plateis aquas tuas divi-

dividas. Dominus qui cuſtodivit introitum tuum, cuſtodiet exitum tuum, te ſub umbrâ alarum ſuarum protegens, tibi dans fortitudinem, ut diſciplinam quam tibi Majores & Moderatores tui tradiderunt, & quam cæpiſti tenere, non deſeras; verùm potiùs creſcas de die in diem perſevères uſque in finem, & tandem te ipſum ſalvum facias & eos qui te audierint. Amen.

ARTICULUS II.

Vocatio.

BEata gens cujus eſt Dominus Deus ejus, populus quem elegit in hæreditatem ſibi! Benedictus qui venit in Nomine Domini! Maledictus verò qui venit nomine proprio, turpis *lucri* & otii gratiâ, ex appetitu laudis & dignitatis! Quid reſtat niſi ut deſcendat vivus in infernum

ſicut

ſicut Corè, Dathan, & Abiron?

Quare ſuperbi illi Levitæ condemnati ſunt? Ut poſteris daretur exemplum, ne quis præſumptione ſuperbi ſpiritûs non ſibi à Deo datum munus Pontificatûs invaderet. *S. Aug.* Igitur væ filii deſertores, dicit Dominus, ut faceretis conſilium, & non ex me, & ordiremini telam, & non per ſpiritum meum, ut adderetis peccatum ſuper peccatum .. & os meum non interrogaſtis. *Iſai.* 30. Trahe *me*, ait ſponſa; nunc autem *trahit* ſua quemque voluptas; & odorem turpis lucri ſectantes, queſtum æſtimant pietatem, quorum certa eſt damnatio. *S. Bern.*

Attamen, ſi hæc damnatio ſolos indignè ambientes maneret, certè minùs deploranda eſſet; hanc ſuperbi illi jure merentur pœnam; ſed, quod ſanguineas ex corde elicit lacrymas, illud eſt quod multa mala per Sacerdotes non vocatos Eccleſiæ proveniant: nam qui non intrat per oſtium in ovile ovium, ſed

B 2 alia

aliundè, ille fur eſt & latro; fur non venit, niſi ut furetur, & mactet, & perdat. Unde cathedra peſtilentiæ tùm ſibi & aliis eſt cauſa ruinæ. *Pet. Bleſ.* Proh dolor!

His ergo, Frater, animo recogitatis & altè corde defixis, vide vocationem tuam; nullus ſibi ſumit honorem, ſed qui vocatur tanquàm Aaron; proba quæ ſit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta, ne ex præſumptuoſâ te ingerens temeritate, in tentationem, in laqueum diaboli, & in æternam damnationem te & alios tandem detrudas.

Sed quænam ſunt, inquies, veræ vocationis indicia? Ecce tibi hæc indicia corde & animo recogitanda. 1. Innocentia vitæ. 2. Idoneitas, ſeu aptitudo ad munia Eccleſiaſtica. 3. Proprii Epiſcopi aſſumptio. 4. Intentionis rectitudo, id eſt, non ob temporale commodum, non propter honores aut otium, ſed propter Dei cultum, animarum ſalutem, & miniſterium Eccleſiæ. 5. Inculpa-

tus ingreſſus, id eſt, non ambitu aut fraude, non adulatione vel obſequio, non pretio, aut prece.

Vide nunc & iterùm perpende, an his indiciis voceris à Deo, an te ipſe non vocatus ingeras.

Quænam autem ſunt media, iterum interrogabis, divinæ vocationis indagandæ, agnoſcendæ, & exequendæ? 1. Oratio. 2. Indifferentia. 3. Conſilium, non quidem petendum à peccatoribus, non à ſæcularibus aut juvenibus, non à domeſticis, parentibus, & mercenariis, ſed à ſapientibus & piis, à Superioribus & Directoribus.

Si per ſupradicta indicia & media, agnoſcas Dominum te eligere & ponere ſuper te ſpiritum ſuum, ne dubites aſcendere ſuperiùs; Deus enim quæ ſtulta ſunt mundi eligit, ut confundat ſapientes; quapropter divinæ voluntati ſic manifeſtatæ obedi. 1. *Promptè*, id eſt, ſine ulteriori conſultatione, ſine dilatione vel minimâ. 2. *Humiliter*, id eſt, non pertina-

tinaciter recuſans, ſed invitus ad ordines aſcendens. 3. Confidenter, dicendo cum divo Leone: *reſpiciens ad exiguitatis meæ tenuitatem, & ad ſuſcepti muneris magnitudinem, etiam ego illud propheticum debeo proclamare: Domine, audivi auditum tuum & timui. Conſideravi opera tua & expavi. Quid enim tam inſolitum, tam pavendum, quam labor fragili, ſublimitas humili, dignitas non merenti? Et tamen, non deſpero neque deficio, quia non de me, ſed de illo præſumo qui operatur in me*. Attamen, magis ac magis ſatage ut per bona opera certam tuam vocationem & electionem facias.

Si verò per eadem indicia & media cognoſcas carnem aut ſanguinem hanc tibi revelare vocationem, non verò patrem cœleſtem, recumbe libenter in noviſſimo loco; hoc in nidulo quietus mane, & in eo quietus morere, ut ſaluti tuæ ſecuriùs provideas.

Quòd ſi temerè tibi jam ſumpſeris ho-

honorem, vel ſi intraveris non habens. veſtem nuptialem, vel ſi ſanctuarium Dei iniquâ hereditate poſſideas, ingemiſce, fac dignos pœnitentiæ fructus, & deinceps cum timore & tremore ſalutem tuam operari contende; Deus qui neminem vult perire, faciet tecum miſericordiam.

Si verò in ovile ovium, non per oſtium, ſed aliundè aſcenderis, vel ſi recolas conſcientiam tuam jam dictæ præmotionis obtentu fuiſſe vel in modico vulneratam, & periclitari, ad æternæ ſalutis bravium in vanum te fatigas, niſi honorem in quo deliquiſti, derelinquas; ſancta enim & ſalubris eſt cogitatio, facta ceſſione, privatam ducere vitam. *Pet. Bleſ.* Et ſic ſalvare animam tuam.

Domine Jeſu, ſpirituum ponderator, & cordium ſcrutator, qui ſuaviter omnia diſponens, ad te ſemper vocaſti quos voluiſti, & qui à fine uſque ad finem fortiter attingens, ſuſcitas tibi Sacerdotes fideles & Pa-

& Paſtores juxta cor tuum, quandoquidem ex legitimâ & verâ Clericorum vocatione pendeat Cleri & Populi ſanctitas & ſalus æterna, ne permittas intrare in ſanctuarium tuum & in ovile ovium vocatos à carne & ſanguine, mercenarios, latrones, & lupos rapaces; ſed ſolùm dignos & fideles à te miſſos & electos, quique ſic à te vocati & electi, fiducialiter dicere poſſint: *Domini eſt aſſumptio noſtra, & ſancti Iſrael regis noſtri*. Hoc noſtrum, hoc omnium piorum eſt votum, cui fave, & cœlitus adſpira.

ARTICULUS III.

Probatio ante ordines.

QUid ſunt Sacerdotes! Audi divina oracula, Patrumque monumenta. Sacerdotes ſunt Miniſtri Chriſti, diſpenſatores Myſterio-

riorum Dei ; illius adjutores, & Redemptoris coadjutores ; duces & rectores gregis illius ; mediatores inter Deum & populum ; fidei lumina & columnæ ; janua civitatis æternæ ; lux mundi ; ſal terræ ; forma gregis ; Angelici homines ; minores quidem Deo, ſed homine majores. In hanc divinam ſortem vocati ſunt, hûc ſpectant munera eorum, &c. O quàm magnam in ſe continet dignitatem formidabile & admirabile Sacerdotium ! *S. Ephr.* Ingens hæc, Angelica, imò Divina eſt dignitas. *S. Dioniſ.* Non mortalis quiſquam, non Angelus, non Archangelus, non alia quævis creatura : ſed ipſe Paraclitus ordinem hujus modi diſpoſuit. *S. Chryſ.* Excedit intellectum & orationem, donum altitudinis dignitatis Sacerdotum ; & ſicut arbitror, hoc eſt quod Paulus quaſi in ſtuporem mentis actus innuit, exclamans : ô altitudo ! *S. Ephr.* Sed heu ! Quot onera humeris Angelicis formidanda ! *Trid. Seſ.* 6. *de Ref. c.* 1. Ergo

Ergo neceſſaria eſt prævia conſideratio ob ſublimitatem ſtatûs; neceſſaria ob periculum infelicis exitûs, aut apoſtaſiæ. Ergo longa requiritur probatio, id eſt, conſideratio diuturna, & exactiſſima diſcuſſio; illa requiritur ob excellentiam ſtatûs; requiritur longa, ne detrimentum patiantur populi; longa ne ſcandalum patiatur Clericus; longa, ne indignus ordinetur, aut ordinatus deficiat. Ergo requiritur probata & firma virtus; illud exigit ordinatio divina; illud poſtulat perfectio in Cleri ſtatu requiſita; illud requirit periculum caſûs & damnationis æternæ.

Sed heu! obſtupeſcite cœli ſuper hoc! Curritur paſſim ad ſacros ordines; & reverenda ipſis quoque ſpiritibus Angelicis miniſteria, homines apprehendunt ſine reverentiâ, ſine conſideratione. *S. Ber.* Ecquid? Ipſi ſutores, ſartores, & fabri, &c. non aſſumuntur ad infimum officium, niſi præviâ & longâ probatione; &

nunc

nunc multi, interdùm inhabiles, & indigni, vitiis adhuc fœdati, & ſatanæ dolis decepti ad magnam, & multam, ad immenſam, & infinitam ipſius Sacerdotii dignitatem abſque vel minimâ meditatione anhelant, & aſſumuntur. O quàm præſumptuoſa temeritas! *Ille præponitur ovili Dominico, qui neſcit adhuc dominari ſpiritui ſuo. Nicolaus Papa*. Stupenda inordinatio!

Heu! quot detrimenta, & ſcandala oriuntur ex hac ſtupendâ, & miſerabili conſideratione? Revera quot Clerici ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante meritum laboris, ante experientiam diſciplinæ, Sacerdotalem honorem adepti in irâ Dei aſſumuntur; & in ruinam populorum, ſuique perditionem ad regale Sacerdotium exaltantur? O cæci promoventes! O infelices promoti! O miſerabiles populi, quibus Deus in furore ſuo ſuſcitat paſtores, qui derelicta non viſitant; diſperſum non quærunt,

contritum non ſanant, & qui quod ſtat non enutriunt, & carnes pinguium comedunt! *Zachar.* 11. Quis medebitur vobis? Nonne adverſùs vos fiet iſtud verum: *Laqueus ruinæ populi mei, Sacerdotes mali?* *Ezech.* 44.

Obſecramus vos, novellæ plantationes Dei, ô vos, qui ad Sacerdotium anhelantes nondum exercitatos habetis ſenſus ad diſcretionem boni, & mali, nolite ſequi cordis veſtri judicium, nec abundare in ſenſu veſtro, ne adhuc Neophyti, in ſuperbiam veſtram, & in laqueum diaboli incidatis. Cavete, ne precibus, adulatione, obſequio, favore, & importunitate ordines intempeſtivè, & nondum probati extorqueatis. Neſcitis ſæpiſſimè, quid petatis. Videte priùs vocationem veſtram; probate feriâ, & longâ conſideratione, quæ ſit voluntas Dei beneplacens, & perfecta; conſiderate, utrum Spiritum Chriſti habeatis; qui enim ſpiritum ejus non habet, hic

hic non eſt ejus. Attendite, quomodo pulli avium, ſi ante pennarum perfectionem volare appetant, undè ire in alta cupiunt, indè in ima merguntur. *S. Greg.* Sic & vos, ſi pinnaculum templi adhuc debiles aſcendere præſumatis, præcipiti, & fœdo caſu in profundum barathrum ruituri eſtis.

Imitemini hos ſtructores, qui turrim ædificare volentes, priùs ſedentes computant ſumptus, qui neceſſarii ſunt ad perficiendum, ne poſteaquàm poſuerint fundamentum, &c. *Luc.* 14.

Utinam magis, turrim inchoaturi, ſedentes computetis, ne fortè ſumptus non habeatis ad perficiendum; utinam vos, qui continere non valetis, perfectionem temerariè profiteri, aut cœlibatui dare nomina vereamini! Sumptuoſa ſiquidem turris eſt, & verbum grande quod non omnes capere poſſunt. *S. Ber.* Præcavete hanc formidoloſam Domini ſententiam: *bonum erat ei, ſi natus non fuiſſet.*

Penſent & iterùm penſent Epiſcopi; altè meditentur illud Apoſtoli: *nemini citò manus impoſueris, neque communicaveris peccatis alienis*. 1. Tim. 1. Quid eſt illud *cito?* Non ex primâ probatione, nec ſecunda, nec tertia; ſed ubi conſideratio diuturna præceſſit; tunc imponant manus; neque enim ea res periculo caret. *Eorum, quæ injuſtè conſecratus peccaverit, illi quoque pœnam dabunt, qui initium dederunt, etiam præcedentium delictorum*. S. Chryſ.

Meminerint, & non obliviſcantur peccata, quæ Epiſcopos, inſtante morte, & ante tribunal Chriſti acerbiùs cruciant, & quæ difficiliùs remittuntur, eſſe ea, quæ ex imprudenti, & temeraria manuum impoſitione proveniunt. *Prat. ſpirit. à 7. gener. citatum*. O Abyſſus!

Utinam ergo, Apoſtolorum exemplis edocti, quanta cura, ac delectu manûs impoſitionem fieri oporteat *Conc. Colon.* ſedulò ſatagant, *ut non ſingulos ad ordines aſſumant, ſed dignos*

dum-

dumtaxat, & quorum probata virtus ſenectus ſit. Trid. Seſ. 23. de Ref. c. 12. & ut *nullum ordinent, qui ſuo judicio non ſit utilis, aut neceſſarius Eccleſiis ſuis*. Ibid. c. 16. *Satius* enim *eſt, maximè in ordinatione Sacerdotum, paucos bonos, quàm multos malos habere Miniſtros*. Conc. Later. 4. Multiplicarent quidem gentem, ſed heu! non magnificarent lætitiam; multiplicarent potiùs tanta mala, quæ ſentimus, & quæ per oſtium impoſitionis manuum intrarunt, & quotidiè in Eccleſiam Dei agminatim irrepunt. *Conc. Colon.*

Domine Jeſu, qui Miniſtros irreprehenſibiles, & Paſtores juxta cor tuum exigis, & ſuſcitari jubes, emitte ſpiritum tuum ſuper Epiſcopos tuos, quos ille poſuit regere Eccleſiam tuam, quam acquiſiviſti, ſanguine tuo; & renovabis faciem terræ.

CAPUT SECUNDUM.

Finis ſtatus Clericalis.

ARTICULUS I.

Sanctitas.

QUIS dubitet, an Clerici, & præſertim Sacerdotes, utpotè Miniſtri Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei, ejuſque Angeli, converſatione, & ſermone Dei populo præeſſe debeant, & indui ſanctitatem eximiam? Quis hoc neget? *Trid. Seſ.* 14. *de Ref. c.* 1. An illud prolixiori probatione indiget? Nonne ſufficit, ut memores ſint ejus, quod ſcriptum eſt: *Sancti eſtote, quia ego Sanctus ſum?* Lev. 19. Et iſtius: *Sacerdotes, qui accedunt ad Dominum, ſanctificentur, ne percutiat eos?* Exod. 19.

Digitized by Google

19. Hoc omnes ſciunt, hoc ſinguli fatentur.

Sed heu! Plures ſunt Sacerdotes nomine, pauci opere: *S. Chryſ.* Multiplicatur quidem gens, ſed non magnificatur lætitia; multiplicantur monſtruoſa peccata, ſcandala, & ruinæ populorum; vox quidem, vox Jacob eſt; ſed manus, manus ſunt Eſau. Væ his filiis iræ! Nonne bonum erat eis, ſi in Sanctuarium numquàm intraſſent, & ſi nati non fuiſſent! Aut ſaltem, nonne melius fuiſſet illis fodere, aut mendicare? *S. Ber.* Honor ſublimis, & vita deformis; deifica profeſſio, & illicita actio. *S. Amb.* Undè hæc monſtra, quibus hodiè dilatatur Eccleſia, & Domini ſabaoth demolitur vinea?

Tu verò, chariſſime Frater, cùm ſis in honore, intellige, ne fias ſimilis jumentis inſipientibus; ſcias non ſufficere, quòd vocatus fueris. Certè Saul electus fuerat à Domino, & vocatus ad regnum, ab illo unctus. Nadab quoque, & Abiü deſignati

fuêre, & vocati à Domino ad Sacerdotium. Judas etiam ad Apoſtolatum, & Sacerdotium à Chriſto vocatus eſt; ſed tantæ vocationis, & dignitatis immemores, reſpicientes retrò, claudicantes in duas partes, in vitia detracti, è cœlo in profundum abyſſi detracti ſunt. Nonne & tu huic ſæculo te poſt conſecrationem conformans, & te vitiis poſt vocationem implicans, divino ingratus beneficio ex illis eſſes per vitam? Nonne in eâdem, poſt mortem, fores damnatione? Profectò Dominus locutus eſt: *Sicut patres tui, ita & tu*.

Hoc barathrum effugere non contendas? O ſtulte! verè non eſt timor Dei ante oculos tuos; intellectum det tibi idem, qui te vocavit, Deus.

Reſipiſce, chariſſime in Chriſto Frater; aperi oculos tuos, ut videas tibi imminens periculum. Si nondum deliqueris, *noli negligere gratiam, quæ in te eſt, quæ data eſt tibi cum im-*

impoſitione manuum Præsbyterii. Si verò excideris, admonemus te cum Apoſtolo, *ut eamdem reſuſcites gratiam*; hanc ſacro fervoris igne ſuſcitatam ne poſteà ſinas converſatione mundana, pulvere terreno, cinere deſidiæ obduci, tepeſcere, & extingui. At, ſicut ignis ligno, & flabello eget, ut ſuſcitetur, & nutriatur, ita & gratia cœleſtis novis alitur deſideriis; poſteà, vigilantia animi, piis & jugibus conatibus, ferventibus precibus renovatur, incrementumque accipit ejus flamma.

Non te tædeat, Frater, magna incipere, & inchoata tenere: perſeverantia informat merita, coronat bona propoſita, remunerat currentem, ducit ad bravium, & portum. Hæc eſt, qua laureantur martyres, qua Virgines coronantur, qua Sacerdotes ſublimantur. S. Bern.

Quò autem te ferventiùs ad dignè ambulandum ea, qua vocatus es vocatione excites, ſæpe cum D. Bernardo dicito tibi: *ad quid veniſti?*

Si hic tuæ vocationis ſcopus animo tuo altè adhæreat, quo fervore rogabis Dominum, ut per gratiam ſuam effloreat ſuper te ſanctificatio? Qua alacritate per anguſtam portam intrare contendes? Qua animi fortitudine viam, quæ ducit ad vitam conſtanter ſequèris? Vis ne ad id acrius calcar? pone tibi ob oculos S. Franciſcum Saleſium, S. Carolum Borromæum, & alios; & dicito tibi: *non potero quid iſti? Eodem inſignitus caractère, eidem Domino ſerviens, ad eandem ſanctitatem, & gloriam vocatus, cur non æmulor eorum chariſmata meliora? Uſquequò in duas partes ignavus claudicabo? Ubi piger volens & nolens tandem parebo?*

Si hæc, & alia te ad fervorem, & ad ſanctitatem non inflamment, tu ipſe, quæſumus, definias. Infelix! nonne vides abyſſum os ſuum aperientem, ut degluiat te?

AR-

ARTICULUS II.

Progreſſus in virtute.

QUem ob finem, ô Clerice, plantatus es in domo Domini, & ſtas in atriis Dei tui? Nonne ut floreas, & germines ſicut lilium, ac multiplicèris ſicut cedrus libani? Verùm, numquid potes huic ſtudere fini, niſi ſitiens juſtitiam, contendas ire de virtute in virtutem, creſcere de die in diem per omnia in illo, qui eſt caput Chriſtus, & proficere ſapientia, & gratia coram Deo & hominibus? Si huic progreſſui non adhæſeris fortiter, quid accidet tibi? Heu! regredièris profectò, quia non progredi, regredi eſt *S. Ber.* & interdum de abyſſo ad abyſſum ruere; nonne illud experientia conſtat?

Verùm dic, amabimus, benevole

Lector, undè oritur illud quod ſentis rerum divinarum faſtidium? undè profluunt tot in tuo intellectu tenebræ? undè tanta in corde tuo duritia? undè illud fœdè cadendi, & non emergendi imminens periculum? Undè? Nonne ex negligentia in virtute proficiendi? Nonne ex contemptu perfectionis tuo ſublimi ſtatui adeo congruæ? Nonne ex abuſu tot adminiculorum ad juges progreſſus adeò aptorum? Non vis ergo proficere? Non vis deficere? O ſtulte! Hæc eſt tua mens, tuumque propoſitum? Neſcis, quid loqueris. Quare? *Qua hoc vis, quod eſſe non poteſt; quid enim ſtat in hoc ſæculo? Certe de homine ſpecialiter dictum eſt Job. 14. fugit velut umbra, & numquàm in eodem ſtatu permanet*. S. Bernardus. Undè eveniat, neceſſe eſt, ut ſis, aut omninò frigidus, aut omninò calidus; aut omnino malus, aut omninò bonus; vel ſaltem, ut jugiter contendas melior fieri; inter utrumque diù conſiſte-

ſiſtere impoſſibile eſt. *S. Doroth.* Ecce tibi ante te vita, & mors; quotcumque volueris, dabitur tibi.

Iterùm dicimus, iterùm & tu attende: non vis progredi? &, quod periculoſius eſt, modica ſpernis; tandem certè decides; non quidem ſtatim (nemo enim fit repentè malus) ſed paulatim, dicit Dominus, & quod pejus eſt, inopinans, & hujus lapsûs, mortiſque ſecundæ inſcius. Horrenda cataſtrophe! Sed heu! quid in Clero frequentius? *Nonne* tuam ipſe ſententiam legis? Hanc à te avertere non ſatagas? O ſocordiam tuam!

Væ tibi, chariſſime Frater, ſi ad hæc lecta non emmolliatur cor tuum! Væ tibi, ſi ſcientiam ſalutis, & proficiendi viam callens, & hanc alios docens; ſi panem Angelorum manducans, & de plenitudine Chriſti accipiens non mutèris in alium virum, in virum perfectum; fias è contra ipſis Laïcis deterior, & damnabilior! Dic age, quæ tua mens?

Digitized by Google

Ut quid ſanctorum terram occupas? Vide, vide quomodo, te hortante, ſurgunt indocti & rapiunt cœlum; tu verò cum ſcientiis & doctrinis tuis carne volutàris & ſanguine; proh pudor! Ecquando incipies miſereri animæ tuæ, placens Deo? Nunc incipias neceſſe eſt; eſt periculum in mora; incipe nunc, iterùm monemus; væ tibi! ſi ſtimulante gratia differas de die in diem!

Quapropter noli negligere gratiam, quæ data eſt tibi; ſi ſanctus ſis, modis omnibus efficias, ut ſanctificèris adhuc; arduum quidem eſt opus, ſed confortare; ecce adeſt tibi Deus auxiliator fortis; exere vires, tantùm proficies, quantùm tibi vim intuleris; ipſe Deus admirabiles aſcenſiones diſponet in corde tuo.

Verùm time, & iterùm time, ne ejus gratiam ad perfectiora vocantis in vacuum recipiens, & voluntatem ejus cognoſcens, & non faciens,

ciens, multis in hoc ſæculo & in altero vapulaveris; nonne ipſi Laïci ſurgent in judicio condemnantes te? Proh dolor!

ARTICULUS III.

Immitatio Chriſti, & intima cum illo unio.

QUos Deus præſcivit, & prædeſtinavit conformes fieri imagini Filii ſui. Ego ſum via, veritas, & vita, inquit Magiſter bonus: exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. Hæc & alia innumera teſtimonia omnibus Chriſtianis inſinuantur, ut inſpiciant, & fideliter faciant ſecundùm exemplar, quod cunctis in monte monſtratum eſt, donec Chriſtus formetur in eis, & ut illum ſequentes, non ambulent in tenebris, habeant verò lumen vi-

tæ, & in æternum conglorificentur.

Sed quantò magis Sacerdotes, qui, ut loquitur S. Cyrillus, ſunt Chriſti figura, expreſſaque forma, debent eſſe bonus odor Chriſti, & in omnibus ſentire in ſe, quod & in Chriſto Jeſu? Si omnis, qui dicit ſe in Chriſto manère, debet, ſicut ille ambulavit, ipſe ambulare, quantò magis, qui pro eo munere ſe dicunt, qui pro eo legatione funguntur, qui ei miniſtrant, qui eum ſequuntur? Si aliter fecerint, nonne inexcuſabiles ſunt? *S. Ber.* Et verò annon ſciunt, & ſæpè legunt hæc Imitationis Chriſti incitamenta, nimirùm: *qui mihi miniſtrat me ſequatur; volo Pater, ut ubi ego ſum, illic ſit & Miniſter meus?* &c. Non eſt ergo diutiùs probandum Clericos præcipuè imitari debere Chriſtum, cujus perſonam gerunt. Sed videamus utrum revera Chriſtum induant.

Aperiamus ergo, chariſſime Frater,

ter, librum vitæ, ſcilicet vitam Domini Jeſu; accede, fiducialiter nobiſcum age.

Ipſe Dominus Jeſus, Filius Dei exinanivit ſemetipſum; & tu, chariſſime Frater, qui non es tui, ſed Chriſti, altum in omnibus ſapis, & ſuperbis: quid reſpondes?

Ille numquàm fecit ſuam voluntatem, ſed Patris; tu verò voluntatis propriæ abnegationis adeò commendatæ ipſum nomen ignoras; nonne hoc verum eſt? Ille oblatus, *quia ipſe* voluit, obediens fuit uſque ad mortem; nonne tu Præpoſitis tuis, & Eccleſiaſticis ſanctionibus ab Eccleſia decretis, in rebus facillimis obedire renuis? Reſpondeat cor tuum.

Ille, cùm dives eſſet, adeò propter nos egenus factus eſt, ut non habuerit, ubi caput reclinaret; tu verò, ſimilis Judæ, loculis, & divitiis inhias; vanitatem in ſupellectili, in veſtitu, & in reliquo vitæ genere petulanter oſtentas; quid

tua

tua tibi hîc objicit conſcientia ?

Ille jejunavit, eſuriit, & ſitivit per vitam; felle, & aceto, inſtante morte, potatus eſt; tu verò helluo, & ciborum gurges crapulam interdum ructas, ventri tuo tanquàm Deo effrænatè ſervis; hoc plerique vident, hoc teſtantur & rident. Ille adeò paſſus eſt, relinquens tibi exemplum, ut verè dictus ſit vir dolorum; tu verò vel minimam Chriſti mortificationem in corpore tuo circumferre recuſas, quinimò corpus tuum omnibus voluptatum illecebris, ac deliciis ſatiare ac farcire ſtudioſiùs ſatagis. Nonne loquela tua, ipſaque opera te manifeſtum faciunt? Ecquando te Miniſtrum Chriſti pudebit eſſe, ſub capite ſpinato, & vulneribus à planta pedis uſque ad verticem ſauciato, delicatum membrum?

Ille non ſuam, ſed Patris gloriam indefeſſus quæſivit; tu verò inanis gloriæ cupidus, te ipſum non illum prædicas, ejuſque ver-

bum

bum præ tumore adulteras. Nonne ex abundantia tumidi cordis os tuum loquitur?

Ille in omnibus fuit mitis corde tamquàm ovis; tu verò, quàmvis infirmitate circumdatus non vis compati, & condolère his, qui ignorant, & errant; levi de cauſa iraſceris, & peccas. Undè hoc monſtrum Laicis ipſis odibile?

Ille proficiens ætate, proficiebat gratia, & ſapientia coram Deo, & hominibus; nonne tu in dies deterior fis, & petra ſcandali! *Statue te contra faciem tuam*, & *narra*, *ſi quid habes*, *ut juſtificèris*; quin potiùs obmuteſce, & confuſione confundaris.

Ille, quàmvis ad Evangelizandum pauperibus miſſus ſit, vitæ tamen abſconditæ per triginta annos adhæſit; tu autem adhuc infans, aut vix neophytus, ad exteriora effuſus, ſine virtute, & experientia teipſum manifeſtas mundo, ſplendidas dignitates, ac honorificas cathedras

ma-

Digitized by Google

maturiùs ambis; numquid hæc eſt febris tua ?

Ille tandem, ut cætera omittamus, zelo zelatus pro Domino Deo exercituum, & pro ovibus, quæ perierant, prædicavit inceſſanter regnum Dei; quinimo laboribus, ac fatigationibus exhauſtus, animam ſuam poſuit pro eiſdem ovibus; tu verò in idem Miniſterium miſſus propter eos, qui hæreditatem capiunt ſalutis, quàmvis ubique videas prævaricantes, non tabeſcis; eos ſiccis oculis, & frigidiſſimo corde in infernum trahi ſinis, nec eos liberare properas; nonne hæc eſt vera tui imago? Dominus locutus eſt: *meſſis quidem multa; operarii autem pauci*.

O Præclarum Chriſti, cujus vices geris, imitatorem! Veriùs loquamur: ô monſtruoſam Magiſtrum inter & Miniſtrum contradictionem! Nonne reprehendit te cor tuum chariſſime Frater? Quid reſpondes membrum putre, & jam jam

jam reſecandum? Uſquequò te diſcipulum degenerem patiètur Dominus Jeſus?

Sed dic, amabimus, quonam auſu, ô mendax, dicis te diligere Dominum Jeſum, & te in illo manere, intereadùm renuis ambulare, ſicut ille ambulavit? Qua fronte ejus imagini adeò diſſimilis, huic autem ſæculo adeò conformis, te prædeſtinandum fore ſperas? Erras; nam, ſi fideli imitatione, & intima cum illo unione cum illo manere, nec illi tamquàm membra capiti, & ſicut palmites viti per vitam uniri nolis, nonne poſt mortem audies, & ſenties hanc formidabilem ſeparationem: *diſcede à me, non es mei?*

Erubeſce, chariſſime Frater, erubeſce; vide, quomodo aulici ſe in omnibus Principi conformant, & ſæculi amatores fatuis ſæculi vanitatibus, ut hominibus placeant, & ut miſerè ipſi pereant. Incipe ex nunc eſſe miniſter Chriſti, non ſolùm

lùm caractère, habitu, verbo, & Miniſterio tenùs, ſed opere & veritate; adeò expreſsè indue Dominum Jeſum Chriſtum, ut ſivè vivens, ſivè moriens, illius ſis, & ut in Domino gloriari habeas: *vivo ego, jam non ego; vivit verò in me Chriſtus*. Si manſeris in illo, & ille in te, multum fructùm tùm tibi, tùm aliis feres; tandem futurus es hæres Dei, cohæres autem Chriſti.

Vide nunc, vide *quàm magna loria ſit ſequi Dominum Eccl.* 13.

CA-

Digitized by Google

CAPUT TERTIUM.

Impedimenta ſalutis, aut ſancti-tatis Clericorum.

ILla præcipua impedimenta ſunt quodcumque peccatum; ſed præſertim ſuperbia, ambitio, avaritia, cura rerum ſæcularium, luxuria, vita otioſa, amor ſæculi, vita tepida, & ſpatioſa via, pravum exemplum, falſa conſcientia, & difficultas converſionis. Hæc omnia impedimenta breviter hic perſtringimus.

ARTICULUS I.

Quodcumque peccatum.

OMnis homo, qui eſt in immunditia, ſi acceſſerit ad ea, quæ conſe-

ſecrata ſunt , peribit coram Domino . Lev. 22. Nam peccata Sacerdotum ſunt monſtra , & quidem multò graviora peccatis Laicorum , ſivè quia ſcientes, & volentes peccant , ſivè quia majoribus gratiæ donis locupletantur , ſivè quia in ſublimiori ſtatu collocantur, ſivè quia eorum peccata maximum populo afferunt detrimentum , & gravem Eccleſiæ præbent offenſionem ; undè acerbiora merentur ſupplicia . Hoc omnis ſcriptura inſinuat ; hoc omnes ſancti Patres proclamant , hoc ipſa ratio perſuadet ; quis ergo dubitet ?

Ergo , chariſſime Frater , quaſi à facie colubri fuge peccatum ; fornicationem, & omnem immunditiam , aut avaritiam , aut turpitudinem, aut ſtultiloquium , aut ſcurrilitatem nec nomines, ſicut decet ſanctos . Abſit, ut in terra ſanctorum iniqua geras. Numquid videres gloriam Domini ? nequaquàm . Nonne tamen , dilectus Dei , & in domo Dei , feciſti , & adhuc facis ſcelera multa ? ſi res ita ſit ,

qua

qua fronte ſic quotidiè glorians: *ego autem in innocentia mea ingreſſus ſum, ego autem ambulavi in innocentia cordis mei, & in Eccleſiis benedicam te Domine?* Nonne mentita eſt iniquitas ſibi? nonne Deus exercituum, qui plantavit te, & te elegit ex omni carne, loquetur ſuper te malum, emigrabit te de tabernaculo ſuo, & delebit nomen tuum de libro viventium? O miſerum te, ſi hanc prompta & ſeria pœnitentia non prævenias ultionem! Satage ex nunc ita innocenter vivere, ut proportione data, dicere poſſis cum Chriſto Jeſu: *quis ex vobis arguet me de peccato?* Joan. 8.

ARTICULUS II.

Superbia.

INitium omnis peccati ſuperbia; quid mirum ſi odibilis ſit coram Deo

Deo & hominibus? quid mirum, ſi diſſipet Dominus oſſa eorum, qui hominibus placent? ſi non patiatur habitare eum in domo ſua, qui facit ſuperbiam? Si projecerit de cœlo ſatanam ſicut fulgur, ad infernum in profundum laci, eum non amplius in cœlo aſſumpturus? quid mirum, ſi dominantes in Cleris, & inani ſcientia inflatos, & tumidos tradiderit Deus in peſtiferos errores, in deſideria cordis eorum, in immunditiam, in paſſiones ignominiæ, & in reprobum ſenſum? Quid mirum, ſi dederit eos contemptibiles omnibus populis; ſi tandem humiliaverit eos uſque ad inferni noviſſima?

Time, chariſſime Frater, qui altum ſapis, time ne hæc omnia eveniant ſuper te. Videmus in te contradictionem. Hic ſæpè dicis: *elegi abjectus eſſe in domo Dei mei*; ibi avidus cupis ab hominibus videri; ubique ſuperbia tua aſcendit ſemper; in corde, & corde loqueris.

Num-

Numquid Deus irridetur? nonne vult, ut ſis humilis corde, & non labiis tantùm?

Memineris te eſſe Miniſtrum Chriſti Jeſu, qui exinanivit ſemetipſum; quidni ergo corde & animo abhorreas ab omni ſpecie ſuperbiæ, præſumptionis, vanitatis? quidni ſatagas magnis tuis fletibus, & laboribus hanc tibi conciliare humilitatem, quam ſemper reſpexit Deus, & ex qua ipſam Dei Matrem beatam dicent generationes? *Vide in meditationibus de humilitate hanc ſuperbiam fuſius & acriùs profligatam.*

ARTICULUS III.

Ambitio.

HOnores ſunt onera & frequens animæ perdendæ periculum, affirmant graviſſimi ſancti Patres. Hinc ſit, ut doctiſſimi viri, utpotè

fide viventes, & honorum pericula agnoſcentes, fugerent trepidi, & in ſpeluncis laterent, ne dignitates Eccleſiaſticas ſuſcipere cogerentur. Moyſes jam electus in ducem populi; Jeremias etiam vocatus à Domino, ut populum rebellem erudiat, humiliter ſe excuſant. Ipſe Dominus Jeſus, cùm cognoviſſet, qui venturi eſſent, ut raperent eum, & facerent eum regem, fugit iterùm in montem ipſe ſolus.

Nunc tamen heu! homines cupidi, elati, ſe ipſos, non Deum, & animas amantes, ac propriæ imbecilitati, & inidoneitati parùm conſulentes, ambiunt fœdè, & mendicant turmatim beneficia, & honores; ſuſceptum verò curæ Paſtoralis officium miniſtrare dignè tantò magis nequeunt, quantò ad hujus humilitatis magiſterium ex ſola elatione pervenerunt *S. Greg.* Væ illis! emoti ſicut ebrius, aſcenderunt uſque ad cœlos, & tandem ejecti, & conſuſi, deſcendunt uſque ad abyſſos.

Quot

Quot enim paupertas ad cœlum promovet, tot cum dignitatibus ſuis infernus abſorbet. *Pet. Bleſ.* O gens abſque conſilio & ſine prudentia! O ambitio, peſtis generalis! ambitio ambientium crux, quomodo omnes torquens, omnibus places? *S. Ber.* Servum Dei oportet non litigare, inquit Apoſtolus. Attamen quot ſunt Clerici, qui, videntibus & dolentibus laïcis, lites ad multos annos protrahunt, ut ſibi beneficium pinguius parent, vel potius, ut ſibi gravius onus imponant? Undè hæc bella, & hæ in eis lites? nonne hinc, ex concupiſcentiis eorum? *Jac.* 4.

Sed tandem quot ſunt inter hos cupidos, elatoſque clericos, qui nunc in inferno poſiti, aut fodiſſe, aut panem oſtiatim mendicaſſe mallent, quàm ad beneficiorum, & honorum culmina aſcendiſſe per vitam, atque ita animam ſuam ſecuriùs ſalvaſſe? Et verò, quid eis profuit honorum jactantia.

Quan-

Quantò ſapientiùs egit B. Gaudefredus Cænobii Claravalenſis Prior, qui, ut Epiſcopatum Tornacenſem acceptaret, nullis potuit umquàm precibus, aut importunitatibus induci, & qui poſt mortem cuidam Religioſo ejuſdem Cænobii apparens, dixit: *Salvus ſum, mihi feliciter ceſſit fuga Epiſcopatus: ſi enim fuiſſem de numero Epiſcoporum, fuiſſem de numero damnatorum. Ita mihi Sancta Trinitas revelavit.* Undè verum eſt illud: *graviſſimum judicium fiet his, qui præſunt*. Sap. 6.

Similiter & tu, chariſſime Frater, ſi ſapis, noviſſima hæc maturiùs provide; hinc diſces nolle dominari, ut non dominetur tui omnis iniquitas. *S. Ber.* Inhæreant animo hæc Chriſti Domini verba: *Quicumque voluerit inter vos major fieri, ſit veſter miniſter; & qui voluerit inter vos primus eſſe, erit veſter miniſter.* His, & aliis altè in animo defixis, ne te immittas in populum, & non alligabis duplicia peccata. *Eccli.* 7.

Elon-

Elonga verò fugiens; ama neſciri, tutiùs enim eſt latere, & fumare ſub modio, quàm aſcendere ſuper candelabrum. *Petr. Bleſ.* Iterùm ſuademus, ut maneas in ſolitudine: ibi expecta eum, qui te ſalvum faciet à puſillanimitate ſpiritûs & tempeſtate: ibi multiplica, ſicut palma, dies tuos; *in hoc nidulo tuo* quietus *morere*. Job 29. Aut ſaltem recumbe, & ſta firmus in noviſſimo loco, donec Dominus, Superiorum Miniſterio, tibi dicat invito: *aſcende ſuperiùs, meam facturus voluntatem; ne timeas, ego tecum ſum, ut ſis Paſtor juxta cor meum, & ut teipſum ſalvum facias, & eos qui te audient.*

Quinimò, cùm periculoſum ſit Sanctuarium Dei hæreditate poſſidere, & longè periculoſius donum Dei poſſidere, pecunia ſcilicet, vel munere à manu, vel munere à lingua, vel munere ab obſequio; & cùm Eccleſiaſticus Ordo pervertatur, quando unus plurium Officia occupat Clericorum, ut loquitur Trid.

ſeſſ. 24. c. 17; cave, ne ambitione hæreditaria, avidus ſis poſſidendorum beneficiorum, & eadem ambitione reſignandi parenti beneficium tuum; pluralitas beneficiorum certum continet animarum periculum. *Conc. Later.* 3. & reſignatio efficit aliquoties reſignatorem reum peccatorum alienorum; caro & ſanguis ſæpiſſimè revelat has reſignationes, & non Pater cœleſtis. Cave, ne nimium innitaris diſpenſationi, vel ad poſſidendum hæreditate Sanctuarium, vel ad plura poſſidenda beneficia, vel ad reſignandum indigno parenti beneficium tuum; ſi enim hæc diſpenſatio obreptitia ſit, vel ſubreptitia, non mentiris hominibus, ſed Deo, & in verticem tuum iniquitas deſcendet tua. Poſſes ire in infernum ſine licentia; certè nunc ibis cum diſpenſatione. *Alb. mag.*

Quot collatores beneficiorum ululant, & præ anguſtia gemunt in inferno, quia hominibus placere volentes, & non Deo; quique carni

aut

aut ſanguini acquieſcentes, indignos dignis prætulerunt? Nonne ovium ſanguinem de ipſorum manu requiſivit Deus? Hoc nos quidem breviter, obiterque perſtringimus; ſed ululatus iniquorum collatorum æternus erit. Sempiternus pariter erit luctus horum latronum, qui in ovile intrarunt non per oſtium, ſed aliundè, ut mactent, & perdant. Hoc in ſpeculo inſpice te, benevole lector.

ARTICULUS IV.

Avaritia.

QUid avaro ſceleſtius? nihil Eccli. 10. Cupiditas enim eſt radix omnium malorum; quam quidam appetentes, erraverunt à fide; inſeruerunt ſe multis doloribus; inciderunt in tentationem, & in laqueum diaboli, ac ſepulti ſunt in inferno, ſicut Judas avaro, &

inde proditori, miſerè accidit.

Quot heu! ſunt Clerici, qui in Sanctuarium Dei præ avaritia intrarunt; qui vel Sacras functiones non obeunt, niſi turpis lucri gratia; qui mammonæ ſerviunt, non Deo; qui avaritiæ adeò tenaciter ſtudent, & adhærent, ut ad beneficia, & primatus anhelent inſipientes, & ſe negotiis ſæcularibus fœdè implicent? Quot ſunt, qui quàmvis divites, paupertatem tamen ubique inſimulantes, debita inclementer exigunt; neceſſaria ad victum, & veſtitum, tùm ſibi, tùm egenis inhumani recuſant; miſerè vivunt, ac ſui, pauperumque ſunt veluti necatores? Quo fine? quo? ut congregent, & congregata ſervent. Veriùs loquamur, ut theſaurizent ſibi iram Dei? Sed tandem mortui, inveniuntur (cunctis ſtupentibus, ſimul & execrantibus) viri divitiarum, quibus conglutinatum fuit ſemper, & eſt cor eorum; moriuntur pleni divitiarum, ſed pleniores maledictionum. Hi the-

theſauri, quos inhiantes paraverunt, cujus tandem ſunt? latronum; quod enim non capit Chriſtus, rapit fiſcus. *S. Aug.* Verùm, quò devenerunt hi inſatiabiles corde? Avaro Judæ fideliter per viam adhærentes, in eadem cum illo fuerunt damnatione; hinc, poſt mortem cum illo, & divite in inferno ſepulti ſunt. Deploranda ſors!

Quid times, chariſſime Frater, ſi hanc idololatriam, & hanc deſolationem uſque ad conſummationem, & finem perſeveraturam, non timeas? Hanc ergo cupiditatem, quæ eſt idolorum ſervitus, ex corde tuo eradicare coneris; ne hæc oratio, quam quotidiè effundis, ſcilicet: *inclina cor meum Deus in teſtimonia tua, & non in avaritiam*, fiat tibi in peccatum. Habens alimenta, & quibus tegaris his contentus ſis; *quod his abundantius eſt, à malo eſt.* Matth. 5. Quid intuliſti in hunc mundum? nihil. Quid ſumes, cum interieris? nihil. Nudus ingreſſus es, nudus

egredieris. Iterùm dicimus, non deſcendent tecum divitiæ tuæ; eas alienis relinques; ſola opera tua ſequentur te. Verùm, quò ibit anima tua? tu videris. Ubi theſaurus tuus nunc eſt, ibi & cor tuum forſan in æternum erit: quia pecunia tua, niſi reſipiſcas, erit tecum in æternam perditionem.

O ſervum mammonæ! nonne te pudet fidelibus prædicare, ut non ſint ſolliciti in craſtinum, dùm tu pecuniæ igne exardeſcens, numquàm dicis: *ſufficit, ſufficit*; ſed dicis ſemper cum ſanguiſugæ infernalis filia: *affer, affer?* Tu, qui ob inopiæ timorem, juſtitiam, & cœlum deſeris; Tu qui propter avaritiam cunctis notam, factus es petra ſcandali, opprobrium hominum, & abjectio plebis.

O miſerum te! ſi recogitans vias tuas, non convertas pedes tuos in paupertatem Chriſti Jeſu, cujus miniſter es, aut ſaltem in paupertatem ſpiritùs, & cordis, in ſubſidium pauperum; & indè, in viam pacis

& in

& in requiem animæ tuæ! Nos verò ſuademus tibi: ſic tranſeas per bona temporalia, ut non amittas æterna. Quidni & tu contendes.

ARTICULUS V.

Cura rerum ſæcularium, & negotiatio.

NEmo militans Deo, implicat ſe negotiis ſæcularibus, ut placeat ei, cui ſe probavit. Quapropter, *non erit ultra mercator in domo Domini.* Zachar. 14.

Quid eſt, cur chariſſime Frater, facis domum Patris tui domum negotiationis? Numquid mittens manum ad aratrum, & reſpicens retrò, aptus eris regno Dei, orationi, & miniſterio tuo humeris Angelicis formidando? Quonam auſu monere poteris laïcos, ne ſolliciti ſint in craſtinum, ſi tu ipſe, videntibus illis, turpium occupationes lucrorum ap-

petas, & ſæcularium domos diſcurrens litigioſorum, & procuratorum perſonam geras? Quàmvis veritatem dixeris eis, credent ne tibi? Dic, amabimus, operarie iniquitatis, an expectas, dum Dominus iterùm faciat flagellum de funiculis, & ejiciat te de templo ſancto ſuo? Quid ergo turbaris erga plurima? te à Divinis imprudens avertis, ſcandalum præbes, & vituperari ſinis miniſterium tuum.

Abdica tandem, Nazaræe, ſecularia negotia; repudia procurationes, & lites, ut his omnibus impedimentis ſepoſitis lectioni, orationi, tuoque miniſterio ferventiùs, & fructuoſiùs inſtes. Ne commiſceris, ut quis è vita diſcedens, te ad tutelas, curas, & ſollicitudines vocet. Ad ſublimiora jam vocatus es, quære primùm regnum Dei, & juſtitiam ejus, & hæc omnia, quæ vilibus occupationibus aucuparis anxius, copioſè adjicientur tibi. Quinimò, negotiatorem Clericum, & ex inope di-

divitem, & ex ignobili glorioſum, quaſi peſtem fuge. *Concil. Calced.*

Si verò dives eſſe cupis, veras divitias ama; quapropter, nobiliori, & fœcundiori negotiationi te des, velimus. Negotiare ergò, dùm citò venit judex, cuilibet, prout geſſit, redditurus; negotiare, dùm tempus habes pro anima tua, ut theſauros tibi in cœlis theſaurizes; centuplum accipies, & vitam æternam poſſidebis. Felix negotiatio! Hinc fideles in odorem tuum currentes, diſcent perituras calcare divitias, aut ſaltem iis uti, tamquàm non utantur; diſcent negotiationibus non vacare, niſi propter infirmitatem, & neceſſitatem, tamquàm iis non vacent.

Si tamen neceſſe ſit, ut rerum tuarum ſatagas, cave, ne iis cor apponas; facito ſemper, ut inter hæc negotia, quibus te invitus, & gemens in ipſo tuo ſtatu implicatum vides, ambules coram Domino in cœlum ſemper intentus, ita ut, dùm ſecundùm beneplacitum Chriſti ſatagis

Digitized by Google

circa frequens miniſterium ſicut Martha, ſedeas ſpiritu ut Maria ſecùs pedes Domini, audiens verbum illius, & orationi addictus. Omnis populus dicet: *fiat fiat*. Verùm, ſi id non fiat, quid de te fiet?

ARTICULUS VI.

Luxuria.

INter omnia Chriſtianorum certamina, aſſerit D. Auguſtinus, ſola ſunt caſtitatis prælia, ubi quotidiana pugna, ubi rara victoria. Undè, ſubdit D. Greg. *hoc maximè vitio periclitatur genus humanum*. Sed quantò magis periclitantur Clerici illi, qui poſtquam caſtitatis votum emiſerunt, ſplendidè epulantur quotidiè, ſomno, quieti, & otio indulgent torpidè, familiaritati, & conſortio mulierum aſſiduè, & liberè nimis adhærent imprudentes, & ſic car-

Digitized by Google

carnis illecebris fomitem præbent, & colaphizanti angelo ſatanæ dant locum? *Vidi*, affirmat gemebundus D. Auguſtinus, *vidi cedros libani turpiter corruiſſe, de quorum ſanctitate, non magis, quàm Ambroſii, & Hieronimi dubitaſſem.*

Quomodo ergò ſtabunt arundines, id eſt, infirmi, & fragiles Clerici, mortificationis, & pietatis nequidem ſpeciem habentes? infauſta præſumptio?

Væ illis Clericis, qui hoc fœtido vitio laborantes, quique ad miſſæ celebrationem obligati, nec tamen ab illa præ ſcandalo, aut lucro abſtinentes, à ſpiritu immundo ſe coïnquinari, & poſſideri ſinunt!

Nonne ſub peccato venundati, & deſperantes ſe tradunt impudicitiæ, in operationem immunditiæ omnis? Nonne frontem meretricis ſibi facientes, & judices in propria cauſa ſe conſtituentes aggerant ſacrilegia, *induunt* maledictionem ſicut veſtimentum, incidunt in laqueum dia-

boli, & in foveam æternam quam ſibi fecerunt?

Tu verò, chariſſime Frater, ſi turpiter corrueris, redi ad cor; & in te reverſus, dic, amabimus; quem fructum habes in illis, in quibus nunc erubeſcere debes, & quorum finis eſt mors? Heu tibi! in croceis, & pane Angelorum enutritus, & de Deo saginatus, amplexatus es ſtercora; factus es ſimilis jumentis inſipientibus, quibus non eſt intellectus. Proh pudor! Sed quantò vilior factus es, iterans poſt milia propoſita, peſſimas vias tuas? Agnoſce dignitatem tuam, & ne tardes exire ex hoc volutabro. Fac dignos pœnitentiæ fructus; noli amplius peccare, & hoc te ſterquilinio iterùm fœdare, ne quid deterius contingat tibi; & ſicut hactenus exhibuiſti membra tua ſervire immunditiæ, & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibe membra tua ſervire juſtitiæ ad ſanctificationem. Si autem hoc vitio inquinatus non fueris,

ris, gratias age Deo, qui dedit tibi victoriam per Jeſum Chriſtum. Attamen, ne confidas in caſtitate præteritâ; ut monet S. Hieronymus; ſed vigila, & omni curâ cuſtodi cor tuum. Otium, utpote luxuriæ fomitem, fuge, & da operâm, ut diabolus te inveniat ſemper occupatum. *Idem*. Odi vel minimam luxuriæ ſpeciem, & illecebram; elimina illius vel leviſſimam occaſionem. *Qui amat periculum, peribit in illo*. Eccli. 3.

Sed præſertim in medio mulierum noli commorari? De veſtimentis procedit tinea, & à muliere iniquitas viri. Mulier laqueus eſt venatorum, & ſagena cor ejus; vincula ſunt manus illius. Adoleſcentiores viduas devita, monet Apoſtolus; ſimul & Virgines, quæ, quàmvis ſanctæ ſint, non minùs ſunt cavendæ. Quò ſanctiores ſunt, eò magis alliciunt, ait S. Aug. Quòd ſi illis abſque neceſſitate, etiam prætextu devotionis familia-

riter converſeris, tibi accidet, ut cùm ſpiritu cœperis, carne tandem conſummandus ſis. Hoc dicunt tibi ſuâ infelici experientiâ quidam majores tui, & quidem te multò doctiores, & ſanctiores. Quidni his exemplis edoctus, cautior eris; Ergo, cùm pauca, quæ ſunt ad ſalutem neceſſaria, allocutus fueris, ſtatim advola. Nemini hac in parte des vel minimam offenſionem; nam ſi mirabantur Apoſtoli, quia cum muliere loquebatur Chriſtus; nonne tu virginibus, & viduis aſſueſcens, malæ ſuſpicionis de te præbebis materiam, vitamque tuam ſiniſtræ opinionis infamabis? Nunquid patieris vituperari miniſterium tuum?

Et quàmvis ſenex ſis; time. Attende, quid de rege Salomone dicatur: *cùm jam eſſet ſenex, depravatum eſt cor ejus per mulieres, ut ſequeretur deos alienos*. Undè tu ſuperbis? Undè de te præſumis? Numquid es Davide ſanctior, aut Salomone

mone *ſapientior ? S. Hier.* Cogita; & iterùm cogita, quòd libidinis tentatio fugiendo ſuperetur. *S. Aug.* Ne aſſumas in miniſterium tuum mulierem, quæ annum quadrageſimum quintum non attigerit. Hoc in omnium ferè diœceſum ſtatutis prudenter edicitur. Quòd ſi illuſionibus illuſus, & implexus Præpoſitum tuum in hoc ſpernans, ſcito, quia Deus non irridetur; & in verticem tuum deſcendet iniquitas, & *præſumptio tua*. Quinimò pangas *fœdus* cum oculis tuis, ut ne cogites quidem de virgine; mors aſcendit per feneſtras. Sepi aures tuas ſpinis. Et quoniam nemo poteſt eſſe continens, niſi dederit Deus, poſtula enixè continentiam. Verùm mortifica membra tua, quæ ſunt ſuper terram; hoc enim genus dæmoniorum in nullo poteſt exire, niſi in oratione & jejunio. Quàmvis ſacerdos ſis, circumdatus es infirmitate, & ad malum ab adoleſcentia pronus. Nonne idipſum

ſum tibi experientiâ compertum eſt?

Tandem noli altum ſapere; ſed time; humilia te in omnibus; Deus enim occultam ſuperbiam punit apertâ luxuriâ; aſſerit *D. Auguſtinus*. Et ſcriptum eſt: qui ſe exaltat, humiliabitur, & quidem uſque ad paſſiones ignominiæ; at, qui ſe humiliat, exaltabitur ante tribunal Agni immaculati. Elige

ARTICULUS VII.

Vita otioſa.

EGo vos elegi, ut eatis, & fructum afferatis. Quos alloquitur Dominus Jeſus? Apoſtolos alloquitur, & eorùm ſucceſſores.

Verùm, poſſunt ne fructum afferre, ſi Apoſtolorum exemplo non ſint in vigiliis, in laboribus plurimis, & in fatigatione? Undè

dè intelligere debent Clerici, ſe non ad propria commoda, ſed ad Dei labores, & ſollicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe. *Trid. ſeſſ. 25. de ref. c.* 1. Sed heu! Quinam ſunt hodiè, qui in labore hominum non ſunt, & qui cum hominibus non flagellantur, niſi Clerici? Hinc profluit illud quorumdam dictum: *quid eſt Sacerdotium, niſi otium?* Ipſi ſiquidem poſt recitatas curſim horas canonicas, & poſt celebratum perfunctoriè miſſæ ſacrificium ſtant tota die otioſi; ferè omnes tùm ſibi, tum populis inutiles ſunt; non eſt, qui faciat bonum, non eſt uſque ad unum; ducunt in bonis dies ſuos, & in puncto ad inferna deſcendunt; ſcriptum eſt enim: *omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur.* Terribilis Sacerdotum exitus!

Prætereà, multam malitiam docuit otioſitas; undè fit verum iſtud: *ſicut populus, ſic Sacerdos.* Quinimò,

mò, quid mirùm, ſi Clerici otio torpentes, fiant interdùm ipſis laicis deteriores? quod vidimus, teſtamur.

Quouſquè tandem & tu, chariſſime Frater, marcebis ignavia? Nonnè ad laborem natus es, ſicut avis ad volatum? Quomodo torpens otio declinabis à malo, facies bonum, & miniſterium tuum dignè implebis? Numquid ſperas, te percepturum hanc immarceſſibilem gloriæ coronam legitimè, & conſtanter certantibus paratam? O illuſoria, & vana ſpes tua! Noli errare, quæ ſeminaveris, hæc & metes. Veriùs loquamur, nonne, ſervus inutilis, projiciendus es in tenebras exteriòres? nonne tot ovium tibi commiſſarum, & tua ignavia perditarum, ſanguis à te requirendus eſt? ita ſane. Væ tibi, ſi hodiè vocem Domini audiens, non feſtinaveris prædari, ac tempus, tuoſque dies malos præteritos redimere, & laborare deinceps, ſicut bonus

nus miles Chriſti! O quàm ſtrictam rationem de tot diebus ſalutis perditis redditurus es! Hoc ſeriò cogita; ferventior hactenus ſis; ſæcularibus, imò & clericis te ad inutilia vocantibus ſic cum Nehemia reſponde; *opus grande ego facio, & non poſſum deſcendere, ne fortè negligatur*. 2. Eſdr. 3. ne poſt vitam tuam inutilem, & tempus inſtante morte petenti tibi, acerbè dicatur: *tempus non erit amplius; intra in diem æternitatis, & in illam noctem, in qua nemo poteſt operari*. Terribilis, ſed juſta ſententia Clericis otioſis imminens;

AR-

Digitized by Google

ARTICULUS VIII.

Amor ſæculi.

OMne, quod eſt in mundò concupiſcentia carnis eſt, & concupiſcentia oculorum, & ſuperbia vitæ. Si ergò chariſſime Frater, ſpiritum extinguere, & vocationem tuam præfocare nolis; ſi Dominum ſine impedimento obſecrare; proficere in ſapientia, & exhibere te in omnibus ſicut Dei miniſtrum cupias, noli diligere mundum, neque ea, quæ in mundo ſunt. Numquid potes, duobus dominis ſervire? Iterùm monemus, noli conformari huic ſæculo, quod totum in maligno poſitum eſt. *Obſerva fideliter ea, quæ à ſacris Conciliis de luxu, commeſſationibus, choreis, aleis, & luſibus, copioſè & ſalubriter ſancita fuerunt, non obſtantibus conſuetudi-*

tudinibus. Trid. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. *Modeſta ſupellectili, & menſa, ac frugali victu non ſolùm contentus ſis, verùm etiam in reliquo vitæ genere, ac tota tua domo, nihil appareat, quod à ſancto inſtituto ſit alienum, quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præ ſe ferat*. Idem. ſeſſ. 25. de ref. c. 1.

Quapropter, memineris diei illius, in qua egreſſus de Ægypto, & de domo ſervitutis dixiſti: *Dominus pars hæreditatis meæ, & calicis mei; tu es, qui reſtitues hæreditatem meam mihi*. Quidni tibi ſufficiat? Quid cum illo tibi deerit? Jam non es de hcc mundo: utere ergò mundo tamquàm non utens; dimitte mortuos ſepelire mortuos; quoties inter homines eris, minor homo redibis: de terra ſunt, de terra loquuntur; quid revera narrant, niſi terrena, vana curioſa, fabulationes, ne quid deterius dicamus? Ecquid mirum? ex abundantia cordis os loquitur.

Me-

Meminiſſe debes, non aliundè Clericalis ordinis dignitatem fuiſſe gravius offenſam, quàm nimia laicorum familiaritate, & frequentiori cum illis convivio, ludo, & ſpectaculo. Conc. Aquil. Igitur, quàm maximum poteris caos inter te, & inter laicos firma, ſi eorum mores induere, & miniſterium tuum vituperaris nolis.

Prætereà, cùm ſis Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech, Nazaræus, & Domino conſecratus, cave, ne acquieſcas carni, aut ſanguini; quinimò omnem affectum paternum, malorum ſeminarium in Eccleſia Dei portantem, penitùs depone. *Trid. ſeſſ.* 25. *de ref. c.* 1. Oblivíſcere domum patris tui, & vocationem tuam certiorem facies. *Vide dicta in præparatione ad mortem.* pag. 56. Abſtineas à venatione, ſaltem clamoroſa, & frequenti. *Conc. paſſim. Eſau erat venator, quia peccator erat; & penitùs non invenimus in Scripturis ſanctis aliquem ſanctum venatorem.* S Hier.

At-

Attamen, ſi adeò ardenter, & crebrò venari cupias, cogita eſſe & aliam venationem Deo gratiorem, & tibi utiliorem. Sis ergò venator animarum, & quidem eodem zelo, quo Chriſtus Dominus voluit, & conſtituit Apoſtolos fieri piſcatores hominum. Hæc venatio non diſtrahit à divinis, nec puſillos ſcandalizat, ſicut altera; ſed te, & ipſos ædificat. Quidni in hanc, poſt moderatas, & ſanctas animi recreationes, incumbas?

Tandem, cætera omnia quæ in mundo ſunt, totumque mundum animæ tuæ infenſiſſimum hoſtem faſtidire, contemnere, & uſque ad mortem profligare non deſinas. Anhelent alii ad beneficia, & Prælaturas; inhient inſipientes corde ad divitias, ad delicias, & ſæculi pompas, ad honores, & favores; tu verò ad pauperiem, & mortificationem; ad cruces, & perſecutiones, ad tui odium, & abnegationem; ita ut, abdicatis, & contemptis omnibus ſæculi

li illecebris, poſſis tutò, & liberè dicere: *regnum meum non eſt de hoc mundo.*

O nimis felix, chariſſime Frater, ſi numquàm reſpexiſſes in vanitates, & inſanias falſas; ſi mundus tibi crucifixus fuiſſet, & tu mundo; ſi Dominum ſecutus fuiſſes; certè non ambulaſſes in tenebris, & millia peccatorum monſtra evaſiſſes. Uſquequò ergò, gravi corde, diliges vanitatem, & quæres mendacium? Memineris iſtius, ſcilicet *quicumque voluerit eſſe amicus hujus ſæculi, inimicus Dei conſtituitur.* Et verò, quæ conventio Chriſti ad Belial? Quid tibi cum pompis diaboli, quibus in baptiſmate, & in ſacra unctione renuntiaſti, ut uni Deo adhæreres? Nonne tempus eſt fugiendi de medio Babylonis, ut te immaculatum ab hoc ſæculo cuſtodias, & ſalves animam tuam? Expectas-ne, dùm durus nuntius tibi, inſtante morte, dicat: *proficiſcere de hoc mundo.*

ARTICULUS IX.

Vita tepida, & ſpatioſa via.

APoſtolus monet, ut ſimus ſollicitudine non pigri, ſpiritu ferventes, Domino ſervientes. Ipſe Dominus, qui facit miniſtros ſuos ſicut flammam ignis, præcipit, ut Sacerdotes ſubjiciant ligna manè, per ſingulos dies, & alant perpetuum animi ardorem erga divina; zelumque gloriæ Dei, & ſalutis propriæ, ac animarum, tamquàm ignem ſacrum ad ſacras actiones neceſſarium.

Sed heu! quàmvis Sacerdotum ſtatus fervoris, & obſervantioris vitæ ſtudium expoſcat, quot tamen ſunt, qui effrænatè dicunt, ſe ad tantam non teneri perfectionem? Sufficit, juxta illos, quòd horas canonicas non omittant, quòd rogati Sacramenta adminiſtrent, quod miſſas,

ſas, obligationis tempore, celebrent, quòd ſcandalum publicum non præbeant, quòd conſcientiam peccatis mortalibus oneratam non ſentiant; ad Religioſos, dictitant, ſpectat perfectio. Igitur, quot ſunt, qui liberé proclamant, ſe ad peccata venialia vitanda non teneri, nec ad ea in confeſſione declaranda, utpote rati ſe ad majorem perfectionem non obligari.

Quid plura? quot ſunt, qui peccata venialia, quibus enerviter, & frontosè aſſueſcunt, nihili faciunt; quinimò contemnunt? Recitare officium inordinatim, indecorè, & irreverenter, medias inter turbas, & alternas confabulationes, juxta illos parum eſt; omittere multos ritus, pluresque cæremonias, parum eſt; celebrare miſſam curſim, tepidè, cum veſtimentis ſordidis, pannoſis, & laceratis, parum eſt; detrahere proximo, indecora proferre, & in mille aliis, & ſingulis momentis offendere, parum & minutulum eſt; qui-

nimò, ſi ipſis credatur, nihilum. Abſtinere ſe, ut monet Apoſtolus, ab omni ſpecie mala, & timoratam habere conſcientiam, ac altioris pietatis ſtudium, eſt merum ſcrupulum, quo Sacerdotes angi dedecet. Lucere, & ardere ſuper candelabrum, & coram hominibus ſacro illo igne, quem Chriſtus Dominus venit mittere in terram; converſari in ſolitudine cum illo ſuaviſſimo ſponſo, qui in illa ſolitudine loquitur ad cor ſponſæ, eſt hypocritarum morem, & fucum præſeferre.

Hinc fit, ut derideant ſimplicitatem juſtorum, & ferventiorum fratrum, eoſque habeant in deriſum, & in ſimilitudinem improperii; ipſi autem hæc omnia exempla, & fervoris incitamenta reſpuentes, pulvere terreno excœcati, deſidia obruti, & proprio ſenſu abundantes huic ſæculo in omnibus ſe conformant; ventri, ſomno, & otio indulgent, pretioſis ſè comunt veſtibus; ſplendidè epulantur quotidiè; ludis,

che-

cho eis, aleis interſunt aſſidui; negotiis ſæcularibus ſe avidi implicant; congerendis pecuniis ſtudent; vanitati, ambitioni, & præſumptioni interiùs, exteriuſque dediti cernuntur; inani ſcientia tumidi, & inter cæteros dominatum habentes proclamantur; huc & illuc vagantes, & nimis effuſi, ad plateas, ad mercatorum officinas, ad ludentium ſocietates, ad immoderatas deambulationes, & vanas recreationes, ad compotantium, & epulantium contubernia currunt; inter mulierum conſortia confabulantes, & ridentes pretioſum tempus conterunt.

Tamdem, tota vita otioſi, ignavia marcentes, in licentioris vitæ luto ſubmerſi, mundani, animales, libertatis ſectatores, ſimul, & amatores hujus ſæculi chimeræ, vix quidquam temporis, lectioni, conſcientiæ examini, & rerum ſacrarum meditationi inſumunt; cordis puritati numquàm ſtudent; languidè, & perfunctoriè, ſine ſpiritu, ſine zelo, di-

divina obeunt miniſteria, cœlica myſteria, omniaque Dei opera negligenter faciunt, uſu potiùs, quàm affectu, ut marſupium pecunia impleant, non verò ut animam adipe, & pinguedine cœleſti repleant. Sic totum vitæ tempus in negligentiis, & vitiis ordinariis miſerè tranſigunt.

Et quia caligine, & pulvere mundano obtuſos gerunt oculos, vulnera animæ ſuæ, egeſtatem cordis, & proximam utriuſque mortem non percipiunt; in modico iniqui, jam in majori iniqui fiunt; modica ſpernentes paulatim decidunt; per totam vitam tepidi ex ore Dei evomuntur; & dùm nomen habent, quòd vivant, mortui ſunt; curationum utilitas vix in eis eſt, ſivè quia hunc ſtatum miſeri ignorant, ſivè quia vel utiliſſima remedia uſu vileſcunt. Quid tandem reſtat, niſi ut occulto, & juſto Dei judicio, ſuaque malitia excœcati, de abyſſo ad abyſſum, de ſacrilegio in ſacrile-

Digitized by Google

crilegium ruentes, ejiciantur; fiant Deo abominabiles, & in peccato ſuo inſcii moriantur?

Hæc eſt vita tepida, quæ Dei nauſeam, & vomitum provocat; hæc eſt ſpatioſa via, quæ ad perditionem ducit. Grande periculum! terribilis exitus! Quid tamen in Clero frequentius!

Et verò, annon hæc eſt vera, & germana plurium Sacerdotum effigies? Qui legit intelligat, & ſe hoc in ſpeculo contemplatus, dicat ſibi: *cujus eſt imago hæc*? nonne mea?

Verùm, chariſſime Frater, ſi tibi blandiri nolis, dic, amabimus: nonne in hoc periculoſo ſtatu verſatus es, & adhuc verſaris? An illud negare audeas? Audi, audi, quàm veridicum de te & adverſus teſtimonium perhibeat, & quidem fortiter conſcientia tua, ſi nondum effrænata te excæcet malitia. Vide ergò undè excideris, & age pœnitentiam. Devita levia delicta,

quæ

Digitized by Google

quæ in te maxima eſſent, ut affirmat Trid. & ab omni ſpecie mala te abſtinere contende; cupiditati dominanti inſta; ſis in modico fidelis; tui ſtatus munia, prompto, & alacri animo exequere; neſcit molimina amor; facta carnis ſpiritu mortifica, & vives; eme tibi aurum ignitum, ut concaleat cor tuum intra te; ſequere viam arctam, quæ ducit ad vitam; & quàmvis tepidi Sacerdotes detrahant tibi, quoniam ſequeris bonitatem, conſtanter perſevera, & dabitur tibi corona vitæ; ſcito, quia omnes, qui piè volunt vivere in hoc ſæculo, perſecutionem patientur; tuum animi fervorem nunquàm intermori, & ſopiri permittas; quapropter accede frequenter ad cor Jeſu, ad hanc fornacem amoris igne exæſtuantem; hoc ſacro igne accendetur cor tuum, flammeſcet igne charitas, accendet ardor proximos. *O ignis ſancte! væ illis, qui ex te non ardent, qui per te non lucent!* S. Aug.

AR-

ARTICULUS X.

Pravum exemplum.

AUdite hoc Sacerdotes. Quoniam vos receſſiſtis de via: ſcandalizaſtis plurimos in lege: laqueus facti eſtis ſpeculationi, & rete ſpanſum ſuper Thabor, & victimas declinaſtis. Undè fit verum iſtud Jer. 23. *A Prophetis Jeruſalem egreſſa eſt pollutio ſuper omnem terram.* Proh ſcelus! ipſemet Propheta, qui alios ædificare debet, dæmonis officium gerit, factus eſt laqueus ruinæ in domo Domini! O profundum, & malitiæ, & pœnæ barathrum! Quis hoc credat? Heu tamen! quod omnes vident, hoc gemebundi teſtantur. Hinc acerbè queritur Deus: *Ruinæ populi mei, Sacerdotes mali.* Ezech. 44. Hinc hic rectè concludit D. Greg. *Nullum*

lum puto, majus præjudicium tolerat Deus, quàm quando eos, quos ad aliorum corectionem poſuit, dare exempla pravitatis cernit, quando ipſi peccamus, qui compeſcere peccata debuimus. Revera Sacerdos, qui unctus eſt, ſi peccaverit, delinquere faciet populum Dei. *Lev.* 4. Quinimò ad quamdam peccandi neceſſitatem eumdem populum impellet: nam tunc populus liberè dicet: ecquid? ipſe Sacerdos, qui Angelus Domini eſt, ſciens bonum, & malum eadem, quæ corripit, perpetrat? Certè, quamtùmvis increpet, eadem & nos perpetrare poſſumus, cùm ipſe æquè ſtrictè, ac nos Dei mandata ſervare teneatur. Hinc, pravo Clericorum exemplo corroboratus ipſe populus, ſe ad fœda peccata frontosè injiciat, eaque velut aquam bibet. Nonne id ipſum experientia conſtat?

Væ homini illi, per quem ſcandalum venit! Heu! ſi ei, qui ſcandalizaverit unum de puſillis, expedit,

ut

ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo ejus, & demergatur in profundum maris, quid erit de Sacerdote, qui poſitus ſuper candelabrum, ut luceat, factus eſt lapis offenſionis, & petra ſcandali? Ipſe eſt ſal terræ; ſed, ſi ſal evanuerit, ad quid valet? ad nihilum, niſi ut conculcetur ab hominibus.

Quid plura? Ipſe impius, quem tu, o Sacerdos, ſcandalizaveris, ille quidem in iniquitate ſua morietur; ſanguinem autem ejus de manu tua requiret Deus: anima tua erit pro anima illius. Quid hoc eſt mirum? Venit Filius hominis quærere, & ſalvum facere, quod perierat; tu verò, ſcandalum præbens, homicida es; Antichriſtus es factus; & ſic tua culpa perit infirmus, propter quem Chriſtus mortuus eſt, & pro quo tu ipſe, ut bonus paſtor, animam tuam ponere debueras. Stupendum crimen; Si vox ſanguinis Abel clamavit vindictam de terra; quantò magis cla-

clamat anima fratris tui, qui malitia tua in æternum periit, & cujus animam ſalvam facere debueras?

Angeli colligent de regno Dei omnia ſcandala; quantò magis ſcandala tua? Quid ſupereſt, niſi ut ex hoc regno ejectus, detraharis in infernum, ſicut Lucifer, propter hæc ſcandala? O quàm verè dictum eſt, eſſe quorumdam peccata præcedentia ad judicium! Nonne hæc ſunt peccata tua? Revera quoties habitu, inceſſu, ſermone, conſilio, negligentia, ignorantia, & mille aliis indecoris modis cauſa fuiſti, cur multi ſub peccato venundati deſcendèrunt in infernum viventes? O flagitium flagitioſiſſimum! Parumne eſt, quòd ipſe pecces, & te in tartarum detrudas? Quid eſt, cur fideles in eadem peccata, & in eamdem damnationem involvas? Nonne bonum eſſet, ſi natus non fuiſſes?

Quoties tamen contigit, ut ea ſcan-

dala nec confeſſus es, imo nec advertiſti? Nonne ergo in falſam conſcientiam & in ſacrilegiorum abyſſum deſcendiſti? O peccata aliena? o periculoſa peccata! o proditoria ſcelera? o abyſſus multa? Nonne Deus ſtrictiſſimè requiret iſta? Quid tamen in Clero frequentius? Quis non paveat? quis non fleat? quis in cinere, & cilicio pœnitentiam non agat?

Hoc tamen non ſufficit, chariſſime Frater; nam, ſicut tua prava exempla ſerpſerunt ſicut cancer, da nunc operam, ut fluant ſicut ros eloquia divina ex ore tuo, & odorifera exempla ex operibus tuis. Noli ergo erubeſcere evangelium, quicquid dixerint tepidi ſacerdotes. Euge ſerve bone, ſequere coram populo viam arctam, ut impii, vias Domini tuo exemplo edocti, ad Deum convertantur, & ut tu converſus confirmes fratres tuos quos ſcandalizaſti. Macte animo, abjice opera tenebrarum, induere

arma

arma lucis; ſic in die honeſtè ambula, & non nocte, ſicut Nicodemus, ut illi, quos delinquere feciſti, jam ex operibus tuis te conſiderantes, glorificent Deum. Væ tibi, ſi id alacriter non fiat!

ARTICULUS IX.

Falſa conſcientia.

QUid falſa conſcientia periculoſius? quid tamen illa inter Clericos frequentius? Revera quot ſunt, qui tranſeuntes in affectum cordis, & omnia appendentes, in ſtatera doloſa, dicunt malum bonum, & bonum malum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum? *Quodcumque volunt, bonum eſt; & quodcumque eis placet, ſanctum eſt.* S. Aug.

Quod ſunt, qui ſua ſcientia tumi-

Digitized by Google

di, & inniſi, quemquam conſulere, & intelligere nolunt, ut benè agant; qui è contra, præſumptione & malitia excœcati, ac in propria cauſa judices non ſolùm reſpuunt, ut meros ſcrupulos, quædam peccata, quæ juxta pondus ſanctuarii maxima ſunt, ſivè propter ſcandalum, ſivè propter contemptum, & alia adjuncta; ſed etiam arbitrantur interdùm ſe obſequium præſtare Deo? O quantæ tenebræ!

Quot ſunt, qui quidem proprio non innituntur judicio, qui tamen, ut remordentes conſcientias Apoſtolica delinire licentia poſſint, & ut ſuis cupiditatibus effrænati, & tuto ſervire valeant, coacervant ſibi, & ſequuntur magiſtros auribus prurientes, pulvillos ponentes ſub omni capite, errantes ab utero, loquentes falſa, à veritate avertentes, in deceptione illuſores, aut ad ſummum, minimæ probabilitatis ſcintillæ, relicta ſemper probabiliori ſententia, adhærentes?

Quot

Quot ſunt, qui peccatum alienum, non ut opprobrium, ſed ut exemplum ſumentes, & huic ſæculo ſe in omnibus conformantes, irrita faciunt mandata Dei propter nefariam traditionem? Nos autem talem conſuetudinem non habemus, nec Eccleſia Dei. 1. *Cor*. 11. Quare? quia conſuetudo ſine veritate, vetuſtas erroris eſt. *S*. *Cypr*. Numquid Evangelio prævalere debet vel privilegium Nationum, vel patrocinium perſonarum? minimè. *Ter*. Numquid ergo hi ſectatores conſuetudinum ad vitia lœnocinantium cum multitudine ſalvabuntur? nequaquam; ſed potius, cùm teſtes, & patronos dormientes adhibeant, verè cum illis obdormiunt, & tandem timore horribili turbati dicent cum multitudine: *ergo erravimus*. Sap. 5.

Revera quot ſunt, qui neſcientes in hoc miſero ſtatu, quòd ab eis receſſerit Dominus, iniquitatem, & ſacrilegia quaſi aquam bi-

bunt inſcii, & viam ſalutis æternæ ſibi ſecurè nimis præcludunt inconſiderati? Nefanda ſecuritas! Quomodo ergo reſipiſcent? Heu! ſibi infauſtè dicunt: *pax*, *pax*; attamen eis terribiliter dicitur: *non eſt pax*; nomen quidem habent, quòd vivant; ſed mortui ſunt. Periculoſa vita! proditoria mors! Quare? qnia videntur theſaurizare blandè ſibi iram Dei per vitam, & tandem mori certa, & peſſima peccatorum morte. Deploranda ſors! O conſcientia falſa abyſſus multa! *S. Ber.*

Nonne & tu, chariſſime Frater, ex illis es, vel non obediendo veritati, & deffinitionibus Eccleſiæ Romanæ, vel non loquendo, quæ decent ſanam doctrinam, vel diſſeminando libros ſuſpectos, & peſtiferos, vel citò imponendo manus, & nondùm probatos ad regale ſacerdotium exaltando, vel abſolvendo indignos, nec non compartem, & complicem in materia luxuriæ;

& ſic,

& ſic, fovendo impudicitiarum, & abominationum monſtra, vel reputando in eadem materia tanquàm parum, quod non eſt parum, vel habendo te circa venerea merè negativè, vel verſando in proxima ejuſdem peccati occaſione, & puſillos ſic multifariàm ſcandalizando?

Nonne ex illis es, non inſtruendo populum, nec eum de peccato arguendo; vel confeſſionis ſigillum ſaltem indirectè violando; vel non recitando officium, & non cantando miſſas, anniverſaria, &c. attentè, & devotè; vel poſſidendo plura beneficia, vel ea indignis conferendo, rejectis dignis, aut ea nequiter, & ſimoniacè reſignando; vel fundationes, & legata pia adimplere negligendo; vel non celebrando pro populo juxta menſuram redditunm tuorum; vel differendo ad longius tempus miſſarum celebrationem; vel accipiendo pro unà miſſa plura juſto ſtipendia, & his pluribus acceptis per unam miſſam

ſatisfaciendo; vel accepto pinguiori ſtipendio, ſacra per alios exſolvendo, dans illis conſuetum ſtipendium, & reliquum retinendo; vel non incumbendo reparationibus faciendis domui presbyterali, aut agris tuo beneficio annexis? Quid hic tua tibi objicit conſcientia?

Nonne ex illis es, miſſam non niſi rariſſimè, præ ſalſa humilitate, celebrando; vel non reſidendo per fraudem in choro, in Parochia, & in Eccleſia tua? aut reſidendo perfunctoriè, & velut phantaſma; vel non notando abſentes, aut corpore tantùm præſentes, eiſque diſtributiones elargiendo; vel diſſipando luxu, ludo, comeſſationibus, & nimio erga parentes affectu res eccleſiaſticas, quæ Dei, & pauperum ſunt; vel faciendo domum Dei domum negotiationis?

Nonne ex illis es, non faciendo fructus dignos pœnitentiæ, vivendo è contra tepidè, molliter, & ſecundùm carnem; quinimò jejunium

nium levi de cauſa frangendo, aut non jejunando juxta regulas ab Eccleſia ſtatutas? Nonne modica ſpernendo paulatim decidiſti, & in profundum peccatorum tandem veniſti? Quoties propter invidiam, odia, diſcordias, ſchiſmata, rixas, detractiones, contumelias, calumnias, & lites factus es Deo odibilis, & hominum abominatio? Nonne propter otioſitatem, ignorantiam, ſocordiam, omiſſiones, & inconſiderationes voluntarias, communicaſti imprudens peccatis alienis? Nonne propter negligentiam reparandi honorem proximi, vel reſtituendi fructus, quos quibuſdam in caſibus non debuiſſes facere tuos, lethaliter lapſus es? Nonne propter avaritiam Dominum prodidiſti, ſicut perfidus Judas, & pauperum necator fuiſti, ſicut dives?

Quoties peccati mortalis, quamvis occulti conſcius, nec illud confeſſus es, nec illud tantillùm, tua

culpa, percepiſti; & tamen abſque prævia confeſſione ad ſacrum altare introiſti, & ſic judicium tibi manducaſti, & bibiſti? Nonne ergo cæcus à narivitate, & uſque ad mortem cæcus ſacrilegia ſuper ſacrilegia ad mortem uſque appones? Quoties, operando cum conſcientia practicè dubia, mortaliter peccaſti? Quare? *quia omne, quod non eſt ex fide, peccatum eſt*: Rom. 14. Quid enim per *fidem* ibi intelligitur, niſi certa de bonitate actus perſuaſio? Quoties, defectu ſufficientis examinis, vivi doloris, ſinceri, ac firmi propoſiti, fœdam egiſti pœnitentiam?

Quid ad hæc reſpondes? Nihil times, ubi omnia ſunt formidinis plena? Ecquid? nemo ſcit, an amore, an odio ſit dignus; omnes, vel ipſi ſancti, de propitiato peccato timere debent. Apoſtolus Paulus, vas electionis, nihil ſibi conſcius erat; attamen non ſe credebat omninò juſtificatum; tu verò, chariſſi-

riſſime Frater, qui tibi ipſi imponens ſæculi viam ſpatioſam ſequeris; tu, qui habes conſcientiam adeò ſauciatam, & reptilibus, quorum non eſt numerus, corroſam; tu, qui inter mille labyrinthos intricatus non cogitas corde, quin potius timoratorum cònſcientiam ſcrupuli accuſas; tu, inquam, non times; quinimò, ſecurè vivis? Illuſoria tranquilitas! Credis-ne, quòd ex hac vita ſecurè exiturus ſis, & quòd poſt mortem viſurus ſis Deum ſalvatorem tuum, illo in æternum fruiturus? Erras. Quare? quia illi ſoli videbunt Deum, qui mundo corde, conſcientia bona, & fide non ficta ſerviunt illi.

Verùm, hæc quia locuti ſumus tibi, triſtitia forſan implevit cor tuum. Attamen, etſi hæc omnia contriſtaverint te, non nos pœnitet; imò verò gaudemus, non quia contriſtatus es, ſed quia ad pœnitentiam jamjam contriſtandus es. Ad hanc pœnitentiam excitare te vo-

lumus, non verò ad ſcrupulos, anxietates; multò minùs ad inſaniam, aut deſperationem te adigere.

Quapropter redi ad cor, chariſſime Frater; hæc omnia ſingillatim, & ſeriò expende coram Chriſto judice; quippè hæc, & alia ducunt Clericos in falſam conſcientiam. Nonne & te in laqueum diaboli inopinantem detruſerunt? Statue te contra faciem tuam; conſcientiæ ſinus, & latebras diſtrictiùs explora; hæc tua conſcientia te in conſpectu judicis accuſabit ſimul, & condemnabit, ſi tibi blanditus fueris.

Quàmvis autem in his omnibus non offenderis, quid prodeſt tibi? nonne, qui offendit in uno, factus eſt omnium reus? Cave ergo, ne lumen, quod in te eſt, tenebræ ſint; ſcito, quia Dominus intuetur cor, & quod in eo tenebræ non ſint ullæ. Fode parietem hujus cordis tui; ibi videbis forſan abominationes peſſimas: accipe lucernam in manibus

bus tuis. Surge ergo, qui dormis, & illuminabit te Chriſtus; ſurge velociter, & te ipſe ſcrutatus age pœnitentiam ſuper tot peccatis, nec recogitatis, imò nec notatis, in theſauris tamen Dei ſignatis, & conditis. Roga enixè ipſum Deum, ut te ab occultis mundet; ſed & tu gratia ejus adjutus, rectas facito vias tuas, & ſequere deinceps viam arctam, quæ ducit ad illam pacem; quæ exuperat omnem ſenſum, & indè ad vitam æternam. Cave, & iterùm cave, ne tibi nimiùm blandiaris, nec innitaris prudentiæ tuæ, ſed habe paſtorem, & ducem juxta cor Dei, cui docibilis ſis corde; da & tu operam, ut *ante omnia opera tua verbum verax præcedat te; & ante omnem actum conſilium ſtabile;* Eccli. 37. Quapropter, nihil agas, quod conſcientiæ, rectoque Dei judicio non ſit conſentaneum, quodque jamjam moriturus feciſſe nolles. Hæc erit gloria tua: teſtimonium bonæ conſcientiæ. Quid optabilius?

ARTICULUS XII.

Difficultas converſionis Sacerdotum, & ſummum eorum damnationis periculum.

GRandis dignitas Sacerdotum! ſed grandis ruina eorum, ſi peccent! S. Hier. Cùm ſint Angeli Domini, amici Dei, ſcientes bonum, & malum, quodammodo Dii, & verè filii Excelſi omnes, ac gratiarum ubertate inebriati, quando ipſi peccant, inexcuſabiles ſunt. Hinc fit, ut eorum converſio ſit admodùm difficilis, ſivè quia tenet eos ſuperbia, adeò ut omne conſilium reſpuant; ſive quia deliciis affluentes vitæ aſperioris labores perhorreſcunt; ſed, ſicut ſcriptum eſt, incraſſati, & dilatati, recalcitrant; ſivè quia in Scripturis exercitati ad nullum Dominicæ comminationis tonitru expergiſcuntur. *Nihil ergo impoſſibi-*

bi-

bilius, inquit D. Chryſoſtomus, *quàm corrigere eum, qui omnia ſcit; nam, quidquid terribile eſt in Scripturis, uſu vileſcit; propterea Clericus; ſi cæperit eas contemnere, numquàm excitatur, ut illas timeat. Quis unquàm vidit Clericum citò pœnitentem? Laici delinquentes, facilè emendantur: Clerici autem, ſi mali fuerint, incorrigibiles ſunt.*

Heu, chariſſime Frater! nonne & tu id ipſum experiris? & verò, frangit-ne cor tuum illa vox Domini confringentis cedros Libani? Emollit-ne duritiam tuam mors peccatorum peſſima? Numquid te movent alia tremenda nimis Dei oracula, quæ ipſe legis, ac prædicas, & quæ Laicos, ac rudes ad pœnitentiam excitant? Quomodo ergo ad Deum converteris? quomodo effugies à judicio gehennæ? Audi, audi. D. Chriſ. ſic rectè concludentem: *non temerè dico; ut affectus ſum, ac ſentio: non arbitror inter Sacerdotes multos eſſe, qui ſalvi*

ſiant, ſed multos eſſe, qui pereant: Sic ſentit de cunctis Sacerdotibus: ecce nunc quid de Parochis ſentiat idem Doctor. *Miror, an fieri poſſit, ut aliquis ex Rectoribus ſit ſalvus.* A talibus verbis non formidat cor tuum? hoc barathrum tibi imminens non effugies? non contendes magnis tuis fletibus & laboribus ad vitæ novitatem, & integritatem renovari? non curabis, poſt acceptam juſtitiam, dignis, & aſſiduis pœnitentiæ fructibus in ea perſeverare, ut nulla tibi deinceps dominetur iniquitas, & ne quid deterius contingat tibi? O ſtupiditatem tuam damnationis æternæ prænuntiam!

Digitized by Google

CAPUT QUARTUM.

Obligationes, ſeu munia, & exercitia Clericis omnibus communia.

ARTICULUS I.

Zelus propriæ ſalutis, & perfectionis.

HÆc meditare, in his eſto; hæc meditare die, ac nocte: *Unum eſt neceſſarium; hoc eſt omnis homo.* Quapropter *à te incipiat conſideratio tua, & in te finiatur; quòcumque evagetur, ad te revocaveris eam cum ſalutis fructu: tu tibi ſis primus, tu tibi ultimus; nemo tibi germanior unico matris tuæ* S. Ber.

Eia ergo, chariſſime Frater; ſi multum das actioni, laudo te; ſi con-

conſiderationi nihil, in hoc non laudo. *Idem*. Nam, quamvis prædicaveris Evangelium omni creaturæ, quamvis ieris, & fructum attuleris, quid prodeſt tibi, ſi ipſe reprobus efficiaris? Quid prodeſt tibi, ſi univerſum mundum lucreris, animæ verò tuæ detrimentum patiaris? Quam pro anima tua commutationem dabis?

Attamen, heu! licèt in vineis te poſuerint cuſtodem, vineam tuam non cuſtodis, tù te ipſi negas. *Idem*. Nonne animam tuam in vanum accepiſſe videris? Semper quidem diſcis, ſed ad ſcientiam veritatis nunquàm pervenis. O ſtulte!

Verùm, ſi linguis hominum loquaris, & Angelorum; charitatem autem non habeas, quid es? nihil. Quid tandem audies, o ſerve tibi inutilis & nequam? quid audies? audies, & ſenties iſtorum tonitru verborum, nimirùm: *diſcede à me operarie iniquitatis; dixiſti, & non*

feci-

Digitized by Google

feciſti; diſcede, ex ore tuo te judico. Quid poſt tam formidabilem ſententiam ſupererit tibi? quid? Fletus, & ſtridor dentium, timor horribilis, vermis non moriturus, ignis inextinguibilis, ignis æternus, ſempiterna deſperatio. O cæcitas lacrymis ſanguineis deploranda! O inconſideratio deſolatione deſolans ipſam Sanctorum terram!

Dic, amabimus, chariſſime Frater, intellexiſti hæc omnia; Verùm, ſi hæc intelligas, cur non primùm miſereris animæ tuæ placens Deo? Cur animam tuam ſalvare non contendis? Uſquequò claudicabis in duas partes? Ecquàndo tandem dices: *dixi, nunc cœpi?* Ex nunc ergo ad pietatem te ipſum exerce; pietas ad omnia utilis eſt, promiſſionem habens vitæ, quæ nunc eſt, & futuræ.

Scias idcircò, quid tibi deſit; & dùm tempus habes, operare bonum; noli negligere gratiam, quæ data eſt tibi cum impoſitione manuum;

ne

ne conformeris huic ſæculo; cum timore, & tremore ſalutem tuam operare; ſequere arctam viam; cor tuum omni cura cuſtodi; caſtiga etiam corpus tuum, nè fortè, cùm aliis prædicaveris, ipſe reprobus efficiaris; quænam ſatis magna ſecuritas, ubi periclitatur æternitas?

Memento proindè reddere teipſum tibi; nec ſemper dare actioni; ſed conſiderationi; aliquid tibi & cordis, & temporis ſequeſtrare. S. Bern. Undè ad meditationem, & lectionem, ad conſcientiæ examen, ad animi recollectionem, ad cætera pietatis officia, & ad jugem in virtute progreſſum viriliter incumbe.

Tandem vide miniſterium, quod accepiſti à Domino, ut illud impleas; ſed priùs adipiſcaris ſcientiam Sanctorum, iterum monemus; vim in illud facias, quia vim patitur regnum cœlorum, & violenti rapiunt illud. Ad mortem eſto ſemper paratus; nam ſi Domino

ſervias in ſanctitate, & juſtitia coram ipſo omnibus diebus tuis, tunc aliis efficaciùs proderis, & ſic teipſum ſalvum ſecuriùs facies, & eos, qui te audierint. Utinam hæc omnia intelligere vellent Clerici! Sed heu! Hæc omnia uſu villeſcunt.

ARTICULUS II.

Perfectio proprii ſtatus.

QUid à te, chariſſime Frater, exigit Deus? ut illum verè diligere agnoſcaris, ut ille in te ſibi benè complaceat, & det tibi immarceſſibilem gloriæ coronam. Quid? Ut ſerves ejus mandata. Quid inſuper à te poſtulat? ut ſis perfectus, ſicut ille perfectus eſt. Quid? Ut facias voluntatem ejus, ſicut ille deſcendit de cœlo, Patris ſui voluntatem facturus, & illam fecit; ideò miſſus eſt. Vis ergo

go voluntatem ejus ſemper, & ſecurè facere, ac ſummum perfectionis apicem adipiſci? Miniſterium tuum imple perfectiori, quo poteris modo; in hoc conſiſtit ſanctificatio tua. Hæc meditare; in his eſto, ut profectus tuus ſit omnibus ſecurè manifeſtus, & ſecuriùs coram Deo. Quid amplius exoptes?

Iterùm monemus, & idem monitum uſque ad mortem, ſi neceſſe ſit, inſinuabimus tibi: incumbe in minutiſſima tui ſtatus munia; ne turberis erga plurima, chariſſime Frater; anhelent alii ad ſplendida miniſteria; tu verò intra limites tui ſtatus, licèt obſcuri, libenter quieſce; intrà te erit regnum Dei.

Cave, & iterùm cave, ne Angelus Satanæ tranſfiguret ſe in Angelum lucis, ut te ſeducat; dignè ambula vocatione, quà vocatus es; euge ſerve bone, ſis in hæc pauca fidelis; hæc enim agens, in his fide-

fidelis uſque ad mortem, quæ placita ſunt Deo, facies ſemper; morieris plenus dierum, & divitiarum, ac à vanitate tutus. O quàm lete morieris! Suprà multa te conſtituet miſerator, & miſericors Dominus. Quàm bonus Iſrael Deus his, qui illùm quærunt in ſimplicitate cordis ſui!

ARTICULUS III.

Horæ Canonicæ.

JAm ſcis, chariſſime Frater ſacris initiate, te ad horas canonicas quotidie recitandas ſub peccato mortali teneri; inſuper ad illas recitandas dignè, attentè, & devotè. Cavè ergo, ne opus tanti momenti omittas, aut perfunctoriè peragas. Memineris multos Sacerdotes revelari damnatos, non quidem duntaxat propter omiſſum

Offi-

Officium, ſed propter malè recitatum. Time, ne, ſicut Patres tui, ita & tu.

Quapropter, ante hanc divinam orationem præpara animam tuam, ſcope ſpiritum tuum, ac ſtude recollectione animi interna divinum prævenire Officium, ne ſis quaſi homo, qui tentat Deum.

Pſalle Deo tuo; & ut jucundum ſit ei eloquium tuum, pſalle in conſpectu Angelorum, pſalle ſapienter, pſalle ſpiritu & mente: ſi ores lingua, mens tua ſine fructu eſt, & de te benè prophetatur: *Populus hic labiis me honorat, cor autem ejus longè eſt à me.* Cave, ne oratio tua fiat in peccatum. Recollige interdùm mentem, & renova ſæpè attentionem; vim in illud facias, ut ſis attentus: recitare enim Officium cum diſtractionibus directè, vel indirectè volutariis eſt admodùm periculoſum; quid loquimur? eſt peccatum mortale. Quare? Quia oratio ſine attentione,

non

non eſt oratio, ſed orationis ſimulatio.

Quoties tamen hoc adiiſti periculum recitando horas poſt ferias ſæculi ſollicitudines non depoſitas, & hinc continuò reviviſcentes; vel inter conſortia vana, & riſus facetos, vel inter externas occupationes animo ſemper, & cordi defixas; vel inter alternas confabulationes; vel propter nimiam præcipitationem, & nauſeam; vel propter tædium & oſcitationem; vel ob negligentiam propulſandi animi divagationes? Nonne hæc omnia impediunt interdùm attentionem? Ecquid? ipſi ſanctiſſimi viri orantes ſoli cùm Deo ſolo, vix a diſtractionibus liberi ſunt; tu verò homuncio, tu qui vel ipſum vitæ interioris nomen ignoras, ſuperbè præſumis, te poſſe dignê horas perſolvere inter tumultuaria colloquia, conſortia, negotia, & ſomnia? Verè à ſatana te tentari ſinis; verè ipſum Deum tentas; verè peccati

mor-

mortalis, & æternæ damnationis periculum incurris. Et deinceps non caveas tibi? O excors?

Inſuper, recita officium diſtinctè, continuè, integre, & ordinatè. Diſtinctè, ne verbum maſticando, vel exiliter proferendo, vel nimiùm feſtinando dicenda confundas. Continuè, ut interruptiones in eo non facias interloquendo, niſi urgente neceſſitate. Integrè, ut de dicendis nihil omittas. Ordinatè denique, in ſubſtantia, tempore, & modo exequi ſtudeas; poſtpoſitiones, implicationes, variationes facilè non admittas. *S. Bonav.*

Modeſtam quoque totius corporis compoſitionem, quam rubricæ, & Dei tremenda, quam alloqueris, majeſtas exigit, præ te ferre ſatage. Hæc omnia ſunt imagines fidei, ac pietatis, & ſignacula religionis. *Trid.* Hinc S. Carolus totum officium flexis genibus recitabat.

Tandem, tempus congruum ſerva, nec facilè præter neceſſitatem

tem horas converteris. *S. Bonav.* Memento S. Zepherinum referri in purgatorio punitum propter anticipatum ob negotia Aulæ horarum tempus. Heu! quanta tibi imminet pœna propter hanc, & alias fœdas inordinationes! Væ tibi, ſi præterita non lugeas, & futura non præcaveas!

Sacra rituum Congregatio facultatem concedit Matutinum recitandi poſt meridiem, horis infra notatis.

Digitized by Google

Menſes.	*Hora.*
1 Juanuarii.	2 cum quadrante.
1 Februarii.	2 cum media
1 Martii.	2 cum trib. quadr.
15 Martii.	3
1 Aprilis.	3
15 Aprilis.	3 cum quadrante.
1 Maii.	3 cum media.
1 Iunii.	3 cum trib. quadr.
1 Julii.	3 cum trib. quadr,
1 Auguſti.	3 cum media.
1 Septemb.	3 cum qnadrante
15 Septemb.	3
1 Octobris.	3
15 Octobris.	2 cum trib. quadr.
1 Novemb.	2 cum media.
15 Novemb.	2 cum quadrante.
1 Decembris.	2

ARTICULUS IV.

Frequens miſſæ celebratio.

QUare nos ſumus Sacerdotes in æternum ſecundum ordinem Mel-

Melchiſedech? Nonne ut offeramus panem, & vinum, & ut, fungentes Sacerdotio, habeamus laudem in nomine ipſius? Hæc eſt mens Concilii Tridentini ſeſſ. 23. c. 14., ubi dicit: *curet Epiſcopus, ut ii, ſacerdotes, ſaltem diebus Dominicis, ac feſtis ſolemnibus, miſſas celebrent.* Huc ſpectant iſta Conc. Mediol. verba: *qui Sacerdotes eſtis, miſſæ ſacrificium facite ſanctè, ac religioſe.*

Quare? quia Sacerdos, non legitimè impeditus, celebrare omittens quantùm in ſe èſt, privat ſanctam Trinitatem laude, & gloria, Angelos lætitia, peccatores venia, juſtos ſubſidio, & gratia, in purgatorio exiſtentes refrigerio, Eccleſiam ſpirituali Chriſti beneficio, & ſeipſum medicina, & remedio contra quotidiana peccata, & infirmitates. *Beda.*

Quot tamen ſunt Sacerdotes, qui pingue beneficium poſſidentes, rarò celebrant miſſam; non quidem

præ humilitate, at potiùs præ nauſea, & quò liberiùs conformentur huic ſæculo? Sed heu! nonne illa diù protracta miſſæ celebratio aliquem illius contemptum denotat? Nonne grave detrimentum infert animæ ipſius Sacerdotis? Nonne majorem inducit peccandi licentiam? Nonne interdùm puſillos ſcandalizat? Indè tandem accidit, ut diù elongantes ſe ab altari, non habeant vitam in ſe, & tandem pereant.

Quot ſunt etiam Clerici, qui ſolius indigentes tonſuræ, vel ordinis Subdiaconatus, aut Diaconatus, ut augeantur beneficiis, non curant, imò reſpuunt aſcendere ad Sacerdotium, quò effrænatius ſecundùm carnem vivant; & qui tamen præ ignavia, præ faſtidio, & præ falſa humilitate rariſſimè accedunt ad ſacram Communionem, ut non arceantur à prava vivendi conſuetudine? Ecquando aberit à loco ſancto illa abominatio deſolationis?

abe-

aberit & illud ſeminarium malorum?

Si optaret ſacro-ſancta Tridentina Synodus, ut in ſingulis miſſis fideles adſtantes, non ſolùm ſpirituali affectione, ſed Sacramentali Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi hujus ſacrificii fructus uberior proveniret. Seſ. 22 c. 6. quantò magis optare videtur, ut hi, qui ſtant aſſiduè in atriis domus Dei ſui, & qui ſe ejus obſequio manciparunt, ſæpè communicent, ut de Deo ſaginati ſancti in dies ſint, quoniam ipſe ſanctus eſt?

Forſan dicet aliquis Sacerdos, aut Clericus: hæc omnia vera ſunt, ſed heu! non ſum dignus, ut adeò tremendum tractem miniſterium. Non es dignus? quis dubitet? ecquis eſt dignus? ſi *haberes Angelicam puritatem, & Sancti Joannis Baptiſtæ, non eſſes dignus hoc Sacramentum ſuſcipere, nec tractare; non enim hoc debetur meritis hominum, quod homo conſecret, & tractet Chriſti Sacramentum, & ſumat in cibum* pa-

panem Angelorum, A Kempis. Attamen vult interim Dominus, qui ſua benignitate ſupplet, quod ex nobis deeſt, ut ſincero cordis affectu, & reverentia, non ex arida conſuetudine, aut neceſſitate tantæ actioni pietatem præparemus, & ut deindè adeamus cum fiducia ad thronum gratiæ; hoc vult, & præcipit Dominus Jeſus.

Tu autem, chariſſime Frater, præ humilitate accedere non vis? & interim Chriſti præceptum de obſervantia hujus Sacramenti contemnis? interim has ejus minas parvipendis: *niſi manducaveritis carnem Filii hominis, &c.?* Interim ſic vivere non ſatagis, ut quotidiè merearis accipere? quinimò, inordinatè vivis? O præclara humilitas! imò potiùs deteſtanda & odibilis coram Deo, & hominibus hypocryſis! O monſtruoſa humilitas!

Accedere quidem indignè, horrendum eſt judicium; ſed non accedere ex falſa humilitate, vel notabili

bili negligentia, vel contemptu, damnabilis eſt culpa. *Beda*.

Abſit etiam, ut approbemus temeritatem periculoſam plurium Sacerdotum, qui interno corporis, animique languore voluntarie laborantes, & variarum illecebris voluptatum libenter ſervi, corpus Chriſti febriente manu attingunt. *S. Amb.* Profectò dolemus hos Sacerdotes, qui non dijudicantes corpus Domini fere quotidie celebrant, non tam propter Chriſtum, quam propter nummum; turpi potiùs uſu, quam amore, & ſpiritu divino; & qui adhuc cibos, vel crapulam præcedentis diei ructantes, primo diluculo conſurgunt, & altari ſe ſiſtunt, vix lectis matutinis horis, ſine prævia aliqua oratione, ſicque celeriter, curſim, perfunctoriè omnia peragunt, ne diſtributione careant. Utinam hi tepidi, & mercenarii Sacerdotes hoc Apoſtoli præceptum diligentiùs obſervarent: *probet autem ſeipſum homo, &c.* Ne fiat eis

menſa Domini in laqueum, in retributiones, & in ſcandalum, & ne tamdiù imbecilles judicium tandem ſibi manducent, & bibant inſcii!

Verùm, chariſſime Frater, ſi, Deo propitio, nihil tibi conſcius ſis; ſi cupiditates vel minimas tibi dominantes refrænare contendas, quare evacuas divinum cultum, & latriam Creatori debitam, ingratus de beneficiis? quare te privas fructibus ex ſacra communione provenientibus, quæ ſunt peccatorum remiſſio, fomitis concupiſcentiæ mitigatio, mentis illuminatio, interior refectio, Chriſti, & corporis ejus myſtici incorporatio, virtutum roboratio, contra diabolum armatio, fidei ſervitudo, ſpei elevatio, charitatis exercitatio, devotionis augmentatio, & Angelorum convitatio? *S. Bonav.* Quare, præ falſa tua humilitate, fideles a ſacra communione arces, quos tuo exemplo compellere ad intrandum deberes, ut in-

ſæpè, & ferventer celebrantium, vel communicantium multitudine impleatur domus Domini, & ſint filii ejus ſicut novellæ olivarum in circuitu menſæ cæleſtis?

An credis Deum magis tua humilitate glorificari, tuamque, ac fidelium animam majori pinguedine *repleri*, quàm hoc divino ſacrificio, & ſacramento? Es-ne humilior, quàm D. Apoſtolus Andreas, qui tamen Agnum immaculatum in altari quotidiè immolabat? Es-ne humilior, & prudentior, quàm S. Ambroſius, quàm S. Thomas Aquinas, quàm B. Laurentius Juſtinianus, & quàm innumeri alii, qui nullo die ſacrificium Deo offerre neglexerunt; non quidem arido uſu, torpida intentione, & perfunctorio modo, ſed ex impulſu Divini amoris, & diligenti præparatione? Nonne his exemplis, & aliis rationibus allatis devoratur ſapientia tua? veriùs dicamus: nonne propter tranſgreſſionem Dominici

præcepti, propter ſcandalum, & ſterilitatem animæ tuæ in peccati, & mortis baratrum falſa humilitate excæcatus, te præceps detrudis.

Væ illi, qui ſuo ſenſu hac in re pertinaciter abundat, & qui non manducans, manducantem judicat, & ſpernit! nonne audiet, & ſentiet pondus iſtorum verborum? *ſi quis mundus eſt, & tamen non fecit phaſe, exterminabitur anima illa de populis ſuis, quia ſacrificium non obtulit Domino tempore ſuo*, num. 13. Et iſtorum? *dico vobis, quòd nemo virorum illorum, qui vocati ſunt, & qui cæperunt ſimul omnes excuſare, guſtabit cænam meam*. Luc. 14. Qui legit, intelligat, & timeat.

AR-

ARTICULUS V.

Exercitia ante miſſæ celebrationem.

Monita ſalutis.

PAratur nobis menſa Domini, in qua fecit memoriam ſuorum mirabilium, ubi divitias divini ſui erga homines amoris velut effudit, & in qua ipſe ſanctitatis author ſumitur tanquàm antidotum, quo liberamur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præſervamur. Trid. *Verùm, undè fit, ut nos, qui divina myſteria toties frequentamus, ſimus infirmi, imbecilles, & dormientes multi? undè fit, ut nos, qui panem Angelorum toties manducamus, delectemur ſiliquis porcorum, fiamus forsàn propter peccata occulta, & aliena rei corporis, & ſanguinis Chriſti, & ut habentes quidem ſpe-*

ciem pietatis, veritatem autem ejus abnegantes, judicium tandem nobis manducemus, & bibamus; Heu! nimirùm quia obiter, & perfunctoriè opus grande gerimus, uſu potius, & turpis lucri gratia, quàm affectu ducimur, non dijudicantes corpus Domini. Caveamus, chariſſimi Fratres, ne lumen, quod in nobis eſt, tenebræ ſint; quapropter cogitemus hæc graviſſima verba.

Grande opus! neque homini præparatur habitatio, ſed Deo. Pavete ad ſanctuarium meum. Maledictus, qui facit opus Dei negligenter. Sacerdotes ſancti erunt Deo ſuo, & non polluent nomen ejus; incenſum enim, & panes Dei ſui offerunt, & ideò ſancti erunt. Probet autem ſe ipſum homo, & ſic de pane illo edat, & de calice bibat; qui enim manducat, & bibit indignè, judicium ſibi manducat, & bibit.

Memores etiam iſtius, quod ad nos ſpectat: Mundamini, qui fertis vaſa

Domi-

Domini; *ita ut nullus ſibi conſcius peccati mortalis, quàmvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat.* Trid. *Quinimò peccata venialia, quæ contriſtant Spiritum ſanctum, & quæ uberiorem hujus Sacramenti fructum præpediunt, lugeamus, & ea, tanquàm à faciè colubri, fugere conemur. Hoc Chriſtus Dominus docuit, cum diſcipulorum pedes lavit, antequàm reciperent, & mandacarent corpus ejus. Denique, quamvis adeuntes cum fiducia ad thronum gratiæ habeamus veſtem nuptialem; attamen operæ prætium erit, ut actualem animi devotionem omni cura excitemus, ut guſtare, & videre poſſimus, quàm ſuavis ſit Dominus.*

Proderit etiam meditari ſapienter: quis ſit, qui in Sacramento venit; ad quos venit; quare; quomodo; quoties veniat? Effundamus coram illo corda noſtra: cum ſimplicibus ſermocinatio ejus. Eum ergo quæramus

in ſimplicitate cordis noſtri, & cùm varietas arceat faſtidium ex crebrà unius, & ejuſdem præparationis repetitione oriri ſolitum, adhibeamus, ſi ſpiritus ſpiret, breves, ſed ignitas aſpirationes, velut diverſa fercula in eadem menſa; ſed corde potiùs, quàm ore proferendas. His ignitis aſpirationibus identidem per diem, & medias inter occupationes elicitis, ſæpè magis conditur pietatis opus, & ardentiùs inardeſcit animus, quàm prolixis orationibus, & exertitiis. Da amantem, & ſentit, quod dico; da deſiderantem; da eſurientem, da in hac ſolitudine peregrinantem, atque ſitientem, & fontem æternæ vitæ ſuſpirantem; da talem, & ſcit, quid dicam; ſi autem frigido loquor, neſcit, quid loquor. S. Aug. *Excutiamus, Fratres chariſſimi, pulverem terrenum, & ſpiritu ferventes, corde, & animo parvuli iſtam ſequamur methodum, & praxim.*

I. Intentio rectificanda.

II. Chriſti paſſio memoranda.

III.

III. Amor excitandus.

IV. Humilitas concipienda.

V. Aſſiſtentia ſanctorum flagitanda.

Actus jaculatorii, & igniti, quos de corde expedit elicere manè ante miſſam; inter ipſa negotia; inter confeſſiones audiendas; & inter cæteras miniſterii functiones implendas.

Cogita Angelum cuſtodem, te ſic alloqui, & monere.

Ecce Magiſter adeſt, & vocat te; feſtinans deſcende, quia hodiè in domo tua oportet illum manere. Hæc eſt dies, quam fecit tibi, exultes, & læteris in ea. Ecce ſponſus venit, exi obviam ei: veni, & propera; mirabitur, & dilatabitur cor tuum. Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus: holocauſta medullata offeras illi, ut domum tuam ſcopis mundatam inveniens, hanc benedictionibus dulcedinis repleat. O ſi ſcires donum Dei, & quis ſit ille, qui venit ad te! quantò cele-

riùs properares? quantò ferventiùs præparares cor tuum in adventu illius! Verùm accede, & illuminare.

Excita fidem.

O Jeſu! tu ipſa veritas dixiſti: *hoc eſt corpus meum.* Credo Domine, verè tu es Deus abſconditus; tu es Chriſtus filius Dei vivi, qui in hunc mundum veniſti, & quem paſtores, & reges procidentes adoraverunt. Adauge fidem meam, ut te cognoſcens Jeſum Chriſtum, præparem cor meum, ac ea, qua potero, te recipiam reverentia, & humilitate: præſtet fides ſupplementum ſenſuum defectui.

Deum adora.

Rex regum, & Dominus dominantium! Dominus meus, & Deus meus! Rex meus, & Deus meus. Tu ſolus altiſſimus, & ſubſtantia mea tanquàm nihilum ante te. Tibi Regi ſæculorum immortali, ſoli Deo, honor, & gloria. Adoro te, ut principium, & finem; omnis terra

ra adoret te, & pſallat tibi. Adorate eum omnes Angeli ejus, &c.

Admirare.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis; quæ paraſti in dulcedine tua pauperi Deus! quàm ſuavis eſt ſpiritus tuus! Caro tua verè eſt cibus, & ſanguis tuus verè eſt potus. O res mirabilis! Revera, non eſt alia Natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes ſibi, ſicut tu Deus noſter ades nobis.

O dulciſſime Jeſu! undè hoc mihi, ut tu Dominus meus venias ad me? Quis ego ſum, Domine Deus, & quæ domus mea? Si enim cœlum, & cœli cœlorum te capere non poſſunt, quantò minùs domus hæc? quid eſt homo, quia magnificas eum, aut filius hominis, quoniam viſitas eum? aut quid apponis erga eum cor tuum? Quàm bonus Iſrael Deus!

In ſpiritu humilitatis accede ad Deum, qui humilibus dat gratiam.

Tu Rex cœli, & terræ, Sanctus,

Sanctus, Sanctus, in cujus nomine omne genu flectitur, tu ad me venis, qui pulvis ſum, & cinis? tu me invitas pauperem, ſervum, & humilem? quis audivit unquàm tale?

Tu candor lucis æternæ, tu ad me venis? ad me, qui apponens iniquitatem ſuper iniquitatem, milies te mihimetipſi crucifixi? confuſio faciei meæ cooperit me.

Exi à me, Domine, quia peccator ſum; verè non ſum dignus, ut intres ſub tectum meum; quinimò, non ſum dignus vocari filius tuus, quia peccavi in cœlum, & coram te, gratiam tuam, tuumque Sacramentum in vacuum recipiens, & ſervire te faciens iniquitatibus meis.

Exi ergo à me, Domine. Verùm, ſi propter nimiam charitatem tuam deſiderio deſideres intrare in cor meum, tu Domine, qui ornaſti cœlos, fac cor meum immaculatum, ut non confundar; aſpice in me, & miſerere mei, o Deus miſericordia mea!

Ac-

Accede ad Dominum cum tremore.

Hortaris nos, o Jeſu, ut frequenter comedamus panem, & bibamus vinum, quod miſcuiſti nobis; ſed viciſſim tuæ ſeveritatis exempla me abſterrent. Nonne metuere debeo, ne cum Oza, & Bethſamitibus peream ad contactum, & conſpectum arcæ ſanctiſſimi tui corporis? Timeo, ne non habeam veſtem nuptialem, & ne ea exutus mittar in tenebras exteriores. Ecquid ergo faciam miſer? ſi me elongaverim à te, peribo; ſi indignè manducaverim, & biberim, judicium mihi manducabo, & bibam; quid faciam? undique mihi ſunt anguſtiæ, & quid eligam, ignoro.

Chariſſime in Chriſto Frater, ſpera in Deo, gaude in Jeſu tuo, qui non venit vocare juſtos, ſed peccatores; vocavit ad cænam magnam pauperes, ac debiles, cæcos, & claudos, hos compulit intrare; ille eſt Jeſus. Modicæ fidei, quare dubitas? nonne bonitas ejus præſtabilis eſt ſuper malitia tua?

Surge igitur, & veni tu, qui laboras, & oneratus es; ille reficiet te. Ecce tibi panis cœli adverſus omnes, qui tribulant te; verè trepidas timore, ubi non eſt timor; accede cum fiducia; culpæ quotidianæ, quas ille permittit, ut ſis fervens, & humilis corde, non debent te abſterrere; præſertim ſi abſit affectus, & adſit vincendi conatus. Surge velociter; grandis enim tibi reſtat via: comede, ut in fortitudine cibi illius ambules uſque ad montem Dei; hoc cibo confortatus ab inimicis ſalvus eris, & vives in æternum. O verba bona! o verba conſolatoria!

Lætatus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi: quare triſtis es anima mea, & quare conturbas me? Nonne audiſti vocem dilecti tui pulſantis? annon te ad ſe ſuaviter trahit? quid times? O Jeſu! quis intelligit miſericordias tuas? quis ſimilis tibi?

Nunc ſcio, quia areret cor meum, & prævaleret inimicus meus adversùs me, ſi oblivîſcerer comedere

dere panem meum: igitur introibo ad altare tuum, quoties, te propitio, nihil mihi conſcius ero.

O Jeſu, refugium meum! ad quem irem? tu ſolus verba vitæ æternæ habes; tu ſolus conſolaris nos in omni tribulatione noſtra. Unus ergo ſit dolor meus, hac eſca privari. *S. Chryſoſt.*

Fiducialiter agam in te, & non timebo, o Salvator mi! tu es ſpes mea, tu es vita animæ meæ; beatus homo, qui ſperat in te!

Accede ad Dominum in animo contrito.

Infelix ego homo! tibi ſoli peccavi. Quid vilius? Quinimò iniquitates meæ multiplicatæ ſunt ſuper capillos capitis mei. Væ mihi! cùm eſſem notus tuus, dulces tecum capiens cibos, magnificavi ſuper te ſupplantationem, nec cognovi tempus viſitationis meæ; ego nequam fui, quia tu bonus: quid deteſtabilius? quis ergo dabit capiti meo aquam, & oculis meis

fontem lacrymarum, & plorabo die, ac nocte?

Doleo, Domine, quia peccavi nimis in vita mea; doleo de peccatis, quia bonus es tu, & quia non Deus volens iniquitatem tu es? doleo, propter te, o dilecte mi; ſed, quia parùm doleo, maximè doleo: doleam vehementiùs. Miſerere mei, Deus, quoniam in te confidit anima mea; ab occultis meis munda me, Domine, & ab alienis parce ſervo tuo; & quàmvis, ut confido, jam mundatus ſim, ampliùs lava me ab iniquitate mea, ut introire identidem poſſim ad altare tuum, ubi, ut confido, renovabis juventutem meam: ne confundas me ab expectatione mea.

Nolo ampliùs peccare, etiamſi oportuerit me millies mori. Deducat me, ac teneat dextera tua, Domine Jeſu; diffidam mihi, & fidam in te, qui cognoſcens figmentum noſtrum das fortitudinem plebi tuæ.

Di-

Digitized by Google

Dilige Dominum Jeſum, qui cum dilexiſſet te, in finem dilexit te.

O dulciſſime Jeſu! deliciæ tuæ ſunt, eſſe cum filiis hominum! Sacrameutum hoc inſtituiſti, ut cum illis eſſes uſque ad conſummationem ſæculi! O Jeſu! tu me amanter invitas ad tuum Sacramentum, ut manducans hunc panem, qui confirmat cor hominis, & bibens illud vinum germinans virgines, maneam in te, & tu in me, ac vivam in æternum! Dulcis amor! quis non diligat te, o totus deſiderabilis? Anathema illi, qui non amat te, o totus amor, o totus amabilis!

O ignis, qui ſemper ardes, & nunquàm extingueris, accende cor meum. O amor! da, ut anima mea liquefiat tui amoris igne. O Jeſu, amor mi, pone me ut ſignaculum ſuper cor tuum, ut ſignaculum ſuper brachium tuum, quia fortis eſt, ut mors dilectio. Diligo te, o dilecte mi, ex toto corde meo,

Digitized by Google

meo, ex tota anima mea, & ex totis viribus meis; diligo te, o fortitudo mea; o Jeſu, quia es totus amabilis, & quia prior dilexiſti me. Moriatur cor meum, ſi non vivat amore tui.

Ecce voluntariè ſacrifico tibi, & præbeo cor meum; omnia mea tua ſunt; ſis tu dilectus meus mihi, & ego tibi. Quid mihi hac mutua dilectione charius? quid mihi ſuavius?

O Deus charitas! o vita animæ meæ! diligam te, non verbo tantùm, & lingua, ſed opere, & veritate. Idcircò paratus ſum, & non ſum turbatus, ut cuſtodiam judicia juſtitiæ tuæ, & animam meam ponerem pro te.

O amantiſſime Jeſu? utinam nec vita, nec mors ſeparent me à charitate tua! Diligo etiam proximum meum ſicut meipſum; diligo & inimicos meos propter te; ne ſtatuas illis ullum peccatum.

Ardenter deſidera, quem diligit anima tua.

Quàm

Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiſcit, & deficit anima mea in atria tua: in te, Rex meus, & Deus meus, in te exultant cor meum, & caro mea. O panis Angelorum! quò ſæpiùs edo te, eò ardentiùs eſurio. Quemadmodum deſiderat cervus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te, Deus; ita ſitit in te anima mea, o deſideratus cunctis gentibus!

Quid mihi eſt in cœlo, & à te quid volui ſuper terram? o Deus cordis mei! o centrum animæ meæ! quàm bonum eſt adhærere tibi Deo meo! cætera vanitas, & afflictio ſpiritus. Veni ergo, & noli tardare, o requies mea; & dulcis hoſpes animæ meæ; anima mea ſicut terra ſine aqua tibi; ſed apud te eſt fons vitæ: veni, o Jeſu, ut hauriens ego in gaudio de fontibus tuis aquam ſalientem in vitam æternam, non ſitiam in æternum.

O Jeſu, fructus benedictus ventris Vir-

Virginis Mariæ! in toto corde meo exquiſivi te; veni, veni, dilecte mi, veni, & jam me nemo deſpiciat.

O Jeſu, pater orphanorum, judex viduarum, & deffenſor vitæ meæ vide afflictionem meam, quoniam circumdederunt me mala, quorum non eſt numèrus. Veni Domine Jeſu, ſalva de ore leonis, & de neceſſitatibus animam meam; ſi tu Deus pro me, quis contra me?

Ecquando conſolaberis me, o Deus totius conſolationis, & convertes planctum meum in gaudium mihi? Si moram feceris, expectans expectabo te quidem Dominum meum; ſed tandem urgebo meipſum, ut te inveniam, & teneam, quem diligit anima mea; tunc pleniùs audebo, & exultabo in te Jeſu meo. Exurge ergo Chriſte, adjuva me; anima mea exultabit in te, & delectabitur ſuper te ſalutari meo; plenum erit gaudium meum,

Digitized by Google

meum. Veni, refugium meum, veni; paratum cor meum, Deus; aut ſaltem, o Jeſu, qui ſanctificaſti tabernaculum tuum, præpara ipſe cor meum; præparationem cordis mei audiet auris tua, & mirificabis miſericordias tuas, quæ à ſæculo ſunt.

CONSIDERATIONES UTILES.

DIE DOMINICA.

Conſidera Chriſtum ut regem.

O Rex gentium, & deſideratus earum, tu ſolus es dignus accipere divinitatem, & honorem.

O Rex meus, & Deus meus! bonorum meorum non indiges, & tamen deſiderio deſideras, ut Paſcha novum manducem. Eia ergo, o Rex pacifice, procede, & regna; dominare in medio inimicorum tuorum.

rum. Adveniat regnum tuum, o princeps pacis!

Nonne tibi ſubjecta erit anima mea? imò, o Rex regum, obediens ero tibi uſque ad mortem; da, quod jubes, & jube, quod vis.

FERIA II.

Conſidera Chriſtum ut Patrem.

O Abba pater! tu vides, quomodo miſereatur pater filiorum ſuorum. Nemo tam pater, quàm tu; manus tuæ fecerunt, & plaſmaverunt me; redemiſti me in ſanguine tuo, & cibas me ex adipe frumenti, nempè corpore, & ſanguine tuo: grandis miſericordia!

O Pater miſericordiarum, qui non vis mortem peccatoris, ſed ut magis convertatur, & vivat: veni; ſed veniat tecum ſuper me miſericordia tua, ut repletus adipe, & pinguedine corporis tui, electorum frumenti, te patrem meum hono-

honorificare, & tanquàm filius ſapiens te lætificare poſſim. Quid amplius à filio pater exoptet?

FERIA III.

Conſidera Chriſtum, ut Magiſtrum.

O Jeſu, via, veritas, & vita; o Jeſu, veni in cor meum; bonitatem, & diſciplinam, & ſcientiam doce me; loquere ad cor meum, cùm intraveris ſub tectum meum; audiam, quid loquaris in me Dominus meus; eloquia tua, eloquia caſta; ignitum eloquium tuum vehementer; quidni ſervus tuus diligat illud? nonne illud eſt ſuper mel ori meo? Interim, o præceptor, ecce ſto ſecùs pedes tuos, audiens verbum tuum; da ſervo tuo cor docile, ut cuſtodiam ſermones tuos, &c.

Digitized by Google

FERIA IV.

Conſidera Chriſtum, ut Medicum:

O Jeſu, verè languores noſtros tuo livore ſanaſti; ego ſum infirmus ille, ad quem ſanandum de cœlo deſcendiſti; ecce languet tepida anima mea; ecce jacet in domo mea paraliticus animus meus; ſana animam meam; quia peccavi tibi.

Ecce, quem amas infirmatur: deſcende, priuſquàm moriar; non eſt opus valentibus medico, ſed malè habentibus; veni ergo, & dic animæ meæ: ſalus tua ego ſum. O pie Samaritane, infunde vulneribus meis vinum contritionis, & oleum miſericordiæ.

O lux vera, quæ illuminas omnem hominem, miſerere mei; fac Domine, ut videam.

O Jeſu, ſalus mea! ecce me leproſum; ſed, ſi vis, potes me munda-

dare : dic ergo : *mundare* ; vivet anima mea , & laudabit te.

O Jeſu ! ſi ſolummodò pertranſiens curabas omnes, ſi umbra Petri curabat infirmos ; nonne ego confidere debeo, quia intrante te ſub tectum meum, & in me inhabitante cum plenitudine divinitatis ſanabor ab infirmitate mea , quàmvis ſit ad mortem. Adauge fidem meam, ut fides mea me ſalvum faciat.

Veni ergo, Deus ſalutis meæ; jam imperante te morbis meis derelinquet me febris ſuperbiæ , iracundiæ , teporis ; exultabit cor meum in te ſalutari meo.

Verùm , ne quid deterius contingat mihi, da, ut poſtquàm ſanus factus fuero, non ampliùs peccem. Væ mihi ! quàm vilis fierem iterans vias meas ? Heu ! heu ! hoc periclitor ; operi manuum tuarum porrige dexteram.

Digitized by Google

Feria V.

Conſidera Chriſtum, ut Paſtorem.

O Jeſu, paſtor bone, qui cognoſcis oves tuas, & pro illis animam tuam poſuiſti, eaſque in gremio cordis tui pinguedine tua reples, quære ſervum tuum; erravi ſicut ovis, quæ periit; video lupum venientem, & jamjam me rapientem. Eja ergo, veni defenſor vitæ meæ, propera; rege me, & nihil mihi deerit in loco paſcuæ, in circuitu menſæ tuæ, ubi me collocaſti. Salva à cornibus unicornium humilitatem meam; cuſtodi me, Domine, ut pupillam oculi; dulciſſime protector mi! o Jeſu, tu es refugium meum in hac terra deſerta, invia, & inaquoſa. Jacto ſuper te omnem curam meam; contendam ego ſemper ſequi viam arctam & bonam, per quam ambulem, & tu dux meus propter nomen tuum deduces me, & eaurties

tries me; ſub tegmine alarum tuarum ſperabo, donec adducas me ad paſcua vitæ æternæ.

Feria VI.

Conſidera Chriſtum, ut Redemptorem.

O Jeſu, redemptor piiſſime! dilexiſti me, tradidiſti te ipſum pro me, & laviſti me in ſanguine tuo, ut me redimeres ab omni iniquitate: mirabilis miſericordia!

O Agne immaculate non ſolùm redemiſti me pretioſo ſanguine tuo; ſed etiam hunc ſanguinem tradidiſti mihi bibendum, ut ampliùs lavarer ab iniquitatibus meis, & ut ſuper nivem dealbatus jam in hoc deſerto torrente voluptatis potarer, & mundus corde te viderem in cœlo. O magnum pietatis Sacramentum!

O Redemptor clementiſſime, redime me, & miſerere mei; vides, quia non eſt, qui redimat, neque qui ſalvum faciat; ſed apud te, Domi-

mine Jeſu miſericordia, apud tè eſt copioſa redemptio; proba me, & ſcito cor meum, & ſi via iniquitatis in me eſt, lava me in ſanguine tuo, antequàm accedam ad altare tuum, ne bibens indignè ſanguinem tuum bibam judicium meum. Nefandum ſcelus! bonum mihi eſſet, ſi natus non fuiſſem. O Jeſu dilecte, candide, rubicunde admitte me propitius intrantem in ſancta ſanctorum per ſanguinem tuum; calicem ſalutaris accipiam; nomen tuum invocabo, & ſalvus ero.

SABBATO.

Conſidera Chriſtum, ut Sponſum.

O Sponſe ſanguinum! ſponſa me tibi hodiè in miſericordia, & miſerationibus.

O Jeſu amator, ſpecioſe præ filiis hominum! trahe me poſt te funiculis charitatis tuæ.

O Jeſu, zelator animarum; Deus me-

meus, ignis conſumens, qui facis Angelos tuos ſpiritus, & miniſtros tuos ignem urentem, veni, ure renes meos, & cor meum; ignem veniſti mittere in terram, & quid vis, niſi ut accendatur?

Veni, o ſponſe mi, veni, quia amore langueo; ecce aret cor meum, refrigeſcit charitas mea, idcircò ecce venio obviam tibi, ut veniente te, o dilecte mi, ardens ſit cor meum, & liquefiat tui amoris igne.

Veni, Domine Jeſu; & ſicut igne examinatur, & probatur argentum, ita amoris tui igne examina cor meum, ut non inveniatur in me iniquitas. Amo te, mi Jeſu, & ſi adjuveris me, Deus ſalutaris meus, aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem.

Specta fines, ad quos ex vi inſtitutionis ſacrificium, adeoque Sacramentum offerri debet.

I. *Eſt latreuticum, ſeu holocauſtum offerendum Deo, in agnitionem ſupremi*

mi ejus dominii, & tanquàm ſummus cultus ſupremæ ejus majeſtati debitus.

O Pater æterne, ex quo, per quem, in quo ſunt omnia, & cujus Filius, non propriam quærens gloriam, tradidit ſemetipſum oblationem, & hoſtiam tibi in odorem ſuavitatis; ego quoque, quemadmodum ille fecit, ita & faciens, immolo tibi hodiè ſacrificium laudis, & reddo tibi altiſſimo vota mea. Tu es Dominus altiſſimus ſuper omnem terram; vitæ, & mortis poteſtatem habes; in te vivo, moveor, & ſum; præbeo tibi cor meum in ſempiternum, & rationabile obſequium. Servus tuus ſum ego; eligo te hodiè in hoc ſacrificio in Regem, & Deum meum, qui facis mirabilia magna ſolus; in manus tuas commendo ſpiritum meum; quod bonum in oculis tuis eſt, faciam ſemper.

II. *Eſt Eucbariſticum, ſeu pacificum, offerendum Deo in gratiarum actionem pro innumeris ejus beneficiis.*

Deus miſericors, & patiens, ſic di-

dilexiſti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares; proprio filio tuo non peperciſti; cum illo omnia nobis donaſti; donaſti ſiquidem Filium, qui non rapinam arbitratus eſt, eſſe ſe æqualem Deo; formam ſervi accipiens ſemetipſum exinanivit, factus pro me obediens uſque ad mortem, mortem autem crucis; & qui pridiè, quàm pateretur, dedit mihi corpus, & ſanguinem, ut hæres quidem tui, cohæres illius eſſem. Mirabilis Deus! Benedictus in donis tuis Pater miſericordiarum!

Benedic ergo anima mea Domino, & omnia, quæ intra me ſunt nomini ſancto ejus. Verùm, o Pater æterne, quid retribuam tibi pro omnibus, quæ retribuiſti mihi? Quid? ecce calicem ſalutaris accipiam, & nomen tuum invocabo. Dediſti mihi unigenitum Filium tuum, & cum eo omnia mihi donaſti: ego quoque in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis, creationis, redemptionis, vocationis, conſervationis,

nis, gubernationis, &c. offeram tibi hunc dilectum Filium, in quo tibi benè complaces, & cum illo cor meum.

III. *Eſt propitiatorium, offerendum Deo in propitiationem peccatorum.*

O Pater miſericordiarum! tibi ſoli peccavi! Hei mihi! iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum; ſed habeo apud te advocatum Jeſum Chriſtum, qui factus eſt propitiatio pro peccatis meis; reconciliavit me tibi in ſanguine ſuo. Reſpice ergo in faciem Chriſti tui, qui peccata mea portavit in corpore ſuo ſuper lignum, quàmvis iratus fueris, miſericordiæ recordaberis, & propitius eris mihi peccatori. Quapropter copioſam ejus redemptionem offero tibi in hac miſſa, in qua idem Chriſtus incruenter immolatur, qui in ara crucis ſemel ſeipſum cruenter obtulit. *Trid.*

IV. *Eſt impetratorium, offerendum Deo ad impetranda bona animæ, & corporis, & avertenda quæcumque ma-*

mala; idque pro nobis metipſis, amicis, & inimicis, juſtis, & peccatoribus, vivis, & defunctis.

O Pater amantiſſime, cujus voluntas ſanctificatio mea, memento hujus, quod ſuggerit Filius tuus: *ſi quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis*: ecce nomen ejus, *Jeſus*, qui, propoſito ſibi gaudio, ſuſtinuit crucem; ecce nomen, in quo oportet me ſalvum fieri: hic eſt Filius tuus dilectus: igitur, propter gloriam nominis ejus, propter ejus merita infiniti valoris, da mihi cor contritum, & humiliatum; da mihi hanc charitatem, quæ operit multitudinem peccatorum; concede mihi, ut ſim paſtor juxta cor tuum, fidelis diſpenſator myſteriorum tuorum, ut ſim mitis, & humilis, & quæ placita ſunt tibi, faciam ſemper, ut cum timore, & tremore ſalutem meam operer, ut inhabitem in domo tua omnibus diebus vitæ meæ, &c.

Operæ pretium eſt, ut tibi præfigas

unum finem particularem; ſcilicet, vel extirpationem illius vitii, quo laboras, & quod aliorum eſt origo; vel aſſecutionem illius virtutis, cujus præcipuè eges.

V. *Quia hoc myſterium inſtitutum eſt à Chriſto in memoriam paſſionis ſuæ, perutile eſt, Deoque gratiſſimum, ſpeciali directione intentionis illud offerre in memoriam, & venerationem paſſionis Dominicæ.*

Denique, quia omnis noſtra diligentia, & omnis præparatio minor eſt, quàm ut tantis myſteriis ſufficiens eſſe queat; meritò opem, à Deo, á Beata Virgine, Angelo tutelari, SS. Patronis, & Cœlitibus omnibus, ſubſidiumque poſtula.

I. *Itaque, roga Deum per merita Filii, & omnium Sanctorum, ut gratiam tibi præſtet digne celebrandi miſſam, & ſuſcipiendi hoc Sacramentum.*

II. *Repræſentatis Chriſto peccatis, imperfectionibus, omnibuſque neceſſitatibus tuis per merita paſſionis, & ſan-*

ſanguinis ejus, pete veniam, & piè celebrandi, ac communicandi gratiam.

III. *Ad Spiritum ſanctum humiliter convertere, ut donis ſuis Chriſto Jeſu dignum in te præparet habitaculum, ſicut fecit in Virgine Deipara.*

IV. *Implora opem ſanctorum, ut tibi gratiam ſanctæ communionis impetrent.*

O ſancti Dei omnes, per eum vos rogo, quem facie ad faciem, nos autem hic per ſpeculum videmus, & velatum in hoc Sacramento ſuſcipimus, ſuccurrite mihi, quæſo, veſtris precibus apud Deum, ut ſic illum nunc in Sacramento poſſim recipere, ut aliquando eum in propria ſpecie vobiſcum merear videre.

Tu præcipuè, o ſacratiſſima Virgo Maria, cujus illam humilitatem reſpexit Deus, ex qua beatam te dicent omnes generationes, & fecit tibi magna, qui potens eſt; diſcam à te & à Filio tuo, qui humilibus dat gratiam, eſſe mitis, & hu-

Digitized by Google

humilis corde, ut magnificet anima mea Dominum, & exultet ſpiritus meus in Deo ſalutari meo.

O Maria Virgo, quæ Spiritu ſancto cooperante, gratia plena, Deum, & hominem puriſſimis viſceribus concipire, & portare meruiſti, impetra mihi, quæſo, gratiam Spiritus ſancti per amorem Filii tui, ut & ego cum dignè in hoc Sacramento excipere, & portare valeam.

Adſis, o Angele cuſtos, & clientem tuum pio ductu dirige, ut panem illum Angelorum, Dominum cœli, & terræ decenter excipiam.

O Patroni mei, aulici Dei, ſuccurrite, & Domino veſtro hoſpitium cordis mei congruenter adornate.

V. *Offer Regi tuo venienti humilitatem, & ſanctitatem Virginis matris Mariæ, fervorem, & devotionem omn um ſanctorum, ut illorum merita ſuppleant, quidquid humana tua non valet infirmitas.* *Aſ-*

Aſcende ad altare tanquàm ad Calvariæ locum, ubi Jeſu Chriſti confixus cruci, crucifigas carnem tuam cum vitiis, & concupiſcentiis; & ſic ejus mortem efficacius annuntiabis, donec veniat. Omnem curam, & diligentiam in eo ponas, ut quàm maximà fieri poteſt cordis munditia, atque exteriori pietatis ſpecie, hoc ſacrificium peragatur, ut monet Trid. ita ut, qui viderint te Miniſtrum altaris, Dominum ipſum venerentur. S. Amb. *& ad rerum, quæ in ſacrificio latent, contemplationem excitentur.* Trid. *Memineris ergo iſtius, quod ſcriptum eſt:* ignis in altari ſemper ardebit, quem nutriet Sacerdos, ſubjiciens ligna mané per ſingulos dies. *Lev. 6. Ignis ille non eſt alius, niſi ille, quem Chriſtus ſecundum ordinem Melchiſedech venit mittere in terram. Sit perpetuus iſte ignis in corde tuo, quem nutries piis ac crebris affectibus. Erumpat in adſtantes divinus ille ignis, ut omnes amore Chriſti inflammentur. Cogi-*

gita, quo animi fervore S. Martinus. S. Philippus Nerius, S. Ignatius, & alii divina tractabant myſteria; time, ne diviniſſimum hoc opus adeò negligenter faciens, maledicaris.

ARTICULUS VI.

Exercitia poſt miſſam, & communionem.

Monita ſalutis.

PEracta miſſa, & communione, cave, ne tanto hoſpiti, qui viſitavit te oriens ex alto, mox tergum obvertas ad ludubria, & inania te convertens, immemor beneficii, non curans cum eo pauliſper converſari. Quid eſt hoc? niſi vilipendere hoſpitem, imò etiam graviter offendere, delicias ejus reſpuere, & ſcandalizare puſillos. Nonne ſacrilegium eſt, lin-

linguam tuam tremenda tractantem myſteria, tali ſanguine purpuratam, factam aureum gladium, ad ſcurrilia transferre? S. Chriſ. *Ac proinde nonne hoc eſt hujus divini hoſpitis ſe indignum præbere deliciis? Ingratitudo enim eſt ventus urens, gratiarum fontem exſiccans.* S. Ber.

Oportet, ut non ſolùm præpares te ad devotionem antè communionem, ſed ut etiam te ſollicitè conſerves in ea poſt Sacramenti perceptionem: nec minor cuſtodia poſt exigitur, quàm devota præparatio priùs; nam bona poſtmodum cuſtodia optima iterùm eſt præparatio ad majorem gratiam: ex eo quippè redditùr quis valdè indiſpoſitus, ſi ſtatim fuerit ad exteriora nimis effuſus. Imit. Chr.

Quid ergo ſic properas? quid quæris præter Deum tuum? Plus ille te docebit, quàm omnes amici; plura præſtabit commoda, quàm omnes mundi artes, opes, ſcientiæ, &c. *Ex illo ſiquidem audies arcana, quæ non licet homini loqui. Sanctæ There-*

reſtæ à Jeſu, id experta, credito.

Igitur, ne defrauderis à die bono, & particula boni diei non prætereat te; duc tantum hoſpitem in cubiculum interius, id eſt, cor tuum: cave à multiloquio; mane hic ſecretò, & fruere ſuaviſſimo hoſpite tuo; ipſum enim habes, quem totus mundus tibi auferre non poteſt. Delectare tunc in Domino; vaca, & vide quoniam eſt Dominus; exalta magnitudinem ejus, guſta ſaporis ejus dulcedinem; & licèt pulvis ſis, & cinis, loquere ad Dominum tuum; loquere fiducialiter ad eum, ſicut ſolet amicus ad amicum loqui: fruere ſine ſtrepitu loquentis intùs veritatis, ſorbearis in illo ſilèntio. S. Aug. *Tribulationem tuam ante ipſum pronuntia, & effunde coram illo cor tuum; pete, & accipies; hauri tunc ex Dominico fonte aquam ſalientem in vitam æternam, & ſcientiam ſalutis ac gloriam illi dans, indue novum hominem; ſentiens in te, quod & in Chriſto Jeſu; & tanquàm leo ignem ſpirans ab*

hac

Digitized by Google

hac menſa recede, factus diabolo terribilis. S. Chriſ.

MEDITATIONES

POST MISSAM.

I. QUis eſt ille, qui venit ad me?

II. Ad quem venit?

III. Cur venit?

IV. Quomodo venit?

V. Quid à me tantus hoſpes requirit?

VI. Quid hactenùs propter ejus amorem feci?

VII. Quid nunc volo facere?

VIII. Volo illud ſincerè?

IX. Quid facere debeo, ut promiſſis ſtem?

Alia.

I. Amplexus.

II. Beneficum ponderandum.

III. Admirari.

IV. Gratiarum actionis imparem ſe fateri.

V. Patri Filium pro gratiis offerre, & ſe utrique.

VI. Gratiam ejus petere.

VII. Neceſſitates aperire.

VIII. Proponere.

IX. Media propoſito efficaci congrua inquirere, & ſtrenuè exequi, ut indè vera, & ſincera cognoſcatur voluntas.

Amplexus.

Inveni, quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam, ut fiducialiter dicere queam: vivo ego jam non ego: vivit verò in me Chriſtus.

Nunc, o Jeſu requies mea, nunc dimittis ſervum tuum in pace; quia viderunt oculi meì ſalutare tuum: in te nunc deficit anima mea; in te nunc exultat cor meum. Verùm, quis mihi det, o Deus cordis mei, ut, in amplexu tuo, & in oſculo pacis lætus moriar?

Admirare.

O Jeſu! o ſancte, innocens, impollute, à peccatoribus ſegregate, cœlis excelſior! tu veniſti ad me? in me, malevolam animam, intraſti? Quis loquetur potentiam, & miſericordiam tuam? Ecquid tibi Domine, rex gloriæ, cum hoc fœtido ſterquilinio? *Gerſon*.

O Jeſu mi! Quam admirabile eſt nomen tuum in univerſa terra!

Venite, audite omnes, qui timetis Deum, & narrabo, quanta fecit animæ meæ; ſuſcepi miſericordiam Dei mei in medio templi ejus; quinimò ipſum Angelorum Dominum, ipſumque gratiarum fontem in medio cordis mei ſuſcepi; Stupendum beneficium! Annuntiate hoc in univerſa terra, ut omnis ſpiritus laudet Dominum meum.

Adora.

Dominus meus & Deus meus? O Altiſſime ſuper omnem terram, mortificans, & vivificans, deducens ad inferos, & reducens! Ado-

ro te; tu enim ſolus es dignus accipere virtutem, & divinitatem, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem; undè omnia oſſa mea dicent: Domine, quis ſimilis tibi?

Magnus Dominus, & laudabilis nimis! Adorate eum omnes Angeli ;, us, &c.

Gratias age.

Quid retribuam tibi, Domine Jeſu, pro omnibus, quæ retribuiſti mihi, & præſertim hodiè? Sollicitus mei dediſti mihi corpus tuum in cibum, & ſanguinem tuum in potum, & utrumque in pignus futuræ gloriæ. O ſacrum convivium!

Jam miſericordia tua ſubſequetur me omnibus diebus vitæ meæ, ut inhabitem in domo tua in longitudinem dierum. Ideò exultabunt labia mea, cùm cantavero tibi, & anima mea, quam redemiſti. Sed & lingua mea tota die meditabitur

ju-

juſtitiam tuam, cùm confuſi, & reveriti fuerint, qui quærunt mala mihi. Repleatur os meum laude, ut cantem tota die gloriam tuam.

Magnificat anima mea Dominum, & exultet ſpiritus meus in Deo ſalutari meo.

Benedic anima mea Domino, & omnia, quæ intra me ſunt, nomini ſancto ejus. Noli, anima mea, noli oblivifci omnes retributiones ejus, qui viſitavit te, & fecit tibi redemptionem, ſanans infirmitates tuas. Laudate Deum meum omnes gentes, quoniam confirmata eſt ſuper me miſericordia ejus. Laudate eum omnes Angeli ejus, &c.

Offer Deo Patri Filium.

O Pater æterne, Pater miſericordiarum, qui ſic dilexiſti me, ut Unigenitum tuum mihi dares in pretium, & in cibum; cum eo omnia mihi donaſti; reſpice in fa-

ciem Chriſti tui, in quo tibi benè complacuiſti. Hunc ego dilectum Filium, & cum eo cor meum retribuo tibi pro his, quæ hodiè retribuiſti mihi: complaceas tibi Pater hodiè in illo; ac per eum indignationem tuam averte à me.

Ecce mediator Dei & hominum, Chriſtus Jeſus, advocatus, & Pontifex, qui interpellat pro me. Hunc ego offero tibi; ipſum, inquam, qui peccatum non fecit, ſed tulit peccata mundi, & languores noſtros ſuo livore ſanavit.

Igitur, ſuſcipe, o ſancte Pater, ſanctam hanc, & immaculatam hoſtiam Filii tui, in laudem; & gloriam nominis tui in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis in me collatis, in expiationem quoque peccatorum meorum, & in ſupplementum omnium defectuum meorum.

Dilige Jeſum, qui prior dilexit te.

Deus miſericors, patiens, & multæ miſericordiæ, & verax; qui

das

das eſcam timentibus te; jam verè diligo te, fortitudo mea, quem inveni, & teneo. Quis mihi hoc tribuat, ut jugiter diligam te, qui ultra, quàm facere debueras, feciſti? Pereat cor meum, ſi deſinat amare te, qui ſemper, & ineffabiliter amaſti me.

O Domine Jeſu! o dilecte mi! quid me vis facere, ut placeam tibi omnibus diebus vitæ meæ? Doce me facere voluntatem tuam, abnegare meipſum, & adhærere tibi. O quàm bonum mihi illud erit!

O Jeſu! o amor mi! da, ut diligam te in toto corde meo; nihil aliud poſco; ſcio enim quoniam diligentibus te omnia cooperantur in bonum; & licèt pauper ſim, & inops, laudabo nomen tuum, & tanquàm nihil habens, omnia poſſidebo; tu es Deus meus, & omnia. *Offer teipſum Chriſto, qui ſe tibi tam amanter offerre dignatus eſt.*

Suſcipe, Domine, univerſam li-

bertatem meam; accipe memoriam, intellectum, atque voluntatem omnem; quidquid habeo, vel poſſideo, mihi largitus es; id tibi totum reſtituo, ac tuæ prorsùs voluntati trado gubernandum; amorem tui ſolum cum gratia tua mihi dones, & dives ſum ſatis, nec quicquam ultra poſcam *S. Ignat. Loy.*

Spera in Deo ſalutari tuo: theſaurum infinitum opum cœleſtium, & ipſum gratiæ fontem hic habes: avidè pete, quantum vis; pete veniam peccatorum, ac virtutes chriſtiano homine, & tua potiſſimùm vocatione dignas; confide, & fides tua te ſalvum faciet.

O clementiſſime Salvator! Quid mihi nunc denegabis, poſtquàm temetipſum tradidiſti mihi in cibum, & potum, & in pignus futuræ gloriæ? O quanta erit fiducia mea, cui cognita eſt tanta pietas tua! Igitur miſerere mei ſecundùm magnam miſericordiam tuam; ſi iniquitates obſervaveris, Domine, Do-

mine

mine quis ſuſtinebit? quis accedere ad altare tuum audebit? Ab occultis meis munda me, Domine; ab alienis parce ſervo tuo, & ignorantias meas ne memineris; parce mihi ſi ea, qua par erat, præparatione, & animi devotione non tractavi hoc myſterium ipſis Angelis tremendum.

O Jeſu, lux vera, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum; da Domine, ut videam, o lumen oculorum meorum, ut ſciam, quid deſit mihi. Noverim te, noverim me, ut exaltem te, & umilem me.

O Jeſu, qui cùm in forma Dei eſſes, temetipſum exinaniviſti, formam ſervi accipiens? & qui in hoc Sacramento enutriens, & exaltans filios, te ſperni a multis, & conculcari à canibus ſinis, diſcam à te eſſe humilis corde; da, ut abominer vel minima ſuperbiæ ſigna.

O Jeſu, qui factus es obediens uſque ad mortem, & qui in hoc

Sacramento obediiſti voci hominis, da, ut cibus meus ſit facere voluntatem tuam, & obedire Præpoſitis meis propter te. Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei : da, quod jubes, & jube, quod vis.

O Jeſu rex regum, qui, cum dives eſſes, propter me egenus factus es, non habens diverſorium, nec ubi caput reclinares. O Jeſu! qui cum plenitudine divinitatis habitas in templis pauperibus, tanquam mortuus à corde. O Jeſu, qui pauperum deſiderium exaudire ſoles, inclina cor meum in teſtimonia tua, & non in avaritiam, ut delecter in via teſtimoniorum tuorum ſicut in omnibus divitiis. O Jeſu, tu theſaurus meus es, in te unico fixum ſit cor meum; nec divitias, nec paupertatem dederis mihi, ſed tantum victui meo tribue neceſſaria, ut habens alimenta, & quibus tegar, his contentus ſim. Quid amplius exoptet anima mea ?

O Agne ſine macula! O Jeſu, fili Mariæ Virginis, qui paſceris inter lilia, qui mihi dediſti hodiè illud vinum germinans Virgines, cor mundum crea in me, tu ſcis, quia non poſſum eſſe continens, niſi tu Deus dederis mihi. Verùm, quàmvis Angelus ſatanæ me colaphizet, ſufficit mihi gratia tua. Da ergo, ut ſim, ſicut Angeli tui in cœlo, ſollicitus tantum de iis, quæ Domini mei ſunt; ut anima mea, tota pulchra, ſinè macula, & ruga audire tandem mereatur: *veni, veni, de libano, ſoror mea, ſponſa, veni, coronaberis*.

O Jeſu, qui ſitiens, felle, & aceto potatus es, & qui omnis ſaporis ſuavitatem in hac menſa paraſti mihi, aufer à me ventris concupiſcentias; da, ut tibi ſoli ſerviam, non ventri, aut voluptati; ſim verò ſobrius, ne unquàm gravetur cor meum crapula, & ebrietate.

O Jeſu, qui in horto, cum ſudore ſanguinis prolixiùs oraſti, & qui,

ipſa

ipſa nocte, qua tradebaris, paraſti mihi hanc menſam, oro te, ut tibi Domino ſerviens, ſpiritu fervens ſim; accende me hodiè illo igne, quem veniſti mittere in terram; renovabor, ut confido, ſpiritu mentis meæ; jam curram viam mandatorum tuorum, cùm dilataveris cor meum.

O Jeſu, vide afflictionem meam; patientia mihi neceſſaria eſt, ut reportem repromiſſionem. Tu es patientia mea; diſcam à te, eſſe mitis corde: æquum eſt, ut, qui calicem ſalutaris toties accipio, bibam paſſionis calicem, quem tu bibiſti.

O Jeſu, qui pro inimicis tuis oraſti, & qui inſtituiſti hoc Sacramentum tanquàm ſymbolum charitatis, *Trid.*, ut diligam proximum ſicut me ipſum, benefaciam his, qui oderunt me: da mihi hanc charitatem, quæ eſt vinculum perfectionis, & ſine qua nihil ſum.

O Jeſu! da mihi ſcientiam ſanctorum, ſcientiam ſalutis, & ſcu-

tum

Digitized by Google

tum bonæ voluntatis; cuſtodi animam meam, ut pupillam oculi; da, ut ſanctus ſim ego, quia tu ſanctus es, ac ſerviam tibi in ſanctitate, & juſtitia omnibus diebus meis. O unum neceſſarium! Unum volo, unum quæro, unum deſidero, unum mihi eſt neceſſarium: ſalvum me fac, Salvator mi; da mihi amorem tui, contemptum mundi, odium mei, & zelum animarum. Si ergo inveni gratiam in oculis tuis, o Rex, & ſi placet tibi, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obſecro; cætera tolle tibi.

Poteris etiam hic rurſus conſiderare Chriſtum, ut regem; ut patrem; ut magiſtrum; ut medicum; ut paſtorem; ut redemptorem; & ut ſponſum.

I. *Ut Regem.*

O Rex meus, & Deus meus! veniſti ad me manſuetus! O Rex ſæculorum, dominare per reſiduum an-

annorum, dominare in medio inimicorum tuorum, & in medio cordis mei. Vivas ergò Rex in æternum; tuum, Domine, eſt regnum; non mea voluntas, ſed tua ſemper fiat, ſicut in cœlo, & in terra. Verùm, o mi Rex, undè veniet auxilium mihi, niſi à te, qui feciſti cœlum, & terram? Adjuva me, ne moreris.

II. *Ut Patrem*.

O Pater miſericordiarum! ego ſum infelix ille prodigus, qui iniquè egeram; ſed tu longanimis, & multùm miſericors ſuſcepiſti me, delectaſti ſuper me, & ſatiaſti me hodiè, non hircorum ſanguine, non ſolùm de rore cœli, de pinguedine terræ, & de vitulo ſaginato, ſed pretioſo corpore, & ſanguine tuo, & coronaſti me in miſericordia. Sed, quoniam miſertus es mei, quomodo miſeretur pater filiorum, ne reminiſcaris delicta mea, ſed reminiſcere miſerationum tuarum, quæ

à ſæ-

à ſæculo ſunt. Rogo te, ut obediens ſim tibi uſque ad mortem. Ita Pater, quod placitum erit tibi, faciam ſemper.

III. *Ut Magiſtrum.*

O Magiſter ſapientiſſime, qui docuiſti me à juventute mea; loquere nunc ad cor meum; paratus cuſtodire ſermones tuos, in corde meo abſcondam eloquia tua, ut non peccem tibi; conſervabo omnia verba tua, conferens in corde meo; ignitum eloquium tuum vehementer, & ſervus tuus diliget illud. Beatus homo, quem tu erudieris, Domine! Da ſervo tuo cor docile.

O anima chriſtiana, velut Magdalena ſtans retrò ſecùs pedes Domini, & audiens verbum illius; audias pariter in ſilentio, & cuſtodire coneris, quid loquatur in te Dominus Jeſus. Eloquia ejus in corde tuo abſcondere ſatage.

IV.

IV. *Ut Medicum*.

O Jeſu, pie Medice, qui hodiè deſcendiſti, priuſquàm morerer, & qui non ſolùm impoſuiſti mihi manum, ſed etiam voluiſti languores meos tuo ipſo livore ſanare, ſana animam meam, quia peccavi tibi. Ingreſſus aliquando Zachæi domum dixiſti: *hodie huic domui ſalus facta eſt*. Ingreſſus jam es, o Chriſte, domum animæ meæ; dic ei, quæſo: *ſalus tua ego ſum*: ab omni ſpecie mala ſana eam; da illi integram ſanitatem in conſpectu omnium, & exiliens laudabo te, & dicam ſemper: *magnificetur Dominus, qui bene omnia fecit, & mutos loqui, & ſurdos audire*, &c.

Hic revela Domino viam tuam, & infirmitates tuas, quas ipſe portavit: ora eum, ut te ſanet ab illo languore, quo tepidus es, &c.

V.

V. *Ut Paſtorem.*

Erraveram ſicut ovis, quæ periit, ſed converſus ſum ad te Paſtorem animæ meæ; & tu, o Paſtor bone, qui paſcis me à juventute, impoſuiſti me in humeros tuos, & in loco paſcuæ, id eſt, corporis tui, me hodiè collocaſti. Quid mihi deinceps deerit? Jam ſuper aſpidem, & baſiliſcum ambulabo, & conculcabo leonem, & draconem.

Ne diſceſſeris à me; cuſtodi me ut pupillam oculi, donec perducas me ad paſcua vitæ æternæ.

VI. *Ut Redemptorem.*

Redemiſti me, Redemptor meus, & miſertus es mei; ſolviſti vincula colli mei; jam excuſſus ſum de pulvere; ego, o Jeſu Chriſte, vinctus tui ſum; ſervus tuus ſum ego, & filius ancillæ tuæ; cuſtodi animam

meam, ut iterùm jugo ſervitutis non contineat. Tuus ſum ego, in manus tuas commendo ſpiritum meum, redemiſti me, Domine, Deus veritatis in ſanguine tuo, ac eodem hodiè lætificaſti cor meum.

VII. *Ut Sponſum.*

O Jeſu! tanquàm ſponſus procedens de thalamo tuo ſponſaſti me tibi hodiè in ſempiternum: ego viciſſim ſponſo me tibi; pone me ut ſignaculum ſuper te, quem recepi hodiè, & elegi, ut eſſes mihi Deus. Deficiat in te anima mea, o Jeſu vita mea; liqueſiat amore tui; tibi vivere, Chriſte, ſit, & mori lucrum.

Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit. Pete ergò, ut corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti cuſtodiat animam tuam in vitam æternam.

O Jeſu! tu verè dixiſti: *qui manducat hunc panem; vivet in æternum.* Hodiè manducavi hunc panem: ſit

ſit ille mihi pignus gloriæ perpetuæ; da, ut anima mea moriatur morte juſtorum.

O Jeſu, corona mea! quis me ſeparabit à charitate tua? An tribulatio? An gladius? Hæc omnia ſuperabo propter te, qui dilexiſti me. Pono te Deum adjutorem meum; te, inquam, ſine quo nihil poſſum facere, & in quo confortatus, omnia poſſum.

PACTA,

ET PROPOSITA AMOROSA.

Non quidem ſimul, & coacervatim, ſed ſingillatim per hebdomadas ineunda, & ſingulis diebus alternatim exercenda.

Propono.

I. Omnia facere in gloriam tuam.
II. Non conformari huic ſæculo.
III. Eſſe mitis corde, ut poſſim com-

compati infirmitatibus proximi, & condolere iis, qui errant; ac indè poſſidere terram, ac in patientia poſſidere animam meam.

IV. Excutere omnem teporem, & eſſe fervens ſpiritu.

V. Manere in ſolitudine, quoad fas erit; ſepire aures meas ſpinis; pangere fœdus cum oculis meis.

VI. Sobrius eſſe, & mortificari propter te in tali occaſione N., tali modo N. &c.

VII. Ambulare coram te. Offero tibi adorationes Sanctorum pro omnibus momentis, quibus non cogitabo de te.

VIII. Promovere gloriam tuam, & omnibus omnia fieri, ut omnes faciam ſalvos.

IX. Emendare illud vitium, ad quod pronus ſum.

Expende, quodnam ſit illud vitium, & illud in gratiarum actionem, & Jeſu, quem poſſides, cooperante extirpare contende. Adhibe & tu aliquam mortificationem huic victoriæ congruentem,

tem, & quam, offerente ſe per diem occaſione, exercebis.

Denique juro, & ſtatuo cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ. Adhæreat lingua faucibus meis, ſi non meminero tui. Adjuva me Deus ſalutaris meus, & propter gloriam nominis tui libera me, & ſalva me.

O Jeſu mane mecum Domine, quoniam adveſperaſcit; venit nox, in qua nemo poteſt operari; mane mecum, o Jeſu, ne me tenebræ comprehendant.

Sed ſaltem, non dimittam te, donec benedixeris mihi. O utinam accipiam benedictionem à Domino, & miſericordiam à Deo ſalutari meo, quatenùs eam de virtute in virtutem, donec facie ad faciem te videam Deum Deorum in Sion, quem velatum in Sacramento, & per ſpeculum in ænigmate video.

Per manus, & merita Beatiſſimæ Virginis Mariæ, & omnium Sanctorum commenda Deo ſacrificium, aut communionem tuam; & eorum ope, & in-

ter,

Digitized by Google

terceſſione pete ab illo fructum ejuſdem ſacrificii, & communionis, ac tui propoſiti efficaciam.

Pete quoque gratias pro proximis tuis vivis, & defunctis, pro his præſertim, quos habes ſingulariter commendatos.

Vade in pace, o Chriſtiane; o Sacerdos; deſcende jam juſtificatus pœnitentia, & pane Angelorum confirmatus; jam non tibi vivas, ſed Chriſto; ne obliviſcaris Domini Dei tui; elice per diem actus jaculatorios ſacrificio, & communioni congruentes; eos præſertim, quos ſuggeret unctio Spiritus.

Cogita identidem, quali ſis inſignitus honore, quali menſa fruaris. S. Chryſoſ.

Et verò, ſi cum ſancto ſanctus eſſe facile quis poteſt; quidni ſanctus eris, chariſſime Frater, tu, inquam, qui panem cœli fere quotidiè manducas, in quo habitat corporaliter plenitudo divinitatis, & ſanctitatis? Heu tibi! quot ad ſalutem viæ? Sed væ tibi,

tibi, ſi nihil bonum te à malis avertat, & ſi manens in Chriſto, non vivas propter Chriſtum, & non ſis conformis imagini ejus.

ARTICULUS VII.

Alia brevior ad miſſam præparatio.

Monita ſalutis.

Accipite, & comedite, dicit Magiſter bonus: hoc eſt corpus meum. Accedamus ergo frequenter ad hoc altaris Sacramentum, quo liberamur à culpis quotidianis, & a peccatis mortalibus præſervamur. Hic eſt panis, qui de cœlo deſcendit: & qui manducat hunc panem, vivet in æternum. O ſacrum convivium! quis ad illud non properet? Unus ergo ſit dolor noſter hac eſca privari. S. Chryſ.

Abſit tamen, ut accedamus ad al-

Digitized by Google

tare nauſea, uſu, perfunctorio modo, turpis lucri gratia, cum affectu ad peccata venialia, & præſertim cum conſcientia peccato mortali gravata; qui enim manducat, & bibit indignè, ſit reus corporis, & ſanguinis Domini. Proh abominatio! judicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus ejus. Stupenda deſolatio! Quis ergo ſeipſum non probet, antequàm de pane illo edat, & de calice bibat?

Inſuper, cum ſancta ſint ſanctè tractanda, & cùm ipſe Dominus Jeſus mundis corde, & ferventibus ſpiritu affluentius det; accedamus ad thronum gratiæ maxima, qua poterimus reverentia, fide firma, fiducia ſecura, humilitate profunda, ardenti deſiderio, flammanti charitate, vehementi dolore, & integra divinæ voluntati reſignatione. Indè guſtabimus, & videbimus, quàm ſuavis ſit Dominus.

BRE-

BREVES MEDITATIONES.

I. QUodnam eſt illud opus, quod jam jam peracturus ſum? Grande opus; omnium præcellentiſſimnm opus; non enim homini præparatur habitatio, ſed Deo.

II. Quis eſt ille, qui venit ad me?

III. Quis ſum ego, ad quem ille venit?

IV. Quoties venit?

V. Quomodo venit?

VI. Cur venit?

VII. Quo fine ad eum ego venio?

VIII. Quomodo ad eum venio?

IX. Accedo ad eum quaſi ante tremendum ejus tribunal, ſtatim poſt ſacrum manifeſtandus?

DIRECTIO INTENTIONIS.

EGo volo celebrare miſſam, & conficere corpus, & ſanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti juxta ritum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ.

I. Ad laudem omnipotentis Dei, in agnitionem ſupremi ejus dominii, & tanquam ſummum cultum ſupremæ ejus Majeſtati debitum.

Vi ejuſdem intentionis, offer Deo Patri, in unione intentionis, & meritorum Chriſti, cogitationes tuas, conſilia, verba, operaque tua, labores, & anxietates; uno verbo, univerſam libertatem tuam, nempe memoriam, intellectum, & voluntatem; ei totum da à quo omnia pendent, ac ejus prorſus voluntati gubernandum trade.

II. In gratiarum actionem pro beneficiis creationis, redemptionis, vocationis, conſervationis, gubernationis, & aliis innumeris beneficiis,

ciis, ac præcipuè hujus ſacro-ſancti beneficii, & excellentiſſimi Sacramenti.

III In propitiatinem, & expiationem innumerabilium peccatorum, & negligentiarum mearum, & in ſatisfactionem opprobriorum, quæ Dominus Jeſus perpeſſus eſt, ſivè à Judæis in paſſione, & morte ſua, ſivè ab infidelibus, hæreticis, & malis chriſtianis in hoc amoris Sacramento.

IV. Ad impetranda bona animæ, & corporis; idque promemetipſo, pro parentibus, amicis, & inimicis, pto ovibus mihi commiſſis, pro juſtis & peccatoribus, vivis, & defuctis; ſed præſertim ad hæreſum extirpationem, ad exaltationem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ militantis, ad pacem & concordiam inter Principes chriſtianos; tandem, ad ſalutem omnium eorum, pro quibus Deus vult, & ſcit me, debere orare,

V. In memoriam, & veneratio-

nem Paſſionis, & mortis Jeſu Chriſti, quam annuntiari volo, & deſidero, donec veniat.

Hinc, Domino Jeſu gratiſſimum erit, & tibi utiliſſimum, ſi ante miſſam, unum Paſſionis, & mortis punctum quotidiè mediteris; præſertim, ſi hanc meditationem aliqua, quamvis levi, mortificatione condias.

VI In honorem beatæ Mariæ virginis, cui me devoveo, & cujus me tutelæ committo.

VII. In venerationem totius curiæ triumphantis, ad cujus præſidium fidens confugio.

Porrò hæc intentionis directio in ſingulos hebdomadæ dies, pro cujuſlibet opportunitate, & devotione diſtribui poteſt.

Digitized by Google

ACTUS RELIGIONIS.

Actus Fidei.

O Jeſu! quàmvis te in hoc Sacramento non videam; credo tamen eſſe ibi verè, realiter, & ſubſtantialiter præſentem; eumdem Filium Dei, qui in hunc mundum veniſti, & quem paſtores & Magi procidentes adoraverunt; eumdem Deum & hominem, qui ſedes ad dexteram Patris; hoc firmiter credo, quia tu ipſa veritas dixiſti: *hoc eſt corpus meum*. Adauge fidem meam.

Actus Adorationis.

Firmiter credens te eſſe in altaris ſacramento præſentem, ibi te adoro ut Regem regum, Dominum meum, & Deum meum. Adoro te ea, qua poſſum animi, & corporis reverentia, ut primum prin-

cipium, & ultimum finem; tu ſolus Altiſſimus, & ſubſtantia mea tanquàm nihilum antè te & quoniam agnoſco cuncta in ditione tua eſſe poſita, proteſtor, quod tibi ſemper, & in omnibus ſubjecta futura ſit anima mea. Offero tibi adorationes paſtorum, Magorum, omnium Sanctorum, & Angelorum in unione earum, quas tu Deo Patri in terris obtuliſti.

Actus admirationis, humilitatis, & timoris.

O dulciſſime Jeſu! tu ad hoc ſacramentum nos amanter invitas? Quàm ſuavis eſt ſpiritus tuus; Sed quid eſt homo, quia magnificas eum, aut filius hominis, quoniam viſitas eum? Præſertim, undè hoc mihi, ut tu Dominus venias ad me? Quàm bonus Iſrael Deus! Exi à me, Domine; quia homuncio, & peccator ſum; tu verò Rex cœli, & terræ, Sanctus, Sanctus, Sanctus! Heu mihi! Timeo, ne non habeam veſtem nuptialem, & ne

ne ea exutus , reus ſiam corporis tui , & judicium mihi manducem , & bibam . Bonum mihi eſſet, ſi natus non fuiſſem . Quid ergo faciam miſer ?

Actus ſpei .

O Jeſu! Sum quidem ego pulvis, cinis, & peccator; ſed tu es Pater miſericordiarum , & Deus totius conſolationis . Quis unquàm intellexit miſericordias tuas ? Nonne laborantes , & oneratos vocas ad te , ut eos reficias? Nonne tu es refugium meum ? Ad quem ergo irem ? Tu ſolus verba vitæ æternæ habes ; tu ſolus conſolaris me in omni tribulatione mea . Sum quidem æger ; ſed tu es ſalus mea ; non eſt opus benè valentibus medico , ſed malè habentibus . Si ſolummodò pertranſiens , curabas omnes ; ſi umbra Petri curabat infirmos ; nonne ego confidere debeo, quia intrante te ſub tectum meum, & in me inhabitante cum plenitudine divinitatis ſanabor ab infirmitatibus meis ? G 4 Igi-

Digitized by Google

Igitur, cùm nihil, te propitio, mihi conſcius ſim, ſurgo, & eo ad te Patrem, Medicum, & Refugum meum, & ſpero, quòd hæc communio futura ſit mihi fidei, ſpei, & charitatis augmentum; contra inſidias inimicorum meorum firmiſſima tuitio; turpium cogitationum effugatio; hujus defectus, & vitii N. exterminatio; operum tibi placentium, & præſertim hujus virtutis N. ſalubris efficacia; & tandem pignus futuræ gloriæ. Repoſita eſt hæc ſpes mea in ſinu meo, quia miſerator, & miſericors es, ac in promiſſis fideliſſimus.

Actus pœnitentiæ.

Væ mihi! Peccavi in cœlum, & coram te; quinimò te in multis quotidiè offendo; confeſſus quidem ſum adverſum me injuſtitiam meam; mihi videor, miſerante te, juſtificatus; attamen, heu! inſcrutabile eſt cor meum. Tu ergo, qui ſcrutaris renes & corda, ab ocultis meis munda me, & ab alienis par-

ce

ce ſervo tuo; & licet, ut confido, mundatus ſim, ampliùs lava me ab iniquitate mea, ut ſuper nivem dealbatus, & mundus corde hoc tremendum ſacrificium dignè celebrare, te in hoc Sacramento ſanctè recipere, & te tandem facie ad faciem in cœlo videre valeam.

Doleo, Domine, quia peccavi; doleo propter te, o ſumme dilecte, & amabilis; nolo amplius peccare; malo tibi dilecto mori, quàm tibi offenſo vivere. Adjuva me Deus ſalutis meæ, & ab inimicis meis ſalvus ero.

Actus charitatis.

O amantiſſime Jeſu! deliciæ tuæ ſunt, eſſe cum filiis hominum. Corporis, & ſanguinis tuī menſam nobis in dulcedine tua paraſti, ut in æternum viveremus. O amor! ineffabilis amor! quis non diligat te, o totus amor? Moriatur cor meum, ſi non vivat amore tui. Væ mihi, ſi manducans te non viverem propter te!

Diligo te, o dilecte mi, diligo te ex toto corde meo, & quidem propter te; ecce voluntariè ſacrifico, & præbeo tibi cor meum; ſis tu in æternum dilectus meus mihi, & ego tibi. Utinam adeò intimè tecum hoc Sacramento uniar, ut neque vita, neque mors ſeparent me à te, nec te à me. Quid mihi hac mutua charitate charius? Quid mihi ſuavius!

Et quoniam Sacramentum hoc inſtituiſti tanquàm ſymbolum charitatis. *Trid.*, proteſtor, quòd diligam proximum meum, & inimicos meos ſicut meipſum propter te. Radica, quæſo, in corde meo hanc charitatem, utpotè vinculum perfectionis meæ, & plenitudinem legis.

Actus deſiderii.

Eſt hoc Sacramentum cibus animæ, non minus ei neceſſarius, & utilis, quàm ſuus corpori; & ſicut cibus corporis prodeſt, nutritque plurimùm, ſi cum appetitu, & fame ſumatur, & alioquin interdùm noceat; pari ratio-

ne,

ne animæ cibus, id eſt, Sacramentum corporis, & ſanguinis Chriſti. Si ergo abſit illa fames, hunc quidem cœleſtem cibum ſumes, ſed guſtum illius perexiguum habebis. Heu tamen! quàm ſæpè abeſt à Sacerdotibus hujus cibi fames; ita ut, ſi non eſſet aliundè celebrandi obligatio, ſi non affulgeret lucri ſpes, quàm citò nauſearet omninò anima eorum ſuper cibo iſto, tanquàm leviſſimo! quid mirum, ſi non guſtent, quàm ſuavis ſit Dominus in hoc cœleſti cibo, qui & ſi contineat omnem ſaporis ſuavitatem, tamen non niſi animam inanem, & eſurientem ſatiat bonis! tu verò, chariſſime Frater; da operam, ut piis meditationibus ſcias hoc excellentiſſimum donum Dei. O quantò hujus cibi cœleſtis avidior fies, & ad illum cum fructu, & augmento ſumendum aptior! Ad hanc ergo famem, te his, aut aliis aſpirationibus ignitis excites, optamus.

Quemadmodùm deſiderat cervus ad fontes aquarum, ita deſiderat ad te, & in te ſitit anima mea; o deſi,

deratus cunctis gentibus! In te, Rex meus, & Deus meus, in te exultant cor meum, & caro mea. Ecquid mihi eſt in cœlo, & à te quid volui ſuper terram, o Deus cordis mei, theſaurus meus, & centrum animæ meæ? Noverim te, quò ardentius te deſiderem, avidiùs me urgeam, citiùs te inveniam, & te arctiùs teneam, quem diligit anima mea, & in quem deſiderant ipſi Angeli proſpicere.

Parce, Domine Jeſu, parce frigido cordi meo. Trahe ergo me funiculis charitatis tuæ ad ſanctuarium tuum; veni, & noli tardare, defenſor vitæ meæ, dulcis hoſpes animæ, Deus meus, & omnia. Qui fieri poteſt, ut te infinitum theſaurum frigidè cupiam, interea dum ad caducas divitias inſatiabili corde anhelant avari? O animalis homo! quàm parùm percipio, quæ tua ſunt! Nunquàm-ne hoc donum omnium donorum pretioſiſſimum ſciam? Suppleas, quæſo, mi Jeſu, modicas

dicæ fidei meæ; exurge, adjuva me, ut eò ardentiùs eſuriam, quò ſæpius edam te.

Petitio gratiæ ad dignè celebrandum; & communicandum.

O Pater æterne, per merita Filii tui concede mihi gratiam dignè celebrandi miſſam, & recipiendi, non ſolùm Sacramentum, ſed etiam rem, & virtutem Sacramenti. Offero tibi humilitatem, & ſanctitatem virginis Mariæ, fervorem, & devotionem omnium Sanctorum, ut illorum merita ſuppleant, quidquid mea non valet infirmitas.

Domine Jeſu, propitius eſto mihi peccatori, & concede mihi piè celebrandi, & communicandi gratiam, ut vivam in te, per te, & propter te, qui es vita animæ meæ.

Veni ſancte Spiritus, & dignum Chriſto Jeſu in me præpara habitaculum, ſicut feciſti in Virgine Maria.

O ſacratiſſima Virgo Maria, quæ Spiritu Sancto cooperante, Deum,

& hominem puriſſimis viſceribus concipere, & portare meruiſti, impetra mihi gratiam, ut & ego eum dignè in hoc Sacramento accipere, & portare valeam, & ut habeam ſpiritum hujus dilecti Filii tui.

O vos Sancti omnes, per eum vos rogo, quem facie ad faciem, nos autem hic per ſpeculum videmus, & velatum in hoc Sacramento ſuſcipimus, ſuccurrite mihi, quæſo, & Domino veſtro hoſpitium cordis mei congruenter adornate, ut eum jam hoc in exilio poſſidere valeam.

MEMENTO VIVORUM.

I. MEi, parentum, fratrum, ſororum, conſanguineorum, & amicorum meorum.

II. Omnium, quibus fui gravamen, ſcandalum, & occaſio peccandi.

III.

III. Omnium benefactorum meorum in ſpiritualibus, & temporalibus.

IV. Omnium mihi commiſſorum, in genere, & in ſpecie.

V. Omnium Sacerdotum, & Miniſtrorum Eccleſiæ Dei catholicæ.

VI. Omnium inimicorum meorum, ad dimiſſionem.

VII. Omnium hæreticorum, & infidelium, ad converſionem.

VIII. Omnium, pro quibus vis, & ſcis, me debere orare.

Memento etiam mortuorum.

I. Animarum parentum, fratrum, ſororum, conſanguineorum, & amicorum meorum.

II. Animarum, quæ occaſione mei purgantur in purgatorio.

III. Animarum omnium benefactorum meorum in ſpiritualibus, & temporalibus.

IV. Animarum omnium mihi commiſſarum in genere, & in ſpecie.

V. Animarum omnium Sacerdo-

tum, & Miniſtrorum Eccleſiæ Dei catholicæ.

VI. Animarum morte improviſa corporibus exutarum.

VII. Animarum, quarum non eſt ſpecialis memoria.

VIII. Animarum miſerrimè exiſtentium in purgatorio, & omnium, pro quibus vis, & ſcis, me debere orare.

Præfige tibi unum finem particularem, ſcilicet, vel extirpationem bujus vitii N., quo laboras, & quod aliorum eſt origo; vel aſſecutionem bujus virtutis N., cujus præcipuè eges.

Indue ſacra paramenta, quaſi moriturus, & cum eis ſepeliendus. Accede ad altare tanquàm ad calvariæ locum, ad crucifigendum veterem hominem cum actibus ſuis, hoc N. præſertim tibi dominans vitium; & ad te ſacrificandum Domino Jeſu, qui pro te in ara crucis ſe cruenter obtulit.

AR-

Digitized by Google

ARTICULUS VIII.

Aliæ breviores poſt miſſam gratiarum actiones.

QUid frequentius prava conſuetudine Sacerdotum, qui ſtatim poſt miſſam, & communionem ad inania colloquia, & ludibria ſe convertunt, & ad exteriora nimis effunduntur, non curantes cum dulciſſimo hoſpite pauliſper converſari? Quid eſt hoc, niſi hunc vilipendere, delicias ejus reſpuere, & ſcandalizare puſillos? Undè fit, ut non dijudicent corpus Domini à cibo terreno, & ut amici, & præpotentis viri viſitationem pluris faciant, quàm Regis regum? ex arido celebrandi uſu, & ex modica fide. Hinc fit, ut in ipſa menſa Domini, fame pereant; in ipſis Salvatoris fontibus areant, & ut tota vita tepeſcant imbecilles, & infirmi, ne quid pejus dicatur.

Tu

Tu verò, chariſſime Frater, fruere, in ſilentio, & in ſenſuum tuorum recollectione ſuaviſſimo hoſpite tuo; ex illo ſiquidem audies arcana, quæ non licet homini loqui. Guſta, & vide.

MEDITATIONES

POST MISSAM.

I. QUis eſt ille, qui venit ad me &c. *ut ſupra.* p. 199.

Actus jaculatorii.

O Jeſu, dulcis hoſpes! proſperè proceſſeris ad hunc pauperculum, & humilem ſervum; intraveris fauſtè ſub hoc anguſtiſſimum, & vile tectum. Benedictus, & ſuperexaltatus, qui veniſti in cor meum, oriens ex alto.

O Rex pacifice! fuga ex animo, & corde meo catervas vanarum cogitationum, ut te ſolum pacis auctorem contemplari, & diligere que.

queat anima mea. Ecquid, præter te, o pax, tranquillitas, & dulcedo cordis mei quærat, & guſtet anima mea? Silete ergo creaturæ omnes; ecce Rex meus venit mihi manſuetus. Abite, hunc ſolum volo regnare ſuper me. Abite ergo, ſinite me audire Regem, Dominum, & Magiſtrum meum, & me in illo benè complacere.

Hic parùm loquere, & multùm meditarè, ut totus in Jeſu tuo abſorbearis. Illo fruens, cætera exercitia liberè omitte; jam enim habes, quod deſideras.

Inveni, quem diligit anima mea; teneo eum, nec dimittam.

O Jeſu! nunc dimittis ſervum tuum in pace, quia viderunt oculi mei, & guſtavit cor meum ſalutare tuum. Quid mihi nunc reſtat, niſi ut in amplexu tuo moriar? Claudantur interim omnes ſenſus mei omnibus rebus creatis, ut pro te ſolo vivant, & te ſolo delectentur.

O Je-

Digitized by Google

O Jeſu, ſancte Jeſu! tu veniſti ad me? Quàm admirabile eſt nomen tuum! quam grandis miſericordia tua!

Dominus meus, & Deus meus! quis ſimilis tibi? Adoro te. O vos Angeli, & Sancti omnes adorate pro me Dominum, & Jeſum meum, quoniam magnus eſt, & laudabilis nimis.

Domine Jeſu! quid retribuam tibi pro omnibus, quæ hodiè retribuiſti mihi? Magnificat anima mea Dominum, & omnia, quæ intra me ſunt, benedicite nomini ſancto ejus. Laudate Deum meum omnes gentes, quoniam confirmata eſt hodiè ſuper me miſericordia ejus.

O Pater æterne, hunc dilectum Filium tuum, quem hodiè in cibum dediſti mihi, offero tibi, & cum eo cor meum pro his, quæ hodiè retribuiſti mihi; tibi in illo benè complaceas. Gratiarum actioni me imparem fateor, quoniam inops, & pauper ego ſum.

O Je-

O Jeſu! quid te ad me pauperculum traxit, niſi amor? Quid à me exoptas, niſi amorem? Igitur, diligo te propter te; quid juſtius? Quid dignius? Offero me totum tibi in rationabile, & ſempiternum obſequium. Numquid ſæculi vanitatibus rurſus aperientur oculi mei, poſtquàm te, ſalutare Dei, viderunt? Abſit. Ad te, o pulchritudo antiqua, ad te erunt ſemper deinceps oculi mei; alioquin obſcurentur, & pereant oculi mei. Numquid os meum corpore tuo conſecratum, tuoque purpuratum ſanguine, vaniloquia, & ſcurrilia, falſa, detractoria, & turpia adhuc loquetur? Abſit. Si enim locuturum ſit, ſermones tantùm tuos loquetur; ſi quid eſurierit, & ſitierit, te ſolum, Angelorum panem, eſuriet; te ſolum vitæ fontem ſitiet, ſolamque propter te juſtitiam eſuriet, & ſitiet ex abundantia cordis os meum; alioquin, obſtruatur, & pereat os meum. Numquid

quid iſtud cor meum, in quo propter nimiam charitatem tuam tibi ſanctuarium paraſti, ut jam te in hoc exilio poſſideam, aliud præter te, aut niſi propter tè amaret? Abſit, mi Jeſu, abſit. Te ſolum, utpotè ſummè amabilem, diliget cor meum. Pereat ergo cor meum, ſi non amet te propter te ſummè dilectum. Indica mihi, quid me velis facere, ut placeam tibi omnibus diebus vitæ meæ; da, quod jubes, & jube, quod vis.

Hic audi, quid loquatur in te Dominus Jeſus, qui hunc tibi aperiet defectum, & ſuaviter exprobabit, mediaque ad ejus exterminationem affluenter ſuggeret; poſtulabitque pariter à te tale ſacrificium. N. vel talem mortificationem N. per diem exercendam. Si Dominum Jeſum totá mente dilexeris, qua fronte hæc ſacrificia denegabis illi, qui ſemetipſum tibi totum tradidit? Vel potiùs, qua animi alacritate, & fidelitate hæc adimplebis ſacrificia? probatio enim amoris,

ris, exhibitio eſt operis. S. Grego-rius. *Conſultiſſimum etiam eſt renovare hic idemtidem caſtitatis votum, in odorem ſuavitatis. Ama, & fac, quod vis.* S. Aug.

Quid mihi nunc denegabis, poſtquam temetiſpſum tradidiſti mihi in cibum, in potum, & in pignus futuræ gloriæ? O quanta erit fiducia mea, cui cognita eſt tanta pietas tua!

Igitur miſerere meï ſecundùm magnam miſericordiam tuam; noverim te, noverim me, ut exaltem te, & humilem me; ut oderim me, & amem te; ut perſequar me, & ſequar te, & nihil cogitem niſi te; ut mortificem me, & vivam in te, ac in æternum potiar te.

Diſcam à te eſſe mitis, & humilis corde, & in patientia mea poſſidere animam meam; doce me facere voluntatem tuam, & quæcumque eveniant, accipere à te.

Inclina cor meum in teſtimonia

tua,

Digitized by Google

tua, in paupertatem tuam, & non in avaritiam. Nonne tu es theſaurus meus? In te unico fixum ſit cor meum.

O Jeſu! puritatis amator, ure renes meos, & cor meum, ut tibi caſto corpore ſerviam, & mundo corde placeam.

Da, ut ſobrius ſim, & ut alimenta tanquàm medicamenta ſumam, donec de neceſſitatibus meis me eruere digneris. Meus cibus ſit, facere voluntatem tuam, & adhærere tibi Deo meo.

Accende me hodiè igne illo, quem veniſti mittere in terram, ut tibi Domino meo ſerviens ſpiritu fervens ſim, & omnia agam in gloriam tuam, eamque pro viribus promoveam.

Vide, Domine, afflictionem meam, & quomodo multiplicati ſint, qui tribulant me; ſpiritus meus promptus eſt, & ad malum pronus; caro autem infirma. Exurge ergò in adjutorium meum, & ne in-

inducas me in tentationem, ut laudem dicam tibi, quia non eſt alius, qui pugnet pro nobis, & nobiſcum, niſi tu Deus noſter. Abſconde me intra vulnera tua, & præcipuè intra cor tuum; ibi eſt tutiſſimum refugium meum, ibi requies mea; hoc in nidulo vivere volo, & mori deſidero. Quem, hac fortitudine vallatus & cuſtoditus, timebo.

Sed quoniam ſæpiſſimè neſcio, quid petam, da mihi, quod mihi magis expedire ſcis ad gloriam tuam; da mihi ſcientiam Sanctorum, ſcientiam ſalutis, & ſcutum bonæ voluntatis. Cuſtodi inter tot pericula animam meam; da, ut ſanctus ſim, quia tu ſanctus es; fac me dignum ſacris altaribus tuis Miniſtrum, & Paſtorem juxta cor tuum. Cùm ſim Nazaræus, & Sacerdos ſecundùm ordinem Melchiſedech, in nullo afficiar, niſi in te; perdere ſciam in hoc mundo animam meam, ut eam in vitam æternam cuſtodiam.

Sed quid peto? Amorem tui ſo-

lum

lum cum gratia tua mihi dones, & dives ſum ſatis, nec quidquam ultra poſcam.

O unum neceſſarium! Hoc unum volo, unum quæro, Deum meum, & omnia.

Heu mihi! Illud vitium N., quo laboro, tibi multùm diſplicet, & mihi maximè nocet; illa virtus N., quæ mihi deeſt, tibi multùm placet, & mihi admodùm neceſſaria eſt. Da mihi ergo gratiam, ut hunc defectum vincam, & hanc aſſequar virtutem; hanc à te ſpero victoriam. Ego quoque contendam, hoc exterminare vitium, & iſtam acquirere virtutem; quapropter exercebo per diem hanc mortificationem N., eliciam hunc actum N. huic vitio contrarium; fugiam hanc occaſionem N. Hæc omnia etiam præſtare propono, in gratiarum actionem pro beneficio ſacrificii, & communionis hodiernæ. Da, ut fidelis ſim in propoſito meo, & ut tandem victor, ac de manu inimi-

co-

corum meorum liberatus, moriar morte juſtorum, & coroner in Patria.

Et quoniam dives es in omnes, qui invocant te, & pro quibus te oramus; & cùm te nunc poſſideam gratiarum fontem; illumina, quæſo, infideles te ignorantes; revoca hæreticos, & ſchiſmaticos; converte miſeros peccatores; indue Sacerdotes ſanctitate tua, ut ſancti ipſi, populos ſanctificent. Famulum tuum Papam noſtrum N.; Antiſtitem noſtrum N., & Regem noſtrum N., & ſuam prolem regiam ab omni adverſitate cuſtodi. Adeſto parentibus, propinquis, benefactoribus, & inimicis meis, ac ovibus mihi commiſſis. Miſerere omnium, pro quibus orare debeo, & tu rogari vis. Da vivis veniam, gratiam, & perſeverantiam finalem; da fidelibus requiem, lucemque ſempiternam, Amen.

Memento per diem hujus immenſæ charitatis, propter quam Dominus Je-

ſus

ſus viſitavit te. Quapropter, elice interdum actus jaculatorios ſacrificio, & communioni congruentes; hos præſertim, quos ſuggeret unctio ſpiritus. Cave aridum ſacrificandi, & communicandi uſum; vileſceret tandem in te hoc maximum opus. Sed potiùs, ex ſanctitate tua in dies creſcente, cognoſcant omnes, qui te viderint, & quibuſcum converſaris, te accepiſſe, & quotidiè accipere ipſum ſanctitatis fontem. Ecquid? cum ſancto ſanctum non eſſe? O monſtruoſa res! o res plena periculi! Cujus eſt imago hæc? Qui legit, intelligat, & ſibi caveat.

ARTICULUS IX.

Studium & ſcientia.

NUllus præſumat ad Clericatus ordinem illittetatos promovere, quia litteris carens non poteſt eſſe aptus myſteriis *Gelaſ.*

At.

Attamen, chariſſime Frater, ſi jam ſis ſacris initiatus, memineris, te eſſe Angelum Domini, in miniſterium propter eos, qui hæreditatem capiunt ſalutis, miſſum, & te debere illuminare hos, qui in tenebris ſedent; undè, debent labia tua cuſtodire ſcientiam, ut potens ſis exhortari in doctrina ſana, & eos, qui contradicunt, arguere.

Quis hoc negat? In magna ergo temeritate Magiſterium ab imperitis ſuſcipitur, quia ars artium eſt regimen animarum. *S. Greg.* Si cæcus cæco ducatum præſtet, nonne ambo in foveam cadunt? O quàm multa malorum, & hæreſum monſtra orta ſunt ex Clericorum imperitia in Eccleſia Dei! ignorantia ſiquidem cunctorum eſt mater errorum. *Conc. Tolet. IV.*

Dices forſan, te non egere ſtudio, & ſcientia, eò quòd animarum curam non ſuſceperis! Erras. Scias te non exigua egere ſcientia, ut ea, quæ ſtatum Sacerdotalem concernunt,

cal.

callere, & adimplere poſſis. Nonne tamen nova, curioſa, vana, & faceta, avidè legis, & diſertè narras; ſalutaria autem, & neceſſaria faſtidis, & ignoras? O præclarum Miniſtrum formidandis deputatum myſteriis! Veriùs loquamur: undè profluunt tot Clericorum ſcandala, niſi quia, velut homines animales, non percipiunt ea, quæ ſpiritus Dei ſunt, & quia nolunt intelligere, ut benè agant?

Quouſque tandem & tu ipſe marcebis ignavia, & hinc laborabis ignorantia? Nonne ignorans ignoraberis? An non, ſcientiam repellens repelleris ipſe, ne Sacerdotio fungaris Deo tuo? Tolle ergo ex nunc, tolle, & lege hos libros, quos tibi, tuoque ſtatui magis congruere noveris; hæc volumina comede. Studium tamen oratione condire ſatagas, maximè expedit, & ſcientiam charitate ædificare contendas. Quare? Quia tàm vita, quàm doctrina clarere debet Eccleſiaſticus Doctor; nam

nam doctrina ſine vita arrogantem reddit; vita ſine doctrina inutilem facit *S. Iſid. Hiſpal.*

ARTICULUS X.

Bonum exemplum.

HÆc meditare, in his eſto, ut profectus tuus ſit omnibus manifeſtus.

Nihil eſt, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultùm aſſidue inſtruat, quàm eorum vita & exemplum, qui ſe divino miniſterio dedicarunt; cùm enim Clerici in altiorem ſublati locum conſpiciantur; in eos, tanquàm in ſpeculum, reliqui oculos conjiciunt, ut ex iis ſummant, quod imitentur. Quapropter, ſic decet omninò Clericos in ſortem Domini vocatos vitam, moreſque ſuos ita componere, ut habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, aliiſque omnibus, nihil niſi

grave, moderatum, ac religione plenum præ ſe ferant.] Trid. ſeſſ. 22. de ref. c. 1.

O nimis beatus populus, qui hoc ſpeculum præ oculis ſemper habet! *ſalus enim populorum, Sacerdotes boni*. Quapropter, chariſſime Frater, cùm ſis lux mundi, & ſal terræ, in omnibus temetipſum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate; modeſtia tua nota ſit omnibus hominibus; jam omnes, qui viderint opera tua glorificabunt Patrem tuum, qui in cœlis eſt. Quare? Quia approbata converſatio, & irreprehenſibilis vita prædicatio efficaciſſima eſſe cenſenda eſt. *S. Laur. Juſt.* Quinimò, bonum exemplum eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus. *Trid. ſeſſ 25. de ref. c.* 1. Huic profectò prædicationi vix reſiſtere poſſunt ipſi effrænati populi.

E contra, ſi exemplo non firmaveris, quod ſermone prædicas, aerem verberabis, & fiet verum iſtud:

ſicut

ſicut tu ſacerdos nequam es, ſic populus nequam erit. Undè, ſi dicis, & non facis, te ne verba quidem facere convenit, ſivè quia vix proficis, ſivè quia te ridiculum præbes, & litteras mortis tuæ portas. Et verò, dùm in Eccleſia loqueris, tacitus quilibet reſpondet: cur ergo hæc, quæ dicis, ipſe non facis? *S. Hier.* An decet avarum, & latronem objurgare alium avarum, & latronem? Sed heu! audi ipſum Deum te his verbis acriùs increpantem: *quare tu enarras juſtitias meas, & aſſumis teſtamentum per os tuum, interea, dùm ipſe odis diſciplinam? Ex ore tuo te judico, ſerve nequam.*

Hanc, ut effugias divinam ultionem, da operam, ut ſis irreprehenſibilis, lucerna lucens, & ardens, bonus odor Chriſti in omni loco, forma gregis ex animo, & exemplum fidelium, ut is, qui ex adverſo eſt, vereatur, nihil habens malum dicere de te. Præterea, bonus paſtor, cùm proprias oves

emiſerit, ante eas vadit, & oves illum ſequuntur, quia ſciunt vocem ejus. Si fueris paſtor juxtà cor Dei, eris quidem potens in ſermone, ſed potentior in opere; nam ſic in Domino glorians verè dicere poſſis: *In plateis ſicut cinnamomum, & balſamum aromatizans, quaſi myrrha electa dedi ſuavitatem odoris*, tunc, quàmvis parùm prædicaveris, erit populus ſanctus, quia tu Sacerdos ſanctus es.

Attamen, modis omnibus efficias, ut vita tua abſcondita ſit cum Chriſto in Deo, & ut coram illo ſanctior ſis, quàm coram hominibus. Quapropter, ſit opus tuum in publico, quatenùs intentio maneat in occulto, ut & de bono opere proximis præbeas exemplum, & tamen per intentionem, qua Deo ſoli placere quæris, ſemper optes ſecretum. *S. Greg.*

AR-

ARTICULUS XI.

Canonum obſervatio.

SCiant univerſi, ſacratiſſimos Canones exactè ab omnibus, &, quoad eis fieri poterit, indiſtinctè obſervandos. Quod ſi urgens, cauſa, & major quandoque utilitas poſtulaverit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id, cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis à quibuſcumque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum; aliter facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur. Trid. ſeſſ. 25. de ref. c 18. Hæc ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt, ad aliorum ædificationem.

Quot tamen ſunt Clerici, qui Canones non modò nunquàm legerunt, ſed etiam, qui neque, ſi exiſtant Canones, audierunt! Quot ſunt, qui, ut Filii Belial, id eſt,

abſque jugo non erubeſcunt dicere in corde ſuo, & interdùm palàm omnibus: *projiciamus a nobis jugum ipſorum; ſequamur viam ſpatioſam?* O frontoſa temeritas! Ecquid? ipſe Dominus Jeſus non venit ſolvere legem, ſed adimplere; numquid erit ſuprà Magiſtrum ſervus; num erit impunitus Canonum, & ſtatutorum tranſgreſſor? minimè; Quare? quia Canones, & ſtatuta ſunt vitæ noſtræ regula, & quia ex illorum tranſgreſſione, & præſertim ex illo comtemptu, naſcuntur tandem abominationes, ſcandala, vitia horrenda nimis in Eccleſia Dei. Hæc vitiorum monſtra vident ipſi laici, & dolent; Clerici vero, nec ea dolent, nec advertunt. O periculoſa caligo!

Divinorum Canonum prævaricator time hanc deſolationem, hancque abominationem, quæ à minimis incipit. *S. Ber.* Sic cenſebis in hora mortis? Tunc, heu! præ anguſtia gemes, & ululabis. Erit ne

tunc

tunc lugendi tempus? Ingemiſce nunc, & lege hos Canones, qui ad te ſpectant, eoſque accuratè obſerva, ſimul & ſtatuta Diocœſeos, quia obligant in conſcientia. Fuiſti aliquando tenebræ, nunc ſis lux in Domino. Utinam id protinus fiat.

ARTICULUS XII.

Ritus, Cæremoniæ, & Rubricæ.

Audite, Sacerdotes, verbum Dei.

C*Uſtodi præcepta, & cæremonias, atque judicia, quæ ego mando tibi bodiè, ut facias*. Deuter. 7. *Quod ſi nolueris audire vocem Domini Dei tui, ut cuſtodias, & facias mandata ejus, & cæremonias, quas ego præcipio tibi bodiè, venient ſuper te omnes maledictiones, & apprehendent te.* Ibid. 28. Hæ maledictiones venerunt ſuper Nadab, & Abiu, filios

Aaron, eoſque apprehenderunt; nam arreptis thuribulis poſuerunt ignem, & incenſum deſuper, offerentes coram Domino ignem alienum, quod eis præceptum non erat; egreſſuſque ignis à Domino devoravit eos, & mortui ſunt coram Domino. *Lev.* 10. Hæc in figuris contigerunt illis. Quid fiet de Sacerdotibus novæ legis.

Si quis dixerit: receptos, & approbatos Eccleſiæ Dei catholicæ ritus, in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato à Miniſtris pro libitu omitti, aut in aliis per quemcumque Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe, anathema ſit. Trid. Seſſ. 7. can. 13.

Qui legit, intelligat, & paveat; præſertim, ſi ex rituum tranſgreſſione oriatur comtemptus, ſcandalum, &c.

Videte, Fratres modicæ fidei, videte, qua reverentia, & magnificentia ſerviatur Regibus terræ. *Si pater ego ſum, dicit Dominus exerci-*

tuum, ubi eſt honor meus? Et ſi Dominus ego ſum, ubi eſt timor meus? ad vos, o Sacerdotes, qui deſpicitis nomen meum. Malach. 1.

Quouſque tandem anſam dabimus gentibus dicendi: *ubi eſt Deus eorum?* Inhonoramus ſiquidem Deum ipſiſmet noſtris obſequiis. Maledictus tamen, qui facit opus Dei negligenter: Deus non irridetur.

Præterea, fides eſt argumentum non apparentium. Si ergo nos Sacerdotes non demus operam, ut inviſibilia Dei, per rituum, cæremoniarum, & rubricarum obſervationem intellecta conſpiciantur, quomodo fideles docebuntur res divinas? quomodo ad earum amorem, & ad eas dignè tractandas excitabuntur fervidi?

Eja ergò, ſtudeamus rubricis, & cæremoniis, eaſque adeò fideliter cuſtodiamus, ut jota unum, aut unus apex non prætereat à lege. Luceant ſanctimonia, & magnificentia in ſanctificatione Dei noſtri.

Digitized by Google

Sancta ſanctè. Omnia honeſtè, & ſecundùm ordinem fiant, in gloriam Dei, & in ædificationem corporis Chriſti, ut in omnibus honorificetur Deus per Jeſum Chriſtum.

Verùm ſatagamus, ut dùm ritibus, & rubricis fideliter inhæremus, adoremus Patrem in ſpiritu, & veritate, ne ſimus ſimiles ſepulchris dealbatis.

ARTICULUS XIII.

Veſtis clericalis. Tonſura, & coma congruentes.

ET ſi habitus non faciat monachum, oportet tamen Clericos veſtes proprio congruentes Ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci morum honeſtatem intrinſecam oſtendant. *Trid. Seſſ.* 14. *de ref. c.* 6.

Vide, in eodem capite, pœnas tranſgreſſoribus imminentes. To-

Totus Clericalis veſtitus, oſtentationem, luxum, & quidquid novum, inane, exquiſitum, ſumptuoſum eſt, neſciat. *Conc. Nuceri.* Non pannoſi, ſordidi, aut laceri veſtibus incedant. *Hier. conv. medol.* In omni veſtitu color niger adhibeatur. *Conc. Mediol. & alia paſſim.* Habitu talari, tùm domi, tùm foris utantur. *Conc. Mediol.* Undique clauſa deſuper deferant veſtimenta, tàm retrò, quàm à lateribus, & antè. *Conc. Later. IV.* Comam, & tonſuram patentibus auribus, habeant congruentem. *Conc. paſſim.* Crines calamiſtratos, & retortos non habeant. *Conc. Bitur.* Comam ne ſtudiosè nutriant; capillis ſimplicem cultum adhibeant. *Conc. Mediol.*

Ecce tibi quomodo Concilia, & Statuta, decentiam, & ſimplicitatem Evangelicam tibi commendant, & præcipiunt. Quid eſt ergo, cùr eorum documenta, & juſſa parvipendis? Forſan, quia contraria conſuetudo jam multùm viget? Miſera

& peſtifera defenſio! commentitium vanitatis tuæ firmamentum! An idcircò conſuetudini adhærendum eſt? Minimè. Quare? Quia Chriſtus ſe veritatem dixit, non verò conſuetudinem. *Tert.* Si ergo ſalutem tuam in tuto collocare velis, certam veritatem omninò inquirere debes, & non reſpicere, quid multi hoc tempore dicant, aut faciant. *Bellar.* Quare? Quia conſuetudo ſine veritate, vetuſtas erroris eſt. *S. Cypr.*, & ſpatioſa via ad perditionem ducens.

Intelligite etiam hæc vos omnes, qui erubeſcentes Evangelium non timetis conformari huic ſæculo, cui in baptiſmate, & in ſacra unctione renuntiaſtis. Nonne ſatiùs eſſet in ſæculo manere; quàm in ipſo ſanctuario, & ſub paupere, ac nudo Chriſto fatuum vanarum mulierum luxum oſtentare, hiſtrionum perſonam gerere, & vanitatem publicam, ac oſtentationem confirmare, & fovere? Nonne publicum ſubeuntes, com-

compoſiti, & circumornati ut ſimilitudo templi vos ipſi rudi populo ridiculos præbetis.

Verùm, o inſenſati, quis vos faſcinavit adhærere vanitati, veritati autem non obedire non induendo modeſtiam Electorum Dei, & Paſtorum juxtà cor ejus? Nonne expoliaſtis vos tunica veſtra? quomodo adhuc induimini ea? Verùm, audite oraculum Dei: *& erit: in die hoſtiæ, viſitabo ſuper omnes, qui induti ſunt veſte peregrina.* Soph. 8. Super quem viſitabit? ſuper actualem lectorem, ſi lectis, & auditis his Eccleſiaſticis Sanctionibus, fatuas veſtium pompas adhuc ſectari temerarius velit. Numquid has pompas poſt mortem ſecum ſumet? Heu! minimè; eas alienis, aut tineæ relinquet. Væ illi, ſi virtutum ornamenta ante tribunal Chriſti ſecum non portet! Quid ſua ſibi tunc proderit fatuitas? Hoc feriò ſecum cogitet.

ARTICULUS XIV.

Reverentia in Eccleſiis.

SAnctuarium meum metuite, *dicit Dominus*. *Pavete ad ſanctuarium meum*. Dignum, & juſtum eſt; quippè terribilis eſt locus iſte; non eſt hic alius, niſi domus Dei, domus orationis, & porta cœli. Locus iſte ſanctus eſt, in quo orat Sacerdos pro delictis, & peccatis populi. Nonne ergo decet hanc Dei domum ſanctitudo in longitudinem dierum? Quis ambigat? Verùm quis Deo Eccleſiis reverentiam præcipienti non obediat?

Hæc, & alia ſæpè legunt, & proclamant ipſimet Sacerdotes; nonne & tu, chariſſime Frater, eadem legis & proclamas? nonne laicos in Eccleſia garrientes moleſtè interdum fers, & acriter objurgas? profectò.

Qua

Quà ergo temeritate domum Dei ipſe facis domum negotiationis, & ſpeluncam latronum, ac ſcandalizas in Dei tui ſantuario eoſdem laicos? Quodnam ſuprà illos ibi garriendi privilegium habes? nullum. Si ergo garrire velis, numquid non habes domos ad confabulandum? Quid eſt, cur ipſe, Dei dilectus, Eccleſiam ejuſdem Dei contemnis? Parumne eſt, quod alibi pecces in Dominum Deum tuum, & delinquere facias populum ejus?

Verùm, qua fronte ſic interdùm pſallis: *introibo, Domine, in domum tuam; adorabo ad templum ſanctum tuum in timore tuo?* Nonne reprehendit te cor tuum? Deus, cui irridere videris, patienter nunc agit; ſed veniet tandem dies ultionis; ipſius ſanctuarii lapides clamabunt adversùs te: Ecquaudo ergo aberit à loco ſancto illa deſolationis abominatio?

Sed, undè fit, ut ſanctuarium Dei jam non ampliùs dijudices,

& ut tandem vileſcat tibi terribilis ille locus? Undè? nonne hinc, quia in illud non intras, niſi ex arido uſu, aut niſi propter temporale lucrum? ita ſanè. Id experientia conſtat.

Tuam ergo excita fidem. Si mediteris hæc omnia, chariſſime Frater, nonne tunc ages pœnitentiam, & fies in animo contrito reconciliatio pro te, & pro aliis, quos in templo Dei ſcandalizaſti? Nonne in poſterum pavebis ad ſanctuarium Dei, ubi tremunt Angelicæ poteſtates? Annon modeſtia tua nota erit omnibus hominibus? maximè in Eccleſia, ut cœteri etiam paveant, & glorificent Deum in hoc præſertim orationis loco. Imò ad hæc omnia te viva ductura eſt fides.

AR-

ARTICULUS XV.

Eccleſiarum nitor.

DIlige decorem domus Dei: Quapropter ſollicitus ſis, ſi niteat altare; ſi parietes, & pavimenta purgentur; ſi vaſa luceant; ſi ſacrarium, ſi linteamina ſacra, fontes baptiſmales, & veſtes ſacerdotales ſint munda, & decora. *S. Hier.* Hæc enim ſunt imagines fidei, & incitamenta pietatis. *Trid.*

Interdùm accidit, ut privata domus Parochorum, & aliorum Clericorum, eorumque veſtes reluceant, interea dùm Domus Dei, purificatoria, & alia linteamina ſacra, ac veſtes, quæ ſacrificio divino inſerviunt, ſint pannoſa, lacerata, & ſordeſcant incuria eorumdem Parochorum, & aliorum Presbyterorum. Proh pudor! Quid ſapit illa negli-

gentia? quid' redolet ille contemptus? Tu videris.

O chariſſime Frater! ſi fidem haberes, ſi Deum timeres, nihil certè negligeres. Igitur, reſipiſce, & da operam, ut tota Eccleſia, veſtes ſacerdotales, & alia omnia ad cultum Dei tantillùm ſpectantia, perluceant. Quantùm poteris, tantùm aude. Quid hæc cura, diligentiaque dignius?

ARTICULUS XVI.

Eleemoſyna.

QUid ſunt Eccleſiæ redditus? quid? Vota Fidelium, pretia peccatorum, & patrimonium pauperum. *Concilia paſſim*. Quis hoc ignorat? nemo. Hoc omnes proclamant Clerici. Nonne ergo ſciunt ſe mortaliter peccare, ſaltem contra charitatem, & contra religionem,

nem, ſi partem fructuum honeſtæ ſuſtentationi ſuperfluam in pauperes, vel in alios pios uſus non impendant? Hoc quidem ſciunt; attamen, quot inter illos ſunt, qui illuſionibus impleti, & qui aliis, ſibique imponentes ſe illius peccati mortalis conſcios nunquàm credunt, quàmvis illis etiam ſpecialiter dicatur: *Tibi derelictus eſt pauper, orphano tu eris adjutor?*

Has, tu chariſſime Frater, illuſiones cave. Quapropter, eleemoſynam in ſinu pauperis conclude, & hæc orabit pro te. Si multum tibi fuerit, abundanter tribue; ſi exiguum, & illud libenter impertire. Cave, ne ex redditibus Eccleſiæ conſanguineos, familiareſve tuos augere ſtudeas, cùm & Apoſtolorum canones prohibeant, ne res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis dones, nec eas, eorum cauſa diſſipes. Sed, ſi pauperes ſint, eis ut pauperibus diſtribue. *Trid. Seſſ. 25. de ref. c. 1.* Abſit

etiam,

etiam, ne eaſdem res Eccleſiaſticas luxu, comeſſationibus, aleis, choreis, & luſibus diſſipes; hoc tibi omninò interdicitur. Unde quot Clerici periclitantur? Cave, ne cum illis in falſam conſcientiam, & in damnationis æternæ periculum prolabaris.

Memineris tuum eſſe pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum paternam curam gerere. *Trid Seſſ.* 23. *de ref. c.* 1. Væ tibi, ſi videns jacentes in janua tua Lazaros, viſcera miſericordiæ ab eis inclemens clauſeris. Nonne hi egeni, & pauperes, quos occidis; quia hos non paſcis, ſtabunt in magna conſtantia adversùs te, qui eos anguſtiaviſti? Nonne ſtabit pro eis Pater orphanorum, & judex viduarum? Nonne te confringent & conturbabunt hæc formidoloſa verba, quæ incogitanter legis, nimirùm: *quamdiu non feciſtis uni de his minimis, nec mihi feciſtis; diſcedite in ignem æternum, eſurivi enim?* &c.

Quid

Quid cogitas ? quid agis ; ſi hanc capiti tuo imminentem ſententiam avertere non ſatagas ?

Hanc, ut evadas ultionem, declara in confeſſione tuam bonorum Eccleſiæ dilapidationem, tuamque in pauperes crudelitatem. Sis deinceps verus pater pauperum. Aufer, aufer ſuperflua, & nulli deerunt neceſſaria. *S. Bern.* Duritiam tuam præteritam, & alia peccata eleemoſynis redime ; eleemoſynas tuas enarrabit Eccleſia Sanctorum, & de te verè dicetur : *diſperſit, dedit Pauperibus, juſtitia ejus manet in ſæculum ſæculi.* O verba bona ! o verba conſolatoria ! o nimis beatus, qui intelligit ſuper egenum, & pauperem !

* * * *

AR-

ARTICULUS XVII.

Animarum zelus.

QUid ſublimius eorum vocatiòne, qui ad ſalutem, vel unius animæ procurandam feliciter deſtinantur? Quid enim eſt anima, quam Deus ad imaginem & ſimilitudinem ſuam creavit, & quam Chriſtus Dominus ex ardentiſſimo amoris ſui zelo in ſanguine ſuo emit, deſponſavit & abluit? Quid eſt gratia Dei, in qua ſalus animæ hac in vita conſiſtit? Quid ſempiterna felicitas, in qua poſt hanc vitam conſummata ſalus ſita eſt? Quid verò, ex alia parte, eſt offenſa Dei, & peccatum? Quid pœna ſenſus? Quid pœna damni? Quis hæc omnia perfectè intelligat? Ergone ignem devorantem, & ardores ſempiternos ab anima aver-

te-

tere, eique perfectam, & interminabilem Dei fruitionem procurare, exigui poteſt eſſe momenti? Veriùs dicamus: quid hoc opere nobilius? quid Deo charius? quid tantæ ſatisfactionis, tantique meriti? Si magnam illi mercedem percipiunt, qui operibus miſericordiæ corporaliſſe impendunt; quantò majorem, qui admonendo, & docendo in viam ſalutis æternæ alios perducunt? Quantò enim anima corpore præſtantior eſt, tantò majoris meriti eſt auxilium, quod animæ impenditur. Undè rectè aſſerit D. Dionyſius: *omnium divinorum eſt diviniſſimum, Deo cooperari in ſalute animarum.*

Undè Adminiſtratorii Spiritus, Apoſtoli, & alii veri homines Dei, zelo zelati pro Domino Deo exercituum, & in miniſterium miſſi propter eos, qui hæreditatem capiunt ſalutis, non faciebant animam ſuam pretioſiorem, quàm ſe, dummodò conſummarent Miniſte-

rium

rium ſuum, renovarent faciem terræ, & pararent Domino plebem perfectam. Væ mihi! inquit Apoſtolus, ſi non evangelizavero: neceſſitas mihi incumbit. Undè incitabatur ſpiritus in ipſo, videns idololatriæ deditam civitatem.

Tandem, quicumque ſpiritum Chriſti habuerunt, animasin Chriſto magna charitate dilexerunt, & pro eiſdem, utpotè ſanguine Chriſti redemptis, ſanguinem ſuum ultrò fuderunt. *Quale mihi damnum*, dicebat ex ardenti animarum zelo ſancta Thereſia, *quale mihi damnum, aut cur conqueri debeo, licet uſque ad diem judicii pœnas purgatorii ſuſtinere mihi oporteat, modo per illud conſequar, quòd anima una ſalvetur; quanto ergo magis, ſi agatur de plurium animarum lucro, id vereri nequaquàm deberem?*

Verùm, quonam fato refrigeſcit in nobis charitas, & zelus Patrùm noſtrorum, quos zelus domùs Dei comedebat? Meſſis quidem multa, ope-

operarii autem pauci; cadit aſina, & eſt, qui ſublevet; cadit anima, & non eſt, qui reputet. *S. Ber.* Perit juſtus, & non eſt, qui recogitet in corde ſuo! Proh dolor!

Tu verò, chariſſime Frater, vide, & intellige, quanti valeat anima pretioſo Agni immaculati ſanguine redempta. Nonne tunc zelans zelum Dei erues eos, qui ducuntur ad mortem? Num eos, qui trahuntur ad infernum, liberare ceſſabis? Quanta alacritate quæres Fratres tuos, & oves, quæ perierunt? Quo fervore docebis iniquos vias Dei, catechizabis infantes, & rudes? Qua ſimplicitate, quo candore parvulus fies in medio eorum, tanquàm nutrix fovens filios ſuos? Quanta benignitate, patientia, & doctrina argues, obſecrabis, & increpabis ipſos lumini rebelles? Quàm ſuaviter, & fortiter omnibus omnia factus?

Domine, qui amas animas, da mihi amorem tui, ut poſtea ferventer dicam: *da mihi animas; cætera*

tol-

tolle tibi. Excita inſuper torpeſcentes Sacerdotes ad te ſincero cordis affectu amandum; ſi enim amaverint te, nonne animas à te ita dilectas, & in amoroſis tuis viſceribus pretioſas, ardenter amabunt? nonne hunc prævium habentes amorem illarum converſioni, ſanctificationi, & ſaluti totis viribus vacabunt? omnia ſiquidem vincit amor; neſcit molimina amor. Utinam ergo tuo excitati amore, & aduſti agonizemur omnes pro juſtitia tua, conſumemur certatim pro gloria tua, pro noſtra, omniumque ſalute. Amen.

ARTICULUS XVIII.

Signa puri gloriæ divinæ zeli.

I. SI in miniſterium verbi te ipſe non ingeras; uno verbo, ſi nihil, niſi vocante Deo, & ſuadente directore tuo ſuſcipias, aut agas. Quidquid enim ex propria fit electio-

ction e propriam voluntatem redolet. Quò ducit propria voluntas? ad illuſionum abyſſum, & hinc, quò? ad infernum, teſte D. Bernardo.

II. Si pueris, rudibus, & pauperibus æquè libenter Evangelizes, ac ſenioribus, doctis, & eximiis viris. Item, ſi horum omnium confeſſiones audiendi, omneſque infirmos, & agonizantes tuis adhortationibus, & precibus adjuvandi æqualiter avidus ſis. Revera, eſt ne apud Deum perſonarum acceptio; Nonne tantò emptus eſt pretio pauper, quantò dives?

III. Si ob audientium paucitatem, aut duritiem, animo non cadas; præſertim, quando ex tua parte egiſti, quidquid ad iſtorum converſionem neceſſarium exiſtimaſti. Numquid curationem à te exigit Deus? minimè. Cur ergo cura tua contentus non eſſet?

IV. Si zelus tuus ſit pacificus, quietus, manſuetudine, ac compaſ-
ſio-

ſione plenus; ſi verò in auditores acriter inſurgas; ſi eorum infirmitatibus compati, & condolere neſcias, numquid Dei ſpiritum habes? minimè. Quare? quia non in commotione Dominus. Quid illo erga peccatores manſuetius fuit? Quid benignius?

V. Si Deo placere quærens, & non hominibus; ſi Jeſum Chriſtum Crucifixum prædicare intendens, & non teipſum, te auditorum captui, omnibus omnia factus, accommodes, quidquid dixerint magiſtri auribus prurientes, quidquid exigant auditores lenociniis delectari & demulceri cupientes.

VI. Si æquè libenter prædicaveris, quando tibi datur retributio, & ſtipendium, quàm quando non datur. Et verò, quidni tibi ſufficiat Deus, pro cujus gloria laboras? Nonne ſatis honorificum tibi eſt eidem procurandæ gloriæ vacare?

VII. Si animæ tuæ ſaluti, & perfectioni, priuſquàm alienæ, provide-

deas. Unde, ſi propter inſtituendas, ediſcendas, & prædicandas conciones te ipſum, ſenſuum ac cupiditatum tuarum mortificationem negligas; ſi ob eamdem cauſam exercitia ſpiritualia, ſcientiam caſuum conſcientiæ, rubricarum, &c. faſtidias; nonne claudicat, malè olet, & ſuſpectus eſt zelus tuus? Debes quidem diligere proximum tuum ſicut teipſum, ſed non magis, quàm teipſum. *Prior eſt regula, quàm regulatum.* Præterea, quid prodeſt homini, ſi, &c.

VIII. Si in ovium tibi commiſſarum curam ferventiùs, quam alienarum incumbas. Undè, ſi pro ſalvandis extraneis populum tibi demandatum derelinquas, & negligas, nonne deplorandus eſt zelus tuus? Memineris parochiam eſſe villicationem illam, de qua, & non de aliis ſtrictiſſimam rationem reddes. Quid ergo ad te de his, qui foris ſunt, in tuorum detrimentum judicare?

IX.

IX. Si aliorum concionibus non interſis ob curioſitatem, vel eos in ſermone capiendi, te ipſis præferendi, eoſque aſpernandi cauſa; ſed in ſimplicitate, & humilitate parvuli te ædificandi gratia.

X. Si læteris, quòd ſocii in miniſterium verbi jungantur tecum, præſertim, ſi ob aliorum eminentiorem eloquentiam, & uberiorem fructum invidiæ livore non tabeſcas. E contra; ſi exemplo Moyſis, Præcurſoris, & Apoſtoli Pauli de his omnibus ſimiliter, & plus, ſi opus ſit, gaudeas, quaſi de datis tibi talentis, & de fructibus, quos iiſdem talentis ipſe affers. Item, ſi fortiter & ſincerè aſſeveres te nihil aliud cupere, niſi ut omnes prophetent, & ut indè, qualicumque modo, cognoſcatur, ametur, & honorificetur Deus; & ſi ob eam cauſam teſtificeris coram Deo, & hominibus, te eſſe ſemper paratum ad media confratribus tuis exhibenda, ut gloriam Dei promoveant; ita ut hæc

me,

media petentibus hilari & aperto corde ſuppedites, quàmvis id non niſi cum gloriæ tuæ detrimento fieri certò ſcias. Durus eſt hic ſermo; durior praxis; ſed quibus? illis, qui Evangelicæ abnegationis excellentiam, & meritum ignorant, ejuſque uſum non habent. O inſanum gloriæ propriæ deſiderium! quot clericos, & concionatores illudis, faſcinas & perdis?

XI. *Si* confratrum tuorum conſilia, conciones, aliaque opera, utpotè rationi, & recto proborum, Deique judicio conſentanea, & ut talia ab illis approbata permagni tu etiam, ut propria, facias, plurimùmque, ſi ſe dederit occaſio, exaltes; tua verò opera defectibus referta exiſtimans, parvi facias, aut ſaltem ea ſilentio prætereas, eaque abſcondita eſſe deſideres, ne ſcandalum pariant; & ut te ſervum inutilem, ore, corde, & animo omnes reputent, ac in minimis habeant. E contra, ſi confratrum conſilia, opera,

ra, &c. quàmvis à majori, & ſaniori parte laudata, lividis & torvis oculis reſpiciens improbes, eaque clam, & palam aſperneris: tua autem duntaxat, quàmvis forſan deformia, ad ſydera uſque exaltes; nonne petulans Phariſæi tibi dominatur arrogantia? Annon ſerpentina Cain, & non moritura conſtrictum te tenet invidia?

XII. Si propter infirmitatem, obedientiam, aut ob alia impedimenta, ab honorifico miniſterio lætanter deſiſtas, ut ſuper doloris lecto patiaris multa, vel ut infirma miniſteria obeas, quàmvis hinc oblivioni dandus ſis tanquàm mortuus à corde; quinimò, quàmvis, ſi ità loqui liceat, faciendus poſteà ſis opprobrium hominum, & abiectio plebis, feliciter ratus tuam perfectionem, omneſque cordis tui dilicias conſiſtere in adimplenda, juxta beneplacitum Chriſti, voluntate Dei, quoquo modo id fieri debeat.

XIII. Si vel vanitatis, vel confu-

fu-

fuſionis ſtimulo, cò quod benè, aut malè ſucceſſerit, non pungaris; nec benedictione movearis, nec maledictione. Quod ſi propter plauſus tibi blandiaris, & prædicationem anheles avidiùs; aut ſi propter aliquam, quam paſſus es humiliationem, prædicationem faſtidias, & ab ea deſiſtere cures; verè te ipſum, non Deum quæris.

XIV. Si in omnibus conſiliis, propoſitis, & actibus tuis beneplacitum Dei magis intendas, quàm felicem exitum. Enim vero, ſi illud Dei beneplacitum quæſieris, quid tua intereſt, ut conſilia tua infeliciter ceciderint? Nonne Deus tua contentus voluntate, hoc infauſto exitu glorificari vult? Nonne tutius eſt tibi bonæ voluntatis homini de fauſto decidere exitu?

XV. Si ea, quæ ex obedientia facienda ſunt, æque hilariter exequaris, ac ea, quæ ex electione fiunt.

XVI. Si munia, & exercitia tua

non

non minùs diligenter, & ſanctè coram Deo ſolo adimpleas, quàm coram hominibus.

XVII. Si quàmvis bonum exemplum præbere debeas, ſecretum tamen optans, modis omnibus efficias, ut ſoli Deo innoteſcant opera tua, & moleſtè feras, quòd populo nota fiant.

Vide nunc, chariſſime Frater, utrum Deo placere hucuſque, ſategeris, an tibi, & hominibus; utrum theſauros tibi in cœlis theſaurizaveris, an paleas tibi coacervaveris ad comburendum igni in inferno, aut ſaltem in purgatorio. Nonne ſuper ipſis bonis operibus tuis pœnitentiam agere forſan teneris? ſi res ità ſit, hanc protinùs pœnitentiam age, & ſemitas tuas rectiores in poſterum facito. Quid quæris præter Deum tuum, & animæ tuæ perfectionem, & ſalutem?

ARTICULUS XIX.

Prædicatio verbi divini.

QUàm ſpecioſi pedes Evangelizantium pacem, Evangelizantium bona! Quis non properet prædicare verbum omni creaturæ, ut ad Deum, ipſo Domino cooperante, impios convertat, ad juſtitiam multos erudiat, & ut ipſe, poſt confirmatos Fratres, ſicut ſtellæ, in perpetuas æternitates fulgeat? O utinam in omnem terram exiret Chriſti miniſtrorum ſonus, & in fines orbis terræ verba eorum! Quomodo enim audient populi ſine prædicante? Verùm, poſt enucleata, & inculcata, ubi de animarum zelo, ad hanc verbi divini prædicationem incitamenta, quid nunc ſupereſt; niſi ut piè, & fructuosè prædicandi exhibeamus praxim?

Paragraphus I.

Regulæ ante concionem obſervandæ.

I. Cùm ad prædicationem Evangelii exigatur induſtria perſonarum pollentium ætate, gravitate morum, vitæ ſanctitate, & ſermone, juxta. Conc. Ravennat. & cùm periculoſum ſit neophytis, & nondùm in ſancta religione formatis, in publicum exire, & perfectorum officia uſurpare, ut loquitur Petrus Bleſenſis; cave, chariſſime Frater, ne ad prædicationis miniſterium admittaris, ſi trigeſimum non attingas annum. *Conc. Ravenn.* Illud inſinuat Apoſtolus, qui Thimotheum inſtruens, qualem in miniſterium verbi Dei eligere deberet, dicit: *non neophytum, ne elatus in ſuperbiam incidat, & in laqueum diaboli.* Idipſum confirmat exemplo ſuo Redemptor noſter, *qui, cùm in cœlis ſit conditor, & oſtenſione ſuæ potentiæ*

ſem-

Digitized by Google

ſemper doctor Angelorum, ante trigeſimum ætatis ſuæ annum in terra magiſter noluit fieri hominum, ut videlicet, præcipitatis vim ſaluberrimi timoris infunderet, cùm ipſe etiam, qui labi non poſſet, perfectæ vitæ gratiam, nonniſi perfecta ætate, prædicaret. S. Greg. Papa.

Quid ad hæc reſpondes preſumptuoſe, & premature nimis concionator, qui multò veriùs, quàm Jeremias dicere teneris: *a, a, a, Domine Deus: ecce neſcio loqui, quia puer ego ſum?* Tu præſertim, qui è peſtilentiæ cathedra ad ſeniorum cathedram, ſtimulante ſuperbia, effrænatè protinùs convolas? Nonne hoc exemplo devoratur ſapientia tua? Nonne hunc intempeſtivum, & voracem prædicandi zelum ægrè ferre, & dolere coguntur ſaltem interiores viri? Sed heu! cùm te teneat ſuperbia, judicio tuo pertinaciter adhæres. Proh cæcitas! Nonne hæc te parvulum ad Petram allidet præſumptio? *Vide dicta, ubi de ſeminario.* Pag. 5. I 2 II.

II. Quàmvis jam competentem habeas ætatem, cave, ne in miniſterium verbi te ipſe ingeras. Quapropter audi attentè divina oracula. *Pauperibus Evangelizare miſit me.* Luc. 4. *Ego vos elegi, ut eatis, & fructum afferatis, & fructus veſter maneat.* Joan. 15. *Quomodo prædicabunt, niſi mittantur?* Rom. 10. Innumera alia huc ſpectantia omittimus teſtimonia.

Quà ergo fronte prædices, niſi miſſus fueris? Qua temeritate legem pro Apoſtolis, & pro ipſo Dei Filio conditam tranſgrediaris? Numquid ad animarum ſalutem illo aptior es? Si non acceperis Apoſtolatum, & gratiam à Jeſu Chriſto, qui hos ad ſe vocat, quos vult; è contra, ſi ſtimulante deſiderio teipſum mundo manifeſtandi, lucrandi, & loculos habendi prædices Evangelium, an ſperas te multum allaturum eſſe fructum? Erras, præſumptuoſè erras. Revera, clama, ne ceſſes, ad ravim uſque vociferare,

re, eris velut æs ſonans, aut cymbalum tinniens; planta, & riga, quoad voluer.s, Deus, qui te non vocavit, non dabit incrementum; prædicationes, & fatigationes tuæ cadent in ſterilitatem, & confuſionem animæ tuæ, & in populorum detrimentum. Ne credideris id à nobis gratis aſſeri; ipſe Dominus ſic loquitur: *prophetæ fuerunt in ventum locuti*. Jer. 5. Quare? quia *cum ego non miſiſſem eos, nec mandaſſem eis, nihil profuerunt populo huic, dicit Dominus*. Ibid. 23. Inſuper, *niſi Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui ædificant eam*. Pſal. 126.

Undè, ſi non accepiſti à Jeſu-Chriſto Apoſtolatum, in vanum & tu laborabis. Quare? quia non accipies ab illo gratiam ad converſionem & ſalutem plebis adeò neceſſariam. Hæc omnia luce clariora ſunt; quibus ſi non adhæſeris, certè amore tui omnino excæcaris.

O ſi humilitatem haberes, quan-

tò veriùs & fortiùs ſic te cum Moyſe excuſares ; *quis ſum ego, ut vadam ad Pharaonem, & educam filios Iſrael de Ægypto? Obſecro, Domine, mitte, quem miſſurus es; non ſum eloquens ab heri, & nudiuſtertius, & ex quo locutus es ad ſervum tuum, impeditioris, & tardioris linguæ ſum* Exod. 3. & 4.

Igitur, intra te placidus ſede, & quieſce, donec Dominus eligat, te, & ponat ſuper te ſpiritum ſuum, ac te vel ſuis inſpirationibus, vel per ſui vicarios in vineam ſuam vocet; & interim ad pietatem, & ad humilitatem te alacriter exerce, ut deinde te efficaciùs ſalvum facias, & eos, qui te audient. Quare? quia tunc Deus ipſe dabit verba ſua in ore tuo, voci tuæ vocem dabit virtutis, dabit & ſapientiam, cui non poterunt reſiſtere omnes adverſarii tui; non timebis à facie eorum, quia tecum erit, ut eruat te; tandem, in nomine ejus facies mirabilia magna, in templo ejus om-

omnes dicent gloriam. Quid amplius exoptes?

III. Quis dubitet, an ignorantia cunctorum errorum ſit mater? Nonne ergò, maximè in Sacerdotibus vitanda eſt, qui docendi officium in populo ſuſceperunt? *Conc. Tolet. 4.* Undè *quantùmvis irreprehenſibilis ſit Sacerdos, deſinat locum docendi ſuſcipere, ſi docere neſciat!* S. Iſid. Quare? Quia ſi cæcus cæco ducatum præſtet, ambo in foveam cadunt.

Vis, chariſſime Frater, verbi miniſterium dignè Deo adimplere? Attende prius lectioni, & ſtudio; cuſtodiant ſcientiam labia tua, ut potens ſis exhortari in doctrina ſana, & eos, qui contradicunt arguere; ſi verò ſcientiam repellas, certè periclitaris, & auditores tecum in exitium trahis. Hoc avertat Deus. Quidni & tu hæc exitia avertere ſatagas?

IV. Antequàm verbum prædices, teipſum ad pietatem exerce, ut

Digitized by Google

teipſum præbeas exemplum bonorum operum. Cœpit Jeſus facere, & docere; quidni & tu ſimiliter facies, ut ſic te exiſtimet homo, ut miniſtrum Chriſti? Si dicis, & non facis, quàmvis linguis hominum loquaris, & Angelorum, quid eris? æs ſonans, & cymbalum tinniens. Præterea, qua libertate laicos corripere poteris, cùm ipſi reſpondeant taciti, eadem te admittere, quæ corripis? *Trid. Seſſ* 14. *de ref.*

Qua ergo fronte enarras juſtitias Dei, cùm ipſe oderis diſciplinam? Ejice, hypocrita, ejice primùm trabem de oculo tuo, & tunc videbis ejicere feſtucam fratris tui. Sis quidem potens in ſermone, ſed in opere potentior; validior eſt enim vox operis, quàm vox oris. *S. Ber.* Quinimò, bonum exemplum eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus. *Trid. Seſſ.* 25. *de ref. c.* 1. Hinc, quàm multos, verbo veritatis efficaciter, & facilè gignes? Tandem, ſicut qui

fe-

fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cœlorum; ita è contra, qui docuerit, & non fecerit, hic minimus vocabitur in regno cœlorum. Quid loquimur? Nonne ſervus nequam de ore ſuo judicabitur ſimul, & condemnabitur? Hoc te in ſpeculo inſpicias velimus, chariſſime Frater.

V. Ad prædicationis officium exigitur guſtatio ſpiritus per contemplationem; alioquin, qua fronte ad æternorum deſideria cæteros accendere præſumpſeris, ſi frigidus in te totus, & algidus remanſeris? *Joan. Gerſon.* Quapropter, inſta orationi, ut audias ex ore Dei verbum, & ex eo annunties populis. *Ezech.* 3. Non eſtis vos, qui loquimini, ſed Spiritus Patris veſtri, qui loquitur in vobis, dicit Magiſter bonus, neque qui plantat, neque qui rigat, eſt aliquid; ſed qui incrementum dat Deus. Abundantiùs omnibus laboravi, inquit Apoſtolus; non ego, ſed gratia Dei mecum. Quapropter

Digitized by Google

propter ora, ſine intermiſſione ora; ſis homo internus; & quàmvis non ſis ſufficiens aliquid cogitare ex te; licet puer ſis, infirmus mundi, & ſervus inutilis; ſperans tamen in Domino mutabis fortitudinem, in Deo facies virtutem; jam Domino cooperante, & ſermones tuos confirmante confringes cedros libani. Guſta, & videbis, quantò aptior ſit ad verbi divini efficax miniſterium ſcientia ſufficiens vitæ interioris indiviſa comes, quàm eximia ſcientia vitæ ſpiritualis expers; nonne id in rudibus viſum eſt? Undè exclamare licet: *Confiteor tibi Pater, Domine cœli & terræ*, &c. Matth. 13.

VI. Habeas puram intentionem, ita ut nullum verbum niſi ad gloriam Dei, & ſalutem animarum referas. Oportet itaque, ut prævia oratione offeras Domino Jeſu, ejuſque ſpiritui omnia dicenda; omnia illi ſubjicere, ut dirigat, amet, applicet juxta beneplacitum volunta-

ta-

tatis ſuæ. Et quàmvis æquum ſit, ut Evangelium prædicans de Evangelio vivas; iſtorum interdùm memineris: *quàmdiu feciſtis uni ex his fratribus meis minimis, mihi feciſtis. Beatius eſt magis dare, quàm accipere. Gratis accepiſtis, gratis date; ecce merces veſtra copioſa eſt in cœlis. Gaudete ergo, & exultate*, &c. Quid ad perſuadendum efficacius, quàm iſtud: *non quæro, quæ veſtra ſunt, ſed vos?*

VII. Eſto, ſit, turpis lucri gratia prædicationem non intendas; nonne tibi occurrit, & alius periculoſior ſcopulus? Adeſt & alius crudelior latro, ſuperbia ſcilicet, & jactantia? Heu! quantùm hinc periclitantur concionatores! Heu! tibi, chariſſime Frater, ſi videri ab hominibus, eiſque placere, & te ipſum glorificare cupias! Quid eſt tunc gloria tua? nihil. Quam accipies mercedem? nullam. Parùm eſt illud; audias, quod ſcriptum eſt: *abominatio Domini eſt omnis arrogans.*

Prov. 16. Quid mirum, ſi juſto judicio diſſipet oſſa eorum, qui hominibus placent; ſi ſpernat, & confundat hos gloriæ ſuæ raptores? Igitur, væ tibi, ſi ſuperbiæ inflatus ſpiritu, & quanta ſcias auditoribus notificare volens, laudes eorum concupiſcas! Verùm, ſi ſermones Dei locuturus ſis, cur quaſi de propriis tumes? *S. Greg. Papa*. Neſcis, inſane, neſcis te nihil habere, quod non acceperis? Si autem acceperis, quid gloriaris, quaſi non acceperis? Nonne præſtaret te in lecto ægrum, & humilem jacere, quàm ſuper cathedram ſuperbum aſcendere, & hinc fœdiori lapſu ad inferos detrahi?

VIII. Cùm pro Chriſto legatione fungaris, propone tibi in compoſitione concionis loqui, quæ decent ſanam doctrinam, & docere ſecundum beneplacitum ejus, & in cordis tui ſimplicitate non ſubtiliora, non curioſa, non incerta, *Trid. Seſſ.* 25. ſed quæ ſcire omnibus neceſſarium

um eſt ad ſalutem, annuntiareque fidelibus cum brevitate, & facilitate ſermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant. *Idem. Seſſ.* 5. *de ref. c.* 2. Talis erat Apoſtoli ſcopus, ſimul & prædicandi modus. *Miſſit me Chriſtus evangelizare*, inquit, *non in ſapientia verbi, ut non evacuetur crux Chriſti*. 1. Cor. 1. Quapropter, *veni non in ſublimitate ſermonis, & ſapientiæ*; undè *ſermo meus, & prædicatio mea non in perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis, ſed in oſtentione Spiritus, & virtutis*. 1. Cor. 2.

Ecce quomodo Apoſtolus hic, qui Spiritum Dei habebat, prædicavit in omni Evangelica ſimplicitate Jeſum-Chriſtum, & hunc Crucifixum. Numquid es tu doctior, peritior, aut ſapientior illo? Eamdem & tu ſequere formam. Quapropter, rationes morales, & argumenta interdum adhibe, quæ vel ex proprii in-

genii meditatione, vel ex ſanctorum Doctorum lectione peti poſſunt; nec-non exempla, & hiſtorias quaſdam ſelectas, & ad movendum, vel ad perſuadendum debitè applicatas, eas præſertim, quæ in ſacris Scripturis, & in Actis Sanctorum leguntur. Non te pigeat, etiam quaſdam interſerere ſimilitudines ex naturalibus rebus depromptas, in quibus mirificus eſt D. Chryſoſtomus, & ad imitandum copioſiſſimus, & aptiſſimus, ut in ejus homiliis, & orationibus videri poteſt.

Ecquid? ipſe Dominus Jeſus, inſpirator Prophetarum, & Evangeliſtarum doctor ſine parabolis non loquebatur; an te pudebit ſervum iiſdem uti exemplis, eaſdemque adhibere comparationes? Numquid perſuadendi rationes meliùs calles, quàm ille, in quo ſunt omnes theſauri ſcientiæ, & ſapientiæ Dei? Veriùs dicamus: nonne hac divina ſapientia devoratur carnalis tui ſapientia, qui elaboratæ declamatio-
nis

nis pompa, & ſermonis immenſitate, populos rudes potiùs opprimis, quàm inſtruis? *Con. Aquiſgr.* Nonne hoc eſt teipſum prædicare, adulterare verbum Dei, evacuare Chriſti crucem, & ſtrictiſſimo judicio, ac ſeveriſſimæ ultionis te exponere periculo?

Verùm, ſubjiciet ille proprius, quo excæcaris amor: nonne concionator etiam delectet auditores, oportet? Si delectationem intelligas eam, quæ procedit ex cognitione veritatis, & amore virtutis, concedimus; ſi verò aliam, quæ ex mundana quadam, & ſæculari eloquentia, ſermonumque artificioſa concinnatione, quæ ad demulcendas aures, ad veritatum Evangelii vim enervandam, & Sanctionum Eccleſiaſticarum perſpicuitatem obumbrandam ſolummodò apta eſt, abſit hæc vaniloquentia omnis a concionatore chriſtiano, qui Chriſtum crucifixum prædicaturus eſt; quique *ſectari debet, non lenocinia verborum,*

rum, ſed virtutes piſcatorum 1. Tim. 4. Procul à ſacris exedris ejuſmodi *Magiſtri auribus prurientes*. Sanè finita oratione, non expedit audire: *o quàm diſertus orator! quàm doctus! quàm copioſus*; Audiatur potiùs: *o quàm præclara virtus! quàm neceſſaria pœnitentia! quàm magnus, & tremendus Deus! quàm bonus, & amabilis!* Cave tibi, chariſſime Frater, ſi non audiantur illa! Quare? quia aures demulſiſti, cor autem non moviſti. Auditorum lacrymæ tui laudes eſſe debent. *S. Hier.* Revera dic, amabimus, quiſnam eſt finis artis oratoriæ? nonne, juxta omnes, eſt perſuadere dicendo? ita ſanè.

Sed quomodo perſuadebis; ſi auribus prurientia dicens cor non moveas; imò, non intelligaris? Et quomodo à populis intelligendus es, ſi pompoſa, & parerga, illuſorio eos ad concionem alliciendi prætextu, buccis crepitantibus loquaris? Nonne perſpicuitas eſt pri-

ma oratoris dos? An-non ergo melius eſt, ut nos reprehendant grammatici, quàm ut non intelligant populi, inquit D. Auguſtinus? Quid ad hæc reſpondet tuus ille, quo illuderis amor?

Attamen, juxta varietatem materiæ, vel perſonæ, ſtylum ſermonis variare debes; ait enim Apoſtolus: *ſapientiam loquimur inter perfectos; inter vos autem, nihil judicavi me ſcire, niſi Chriſtum, & hunc crucifixum. Et iterùm: non potui vobis loqui quaſi ſpiritualibus, ſed quaſi carnalibus; tanquam parvulis in Chriſto lac vobis potum dedi, non eſcam.* Sapientibus quoque & perfectis ait veritas increata: *vobis datum eſt, noſſe myſteria regni Dei.* E contra infirmis & rudibus ait: *multa habeo vobis dicere, ſed non poteſtis portare modò.* Hinc ipſa prudenter injungit: *nolite ſanctum dare canibus, nec margaritas mittatis ante porcos;* ſed mundis animalibus eſtote ſimiles, quæ ruminant pariter, & ungu-

gulam ſindunt. Sic debes & tu, ejuſdem Domini concionator, habere vinum, & oleum, virgam & mana, ignem & aquam, ſingula ſuo loco congruè proferenda. *Innoc. Papa*. 3. Id eſt, ſapias oportet cum ſapientibus, balbutias cum balbutientibus, rudis ſis cum rudibus, &c. An tibi vile nimis, & abjectum videri poteſt, quod ipſe Dominus Jeſus docuit & egit? Stupenda ſuperbia tua! Hinc tandem diſce, omnibus, ſivè doctis, ſivè rudibus prædicare gravi quidem, & ignito zelo juxta uniuſcujuſque captum & ſtatum præſentem; ſed perſpicua etiam, & ſimplici methodo. Ecce tibi conformius Spiritui Chriſti, ejuſque Evangelio prædicandi genus, proindèque aptiſſimus perſuadendi modus.

Optimus præparandæ concionis modus eſſet, præmiſſo aliquo ſtudio ea, quæ aliis dicenda ſunt, coram Deo attentè perpendere, & devotè meditari. Quod quidem, ſi co-

ſi coram ſanctiſſimo Sacramento, aut coram ſacra Jeſu Chriſti è cruce pendentis imagine fiat, vix dici poteſt, quanta, quàmque mirabilis virtus, & efficacia indè hauriatur. D. Thomæ, & D. Bonaventuræ id expertis crede.

IX. Poſt elaboratam & memoriæ mandatam concionem, te conjicias, velimus in ſuaviſſimum Jeſu-Chriſti cor; hauri ex hoc ſaluberrimo fonte ſacram illius unctionem animas convertentem, & piam aliquam orationem funde: *v. g. munda cor meum*, & *labia mea omnipotens Deus, qui labia Iſaiæ*, &c. *Veni ſancte Spiritus, reple*, &c. *Sub tuum præſidium confugimus ſancta Dei Genitrix*, &c.

Cæterùm conſultiſſimum eſſet tibi nunquam ad populum edocendum exedram conſcendere, niſi poſt ſanctiſſimum Miſſæ ſacrificium celebratum, aut cum intentione celebrandi: dici enim vix poteſt, quantùm dæmones perhorreſcant os il-

illud, quod ſanctiſſimum Chriſti corpus ſuſcepit. Tunc ſi quidem cum Apoſtolo dicere poteſt: *an experimentum quæritis ejus, qui in me loquitur Chriſtus?* 2. Cor. 3.

X. Exedram aſcenſurus, da operam, ut modeſtia in veſtibus, in totius corporis compoſitione, & in cæteris aliis reluceat, & ut hinc emicet interior tui morum honeſtas. Nil ergô in te reperire ſit, quod faſtum, pompam ſæcularem, & novitatem ſpiret; abſint à te crines cirrati, calamiſtrati, & odorifero pulvere reſperſi; abigantur rugoſæ, detinculatæ, & tumidæ manicellæ, ſplendidi annulli, collaria pretioſiora & vana; eliminetur omnis affectatio & artificioſa declamatio, omnis inepta geſticulatio, adulatoria ſermocinatio, ridicula hiſtrionum forma, quidquid tandem mundanum & aulicum redolet; hæc enim omnia, utpotè à vero concionatore Chriſtum pauperem & humilem predicaturo prorsùs aliena,

rident, dolent, & horrent auditores. Omnia quidem, quæ præ te fers, libera ſint, oportet, nobilia, generoſa, fortia & gravia; ſed naturalia etiam, ſimplicia, modeſta, moderata, & religione plena, ſecundùm ea, quæ â Deo accepiſti talenta; nihil magis ad ædificationem confert, quàm hæc in omnibus ſimplicitas & ingenuitas candida. Porrò, quàmvis à concionatorum veſtitu, & habitu eliminandæ ſint vanitates, incuriæ, & ſordes; aliqualis tamen in his neglectus non dedecet. Auditorum benevolentiam & docilitatem tibi cupientibus, crede. Ad omnimodam ergò ſimplicitatem ante prædicationem te exerceas, optamus, & ſuademus.

XI. Tandem, poſt renovatam puram placendi Deo intentionem, proteſtare, quòd hanc per cuncta prædicationis momenta ratam, & præſentem habere velis, & quòd nullum verbum, niſi ex previa illa

Digitized by Google

intentione proloqui deſideres. Hujus bonæ voluntatis ſcuto, & Domini exercituum auxilio armatus exedram aſcende, bellum humani generis hoſti illaturus.

Paragraphus II.

Regulæ in ipſo Prædicationis exercitio obſervandæ.

I. Siſte tibi Chriſtum præſentem, eumque in terris prædicantem reverearis; nam, ſicut verum eſt: licet Petrus baptizet, tamen Chriſtus eſt, qui proprie baptizat, ſic ipſe eſt non ſolùm, qui prædicat, ſed & qui in nobis prædicat, & interiùs afficit animam, & prædicantis, & audientis. Ex hoc intuitu loquentes Apoſtoli, magna virtute teſtimonium reddebant reſurrectionis Jeſus-Chriſti. Ex eodem intuitu loquere & tu. Quo zelo, qua reverentia & efficacia loqueris?

II. Peccatores liberè & importunè

nè argue, & increpa, ſed opportunè etiam obſecra; opus quidem eſt, ut ſis prudens ſicut ſerpens, ſed ſimplex etiam ut columba, ſis oportet. Eructans ſuavitatis abundantiam, inſtrue in ſpiritu lenitatis & in omni patientia; quòd ſi interdùm tabeſcere te faciat zelus tuus, & neceſſe ſit, ut iraſcaris, cave, ne pecces; imitare S. Franciſcum Salesium, & alios magnos Sacerdotes, quos Deus in fide, & lenitate ipſorum ſanctos fecit. Scias ergò adimplere charitatem Chriſti; hinc diſces auditorum infirmitatibus compati, & condolere, ne & tu tenteris. Nonne erga te patienter egit miſerator Dominus? ita ſanè. Quid eſt ergò, cùm fratri tuo nimiùm iraſcaris, quaſi velles, ut ignis deſcendens de cœlo conſumeret eum? Cujus ſpiritùs es? Jeſu-Chriſti? minimè. Quare è quia Filius hominis non venit perdere, ſed ſalvare. Nonne oportet te fratris tui miſereri, ſicut bonus Domi-

minus tui miſertus eſt, & à Domino Jeſu diſcere, quia mitis eſt, & humilis corde! Hanc deinceps diſciplinam tene, cùm plus agat benevolentia quàm auſteritas; plus exhortatio, quàm comminatio plus charitas quàm poteſtas. *Trid.* Quòd ſi vigore opus fuerit, hunc manſuetudine ſtatim temperes, oportet, ut veritate & miſericordia, juſtitia & pace ſibi obviantibus, & mirificè oſculantibus invicem fulgura in pluviam facias. Quid ad peccatores Chriſto lucrifaciendos efficacius?

III. Sermo tuus ſit ſale conditus; undè cave, ne peccatum particulare & ſecretum fiat tua imprudentia publicum; quinimò, quàmvis unius auditoris peccatum ſit publicum, raro accidit, ut in illud inſurgere prudenter poſſis; nonne hinc confunditur, & vehementiùs interdùm inardeſcit ira ipſe peccator? Scias, quia eadem charitas, quæ benigna eſt, & patiens, diſſimulare etiam ſcit ſimul, & obſervare tempus,

& mo-

& modum fructuoſæ correctioni conſentanea. Nonne tamen in his omnibus ſæpè peccaſti? Habuiſti-ne charitatem, & ſpiritum Dei? Teipſe ſcruteris velimus, & coercere amoris proprii & imprudentiæ tuæ rapidos fluctus. Abſit etiam, ut ſuſurris facilè credas, & ut ex eis audita imprudenter palàm referas. Nullum pariter tibi inter prædicandum irrepat verbum, quod aut popularem adulationem, aut tui laudem, aut adversùs inimicos tuos vindictam, aut in ipſum peccatorem odium redoleat. Quid vilius? quid deteſtabilius? Eliminentur à cathedra Evangelica hæ omnes fœtidæ nimis puerilitates, imprudentiæ, &c. quæ te hoc divino miniſterio indignum omninò præberent.

IV. In fine concionis, da operam, ut fervor & affectus tuus auditoribus tuis ardentiùs pateſcat, eoſque ſimul vehementius afficiat. Quapropter, præſtat brevem veluti recapitulationem proponere eorum, quæ

quæ audientium animis firmiùs hærere debent; poſtque illam paucis aliquot verbis, & documentis ſpiritu & fervore animatis, totam concludere orationem, omneſque auditores in pace dimittere, eoſque inter amoroſa Chriſti brachia commendare.

Paragraphus III.

Regula poſt concionem obſervanda.

I. Concionem tuam Deo, ejuſque gratiæ commenda; eumque enixè roga, ut ei incrementum dare dignetur, ſimul & confirmare, quod in te, & in auditoribus operatus eſt.

II. Si vanitatis ſtimulo pungaris, quòd rectè ſucceſſerit; vel confuſionis, quia non rectè, ſtatim Domino Jeſu, quidquid boni fuerit, refer; quidquid verò incongrui cum humiliatione animi tribue tibi. Et verò, an tuum eſt quidquid in concio-

cione pii, reſtique expreſſeris? A quo deſcendit peccatorum converſio? nonne à Patre luminum, qui dat verbum evangelizantibus virtute multa? Qua ergo fronte, ſervus inutilis, gloriam dabis tibi, & non nomini Domini, cujus manus fecit hæc omnia? Numquid gloriam ſuam alteri dabit?

Inter has proprii amoris titillationes, & illecebras, ſic ſuadente D. Xaverio, dicito tibi: *quod concionatores apud inferos cruciantur, qui plus habuerunt vel copiæ, vel leporis in dicendo, quam ego, pluresque à ſcelerata vitâ ad piam, honeſtamque traduxerunt? Sed heu! quoniam elatione, & arrogantia inſolentes divina dona non Deo retulerunt accepta, ſed vindicarunt ſibi in opprobrium & exitium ſempiternum præcipites ruerunt. Quid eis nunc ſuperbia prodeſt? Nonne idem & mihi gloriam meam quærenti, imminet opprobrium, imminet & idem exitium? Quid mihi tunc proderit jactantia?* His & aliis reflexio.

Digitized by Google

flexionibus inſanæ gloriæ deſiderium coercere, & exinanire contende. Quid aptius? Verùm, jugiter vigila, & ora, ut non intres in vanitatis tentationem, vigila. Quapropter, laborem tuum Deo, ejuſque gloriæ ſtatim poſt concionem offer, ut venientibus latronibus dicere queas: *Jam Deo, cui ſoli debetur honor, gloria, datum eſt totum*; vade retrò *ſatanas, recedite fures*.

Attamen, tuam jampridem fragilitatem expertus cave, ne de concione tua glorioſe aut ſiniſtrè unquàm loquaris, nec de ea, præſertim coram te, verba fieri cupias; has elimina occaſiones. Ne ſciſciteris, utrum auditoribus placuerit, aut eos commoverit concio tua; illud enim eſt fœdos mendicare plauſus. Quinimò, ſcire nolis, quid de illa ſentiant; illud eſt etiam vanitatis indicium, aut proditorium ad eam incitamentum. Adulatorum plauſibus, & dæmonum illecebris

te

te ad vanam gloriam fraudulenter, & multifariàm allicientium, proindèque te deprædari cupientium, aures obtura. Nimiam præterea fatigationis affectationem diligenter vites, ſuademus. Quid redoleret puerilis illa affectatio? quò te duceret? facilè eſt illud intelligere, niſi tibi imponere velis. Si ſolius Dei gloriam quæras, ſufficit, ut illi ſoli innoteſcant fatigationes tuæ.

Porrò, ad hanc indefeſſam vigilantiam adde has, aut alias ferventes, & aſſiduas preces; *Domine Jeſu, qui es prncipium & finis, averte oculos meos, ne videant vanitatem; non nobis Domine, non nobis, qui nihil ſumus, ſed tibi, à quo deſcendit omne donum perfectum, & in quo omnis noſtra ſufficientia eſt, da gloriam: adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi tui, ſoliuſque gloriæ tuæ non meminero, &c. Adjuva me Deus ſalutaris meus; ſi enim à me diſceſſeris, te gloria tua defraudabo, quod abſit.*

III.

III. Quòd ſi ex auditorum converſione tibi blandiri non debeas; nec etiam, propter eorum duritiem, à prædicationis officio deſiſtere decet; *nam ſicut malignus ſuaſor peccati, etiamſi non perſuaſerit, meritò pœnam deceptionis incurrit; ita fidelis juſtitiæ prædicator, etiamſi ab omnibus reſpuatur, abſit, ut apud Deum ſui officii mercede non fruatur.* S. Aug. Nihil ergò de merito decidis, ſed pax, quam indignis apprecaris, ad te revertitur. *Fac, quod tuum eſt; nam Deus, quod ſuum eſt, curabit. Planta, riga, & tuas impleviſti partes; ſanè incrementum, ubi voluerit, dabit Deus; ubi fortè noluerit, tibi deperit nihil. Medici eſt medicamenta adhibere; non eſt in medico ſemper, ut relevetur æger. En plaga tibi incumbit curam exigens, non curationem.* S. Bern.

Igitur, quàmvis tibi videantur auditores dura cervice, & incircumciſis cordibus Spiritui ſancto reſiſtere, abſit, ut dicas: *non loquar, non*

nomi-

nominabo nomen Domini. Jer. 9. Verè à ſatana, qui nihil aliud, quàm ut à prædicatione deſiſtas, ardentius exoptat, te tentari ſinis. Si agricola protinùs ab agricultura reſiliret, quòd ſemel, atque iterùm, aut ſæpiùs acciderit aeris inæqualitas, brevi fame periremus omnes. Idem de cæteris artibus dicendum eſt. Verùm, ſi opifices, & mercatores, licet ſemel atque iterùm, aut ſæpiùs fruſtrati fuerint optato negotiorum, in quibus verſantur, exitu ab opere non deſiſtant, ſed denuò pari cum alacritate ad idem opus redeant; ſi illi tantam adhibeant curam, ſtudiumque circa res ad præſentis uſum vitæ pertinentes, licet exitus ſit incertus; tu, ſi loquens non auditus fueris, illicò deſines? Et quam obtinebis veniam? Quid excuſationis afferes? *D. Chryſoſt.*

Præterea, vix fieri poteſt, ut ſermo omni fructu vacet; nam illi ipſi, qui ad peccatum redeunt, cum aliquo timore, & non cum tanta libertate

id

id faciunt. Ulteriùs, ſi non prodeſt ſermo malis, bonos tamen in bonis confirmat propoſitis. Denique, ſi ſecunda, vel tertia vice non perſuades, forſitan quarta, aut quinta id facies: *ſi percuſſiſſes terram quinquies, aut ſexies, aut ſepties*, dicebat Eliſæus ad Regem Iſrael, *percuſſiſſes Syriam uſque ad conſummationem; nunc autem tribus vicibus percuties eam*. 4. Reg. 13.

Fac tu ſimiliter pro exterminando peccato, & peccatore ſalvando. Non eſt abbreviata manus Domini; tuum non eſt noſſe tempora vel momenta, quæ Pater poſuit in ſua poteſtate; tuum eſt clamare, & non ceſſare. Licet piſcator per totum penè diem in vacuum laborarit, nihil per rete attrahens; quandoque ſub noctem piſcem quæſitum involvit. Venator pariter diù perſeverat, & tandem prædam capit, quæ ſæpiùs effugerat. *D. Chryſoſt.* Argue & tu piſcator hominum, & animarum venator, obſecra, increpa

pa in omni patientia, & doctrina; & ſicut Apoſtolus Petrus ſe ad Jeſum non convertit poſt primum, aut ſecundum galli cantum, ſed poſt tertium; ſic & tu, Deo adjuvante, tandem fratrem tuum forſan lucraturus es. Hos imitare medicos, qui convicia & ineptias phrenetici tolerant, nec de ægritudine deſperant.

Interim, omnem charitatis benignitatem, & compaſſionem erga peccatores affectu paterno demonſtra, ſic eos interdùm alloquens cum D. Chryſoſtomo: *vellem, ſi fieri poſſet, veſtris oculis oſtendere, quam in vos habeo charitatem. Nihil eſt mihi vobis jucundius & deſiderabilius, nec hæc ipſa quidem lux. Millies enim optarem ipſe eſſe cæcus, ſi per hoc liceret veſtras animas convertere: implete deſiderium meum; animas veſtras ſalvare conando*, &c.

Vis autem, Frater, efficacius corrigere; lacrymare, ora Deum ex corde. S. Chryſoſt. Sic ſe gerebant veri Patres, & Paſtores; ubi erant inutiles

ſermones, ibi ſuſpiria edebant, orationes fundebant, & lacrymas, diris ſe cruentabant flagellis, ut Deus peccatores benigno ſuo vultu illuſtrare, & reducere dignaretur. O veros Dei homines! o quàm magni faciebant vel unam convertere animam, & ſalvare! Ubi eſt nunc zelus eorum? Væ nobis, idolis, & ſimulacris! Hanc ingenioſam charitatem pro noſtra ſalute non habemus; quid mirum, ſi hanc pro aliena non habeamus; nam qui ſibi nequam, cui bonus erit? O ignavos & indignos Evangelii præcones! Miſereatur noſtri Deus, miſereatur noſtri, & nos flammam ignis facere dignetur.

IV. Quod verbis prædicaſti, hoc factis confirmare contende, ut te primum ſalvum facias, & eos, qui te audierint. Quapropter inhæreant animo hæc divina oracula: *tandem ego, imò ego ipſe concionator moriar; poſt iſta, quæ nunc obeo magiſteria, manifeſtandus ſum ante tribunal Chriſti,*

ſti, ſtrictam villicationis meæ ei rationem redditurus. Ecquid proderit mihi, ſi univerſum mundum lucrer, animæ verò meæ detrimentum patiar? Quàm, ſtultus, quàm pro anima mea commutationem dabo? Quàm multi concionatores eximii, præclarè quidem dicentes, ſed non facientes, detracti ſunt è Cathedra evangelica in profundum tartari? Quid monſtri ſimiliùs, quàm quòd, cum plurimis ſaluti fuerint, ipſi miſerrimè perierint? Proh pudor! proh dolor! proh deſperatio! Nonne tamen ſicut patres mei, ita & ego fieri periclitor?

Si his & aliis tantillùm movearis, chariſſime Frater, nonne, placens Deo, miſereberis animæ tuæ? Quo fervore caſtigabis corpus tuum? Qua animi alacritate laborabis, dum tempus habes, ſicut bonus miles Chriſti, & operabis bonum uſque ad mortem; ne fortè, cùm aliis prædicaveris, ipſe reprobus efficiaris? Sic ſe gerebat, ex propriæ damnationis periculo, Apoſtolus

Paulus, quàmvis vas electionis eſſet; nos verò, qui aliter agimus, quid ſumus? quid erimus?

ARTICULUS XX.

Studioſa puerorum catechizandorum cura.

PRæter eximium illud concionandi munus, eſt & aliud, quod quidem licet pauló demiſſius videatur, non ideò tamen negligendum eſt, catechizandi ſcilicet officium, & prima fidei rudimenta parvulis aſſiduę tradendi; imò tantò potiori ſtudio & affectu ei incumbendum eſt, quanto uberiores, ut plurimùm, fructus, animarumque proventus colligi poſſunt; ex hac enim catechiſtica puerorum inſtructione pendet omnis poſterioris ætatis fructus, ſicut meſſis à ſemine. Quis ergò, pietatis & di-

divini timoris ſemen in his tenellis cordibus ſeminare, illudque frequenti & familiari exhortationis rore rigare non curabit, ut germinans germinet, & fructum afferat, eumque ſuo tempore videat, & lætanter guſtet?

Vide, chariſſime Frater, vide, quomodo Dominus Jeſus, in quo theſauri ſapientiæ, & ſcientiæ Dei abſconditi erant, parvulos ad ſe venientes blandè excipere, & erudire ſolebat: *ſinite*, inquiebat, *parvulos, & nolite eos prohibere, ad me venire; talium eſt enim regnum cœlorum*. Math. 9. *Offerebant illi parvulos, ut tangeret illos; diſcipuli autem comminabantur offerentibus; quos cùm videret Jeſus, indignè tulit, & ait illis: ſinite parvulos venire ad me, & ne probibueritis eos; talium eſt regnum cœlorum*. Marc. 10. Ex eodem erga pueros zelo, dixit Simoni Petro: *Simon Joannis, diligis me plus his? dicit ei: etiam, Domine, tu ſcis, quia amo te. Di-*

cit ei: paſce agnos meos. Joan. 21.

Igitur, ſi ipſa æterni Patris ſapientia in terram deſcendit, ut in carnis noſtræ humilitate cœleſtis vitæ præcepta nobis traderet; quem non compellat charitas Chriſti, ut parvulus fiat in medio fratrum ſuorum, & tanquam nutrix fovens filios ſuos? *Catech. Con. Trid.*

O piſſime Jeſu, exclamabat doctus & pius Gerſon, quis ultrà poſt te verecumdabitur eſſe humilis ad parvulos? Quis tumeſcens & elatus de ſua vel magnitudine vel ſcientia, parvitatem deinceps parvulorum, eorum ignorantiam vel imbecillitatem audebit aſpernari, quando tu, qui es Deus benedictus in ſæcula, in quo ſunt omnes theſauri ſapientiæ & ſcientiæ Dei abſconditi, uſque ad caſtiſſimos parvulorum amplexus beata brachia manſuetus inclinas, atque circumligas? Procul ergo, procul ex hinc omnis elatio, ſeorsùm ſit omnis indignabunda quælibet parvulorum effugatio. Dein-

Deindè, ſermonem ad parvulos convertens, eos ſic amorosè allicit: uſquequò parvuli diligitis infantiam? ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Venite fidenter, nullæ viarum inſidiæ, nullus latet anguis in herba; communicabimus mutuò bona ſpiritualia, quia temporalia veſtra nulla requiro: ego vobis doctrinam, vos mihi orationem impendetis; imo, orabimus pro invicem, ut ſalvemur; ſic Angelos noſtros viciſſim lætificabimus; ſic miſericordiam inveniemus apud Patrem noſtrum, dùm obediemus voci ſuæ in acceſſu noſtro ad eum, ego provocando, vos exequendo, qui ſpiritu parvuli eſſe debetis: invitat ipſe Jeſus ſpirituali collocutione, & affatu jugiter inſpirans, & dicens: ſinite parvulos venire ad me.

Hinc, non obſtantibus ampliſſimis honoribus, doctiſſimus ille vir parvulorum gregem ad ſe in Eccleſiam advocare, & erudire, ſcrip-

ti que & exemplo alios ad idem invitare ſolebat.

Qua ergo fronte eoſdem parvulos inſtruere dedignaberis, faſtidioſe frater? Gemebundos eorum, aut ſaltem matris Eccleſiæ audi clamores: *parvuli petunt panem, & non eſt, qui frangat eis*. Thren. 4. Ecce clamant poſt te; uberibus te jampridem lacrymis ſuſtinent; quòuſque eos, gravi corde, jejunos dimittes? Nonne, præ duritia tua, deficient in via? Annon, abſque ductore poſiti, in via lubrica & tenebroſa ex facili cadent? *Gerſon*.

Verùm, dic, amabimus, quæ tua mens? quæ tua excuſatio? An dices te neceſſariis ad id munus carere dotibus? Miſera & peſtifera defenſio! Numquid eximia eges ſcientia, ut fidei rudimenta, Deique mandata pueros interrogationibus doceas? Veriùs dicas, te omni prorsùs carere zelo.

Occupatio mea, ſubjicies forſan, in majoribus eſſe debet. Quid ſibi hoc

vult

vult, niſi: *aquila non capit muſcas?* Certè, nec te Deus ſuperbum. Et verò, nonne hinc patet, fœtet, & ſerpit profunda, inſolens, & contumax illa, quæ te tenet ſuperbia, & quæ ex Angelo diabolum fecit? Nonne præſumptuoſe nimis, nonne, vidiſti ipſum Dominum Jeſum hanc Deo & hominibus odibilem tuam profligare, & confundere ſuperbiam? An illo ſapientior es, aut ad ſublimiora vocatus? Quid majus eſſe poteſt, quàm parvulorum animas plantare, rigare, eaſque ad virtutem pro reliquo vitæ tempore dirigere? Nonne ſcriptum eſt: *adoleſcens, juxtà viam ſuam, etiam cùm ſenuerit, non recedat ab ea?* Prov. 26.

Sublime quidem eſt, his rationibus convictus, inquies, & zelo meo dignum, pueros catechizandi, & inſtruendi munus; verùm, nonne iſta publicis prædicationibus meis magnificentius, & efficaciùs præſtare poſſum? Nos verò reſpondemus,

id quidem fortè pompoſiùs ; ſed , noſtro judicio, nec adeò efficaciter & fructuoſè. Quare? quia hujuſmodi predicationes puerorum captum ſuperant ; inſtructiones verò, catechiſticæ interrogationibus & familiaribus exemplis, ac parabolis intermixtæ, imbutæ, & conditæ, proindèque eorum captui magis accomodatæ, imbecilli eorum memoriæ, & tenello animo faciliùs & altiùs inculcantur. Prætereà catechizandi ſeſe frequentiùs, quàm concionandi offert occaſio, ſivè quia ad catechizandum non requiritur tanta præparatio prævia; ſivè quia parvulos ubique invenis, & imbuendos habes; hos enim non ſolùm in Eccleſia, ſed domi etiam, in viciis, in agris, in ſylvis, in tuguriis; imò, medias inter earum tui manuum occupationes, medias inter deambulationes, & animi relaxationes erudire facile potes. Si ergò, propter prædicationes etiam pro ipſis erudiendis pueris elaborandas, hanc

hanc familiarem, & ſeſe ubique offerentem inſtructionem faſtidias, aut certè negligenter, perfunctoriè, & obiter peragas; quinimò, ſi idem munus quaſi vile & abjectum reſpuas, ut ad ſplendida & honorifica, pueris tamen ferè omninò inutilia officia, libentiùs incumbas, verè te ipſum, non Deum quæris, & variis cor tuum illuſionibus imples. Nonne vides quantùm in exedris, inter audientium plauſus, plerùmque periclitetur humilitas? Quot præclari concionatores, poſtquàm pomposè profetaverunt, tamen tot laboribus propter vanam gloriam fruſtrà exhauſtis, audierunt miſeri, & ad æternam ignominiam ſuam experti ſunt & ſentiunt iſtam formidabilem Domini ſententiam: *neſcio vos?* Nonne & tu ſuperbia tumens & ebrius, idipſum periclitaris?

Abſit, ut te à prædicatione avertere velimus. Verùm, ſi Dei gloriam purè quæras, certè has novel-

las puerorum plantationes, abſque prædicationis præjudicio, aſſiduè & hilariter rigabis; id eſt, in medio parvulorum parvulus fies; tanquàm ſi nutrix foveat filios ſuos, his utpotè in Chriſto parvulis lac potum dabis, non eſcam; nondùm enim hanc ſuſtinere poſſent. Quod illam eſcam adultis jam validis, robuſtis, & viris factis, preindèque hanc ſuſtinere valentibus, & prædicatione tua ſuppedites, hoc concedimus, & in hoc laudamus te; verùm, quòd his in Chriſto parvulis lac illud inclementer deneges, hoc reſpuimus, & in hoc non laudamus te. Iſto quidem moleſto, & obſcuro exercitio non ſplendeſcit coram hominibus gloria tua; verùm, quid tua intereſt, modò ut ſplendeſcat coram Deo, cui ſecuriùs places, & cui, Angeliſque ejus ſpectculum fis? Idcircò huic inſtructioni, quam plerique nequidem attendunt, eò libentius vacare debes, quò magis id fieri ſcis abſque hu-

humilitatis diſpendio, & cum ingenti ac tutiſſimo merito. Sileat ergo, & abſterreatur proprius ille, qui te hucuſque faſcinavit amor; incipes ex nunc fieri parvulus, imò & ſtultus propter Chriſtum, erudiens infantes, & illos à pueritia ſtudiosè, ſine tædio curans. *Eccli.* 7. eiſque, præſertim ſi Parochus ſis, ad Eccleſiam convocatis, fidei initia, ſingulis Dominicis, & aliis feſtis diebus ſolicitus trade. *Conc. Mediol.* Et cùm, per novæ legis Sacramenta, omnis vera juſtitia vel incipiat, vel incepta augeatur, vel amiſſa recuperetur. *Trid. ſeſſ.* 7. nihil zelo tuo, tuaque cura dignius, quàm pueros fidei rudimentis jam imbutos docere, eiſque explicare vim Sacramentorum, ſimul & diſpoſitiones ad ea ritè & fructuosè recipienda; præſertim quando ad primam inſtruuntur & ordinantur communionem, cùm ex ea interdùm pendeat totius vitæ pia ad ſalutem directio. Quapropter inhæ-

reat animo iſtud ejuſdem Concilii decretum *Seſſ.* 24.

Ut fidelis populus ad ſuſcipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi demiſſione accedat, præcipit ſancta Sinodus Epiſcopis omnibus, ut non ſolùm, cùm hæc per ſeipſos erunt Populo adminiſtranda, priùs illorum vim & uſum, pro ſuſcipientium captu, explicent; ſed etiam, idem à ſingulis Parochis piè, prudenterque, etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commodè fieri poſſit, ſervari ſtudeant, juxta formam à ſancta Synodo, in catecheſi, ſingulis Sacramentis præſcribendam, quam Epiſcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus Populo exponi curabunt.

Verùm, ut hæc omnia officia catechiſtica efficaciùs peragas, hoc præſertim tibi proponere debes, ut eo animo eadem exequaris, quo Apoſtolici viri; imò, quo ipſemet Chriſtus Dominus ea præſtitit; undè hæc ſequere documenta.

1. Oportet, ut pueros perfecta hu-

humilitate, invicta patientia, blanda charitate, amoroſa affabilitate & manſuetudine, ac variis, ingenioſiſque illecebris ad catechiſmum ſuaviter allicias.

2. Opus eſt, ut, licet doctor, magiſter, & ſenex ſis, repueſcas cum pueris, balbutias cum illis, eoſque quaſi modo infantes genitos humeris portes. *S. Hier.* Hoc eſt: oportet, ut verba & conceptus mentis ad eorum captum accommodes. Quod ut aſſequaris, longa requiritur exercitatio prævia, crebræ & ferventes ad Deum, qui linguas infantium diſertas facit, fundendæ ſunt preces. Hujuſce præviæ, & ſeriæ exercitationis, & ad Deum recurſus defectu, plures Clerici, imò & Parochi, aliundè doctiſſimi, nihil, aut ferè nihil in catechizandis pueris proficiunt, eoſque & ſe ab hac inſtructione tandem faſtidioſi avertunt.

3. Cave quorumdam catechizantium methodum & praxim, qui

continuato, prolixo, & rapido ſermone pueros edocent; illud non eſt infantes illuminare, & erudire, ſed excæcare, & opprimere. *Conc. Aquiſgr.*; proindèque tempus, & laborum perdere meritum, & vanitati fomitem interdum præbere. At contra, experientia compertum eſt, familiares, & breves interrogationes in catechiſtica inſtitutione multò utiliores eſſe; ac proindè pueros longè magis in eo diſciplinæ genere proficere, ſi ſæpè, non quidem coacervatim, ſed ſingillatim, & per partes, ac viciſſim interrogentur. Hanc tu, ſi fidelis catechiſta eſſe cupias, regulam tene. Eos tamen, quos acriori adverteris pollere ingenio, primùm interroga; exindè eadem ab iis, qui minùs ingenio valent, exquire; nec in iis ſæpè repetendis, & inculcandis fatigeris; ac præſertim, rudioribus & magis hebetibus animum patienter adde; ita ut ad ulteriorem articulum non tranſeas, niſi priorem perfectè calleant. Ope-

ra

ræ etiam pretium eſt, ut cuncti ſciant & reſponſiones ſimul, & interrogationes, ut peracta catechiſtica inſtructione, ſe deinceps viciſſim, & alternatim interrogare, & hinc ediſcita altiùs retinere queant.

4. Ubi autem rerum omnium, quas ſcitu eis neceſſarias exiſtimaveris, ſimul & interrogationes, & reſponſiones rectè didicerint, opus eſt, ut non tantùm verba, ſed etiam ſenſum illis aperias; quod ut efficaciter, & facilè agas, neceſſe eſt, ut breves aliquas comparationes, pias hiſtorias, & familiaria exempla interdùm adhibeas; quas repetere indecorum non erit, donec eos te intelligere, mutatis ad hoc verbis, ipſe noveris. Porro, eis apprimè ſuade, & commenda, ut eadem documenta, & exempla tùm domi, tùm alibi, parentibus, domeſticis, fratribus, & ſociis narrent; & ſi id expediat, piis aliquibus munuſculis, v. g. imaginibus, roſariis, libellis, &c. ad hanc æmula-

ſtationem & fervorem allice, & excita.

5. Ex inſtructione catechiſtica aliquem particularem pietatis fructum colligere, & aliquam tenere praxim, aut ſaltem unam tenellos eorum animos edoce, de qua reddendam tibi poſteà eſſe rationem curabis, ut maximè à vitiis ætati illi teneræ affinibus, à mendacio ſcilicet, inobedientia, furto, verbis obſcœnis, &c. maturè abſterreantur, & ut ad quædam chriſtianæ religionis officia, præcipuè ad veſpertinam, & matutinam orationem, & ad miſſam piè audiendam tuis excitentur monitis.

His piis, quas adhibebis induſtriis, Dominus Jeſus benedicet, eaſque fœcundabit. Cùm enim mollia ſint, & inſtar ceræ, infantium ingenia, ſigillum, quod primò eis impreſſeris, facilè, & quidem pro reliquo vitæ tempore ipſo Domino Jeſu cooperante, ſimulque confirmante ſuſcipient; & poſtquàm tu ipſe his

pue-

pueris doctrinam chriſtianam clarè, & ad eorum captum accommodatè, patienter, & benignè, cum gaudio, fervore, & perſeverantia tradideris, huncque curſum, quàmvis obſcurum, & moleſtum, conſummaveris, ipſe Dominus, qui juſtis mercedem laborum ſuorum reddit, deducet te in via mirabili, refrigerabit te, dabit quoque delicias animæ tuæ, te de fructu oris tui replebit bonis; & tandem, factus in medio parvulorum parvulus & abſconditus, magnus vocaberis in regno cœlorum, & in æterna eris memoria. Amen.

ARTICULUS XXI.

Diligens rudium & pauperum inſtructio.

QUod de adoleſcentibus in ſuperiori articulo diximus, de quibuſdam rudioribus etiam intelligendum eſſe cenſemus; hos, inter parvu-

parvulos, jure meritò adſcribimus. Illis ergo, utpotè ſolidioris cibi incapacibus, doctrinæ panis frangendus eſt, imò maſticandus, imò & in faucibus inferendus, & lactè, hoc eſt, ſimpliciſſima in doctrinæ rudimentis inſtructione paſcendi ſunt. Quid zelo noſtro dignius? Nobiles & divites, cæterique urbium incolæ perſæpè abundant panibus; pauperes verò & miſerabiles perſonæ in agris & ſylvis commorantes ab Eccleſiis remotæ, aut ad eas abſque decenti habitu, proindèque pudore affecti, inter alios diſcipulos publicè accedere non audentes, pecoribus interdùm paſcendis divinorum etiam officiorum tempore detenti, perſæpè fame pereunt, ideoque doctrinæ fidei incurii in tenebris ſedent, cæca ignorantiæ nocte deliteſcunt, & in paupertatis ſordibus, & vitiis paupertati affinibus hærent miſeri. Quis ergò hos eodem Jeſu-Chriſti ſanguine æquè, ac divites redemptos, in ſalutis via in-

inſtruere ſolicita cura non ſatagat?

Ad hanc indefeſſam & piam curam excitat nos ipſius Jeſu Chriſti exemplum, de ſe dicentis: *Spiritus Domini ſuper me, pauperibus evangelizare miſit me.* Luc. 4. Hic nullum, quantumlibet vilem & abjectum, à ſe rejecit; quin potiùs, benignè accepit omnes; quinimò, vel unicam Samaritanam, licet extraneam, licet conditione vilem, licet converſatione impuram catechizare, exortari, & convertere non dedignatus eſt. *Cogitemus*, inquit S. Auguſtinus, *quid nobis praerogatum ſit ab illo, qui demonſtravit nobis exemplum, ut ſequamur veſtigia ejus.* Cogitemus, qua charitate, quo zelo Salvator ille hominum, in quo theſauri ſapientiæ & ſcientiæ Dei erant abſconditi, circuibat pagos & villas, ignarum & rudem populum nunc in littore, nunc in montibus, nunc in locis campeſtribus erudiens; quomodo ſe ad eorum, qui audiebant captum

de

demittebat familiari loquendi modo utens, eadem ſæpius repetens & inculcans, ſimilitudines & parabolas vulgares adhibens? Qua patientia, quo amore turbas comprimentes ſe ſubſtinebat? qua lenitate & manſuetudine illorum, quos alloquebatur tarditatem & ſtupiditatem juvabat, duritiem & contumaciam ferebat, & omnia omnibus fiebat, ut omnes redimeret, & ſalvos faceret? *Sacer. Chriſt.* Quem non trahat adeò eximium Dei ſapientiæ exemplum? quis in hunc non currat odorem, & zelum? quis ad rudes & pauperes ſe demittere verecundabitur? Procul hinc tumida ſuperbia, procul odibilis præſumptio; nonne utraque hoc ſatis confunditur exemplo?

Ad hunc prætereà erga rudes, & pauperes zelum invitat & allicit exemplum Apoſtolorum, qui quàmvis eximia ſapientia, & Spiritus ſancti chariſmatibus repleti, nihilominus cum rudibus agebant, cum vi-

vilibus converſabantur, illiſque ſe omnimodè adaptabant, omnibus omnia facti, ut omnes Chriſto lucrifacerent. D. Petrus apud Simonem coriarium in Joppe commoratus eſt. D. Paulus, licet doctor Gentium eſſet, & Angelis ſapientia æqualis, apud eos, qui ſcenofactoriæ artis erant, hoc eſt, tabernaculorum & pellium artifices, libenter habitavit.

His præviis excitati exemplis, & ardenti zelati zelo, alii, quibus dignus non erat mundus, Apoſtolici viri doctrina, & ſanctitate conſpicui, quàmvis concionatores celeberrimi hactenùs fuiſſent, neglectis tamen urbibus, & populoſis civitatibus, rudium & pauperum inſtructionem libenti & hilari animo ſuſceperunt. Hinc, prærupta, invia, ſolitaria, & horrida loca, quò non conveniebant concionatores, alacriter ipſi inter nives, grandines, & glacies properarunt, ut ad inacceſſos, rudes, imò & barbaros populos pertingerent. In his ergò mon-

Digitized by Google

tuoſis locis, cum rudibus rudes, & humiles ipſi facti, vulgaribus utentes vocibus verba & conceptus mentis ad eorum captum deprimebant; ſe inter eos exhibebant non ſolùm, ut ſpiritu patres; ſed etiam, ut matres & nutrices, ubera eis exhibentes veritatis, pietatis, & amoris plena, docentes quomodo ſe cruce ſignarent, quomodo Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, fidei Symbolum enuntiarent, quomodo mandata Dei ſervarent, Sacramentum Pœnitentiæ adirent, quomodo laborem diurnum, paupertatem, aliaſque corporis & animi ægritudines ad Dei gloriam dirigerent & patienter ferrent, &c. Hac mirifica catechizandi, & inſtruendi ſimplicitate, & benignitate, hos rudes, & pauperes ad admirabile fidei lumen, & pietatis ardorem ſuaviter & fortiter alliciebant, & Jeſu-Chriſto lucrifaciebant, patientiæ & amoris ſpectaculum facti & Angelis, & hominibus.

In

In hoc rudes, & pauperes catechizandi, & inſtruendi zelo ſe præcipuè commendarunt S. Carolus Borromeus, S. Franciſcus Xaverius, S. Norbertus, S. Franciſcus Saleſius, S. Vincentius à Paulo, S. Joannes Franciſcus Regis, & alii innumeri, qui ſpiritum Chriſti habuerunt; ad hanc familiarem, & humilem tantò libentius incubuerunt inſtructionem, quò uberiores fructus ex ea colligi ſciebant, & quò firmioribus ad hanc impellebantur rationibus, quales ſunt ſequentes.

I. Cùm rudes, & pauperes in poſtremis habeantur? hinc fit, ut, quàmvis inſtructionis pane egeant, eumque avidè petant; his tamen derelictis, ab Eccleſia interdùm diſtantibus, inter peccora detentis, nullus perſæpè ſit, qui in tanta neceſſitate frangat eum, & ſic in ignorantiæ tenebris jacent, ac miſerè pereunt.

II. Quia familiares illæ exhortationes comparationibus, parabolis, & vul-

& vulgaribus exemplis intertextæ, quibus hos rudes imbuebant, ad inſtruendum, & perſuadendum efficaciores ſunt, quàm pompoſæ conciones ſublimibus humanæ ſapientiæ verbis ornatæ. Revera, Apoſtoli orbem converterunt, non eximiis concionibus, ſed ſimplici, & catechiſtico ſermone cum Spiritus virtute. Hoc patet in Sancto Petro, qui in die Pentecoſtes ſimplici exhortatione, & catechiſmo tria hominum millia ad pœnitentiam convertit, & ad hunc numerum quinque millia ſequenti die adjecit. Idem præſtitit Apoſtolus Paulus in medio rudium infirmorum, & parvulorum factus ipſe rudis, infirmus, & parvulus. His exemplis, & experientia ſua confortati illi, de quibus loquimur, Apoſtolici viri ad hanc ſimplicem erga rudes, & pauperes ſe libentiſſime demittebant inſtructionem.

III. Quia hos ruriculos, utpote ſimplices, rudes, pauperes, & doci-

cibiliores corde, quàm divites & urbanos, faciliùs, liberiùs, fiducialiùs, & efficaciùs catechizari, & inſtrui certò ſciebant.

IV. Quia ad hoc miniſterium, utpotè obſcurum & moleſtum, nihil aliud ſæpiſſimè allicit, quàm purus Dei zelus. Hinc tantò ardentiùs huic humili vacabant miniſterio, quantò tutiùs humilitas in exedris pompoſis inter audientium plauſus multùm, & perſæpè periclitans hic ſervatur illæſa; quantò etiam ſecuriùs ſervatur, & ingens meritum huic miniſterio annexum.

Chariſſime Frater, ſi ad hæc audita, & lecta non inardeſcat zelus tuus, cujus ſpiritus ſis, neſcimus. Verùm, ecquando ſenties in te, quod & in Chriſto Jeſu? Ecquandò amoroſa pietatis erga rudes & pauperes, ſicut electi, viſcera ſollicitus indues? Ecquandò ſaltem perfectioni, & ſaluti tuæ hinc ſecuriùs providere ſatages? Si hæc tandem ſit mens tua, quid moraris? An non

vi-

vides eſſe periculum in mora? Nonne ergò tempus eſt tam altum, tam diurtunum, tamque periculoſum excutere teporem? Exere nunc animum & ardorem, exere vires; zelum tuum erga hos pauperes, & rudes protinùs depromas, oportet; charitas Chriſti te nunc vehementiùs urget. Ne ergo te pigeat per vicos, per agros, ſepes, ſylvas, mappalia, agreſtia, & deſerta loca, ſi neceſſe ſit, pertranſire; aut ſaltem hos, quos in tua Parochia, vel in villis huic affinibus pauperes, & rudes habes, aſſiduè catechiza, & ardenter inſtrue, non ſolùm in Eccleſia, ſed etiam domi tuæ, ſi illud exigat neceſſitas, & permittat prudentia; præſertim quando rudes, jam adulti, & ætate provecti, ſed multùm ignari, publicis Eccleſiæ conventibus, propter ſummam illam, qua laborant, ignorantiam, intereſſe non audeant, ne pudore & confuſione coram populo afficiantur. Hos & illos benignus amplectere,

&

& patienter ſuſtine, ſimul & imbue, ut doctrinæ veritatem, gratiæ lucem, pacis benedictionem omnibus inpertiri, tibi etiam theſauros in cœlis theſaurizare valeas.

Vide, in ſuperiori articulo, profligatas, & funditùs everſas proprii illuſiones amoris, ab hoc, utpotè humili & moleſto miniſterio, te avertere conantis. Vide etiam, in eodem articulo, & in alio, ubi de prædicatione verbi divini *p.* 180., regulas in hoc miniſterio, proportione ſervata, obſervandas.

ARTICULUS XXII.

Zelus, & modus adminiſtrandi Pœnitentiæ Sacramentum.

CUM Sacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt baptiſmum ad ſalutem neceſſarium ſit, ut nondùm regeneratis ipſe baptiſmus, *Trid. Seſſ.*

14. *c.* 2. ideòque a ſanctis patribus vocetur ſecunda poſt naufragium tabula; & cùm per idem ſacramentum non ſolùm liberemur à peccatis, ſed etiam ab his præſervemur, & inſuper conſcientiæ pacem, ac ſerenitatem cum vehementi ſpiritus conſolatione percipiamus, *ibid. c.* 3; nihil Sacerdotum, & præſertim Parochorum zelo dignius, quam animas ad hoc allicere Sacramentum, eaſque in illud benignè accipere; gaudium enim eſt ſuper uno peccatore pœnitentiam agente, quàm ſupra nonaginta novem juſtis, qui non indigent pœnitentia.

Attamen, pudet dicere, ſed neceſſe eſt non tacere: plures Sacerdotes, quinimò Parochi, adeò à confeſſionibus audiendis abhorrent, ut pœnitentes, quàmvis bonæ voluntatis, ab hoc Sacramento arceant, eoſque tandem in laqueum diaboli, in damnationis æternæ periculum injiciant. Proh dolor! Væ illis tepidis, faſtidioſis, & merce-

na-

nariis Miniſtris! Væ illis Paſtorum cæcorum idolis; & ſimulacris, qui ad propria commoda, non ad labores, & ſolicitudines pro Dei gloria, & animarum ſalute, ſibi videntur vocati.

Tu verò, chariſſime Frater, ſi quem domus Dei zelum habeas, libentiſſimè impendas & ſuperimpendaris ipſe pro peccatoribus ejus legem derelinquentibus, & ſub peccati, ac dæmonis ſervitute miſerabiliter gementibus; aut ſaltem, pro animabus curæ tuæ commiſſis. In hoc apparebit benignitas tua, & ferventior zelus tuus, ſi confeſſiouum audiendarum avidiſſimus ſis. Quapropter, miſericordia motus, & accurrens, cadas, ſi neceſſe ſit, ſuper collum peccatorum, ut te ſuaviter, & fortiter trahente adeant cum fiducia ad thronum gratiæ. Quid enim prodeſt, ut eos prædicationibus & exhortationibus tuis ad converſionem, & pœnitentiam impuleris, ſi, præfaſtidio & negli-

gen-

gentia, eos pœnitentes poſteà audire nolis, & ſi eos, tanquàm moleſtos & importunos repelleas, miſericordiæ januam ipſis præcludas? Memineris, te ovibus tibi commiſſis ſacramenta adminiſtrare teneri, quoties indigent; & rationabiliter illa petunt.

Cave etiam, ne hujuſmodi pœnitentes, in te, tanquàm Anania fidentes, & tibi, gravem ob cauſam, confidendi cupidos, ad extraneos, imò & vicarios, præ nauſea & deſidia remittas. Nonne tu es paſtor ovium? Nonne de iis tibi ſpecialiter commiſſis tu præſertim redditurus es rationem? Bonus Paſtor cognoſcit oves ſuas, & ſuæ eum pariter cognoſcunt; illa autem mutua cognitio ad tutam animæ ſalutem adeò idonea per confeſſionem aptiùs exurgit. Si ergò ad mercenarios, ineptos, & nondùm exercitatos confeſſarios pœnitentes præ ignavia & turpi quiete remiſeris nonne periclitaris? An dignus

gnus es vocari bonus Paſtor? Numquid hi extranei, quorum humeris totum onus tuum, non verò honorem & emolumentum imponis, te de manibus Dei viventis liberabunt, aut tibi in inferno opitulabuntur, ſi miniſterium, quod illis ignavus impoſuiſti, perfunctoriè peragant? Minimè.

Renova ergo zelum tuum, aut ab officio deſiſte, ut miniſterium tuum accipiat, & digniùs impleat alter; ſi verò reſipiſcere velis, & tuam ſalvare animam, pœnitentiæ tribunal tanquam centrum tuum deinceps habeas, neceſſe eſt. Verùm, cùm id non ſufficiat ecce tibi & aliis ſecuræ hujus Sacramenti dignè adminiſtrandi praxis.

PARAGRAPHUS I.

Regulæ ante adminiſtrationem Pœnitentiæ Sacramenti obſervandæ.

I. Ne te ingeras in hoc miniſterium, humeris Angelicis formidandum, præſertim ſi ad illud non acceperis talenta. *Noli quærere fieri judex, niſi valeas virtute irrumpere iniquitates*, dicit Dominus Eccl. 7. *Vide, quid facias; non enim hominis exerces judicium, ſed Domini, & quodcumque judicabis, in te redundabit* 2. Paralip. 19. Quis ad hæc lecta non formidet?

Verùm, ſi Dominus vocaverit te, tibique talenta dederit; quid eſt, cur miniſterium hoc faſtidis & horres? An quia periclitaris ipſe? O homo modicæ fidei! quare dubitas? Nonne idem Deus, qui vocat te, ſpiritu intelligentiæ te abundè replebit? nonne tecum erit, ut te de tot, tantiſque periculis eruat, & ut te

te ſalvum faciat & eos, quos confitentes audies? An miniſterium hoc reformidas, & accepta à Deo talenta, in terra, vel ſub modio abſcondita habes, quia Dominus auſterus eſt judex? O miſera defenſio! Nonne de ore tuo judicaberis, ſervus piger & nequam? Cui enim multa data ſunt talenta, ſtrictior ab eo exigetur eorumdem talentorum ratio. Dominus locutus eſt; numquid ejus verba præteribunt? Cave ergo, ne à ſpiritu ſatanæ ab hoc miniſterio te avertendi cupidi, te deinceps tentari ſinas, ut anguſtias te undique vallantes ſecurus evadas.

II. Cùm ſis, aut fieri debeas judex, & medicus, eminens tibi neceſſaria eſt ſcientia, juxta illud: *erudimini, qui judicatis terram*. Pſ. 2. Prætereà, numquid medicina curare poteſt, quod ignorat? Minimè *S. Hier.* Ars artium eſt regimen animarum. In quantà ergo temerite ab imperitis ſuſcipitur miniſte-

ſterium Paſtorale! *S. Greg.* Si enim cæcus cæco ducatum præſtet, nonne ambo in foveam cadunt? Grande periculum! eò formidabilius periculum, quò frequentius! Quod ut evadas, chariſſime Frater, volve, & comede volumina ſcientiam ad hoc miniſterium neceſſariam tibi inſinuantia. Vide dicta ubi de ſtudio & ſcientia, *pag.* 220. Porrò, caſus reſervatos in promptu habe; ita ut rectè ſcias, qui, jure Canonum Summo Pontifici, qui Epiſcopo reſervati ſunt. Item, cenſurarum rationem, & vim rectè intelligas, & quibus criminibus annexæ illæ ſint. Præтereà, cùm pœnitentium medicus ſis, collige tibi pœnitentias medicinales, documenta & remedia unicuique conſentanea, ut ea opportuno tempore ad manum ſemper habeas; hæc enim particularia remedia mirificè proſunt ad extirpandas vitiorum radices, quia contraria contrariis curantur. *S. Greg.*

III.

III. Cave, ne eadem agas, quæ judicas; in quo enim alterum judicas, teipſum condemnas, & in te jacitur iſtud: *medice cura te ipſum*. Alioquin, quomodo effugies judicium Dei? *Vide dicta ubi de pravo exemplo*, p. 94.; de bono exemplo, *p.* 225.; & de prædicatione verbi divini, *pag.* 257.

IV. Vis exiſtimari ut verus Chriſti miniſter, fidelis inveniri hujus ſacramenti diſpenſator, & fructum afferre? inſta orationi, meditare in lege Domini, ſis priùs internus homo & mortificationi addictus. *Vide dicta infrà ubi de meditatione, de prædicatione verbi divini*, pag. 257.; *& alia paſſim hùc ſpectantia*.

V. Da operam, ut maxima in te reluceat prudentia, non quidem prudentia carnis, quæ mors eſt, ſed prudentia ſpiritus, quæ eſt vita. Ne innitaris prudentiæ tuæ. Ne dubites ergò in multitudine ſtare Preſbyterorum, & ſapientiæ illorum ex

corde conjungi, ut ab illis, jam probatis & peritis, libenter erudiaris, & ut jam in te habens ſal, ſcias, quomodo interrogandi & audiendi ſint pœnitentes; quando abſolutionem dare, denegare, aut differre debeas; qualis & quanta injungenda ſit pœnitentia; quæ adhibenda remedia; quomodo agendum ſit ſivè cum viris & mulieribus, ſivè cum piis, timidis, & verecundis, aut ſcrupuloſis, ſivè cum pertinacibus, effrenatis, & obduratis, &c. qua diſcretione infundendum ſit modò oleum, modò vinum, modò utrumque; qua cautela ſervandum ſit ſigillum, &c. A Patre luminum deſcendit iſta cœleſtis prudentia. Si ergo optaveris ſenſum, dabitur tibi. Invoca, & veniet in te ſpiritus ſapientiæ; venient tibi cum illo pariter omnia bona; ſed contende & tu hanc ex fontibus Salvatoris haurire ſapientiam.

VI. His præmiſſis diſpoſitionibus præ-

prædiтus, nec non ab Epiſcopo approbatus, & juriſdictione ordinaria, aut delegata munitus, hunc judicialem actum graviter & decenter exercere debes, in habitu ſacerdotali, cum veſte talari & ſuperpelliceo, cui conveniens eſſet ſuperimponi ſtolam. Cave inprimis, ne aliorum conſcientias purgare & mundare intendens, propriam negligas. Puritatem verò illius & munditiem, præcipuo curare debes ſtudio. Quare, antequàm in tribunali pœnitentiæ ſedeas, priùs teipſum dijudica, & vel ſacramentali abſolutione, ſi opus ſit, vel actu contritionis præmiſſo, humili prece opem divinam tibi, aliiſque, quibus aderis, implora; & abdicata prorsùs omni curioſitate, vanitate, avaritia, fragilitate, aliiſque dæmonis ſuggeſtionibus inter audiendas confeſſiones irrepere ſolitis, puram intentionem dirige, & zelum promovendæ gloriæ Dei, ſalutiſque animarum procurandæ in te ipſo dili-

genter exſuſcita, & jugiter fove.

Porrò cave, ne in privatis ædibus, niſi urgentis neceſſitatis cauſa, confeſſiones ſivè maris ſivè feminæ, præterquam ægrotantium, excipias. *Conc. Mediol.*; ſed in Eccleſiis duntaxat, & in confeſſionalibus, quæ in aperto & non in obſcuro loco collocanda ſunt. *Conc. Aquenſ.* Mulieres autem, niſi ex cauſa neceſſitatis, ante ſolis ortum, vel poſt ejus occaſum, quàmvis in Eccleſia ſint, confitentes non audias. *Conc. Mediol.*

Quinimò, earumdem mulierum confeſſiones non audias, niſi in ſede pœnitentiali, quæ crateribus ferreis, vel ligneis ſit munita, exceptis quibuſdam feſtivis diebus, in quibus, occaſione concursùs populi, plures adhibendi fuerint confeſſarii, quàm in dictis Eccleſiis ſint pœnitentiales ſedes. Eamdem cautelam ſerva, dùm ipſæ ægrotant, cujuſcumque illæ fuerint ætatis. Ne ergò eas confitentes audias oſtio cu-

cubiculi, ubi illæ decumbunt clauſo, locove obſcuro.

VII. Ad confeſſiones audiendas comparatus, iſtas vel alias effunde preces.

Veni ſancte ſpiritus, reple, &c.

Cor mundum crea in me Deus, & ſpiritum rectum innova in viſceribus meis.

Ne projicias me a facie tua, & Spiritum ſanctum tuum, ne auferas à me.

Redde mihi lætitiam ſalutaris tui, & Spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur.

Libera me de ſanguinibus, Deus, Deus ſalutis meæ, & exultabit lingua mea juſtitam tuam.

Oratio.

DOmine Deus omnipotens, propitius eſto mihi peccatori, ut dignè poſſim tibi gratias agere, qui me indignum, propter tuam

magnam miſericordiam, miniſtrum feciſti officii Sacerdotalis, & me exiguum, humilemque mediatorem conſtituiſti ad orandum, & intercedendum ad Dominum noſtrum Jeſum-Chriſtum Filium tuum, pro peccatoribus & ad pœnitentiam revertentibus. Ideòque, Dominator Dominus, qui omnes homines vis ſalvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, qui non vis mortem peccatorum, ſed ut convertantur, & vivant, ſuſcipe orationem meam, quam fundo pro famulis & famulabus tuis, qui ad pœnitentiam venerunt, ut des illis ſpiritum compunctionis, & reſipiſcant à diaboli laqueis, quibus adſtricti tenentur, ut ad te per dignam ſatisfactionem revertantur. Per eundem Dominum, &c.

PA-

Paragraphus II.

Regula inter audiendas confeſſiones obſervanda.

I. Sede pro tribunali, caput birreto opertus, vultumque præ te feras placidum ac benigna quadam gravitate temperatum; quem quidquid tibi in confeſſione dicatur, nullatenùs immutabis, ne vel minimum ſigillo confeſſionis præjudicium afferas. Modeſtiam autem ſingularem in tota corporis compoſitione ſerva; oculos ne huc & illuc circumferas, imprimis in mulierum pœnitentium faciem, ne & tu & illæ pariter tentemini.

II. Memento non eſſe apud Deum acceptionem perſonarum, nec eſſe diſtinctionem Judæi & Græci, nam idem Dominus omnium. Igitur, ſi puram Dei gloriam quæſieris, *perſonarum diſtinctionem minimè facies*; *undè parvum audies ut magnum,*

gnum, nec accipies cujuſquam perſonam, quia judicium Dei eſt. Deuter. 1. Attamen, pauperum, ruſticorum, & agricolarum, in ſudore vultus pane veſcentium, confeſſiones libentiùs diebus feſtivis audias, quàm mulierum multò minùs per hebdomadam occupatarum; vel minimam hac in re te illuſuram proprii amoris illuſionem cave.

Sed quoniam ad Sacramentum Pœnitentiæ cum humilitate animi, & demiſſione corporis accedendum eſt; ideò, quoſvis nobiles & milites armis præcinctos accedentes, niſi depoſitis priùs armis non admittas; neque etiam mulieres vano cultu ornatas, fucatas, pulvere pigmentario conſperſas; eas tamen ſuaviter & graviter reprehenſas hortare, ut pœnitentis Magdalenæ veſtigia legant, & fracto veluti alabaſtro, caput Chriſti in pauperibus, & pedes, odoribus vitæ æternæ perfundant, & velo capita, ex Apoſtoli præcepto, obumbrent. *Conc. Burdigal.* III.

III. Memineris etiam pœnitentes te in confeſſionis exordio vocare patrem; proindèque, corde & amore paterno ipſos excipere, & amplecti debes, eorumque ignorantiam, tarditatem, imbecillitatem, aliaſque imperfectiones, exemplo Chriſti, cujus perſonam egeris, patienter ferre. Tolerandus quidem non eſt abuſus illorum qui, niſi à confeſſario interrogati, nullum unquàm faterentur peccatum; non obſtat tamen, quin, poſtquàm ſeſe utcumque explicaverint, eos ipſe interrogationibus ad confeſſionem perficiendam juvare poſſis, & etiam interdùm debeas, quando ſcilicet eorum accuſationem inſufficientem judicas ad confeſſionis integritatem.

Quando pœnitentes ſeipſos accuſant, licet verbis interdùm minùs decentibus utantur, vel excuſationes, narrationes inutiles, aliave ſimilia confeſſioni immiſceant, eos patienter audi, nec ullo modo in-

Digitized by Google

terturba ; ſed poſteà eos benignè commoneas, qua ratione impoſterum decenter magis, ac ſimpliciter peccata explicare debeant. Interim, defectus illorum, ſi quis fuerit, interrogationibus ſupplendus, charitati incumbit tuæ.

Eadem charitate, & diſcretione mulieres adjuva in iis declarandis peccatis, quæ pudorem afferunt, ut ſcilicet neque retineant ea, quæ explicanda ſunt, neque plus ab eis quæras, quàm neceſſarium ſit, ne illæ doceantur, quod ignorant, & ignorare debent, & ne ipſe in periculoſas curioſitates, fœdas tentationes, & in laqueum diaboli te imprudens detrudas; quod avertat Deus. Elimina prorsùs hinc inutilia, & multò magis, tenera nimis & adulatoria verba, quæ tuum & illarum cor emollire, & ad obſcœnas ſaltem cogitationes te, & illas allicere poſſent. Quid hac cautela neceſſarium magis?

Illos autem, qui peccatis graviſſimis

mis implicati, conſcientiæ terroribus exagitantur, ac in deſperationem jamjam videntur prolapſuri, peculiari charitate adjuva, conſolare, & viriliter ſuaviterque conforta, eorumque ſpem in Deum, qui non vult mortem peccatoris, piis conſiderationibus, quas tibi ſuggeret ſpiritus unctio, pro viribus exſuſcita, ut ex illo horrendo & infelici ſtatu emergere valeant.

Quòd ſi pœnitens, meretricis frontem induens, nullo neque pudore neque timore permotus videatur, eum tunc acrioribus ſtimulis, quos ſemper ad manum habebis, variè & fortiter excita; cave tamen, ne acerbis & duris increpationibus eum exacerbes, & ad deſperationem adigas. Cujus ſpiritus eſſes? certè non Jeſu-Chriſti, qui Publicanos, & peccatores, non ira exæſtuans, ſed in benignitatem erumpens, excipiebat. Quidni & tu hanc indues benignitatem? Nonne majorem in te demonſtravit Dominus Jeſus?

IV. Inter audiendas confeſſiones ſis Deo intentus; oculos & mentem in cœlum interdùm leva, undè tibi congruum veniet auxilium. Quapropter, elice actus jaculatorios juxta varias, quæ ſeſe offerent occaſiones & difficultates, ut moleſtias huic miniſterio annexas fortiter ſuperes, & ut tentationes agminatim inſurgentes illæſus evadas.

O quanta tibi neceſſaria eſt patientia, ut iis, qui ignorant & errant compati & condolere poſſis! Memineris te ideò miſericordiam aſſecutum eſſe, ut in te primo oſtenderet Chriſtus Jeſus omnem patientiam ad informationem eorum, qui credituri ſunt in vitam æternam. Hanc patientiam poſtula, & viriliter oſtende, ita ut nullam impatientiæ ſuſpicionem pœnitentibus præbeas; patientia tua non peribit in finem; tuam verè, pœnitentiumque animam hac ſecurè poſſidebis patientia.

V. Ille eſt verè pœnitens, qui dignos

gnos facit pœnitentiæ fructus; verùm, qui adhuc agit id, quod pœnitet, irriſor eſt, & non pœnitens. *C. Trid.* Cave ergò & iterùm cave, ne des ſanctum his canibus, qui toto affectu ad vomitum ſuum revertuntur, & quorum noviſſima fiunt ſemper pejora prioribus; quamvis tibi videantur contriti, ne eis facilè credas, præſertim ſi jampridem promiſſis non ſtent, ſi vim in illud non faciant, ut *violentiæ pœnitendi cedat conſuetudo peccandi*. S. Aug. Si ergò emendationis media, ſibi jam toties data, adhibere non curaverint, prudenter judicare debes eos, tanquàm pigrum illum, de quo Scriptura, velle & nolle, eoſque proindè pœnitentiam fœdiſſimè agentes, à deſideriis ſuis brevi occidendos eſſe. Quare? quia *ubi emendatio nulla, pœnitentia neceſſariò vana*. Tert. & quià ſine vera pœnitentia omnes ſimiliter peribunt, aſſeverat ipſa Veritas. Ut autem tu cum illis non occidaris, & in æternum pereas, iſtam

iſtam ejuſdem Veritatis regulam tene, ſcilicet: *à fructibus eorum cognoſcetis eos*. Matth. 7.

Eamdem, proportione ſervata, regulam tene circa quoſdam, quos D. Auguſtinus falſos, fallenteſque ſanctos vocat; circà etiam mulierculas quaſdam, imò & nonnullos Clericos, qui non niſi peccata venialia, quæ velut aquam bibunt, ex arido uſu, abſque vero dolore & ſincero propoſito confitentes, in falſam conſcientiam, & in ſacrilegia prolabi imprudenter periclitantur. Ut autem hac in re cautior evadas, memento, & ne obliviſcaris iſtorum, nimirùm: *væ qui conſuunt pulvillos ſub omni cubito manus, & faciunt cervicalia ſub capite univerſæ ætatis ad capiendas animas*. Ezech. 13. *Claves Sacerdotum, non ad ſolvendum duntaxat, ſed ad ligandum conceſſas, etiam antiqui Patres credunt, & docent*. Trid. Seſs. 14. c. 8. *Facilitas veniæ incentivum tribuit delinquenti*. S. Amb. Nonne idipſum experientia

tia conſtat? Undè, *non eſſet tanta facilitas peccandi*, *ſi non eſſet tanta facilitas abſolvendi*. Bellar. Dimittuntur quidem in pace plures pœnitentes; ſed quoniam non eſt pax in terra, niſi hominibus bonæ voluntatis, ſæpiſſimè *irrita & falſa pax eſt*, *periculoſa dantibus*, *& nihil accipientibus profutura*. S. Cypr.

Obſecramus te, chariſſime Frater, per viſcera miſericordiæ Dei noſtrī, ut tuæ, pœnitentiumque animæ, quam Chriſtus redemit, & lavit in ſanguine ſuo, miſerearis. Cave ergò, ne præcipitanter & indulgentiùs agens, te & pœnitentes interimere velis. Nullum quantumvis importunum abſolvas, de cujus vera pœnitentia non ſis moraliter certus. Confortare, puſillanimis, confortare: noli timere eos, qui occidunt corpus; ſed potiùs eum time, qui poteſt corpus & animam perdere in gehennam; hunc time; & ille tunc erit tanquam bellator fortis, ut confortet te, nequando dicat inimicus

tuus:

tuus: *prævalui adverſus eum*.

Circa hæc & alia huc ſpectantia, vide morales & ſpirituales auctores, ut te ad majorem deinceps cautelam excitare valeas, eamque viriliter promas.

Quòd ſi pœnitentem ad percipiendam abſolutionem idoneum judices; tunc, peracta confeſſione, ad veram de peccatis contritionem concipiendam, ſi ita expediat, piis aliquibus motivis excita; ac tandem, ſalutarem & convenientem, pro qualitate criminum & ipſius pœnitentis facultate, quantùm ſpiritus & prudentia ſuggeſſerit, injunge pænitentiam; ne ſi fortè peccatis conniveas, & indulgentiùs cum pœnitente agas, leviſſima quædam opera pro graviſſimis delictis injungendo, alienorum peccatorum particeps efficiaris. *Trid. Seſſ.* 14. *c.* 8.

Pœnitentias inſuper medicinales adhibere ſollicitus ſis: *proculdubio enim magnopere à peccato revocant, & quaſi fræno quodam coërcent hæ ſa-*

tis-

tisfactoriæ pœnæ, cautioreſque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitioſos habitus malè vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt. Ibid. Hinc, ſapientis medici inſtar ages, ſi, ut habetur in Rituali Romano, avaris eleemoſynas injungas, libidinoſis jejunia vel alias carnis afflictiones, ſuperbis humilitatis officia, deſidioſis devotionis ſtudia, &c. Illud tamen præcipuo ſtudio cavere debes, ne tales imponas pœnitentias, ex quibus alii, v. g. maritus, parentes, vel domeſtici in ſuſpicionem peccati alicujus in confeſſione declarati venire poſſint.

Ut autem, non ſolùm crimine, ſed ipſa criminis ſuſpicione careas, nihil unquàm in confeſſione, aut confeſſionis occaſione petas à pœnitente, etiam charitatis, aut pii alicujus operis prætextu.

Eleemoſynas pariter pœnitentibus injunctas, neque tibi, neque tuæ Ec-

cle-

cleſiæ applices; ſed, pœnitentis arbitrio, ſivè Eccleſiis, ſivè piis locis applicandas relinque; quinimò, miſſarum ſtipendia etiam ultrô oblata, in ipſa pœnitentiæ ſede accipere non expedit. Injuncta tandem, & à pœnitente acceptata pœnitentia, quæ ad præteritorum peccatorum vindictam & caſtigationem, nec non ad novæ vitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum conferre poſſit, abſolutionem illi cum debita intentione, & reverentia confer; & poſt illam, vel ante, prout magis expedire videbitur, pia aliqua, & ſalutaria monita ipſi pœnitenti ſuggeres, tùm ad vitæ emendationem, tùm ad profectum in virtute faciendum, & ſic illum in pace dimittes.

PA-

PARAGRAPHUS III.

Regulæ poſt auditas Confeſſiones obſervandæ.

I. Gratias age Deo, quòd te, licet infirmum & inutilem ſervum, eligere voluerit, ut tam ſublimi miniſterio vacares. Eum enixè roga, ut defectus, aut culpas, quas pro tua fragilitate in hoc formidabili miniſterio contraxiſti, tibi dimittere dignetur. Ipſi Deo & gratiæ ejus, qui potens eſt ædificare, & confirmare in finem ſine crimine, commenda, præſertim in ſacrificio miſſæ, quos audiviſti pœnitentes, ut pariter, quod in te, & in eis operatus eſt, confirmare, ac te, & eos ſub umbra alarum ſuarum uſque ad mortem protegere dignetur. Virginis etiam Mariæ, & Angeli Cuſtodis præſidiis eos, & te fidenter committe.

II. Cave, ne verbo, vel ſigno, vel alio quovis modo peccatorem pro-

prodas; quia potiùs, omnia peccata, quæ in confeſſione audiviſti, perpetuo & religioſo ſilentio comprehenſa teneas, quàmvis juramento vel cenſura, aut aliqua alia violentia manifeſtare jubearis. Quod ſi quandòque, abſoluta confeſſione, neceſſarium erit de re aliqua ad ipſum pertinente pœnitentem admonere, id abſque ejus facultate, & obtenta licentia non exequaris. Cave etiam, ne pubblicè vel privatim de defectibus pœnitentium, de quibus extrà confeſſionem notitiam habes, aliquomodo loquaris; plebs enim rudis, ignorans qualiter ſcias, quæ refers, facilè decipietur, exiſtimans te confeſſionem revelare, & exindè ſcandali occaſionem ſumet.

Schedulæ autem, quas à te exigunt pœnitentes, quos vel abſolveris, vel non uniformes eſſe debent; undè, ſi te priores abſolviſſe, poſteriores verò confitentes duntaxat audiviſſe affirmares, nonne inæqualem

lem horum pœnitentium diſpoſitionem, proindèque ſigillum hoc diſcrimine ſchedularum revelares? Annon etiam hic innoteſceret profunda, qua laborares, ignorantia, aut deploranda illa, qua excæcareris præſumptio?

III. Circa mulieres, quas confitentes audies, quaſve dirigis, opus eſt, ut ſis quidem ſimplex ſicut columba; ſed majorem da operam, ut ſis prudens ſicut ſerpens, ne illæ ſint tibi, & tu illis exitii & ruinæ cauſa. Quamvis enim mulieres præclaro devoti ſexus nomine ab Eccleſia donentur; ex eo tamen, quòd nimia fragilitate & proclivitate ſua placere & demulceri naturaliter cupiant, laqueus venatorum, ipſorumque confeſſariorum & directorum interdùm ſunt; ſagena eſt earum cor; venenum aſpidum earum labia & oculi, earum ſcilicet blanditiæ, ſuſpiria, fletus & lacrymæ; manus illarum vincula ſunt imprudentium & incautorum cor turpiter tandem trahen-

bentia ſimul & emollientia. Illis ergò jugiter fortiterque diffidas; ſcriptum eſt enim: *brevis omnis malitia ſuper malitiam mulieris*. Eccli. 25.; *ipſa* ſiquidem, *etſi voce ſyren, viſu baſiliſcus; utroque perdit, & necat* Corn. a Lap.

Nec refert, quòd ſanctæ ſint. *quamvis ſanctæ ſint, non minus cavendæ ſunt; quò enim ſanctiores ſunt, eò magis alliciunt*. S. Aug.; ex mutuis ſiquidem colloquiis, ex aſſiduis, familiaribus, reciprociſque viſitationibus, & ex vicaria epiſtolarum relatione, erumperent tandem in eas & in te abominationes peſſimæ; aut ſaltem affectus humani à vera pietate alieni. Undè cautè ſancitum eſt, ne quiſquam confeſſarius, abſque ſpeciali licentia, mulieres confitentes audiat, niſi quadrageſimum annum attigerit, ne incautus & nondùm probatus, in laqueum & in foveam, quam ſibi faceret, infeliciter incidat.

Quàmvis eas tu, tu cariſſime Fra-

Frater, tandem dirigas, cave, ne cùm illis familiariter, etiam devotionis prætextu agas; nec permiſeris, ut te extra ſedem pœnitentiæ adeant, & te alloquantur? niſi urgente cauſa; quæ ſi vera adſit, tunc *brevis & rigidus cum illis ſermo eſt habendus*. S. Amb. Tu quoque eas, niſi neceſſiatatis cauſa, non adeas; magna etiam tunc cautela utaris, neceſſe eſt. Cave præterea, ne illas in aliquod tibi, ſivè benevalenti, ſivè ægrotanti neceſſarium, aut utile opus aſſumas; indè enim ingenerari facilè poſſent periculoſi affectus, quibus, non Deo, ſed tibi placere ſtuderent, ac ſe, & te ſeducere quererent. Si quem, etſi levem, cujuſquam erga te affectum adverteris, hunc protinùs quaſi peſtem eradicare & exterminare coneris, ut huic lethali principio monſtra parituro viriliter obſtes. Quod ſi, non obſtantibus monitis & increpationibus tuis, videris talem perſeverare affectum, quinimò in dies creſ-

ce-

cere, eam ad alium confeſſarium, & directorem doctum, & pium ſtatim, & fortiter remitte, eamdemque pœnitentem ab ipſo animo tuo eliminare contende, ut eam à peſtiferis illuſionibus tutam præſtes, & te ab imminenti lue vindices.

Tandem, hanc Conc. Maclin. ſanctionem attende: *nemo aliquem ad perpetuò ſibi ſoli confitendum obliget: ejuſmodi promiſſionem, etiam juratam, tanquàm irrationabilem & indiſcretam hæc Synodus irritam eſſe declarat, &, quatenùs opus eſt, irritat.*

ARTICULUS XXIII.

Zelum ægrotorum; præſertim agonizantium viſitatio & cura.

PAſce oves meas, dixit Simoni Petro, ejuſque ſucceſſoribus Dominus Jeſus. Oves autem, eo præfer-

ſertim temporis articulo paſcendæ ſunt, quo de ſumma rei decertandum eſt, & ex quo totius pendet æternitatis cauſa. O res plena diſcriminis! Ecquid, ſic æger in arenam ſolus deſcendat, congruis deſtitutus auxiliis?

Undè meminiſſe debet Parochus non poſtremas eſſe ſui muneris partes ægrotantium curam habere. *Ritual. Rom.* Nonne ergò Paſtor ille, qui videns lupum venientem periclitantes dimittit oves & fugit, ſuo deeſt officio & mercenarius eſt? Non eſt dubium, quin in tam difficili luctâ deſcendat ad eas diabolus, magnam habens iram, ſciens, quòd modicum tempus habeat. His in anguſtiis adverſarius ille, tanqàm leo rugiens, eas tunc acriùs circuit, ut eas crudeliter devoret. Quis hoc ignorat?

Quid prodeſt, chariſſime Frater, ut oves tuas per vitam aſſidue paſcas, & ſuperimpendaris ipſe pro animabus earum, ſi, urgente ſummo

pe-

periculo, id eſt, ſi, quandò eas mortis circumdant dolores, ſi, dùm eas inveniunt inferni pericula, ſi, dùm infeſtior morbus, caput debile, corpus languidum, ratio non perindè lucida, crebræ & feriores tentationum procellæ facilem & liberum non dant pœnitentiæ agendæ, virtutum & ſalubrium exercendorum operum, nec de Deo cogitandi locum, frigeat zelus tuus, eaſque in tempore malo dure nimis deſeras?

Quid de exercitus Præfecto diceres, qui milites toto pacis tempore ad pugnam exerceret aſſiduus, ſed, inſtante bello, ignavè fugeret, & derelictum exercitum, hoſtibus trucidandum traderet? Nonne hunc deſertorem acriter deprehenderes; eumque gravi ſupplicio dignum putares? Quid pariter de gregum cuſtode cenſeres, qui oves, capellas, &c. dùm ſanæ ſunt, & procul à lupo ſollicite paſceret earumque diligentem curam haberet; ſed ægrotas non ſanaret, confractas non alliga-

ligaret, eaſque, veniente lupo, dereiinqueret, & ab eo vorari ſineret? Numquid eum fidelem gregum cuſtodem reputares? Minimè profectò. Nonne tàmen es tu ille vir, & quidem tantò magis illo ignavo Præfecto, & illo mercenario gregum cuſtode reprehendendus & damnabilis, quantò præ cæteris mundi rebus præſtantior eſt periclitans ægrotantium anima?

Quoties tamen contingit, ut præ tædio, otio, ignavia, comeſſationibus, confabulationibus, & præ nimio quietis amore, manum periclitanti porrigere nolis, quàmvis tota die gemebundus clamet: *miſeremini mei, miſeremini mei, ſaltem vos amici & paſtores mei, quoniam tribulatio proxima eſt, & non eſt, qui adjuvet?* Quoties auxilium pro morituro obſecrantes aſperè dimiſiſti, imò & ſcandalizaſti, ita ut te deinceps vocare dubitent, & minimè audeant? Quoties perſonarum acceptionem feciſti, viſitando quidem nobi-

biles, divites, & notos; ruſticos verò & inopes faſtidioſus deferens? Memineris, quod Dei Filius ad filium Reguli corporaliter ire noluerit; ad ſalutem verò ſervi venire paratus fuerit. O idolum zeli tui! nonne pretioſo Agni immaculati ſanguine redemptus eſt pauper, ſicut & dives? Bonus Paſtor animam ſuam, ſi neceſſe ſit, pro ovibus ſuis ponere debet; verùm, numquid pro illis tuam poneres animam, dùm in ſummo periculo verſantibus, opitulandi gratia, ab ædibus tuis exire renuis?

Verùm, hæc tremenda Dei oracula trepidus audi, & attentus meditare: *cuſtodi virum iſtum, quia ſi lapſus fuerit, erit anima tua pro anima illius*. 3. Reg. 20. Si igitur, præ ignavia tua, ipſe in iniquitate ſua moriatur, nonne ſanguis ejus de manu tua requiretur? In illis eſto, & in iſtis attende: *quod infirmum fuit non conſolidaſtis, & quod ægrotum non ſanaſtis, & quod confractum non alliga-*

gaſtis. Ezech. 34. *Oculum pro oculo, dentem pro dente reſtitues*. Levit. 24. *in qua menſura menſi fueritis, remetietur vobis*. Matth. 7. *infirmus eram, & non viſitaſtis me; diſcedite à me maledicti in ignem æternum*. Ibid. 25.

Quibus hæc imminet pœna? nonne his Parochis, qui poſtquam infirmis Sacramenta adminiſtrarunt, eos inter inimicorum impetus ſolos & periclitantes deſerunt? Nonne his etiam imminet Clericis, quos tota die otioſos, infirmos viſitare piget? Quomodò charitas Dei manet in eis? Nonne manent in morte? profectò. Quare? quia non diligunt. In quo charitatem Dei erga nos cognovimus? In hoc quoniam ille animam ſuam pro nobis poſuit. Nonne & illi, ut charitatem dignoſcantur habere, animas pro fratribus, quamvis Paſtores non ſint, ponere parati eſſe debent, præſertim quandò inſtat periculum, & non adeſt proprius Paſtor? In hoc etiam poſiti ipſi ſunt. Sed heu! diligunt ver-

bo & lingua, non opere, & veritate. Hinc, quantus gemitus! quantæ quorumdam blaſphemiæ de Miniſtrorum tepidorum abſentia! Ecquando tandem fratrum ſuorum zerum zelantes, illis facere ferventer properabunt, quod ſibi, præſertim in hora mortis, fieri volent? Si illud ſincerè velint; ſi idem & tu, chariſſime Frater, toto mentis, & cordis affectu concupiſcas, hoc factis, & præcipuè iſtorum documentorum praxi, protinùs oſtende.

1. Ulula Paſtor, ſimul & Clericus, & de tuo frigido zelo pœnitentiam age.

1. Ne te impoſterum pigeat viſitare infirmos, ex hoc in charitate firmaberis. Undè, ſi diligas proximum tuum, ſicut te ipſum; ecce quem amas infirmatur; ecce nunc opportunius charitatem tuam in eum demonſtrandi tempus.

3. Hoc ſentias in te, quod & in Chriſto Jeſu, qui viſitavit infirmos, & qui ægrotationes noſtras ipſe porta.

tavit. Divi Pauli imitator ſis, ſicut & ille Chriſti. Quis, inquit, infirmatur inter vos, & ego non infirmor? Indue te, ſicut electi Dei, Sancti, & dilecti, viſera miſericordiæ; inprimis ſicut D. Carolus, qui graſſante peſte nihil verebatur, nec faciebat animam ſuam pretioſiorem, quam ſe, omnibus omnia factus, ut omnes faceret ſalvos.

4. Viſita præſertim pauperes, & in noſocomiis agonizantes; iſti ſiquidem interdùm magis deſeruntur; in hoc enim purum præ te feres zelum. Quòd ſi, propter infirmitatem, &c. in hæc per te non poſſis incumbere officia, roga alium miſericordiæ virum, cujus pietas agonizanti non deſit.

5. Si in charitate maneas, hæc ſuggeret tibi verba bona, verba conſolatoria. Memento tamen hæc apud infirmos, non temerè & confeſtim, ſed ſenſim, leniter, & per intervalla ſuggerenda eſſe; multùm hac in re peccant apud ægros

illi, qui nimiùm legendo & alloquendo, ſæpe etiam parerga & quæ minus ad rem ingerendo, caput eis obtundunt. *Vide ad hoc libros Spiritu Dei & cœleſti unctione refertos; ſed præſertim conſule librum vitæ, ſcilicet Jeſum crucifixum.*

Igitur, chariſſime Frater, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, qui viſitavit nos oriens ex alto, viſita infirmos ſecundùm beneplacitum Chriſti, cujus unctio loquetur in te; ut in hora mortis fiducialiter, & Deo, non tibi dans gloriam, dicere poſſis: *Domine, cùm eſſem cum eis, ego ſervabam eos in nomine tuo; quos dediſti mihi cuſtodivi, & nemo ex eis periit.* Joan. 17. & ut tu viciſſim lætanter audias: *infirmus eram, & viſitaſti me; veni benedicte Patris mei, poſſide paratum tibi regnum à conſtitutione mundi.* Matth. 25. Amen.

CAPUT QUINTUM

Obligationes particulares.

ARTICULUS I.

Munia Syndicorum, & præpoſitorum Capituli & Communitatum Eccleſiaſticarum.

SI ſis Syndicus, aut Propoſitus Capituli, vel Communitatis Eccleſiaſticæ, memento tui eſſe muneris præeſſe in ſollicitudine verbis & exemplo, ac dare operam, ut regularis diſciplina ac ſtatuta obſerventur, ut omnia honeſtè ſecundum ordinem fiant, ut ſancta ſanctè tractentur, & ut fideles ad pietatem & ad Dei cultum aſſiduè inſtruantur. Non licet tibi erubeſce-

re Evangelium, nec quærere hominibus placere; quapropter argue, increpa in omni ſapientia delinquentes. Quòd ſi virga opus fuerit, tunc rebelles & moroſos ad diſciplinam Eccleſiaſticam mulctis pecuniariis, juxta poteſtatem tibi à ſummis Pontificibus traditam, coerce. Cave, ne facias acceptionem perſonarum; non eſt apud Deum talis acceptio.

Cogita & iterum cogita te communicare peccatis alienis, ſi præ ignavia, tepore, reſpectu humano, vana abſentia, ac pravo exemplo, regularis obſervantia deſtruatur, ac ſi indè irrepant ſcandala. Nonne Deus requiret iſta? Profectò, & quidem ſtrictiſſimè. Et adhuc accuratiùs non vigilas? Officii tui honori & utilitati magis conſulis, quàm obligationibus illi annexis, & rationi de illo reddendæ? Grande periculum! quis tuam intelligat cæcitatem?

Teneris inſuper defendere & tue-

ri

ri jura, redditus, & emolumenta Capituli vel communitatis, cui præes, ſi eorum cura tibi incumbat.

Memineris te forſan juramento teneri ad diſciplinam Eccleſiaſticam tuendam, & ad alia munia præſtanda.

Igitur, ſi ſis cæcus ſpeculator, & canis mutus; ſi blaſphemans, quodcumque ignoras, ſis ſimulacrum habens os & non loquens, oculos habens, & non videns, aures & non audiens; ſi propter te fideles ſcandalizentur in lege; opus Dei fiat negligenter; ſi propter incuriam tuam periclitentur, ac pereant jura, & redditus Capituli & Communitatis, ac fidelium legata, & fundationes, nonne perjurus es? nonne peccata aliena, & forſan ſacrilegia ac iniquitates quaſi aquam hactenus bibiſti?

Idipſum ſeriò cogita; appende te in ſtatera. Utinam ſalutari timore percuſſus, confitearis adverſum te injuſtitias tuas Domino, facias di-

 gnos

gnos pœnitentiæ fructus, & diligentiùs deinceps attendas tibi, & aliis quibus præes! In his eſto, ſi velis in tuto tuam ponere ſalutem.

ARTICULUS II.

Munia Paſtoralia.

SUſcepiſtine animarum curam? o quàm gravem, & periculoſam tibi impoſuiſti ſarcinam! o utinam ſaltem onus hoc humeris Angelicis, ut loquitur Tridentina Synodus, formidandum, à Deo vocatus & electus, ac à tuis Præpoſitis diù probatus, ad majorem Dei gloriam, & ad animarum ſalutem, non niſi invitus ſuſceperis! Memineris ſemper te ad fortia miſiſſe manum, & te in altitudinem maris veniſſe; cave, ne tempeſtas demergat te; nam hoc eſt maximum periculum te de factis alterius reddere rationem, qui

pro tuis non ſufficis. *S. Thom.* Undè fit verum iſtud: *interdùm dominatur homo homini in malum ſuum.* Eccle. 8.

Quapropter, in omnibus labora ſicut bonus miles Chriſti. Penſa, & iterùm penſa, præcepto divino mandatum eſſe omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, verbique divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum operum exemplo paſcere, pauperum aliarumque miſerabilium perſonarum paternam curam gerere, & in cætera munera paſtoralia incumbere. *Trid. Seſſ. 23. de ref. c. 1.* Si aliter agas, quid es? idolum Paſtoris, laqueus in ruinam multorum poſitus. Quid eris? ipſe videris.

Adimplere autem tuum miniſterium te nequaquàm poſſe ſcias, ſi gregem tibi commiſſum mercenariorum more deſeras, oviumque tuarum, quarum ſanguis de tuis eſt manibus à ſupremo Judice requirendus,

cuſtodiæ minimè incumbas, cùm certiſſimum ſit non admitti Paſtoris excuſationem, ſi lupus oves comedit, & Paſtor neſciat. *Idem. Seſſ. 6. de ref. c.* 1. O Paſtor vagus! intellexiſti hæc omnia?

In te ergò reverſus, attende tibi, & univerſo gregi, in quo te Spiritus Sanctus poſuit regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo. Graviſſimum his, qui præſunt judicium fiet. Formidabile judicium! anima pro anima. Terribilis ſententia! Hæc ſeriò meditare, chariſſime Frater, ut accuratiùs deinceps pervigilans, quaſi rationem pro animabus tibi commiſſis redditurus ac factus forma gregis ex animo, fias Paſtor juxta cor Dei, & in domo ejus non ſervus inutilis, ſomno, luxui, quieti, jocis, avaritiæ & epulis deditus; non ſimulacrum, & phantaſma, ſed oliva fructifera, lucerna lucens & ardens, in gloriam Dei, & animarum ſalutem conſumenda, ne in te vertatur iſtud:

ut quid terram Sanctorum, ſibi & aliis nequam, occupat? Fiant dies ejus pauci, & Epiſcopatum ejus accipiat alter.

Error, cui non reſiſtitur, approbatur; & veritas, cùm non defenſatur, opprimitur. *Juſ. Can. diſt.* 83. Undè, ſi non annuntiaveris, ut avertatur impius à via ſua impia, ipſe impius in iniquitate ſua morietur; ſanguinem autem ejus de manu tua requiret juſtus Judex.

Credis hoc? Si illud credas, quid eſt, cur Populo ſcelera eorum inceſſanter non annuntias? Ecquando eris canis mutus latrare non valens? Væ tibi, quia taces!

Delinquentes verò in miſericordia, ſicut juſtus, corripe & increpa; ſuperveniente enim manſuetudine, omnes corripientur. Quod ſi virga opus fuerit, da tunc operam, ut vigor à manſuetudine nunquàm ſeparetur, nec juſtitia à miſericordia; & quàmvis ex utraque faciendum ſit temperamentum, ut neque multa aſperitate exulcerentur ſubditi, ne-

que nimia benignitate ſolvantur, ut loquitur D. Gregorius; expedit tamen, ut ad lenitatem proclivior ſis, quàm ad ſeveritatem; plures enim melle capiuntur muſcæ, quàm aceto. Talis erat Sancti Franciſci Saleſii melliflua regula, & praxis. Et verò, eſt-ne verus Paſtor, qui ovium infirmitatibus condolere, & compati neſcit?

Diſcordantium, & periclitantium pedes in viam pacis, & ſalutis dirigere contende; ac proinde habeas oculos ante, & retrò. Quare? quia ſpeculatorem dedit te Dominus domui Iſrael. Igitur, væ tibi ſi ſis cæcus ſpeculator, videns vana, & amans ſomnia!

Circa ſtudioſam puerorum catechizandorum curam, vide dicta, *pag.* 292. Hoc munus ad te præcipuè ſpectat, & eidem, tanquàm ſalutis ovium tuarum fundamento, accuratiſſimè vacare debes.

Verùm, ſufficit-ne ſtudioſa illa puerorum catechizandorum cura? mi-

minimè; jam enim vidiſti præcepto divino mandatum eſſe omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas verbi divini prædicatione paſcere. *Trid. Seſſ. 23. de ref. c. 1.* Igitur, *per ſe, vel per alios idoneos, ſi legitimè impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & Feſtis ſolemnibus, plebes ſibi commiſſas, pro ſua & earum capacitate, paſcant ſalutaribus verbis, docendo, quæ ſcire omnibus neceſſaria ſunt ad ſalutem, annuntiandoque eis, cum brevitate, & facilitate ſermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant. Id verò ſi quis eorum præſtare negligat, per cenſuras Eccleſiaſticas, ſeu alias ad Epiſcopi arbitrium, cogatur; ita ut, ſi ei expedire viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet; honeſta aliqua merces perſolvatur, donec principalis ipſe reſipiſcens, officium ſuum impleat.* Idem Seſſ. 5. de ref. c. 2.

Reverà, hæc eſt vita æterna, ut cognoſcant Patrem, & quem miſit, Jeſum Chriſtum; ſed quomodo cognoſcent Patrem & Filium? quomodo mandata ſervabunt, niſi audiant? & quomodo audient ſine prædicante? Quid ad hæc reſpondes cæcus ſpeculator, Paſtor teipſum, non oves paſcens, Paſtor tuæ utilitati, non ovium ſaluti conſulens, idolum Paſtoris, ſimulacrum os habens & non loquens? Nonne audis parvulos, & adultos poſt te clamantes, panemque avidè petentes? Quid eſt, cur fame pereuntibus non frangis eis? Quòuſque tandem eos jejunos immiſericors dimittes? nonne in via miſeri deficient? annon & tu, præ duritia tua, pariter deficies & in æternum peribis?

Verùm dic, amabimus, quare talentum in ſudario repoſitum habes? an quia Dominus eſt auſterus judex? O infelix! ideò præciſè ad populum tibi commiſſum inſtruendum te alacriùs impellere debes, ne

ne de ore tuo judiceris ſervus inutilis & nequam.

An inſtructionem faſtidis & hanc Populo denegas, quia non eſt talis inſtruendi conſuetudo? O peſtifera defenſio! Numquid ignoras, conſuetudinem ſine veritate, vetuſtatem erroris eſſe? *S. Cypr.* An tepor & negligentia aliorum Parochorum adversùs Evangelium, & Concilii Trid. Sanctionem prævalere unquàm poterunt? Veriùs dicamus, nonne cum his otioſis, tepidis, & mercenariis Paſtoribus in eadem es damnatione? Profectò. Dominus locutus eſt.

Iterùm quærimus, quare hanc Populis neceſſariam inſtructionem negligis? an quia credis te huic officio ſufficienter ſatisfacere pueros catechizando? Erras.

Quomodo enim adulti ſervabunt mandata, & ſacramenta dignè ſuſcipient? quomodo vitia declinabunt, & virtutes ſectabuntur; ſi hæc omnia, ut præcipit Trid. loco

citato, facilitate & brevitate ſermonis eis familiariter nòn expendas, maſtices, & inculces? Si catechizes infantes, optimè facis, & in hoc laudamus te; ſi verò adultum, & rudem populum non inſtruas. certè in illuſionum & peccatorum alienorum foveam, quàm tibi imprudens facies, brevi caſurus es. Abſit ergò, ut te in hoc laudemus. An ignoras adultos catechiſmum interdùm faſtidire, & ab eo ferè ſemper abeſſe, præſertim ſi poſt expleta officia ille fiat? Quare? quia iidem adulti ſibi facilè perſuadent ſe hoc catechiſmo non egere; ideoque illum ad ſolos pueros remittunt. Nonne illud tibi experientia compertum eſt?

Forſan non habes talentum, ut ſis Paſtor, cùm inſtruendi dotibus careas? O inſipiens! Si res ita ſit, cur Paſtoris ſuſcepiſti nomen & onus? cur in noviſſimo ovium loco non recubuiſti, ut grex aptiori demandatus paſtori ſalvaretur, & ut te

te quoque ovis nomine & loco contentus, teipſum ſecuriùs ſalvum faceres?

Erubeſce ergo, chariſſime Frater, erubeſce excuſare excuſationes in peccatis; hæ omnes & aliæ excuſationes, quibus te illudit diabolus, & teipſum faſcinas, Dominum tuum acriùs exacerbabunt; quinimò, omnes oves, quas occidiſti, quas non paviſti, ſtabunt in magna conſtantia adversùs te, vindictam requirentes, & condemnates te. Proh deſperatio! Tunc ſubfuiſſe & fodiſſe, quàm præfuiſſe ſine dubio malles, ſed fruſtra.

Has ut juſtiſſimas evadere poſſis vindictas & deſperationes, ulula Paſtor mutus & inutilis, ac pœnitentiam age; lectioni impoſterùm accuratiùs attende. Ut in doctrina potens ſis exhortari, & oves tuas verbi divini prædicatione paſcere, inſtructiones familiares & breves infrà hebdomadam inſtitue. Crede nobis, ſi Spiritum & zelum Dei ha-

habeas, has parare, & populo annuntiare facilè poteris, quàmvis modicis talentis præditus ſis. Numquid eximiis eges talentis, ut populum inprimis rudem & pauperem erudias?

Attamen Deus, cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, ſupplebit, quidquid tuæ deerit infirmitati; præſertim poſtquàm ex parte tua feceris, quidquid ejus gratia adjutus facere potuiſti. Quòd ſi id per te præſtare nullomodò poſſis, tunc idoneum coadjutorem ſumptibus tuis adhibe tibi, aut oneri & honori cedas, ut Deus Paſtorem juxta cor ſuum populo ſuo periclitanti det.

Vide dicta ubi de prædicatione verbi divini, pag. 257. *Item de diligenti rudium & pauperum instructione*, pag. 307.

Cùm ſacramenta ſint fontes Salvatoris, & inſtrumenta gratiæ, ad eorum frequentem uſum fideles tibi commiſſos, juxta uniuſcujuſque ſta-

tum,

tum, modis omnibus allice; ea tu quoque, præſertim rationabiliter petentibus, prompto, paterno, & hilari affectu miniſtra. Væ tibi, ſi eos ab hoc uſu præ faſtidio & otio arceas! Attamen, eſto fidelis miniſter Chriſti, & prudens myniſteriorum Dei, & præcipuè Sacramenti Pœnitentiæ dipenſator. *Vide dicta, ubi de zelo, & modo hujus Sacramenti adminiſtrandi*: pag. 317.

Cùm præceptum ſumendi Euchariſtiam obliget adultos in quovis probabili mortis periculo, vide, nùm pueri, qui nunquàm eam antè ſumpſerunt, ſed qui in hoc mortis periculo verſantur, ſat diſcretionis habeant, ut ad illam ſumendam tunc obligentur, ne tua culpa tantum tranſgrediantur præceptum.

Plora identidem inter veſtibulum & altare, ut fias in tempore iracundiæ reconciliatio; apprehende diſciplinam, ne, quando in te iraſcatur Dominus, pereas ipſe de via ju-

juſta , & reprobus efficiaris .

Quid eſt parochus ſine oratione ? Eſt miles ſine armis ; eſt animalis homo , non percipiens ea , quæ Spiritus Dei ſunt . Inſta ergò , chariſſime Frater , inſta orationi , & fies idoneus & potens inſtare miniſterio verbi ; hauri ex fontibus Salvatoris , & præcipuè ex ejus ſuaviſſimo corde , lumina flammantia & Sacram illius unctionem animas convertentem .

Benevolentiam & fiduciam animarum tibi modis omnibus concilia . Quapropter curam habe de bono nomine ; ne agas familiariùs cum Laicis , nec apud illos comedas ; ſed præſertim opus eſt , ut nuptiarum evites convivium . *Conc. Agath.* Ne exigas debita nimis aſperè ; erga pauperes & ægrotos , præſertim verecundos , indue viſcera miſericordiæ . *Vide dicta ubi de eleëmoſyna* , pag. 240.

Cum è duobus malis minus ſit eligendum , neceſſe eſt interdùm

tolerare aut diſſimulare, ſaltem ad tempus, aliquid mali ad præcavendum gravius. Qui diſſimulare neſcit, præeſſe neſcit. Cave, ne attendens exhortationi prolixiors ſis, ne ingeneres faſtidium, & ut auditores ſint ſemper ad te audiendum parati. Cave etiam, ne cum fidelibus tibi commiſſis litiges, ſaltem quoad id fieri poterit; nihil eſt, quod à fiducia magis avertat; &, ſublatâ fiducia, nihil prodeſt.

Doce obſtetrices modum adminiſtrandi Baptiſmi Sacramentum; ex hoc pendet interdùm æterna infantium ſalus. Quid ergo hac tua diligentia dignius?

Species Euchariſtiæ identidem renova; & ſæpiùs per æſtatem. Huc ſpectant munia tua.

Invigila, ut præceptor ſuo fungatur officio. Heu! quot quantaque mala ex negligentia, ignorantia, & pravo exemplo pædagogorum oriuntur in Republica, & in Eccleſia Dei? Tuum eſt hæc prævenire mala.

Ne

Ne te pigeat viſitare infirmos, ut per verba bona, per verba conſolatoria percipiant immarceſſibilem gloriæ coronam. Væ tibi! ſi in tam difficili lucta, & in hoc tempore malo, ex quo pendet tota æternitatis cauſa, illos deſerueris! Iterùm monemus, & obſecramus te per miſericordiæ viſcera, ut agonizantes dirigas in viam ſalutis æternæ; hinc tu ipſe in charitate Chriſti & fidelium firmaberis. *Vide dicta ubi de viſitatione, & cura ægrotorum & agonizantium*, pag. 348.

Vide, ne redditus Fabricæ & ſodalitatum diſſipentur. Exige quotannis rationem ab his, qui eorum adminiſtrationem habent, præſertim ſi ita præcipiat Epiſcopus.

Da operam, ut ſtatuta Diœceſeos & decreta Viſitationis obſerventur; obligant enim in conſcientia. Interſis ipſe collationi ſingulis menſibus fieri ſolitæ; hæc enim eſt Clericis deſidioſis & ignaris ſtudendi incitamentum.

Defende jura tui beneficii, & fidelium fundationes. Cura pariter, ut pia legata impleantur.

Tandem, ſi Deum timueris, cætera, quantùmvis levia munia, non negliges; in his eſto; in his ſi quidem ſita eſt ſanctificatio tua.

Quapropter inhæreant animo hæc verba conſolationis plena: *qui benè præſunt Preſbyteri, duplici honore digni ſunt. Qui benè miniſtraverint, bonum gradum ſibi acquirent & multam fiduciam, quæ eſt in Chriſto Jeſu.*

Igitur viriliter age, & confortetur cor tuum; & licet populi, quos erudies ad juſtitiam, dura cervice & incircumciſis cordibus Spiritui ſancto reſiſtant, nec obediant veritati, percipies tamen coronam juſtitiæ; Deus enim à te non exigit curationem, ſed curam. *S. Bern.*

Beatus populus, qui talem habet, qualem hic diſcripſimus, Paſtorem! Nam ſicut Sacerdotes & Paſto-

ſtores mali ſunt laqueus ruinæ Populi Dei, juxta. *Ezech. c.* 44. ita Paſtores boni, ardenti zelo zelati, forma gregis ex animo, & omnibus ovibus omnia facti ejuſdem Populi ſunt efficaciſſima ſalus: inquiunt paſſim ſancti Patres & Concilia, & ipſa confirmat experientia. Utinam ergo de his juxta cor Dei Paſtoribus cunctæ accuratiùs providerentur Eccleſiæ Dei! Certè, tot tantaque mala, quæ per ſiniſtræ promotionis oſtium intrarunt, & quotidiè in Eccleſiam Dei agminatim irrepunt, non ſentiremus. *Conc. Colon.* Videant hujuſmodi beneficiorum collatores dicta *ubi de Probatione antè ordines*, P. 30. & de *Ambitione*. p. 59.

ARTICULUS III.

Munia Canonicorum, & Beneficiatorum circà reſidentiam in Choro, & ſcientiam cantus.

SCiant univerſi, ex conſtitutione Bonaficii VIII., & ex Concilio Tridentino. *Seſſ.* 24. *de ref. c.* 12. illos, qui non aſſiſtunt Horis Canonicis in choro, non acquirere dominium diſtributionum, exceptis illis, quos infirmitas, ſeu juſta & rationabilis corporis neceſſitas, aut evidens Eccleſiæ utilitas excuſat.

Verùm, ſi hæ cauſæ non adſint, ſi quæ interveniat fraus, qua fronte fructus facis tuos? Numquid fraus & dolus debent alicui patrocinari? minimè. *Inn.* 3. Quare? quia qui facit in fraudem legis, contra ipſam legem videtur facere. *Gloſa in C. Quanto.* Undè, non obſtante qua.

quavis remiſſione & colluſione, his fructibus carere debes. *Trid.* Quòd ſi eos acceperis, hos reſtituere debes.

Inſuper, cùm teneantur omnes, in Choro ad pſallendum inſtituto, hymnis, & canticis reverenter, & diſtinctè devotèque laudare Deum, *Trid.* & cùm cantus & ſoni graves & pii eſſe debeant, ut ad pietatem auditores excitentur, *Concil. Mediol.* Nonne facilè contingere poteſt, ut tenearis ad reſtitutionem: ſi officium irreverenter perſolvas, ac ſi in cantandis Horis tibi nimiùm blandiaris; ſi huc illuc rotans oculos, & confabulans, vel præ tædio dormitans, vel diligens verba præcipitationis, & voces inordinatas recites, aut cantes Horas Canonicas, & aſſiſtas miſſis pro defunctis, & aliis functionibus abſque debita attentione? An tibi latet orationem abſque attentione non eſſe veram orationem, ſed orationis ſimulationem, ſicut homo pictus, non eſt verus ho-

homo, ſed hominis ſimulacrum? Quoties etiam contingit, ut Punctator, qui abſentes abſque cauſa à Choro, aut perfunctoriè præſentes non notat, periclitetur ipſe multùm, & teneatur ipſe ad reſtitutionem?

Redi ad cor, chariſſime Frater; hæc omnia peccata diſtrictius ſcrutare, & ſinceriùs confitere, eaque reſtitutionibus & eleemoſynis redime, ac remedium adhibe; judicia Dei abyſſus multa.

Quid ſentis de prava conſuetudine quorumdam Clericorum, qui deſinente campanarum ſono ad Eccleſiam accurrunt, & inſtar venatoris canis, hiante ore ſpiritum trahunt? Qui gloria Dei nullatenùs allecti, ſed potiùs, ut loquitur Iſaias, diligentes munera, & ſequentes retributionem in Chorum non intrant, niſi inchoato officio, niſi curſim, irreligioſe, mente vaga, nec tantillùm ad orationem præparata anima, quaſi in cænaculum intra-

Digitized by Google

trarent, aut ad circulos convolarent? Quid de his ſentis?

Quid de his, qui inter pſallendum ſæpè ſæpiùs exeunt è Choro, non neceſſitate, ſed animi levitate, & rerum divinarum faſtidio? Quid de his, qui ex eodem Choro, & ex Eccleſia feſtinanter egrediuntur nondum perſolutis horis? Nonne, ipſo tuo judicio, illud eſt tepidi, faſtidioſi, negligentis, otioſique animi indicium? Annon hoc eſt avari, mercenarii & irreligioſi perſonam præ ſe ferrè, ſcandalum, & riſum movere? Ita ſanè. Reverà hæc omnia vident, & dolent ipſi Laici, ſimul & horrent, & blaſphemant; ſuper his obſtupeſcunt cœli, & iraſcitur Deus. Numquid impunè irrideri poteſt? Nonne tamen ex illis es, qui, ipſo tuo judicio, reprehendendi, & vituperandi ſunt? Vide, nùm opera tua te manifeſtum faciant, nec ne.

Igitur, chariſſime Frater, ab hac prava conſuetudine abhorreas, velimus.

mus. Cùm itaque hora divini offi-cii celebrandi aderit, cum omni alacritate primus in excubiis Domini inveniri ſtudeas. Eccleſiam ingrediens, frontem aqua benedicta aſperge, & te ſigno crucis devote muni, *Conc. Bituric.* & adorato Deo præpara animam tuam ad orationem.

Ne unquàm Chorum ingrediaris, niſi Chori veſtibus indutus, non quidem ſordidis, & laceratis, aut vanitatem redolentibus, ſed mundis, decoris & modeſtis.

Dum ſuperpelliceum induis, cogita, quam perſonam ſuſtineas, nempe à ſordibus labeque puram, qualem veſtibus ipſe indicas. *Conc. Mediol.*

Ne properanter in Chorum, quaſi diſtributionum queſtu incitatus, accedas, ſed gravi inceſſu. *Idem.*

Cùm in Choro fueris, gravitatem ſerva, quam locus, & officium expoſcit. *Conc. Senon.* Pro temporis, & officii ratione, ex inſtituto & mo-

re Eccleſiæ ſede, ſta, flecte genua, caput aperi, ſubmitte, cæteraque hujus generis adhibeas. *Conc. Mediol.*

Cave, ne confabuleris, nec rideas in Choro, nec ibi ſis ſomnolentus, nec vageris oculis, nec litteras, libros, aliave ſcripta legas; incompoſito ſitu ne ſtes, aut ſedeas, ne huc illuc movearis. *Conc. Aquenſ.*

Ne Horas Canonicas privatim abſolvere audeas, ſed concine, ac una cùm Fratribus Deum honorifica; contrarium faciens, tanquàm abſens habendus es. *Conc. Trev.*

Pſallens Deo tuo, ante cujus conſpectum ſtas, pſalle ſapienter; id eſt, non curſim, non perturbatè, non oſcitanter, ſed leniter, diſtinctè, ac ſtudiosè; non ad vanam gloriam & popularem adulationem, ſed ad gloriam Dei & populi ædificationem; canta Domino, canta canticum novum, id eſt, piè, graviter, ſtrenuè & religiosè, ut in om-

omnibus honorificetur Deus, ac dirigatur oratio tua ſicut incenſum in conſpectu ejus.

Cave, ne ex Choro exeas niſi perſolutis horis; & in genua ante Dominum pronus eum adora, ac enixe roga, ut animi tui divagationes, cæteraſque culpas tibi ignoſcere dignetur, & ut ad orationem te dinceps alacriorem & ferventiorem efficere velit. E templo egrediens, ambula coram Deo; da operam, ut ſis homo ubique internus, ad orationem ſemper paratus.

Tandem, cùm ad cantum pium & gravem tenearis, neceſſe eſt, ut ad illum te aſſiduè exerceas. Ipſi ſutores ad artem ſuam, quàmvis infimam, non admittuntur, niſi ad illam ſe diù exercuerint, & niſi illius poſt probationem periti agnoſcantur; tu autem, qui Angelico miniſterio te mancipaſti, Eccleſiaſticum cantum ſtudio è addiſcere negligeres? Proh pudor! Annon à Choro eliminandus, & diſtributioni,

nibus privandus eſſes? jure merito. Quare? quia cantus inſcius, & inordinato cantandi modo Deum inhonorans populo tædium affert, eumque à divinis avertis. Proh ſcelus!

Date ergò virum, qui pſallendi ſit ſciens. Scias & tu cantum, chariſſime Frater. Si habueris fidem, illum quotidiè adibis, illumque tandem, quantum talenta permiſerint, callebis, ut virili ſonitu & affectu voces ſancti Spiritus depromens, flamma pietatis animos ardentiùs movens, ſuavitate lectionis ac melodiæ doctos demulcens & minùs doctos erudiens, & ut ipſe convenientiſſima modulatione commotus & liquefactus in hac vita, canticum novum ante ſedem Agni cantare poſſis.

AR-

ARTICULUS IV.

Modus canendi, vel recitandi Horas Canonicas. Ex Pſalt. Rom.

I. PUrâ mentis elevatione, id eſt, intellectualiter, quia ſtas in conſpectu Judicis, Angeli Cuſtodis & inimici tui perſequentis

II. Plena cordis attentione, id eſt, affectualiter, deſiderando ut Deus laudetur, cœleſtis curia lætetur, totus mundus juvetur.

III. Perfecta oris pronuntiatione, id eſt, integraliter, ut nihil prætermitas dicendum, ſuperaddas, inordinatum hinc inde tranſponas.

ARTICULUS V.

Exhortatio ad Pſallentes. Ex exod. Pſalt.

CUm Domino pſalles, pſallendo hæc omnia ſerves.

Dirige cor ſurſum, bene profer, percipe ſenſum.

Spires in medio, pede juncto deprime vultum.

Verſus poſterior videat finem anterioris.

Non vox, ſed votum, non conſona muſica, ſed cor.

Non clamor, ſed amor Domini pertingit ad aures.

CA-

CAPUT SEXTUM.

Media Clericis omnibus perutilia ad perfectionem, & ſalutem æternam conſequendam.

ARTICULUS I.

Solitudinis amor.

NOn in commotione Dominus; quapropter, quando ad cor ſponſæ loqui dignatur, eam in ſolitudinem ducit, ut ipſa claudens aurem ad vocem foris ſonantem, audiat veritatem ejus intùs docentem, & ut clauſis oculis ad exteriora, cœleſtia penetret & interiora. In montem ſæpè aſcendens Jeſus, diſcipulos ſuos in hac ſolitudine docebat. Hinc, Propheta Re-

gius elongans ſe, manebat in ſolitudine; ibi fiebat ſicut paſſer ſolitarius in tecto. Hinc Job & alii ſanctiſſimi viri tùm veteris, tùm novi teſtamenti faciebant ſibi ſolitudines, ubi gaudia futura jam prægustabant.

Eia ergò Sacerdotes, qui orationi & miniſterio verbi inſtantes eſſe debetis, fugite de medio Babylonis, ſalvamini à generatione iſta prava, excutite pulverem pedum veſtrorum, venite in ſolitudinem, & ibi audite, quid loquatur in vobis Dominus Deus; audietis ſiquidem arcana verba, quæ non licet homini loqui. Venite, gens ſancta, ut repleamini Spiritu ſancto, ſicut diſcipuli Domini, & renovemini ſpiritu mentis veſtræ; vos præſertim mortui eſtis, & vita veſtra abſcondita eſt cum Chriſto in Deo.

Sed heu! quidquid loquamur, diſperſi ſunt lapides ſanctuarii in capite omnium platearum, id eſt, ipſimet Sacerdotes huc & illuc vagan-

gantur; ad conſortia Laicorum, imò & mulierum ſæpè convolant, ubi ad nihil aliud vacant, niſi aut dicere, aut audire aliquid novi; ibi narrant fabulationes, ſed non ut lex Dei; ibi dant offenſionem & vituperari ſinunt miniſterium ſuum. Quàmvis ergò miniſterio verbi inſtantes ſint, quid ipſi ſunt? Cymbalum tinniens. Quid hoc eſt mirum, ſi à ſolitudine & à ſemet ipſis abſentes, orationem faſtidiant? ſi in multis, ſingulis momentis, offendant; ſi pereant fame; ſi cor eorum areat ſicut terra ſine aqua? Quoniam ſunt quaſi ſydera errantia; ideò non cogoſcunt peccata, quibus contriſtant Spiritum ſanctum, ne quid deterius dicamus.

Sed ſaltem, quia ſicut aqua effuſi ſunt, non creſcunt; nam ex conveſatione ſæculi frequenter pulvere terreno contingit etiam pia corda ſordeſcere, & ſpiritum ſopiri.

Iterùm admonemus vos, chariſſi-

mi Fratres, ut reſſuſcitetis gratiam, quæ data eſt vobis. Huic renovationi confert multùm vita ſolitaria: guſtate & videte. Attamen, ſi charitas Chriſti urgeat vos, ut exeatis de ſolitudine, ut ſic confirmetis Fratres veſtros, non vos pigeat exire; Dominus enim & Magiſter adeſt, & vocat vos, ut faciatis ejus voluntatem. Providete tamen Dominum in coſpectu veſtro ſemper; regnum ejus intra vos eſt.

Eia, mi Jeſu, qui fugiſti in montem ipſe ſolus, & pernoctaſti in oratione Dei, trahe nos: poſt te curremus in odorem tuum. Sit nobis oppidum carcer, ſolitudo Paradiſus. *S. Hier.* Quis dabit nobis pennas ſicut columbæ, volabimus & requieſcemus. Abſit tamen, mi Jeſu, ut in ipſa ſolitudine abſentes ſimus ſpiritu, aut ibi ignavia marceamus; ſed potiùs ſanctum otium quærat amor veritatis. *S. Aug.*

AR-

ARTICULUS II.

Exercitium Meditationis

Undè fit, ut deficiat Sanctus? Quoniam diminutæ ſunt veritates à filiis hominum. Quorſum deſolatione deſolata eſt terra? undè ſtat & in dies ſerpit abominatio deſolationis in loco ſancto? undè? Quia nullus eſt, qui recogitet corde. O inconſideratio! defectuum & vitiorum, quibus ſcatent Clerici, fœcunda nimium parens!

O! ſi ſeria meditatione recogitare vellent, quàm horrendum ſit incidere in manus Dei viventis, & quàm durum faciendum ſit judicium his, qui præſunt, nonne ſemetipſos diſtrictiùs dijudicarent, & eſſent ſicut Angeli in cœlo, ferventes? Sed quoniam mera vecordia meditationem faſtidiunt, & negligunt,

non percipiunt tanquàm ; muti & cæci animales ea, quæ Spiritus Dei ſunt; quàmvis enim venturi ſæculi veritates ſæpè legant, eaſque ſciant, ac aliis prædicent; eas tamen non intelligunt, ſed in his corrumpuntur. Væ illis! quia in via Cain abierunt, & abeunt.

At contra, beatus vir, & præſertim Clericus, qui in lege Domini meditatur die ac nocte; fit tanquàm lignum, quod plantatum ſecùs decurſus aquarum; dat fructum in tempore ſuo; concalet cor ejus intrà ſe, & in meditatione ſua exardeſcit ignis, ita ut reſſuſcitans gratiam, quæ data eſt ſibi per manuum impoſitionem, jam in fide inveniatur ſtabilis, & in opere efficax; jam potens ſit multos Chriſto lucrifacere. Tu ergò, chariſſime Frater, qui inter ſublimia myſteria quotidiè verſaris, ſcito, quia illa vix dignè tractare vales, neque muneri tuo dignè ſatisfacere, niſi per frequens ſacræ meditationis ſtudium. Qua-

Quapropter da operam, ut meditatio tua ſit in conſpectu Domini quotidiè, manè & veſperè, aut ſaltem diluculo. Ut autem tibi ſit fructuoſa meditatio; abſtrahe cor tuum à rebus omnibus; lege antè cubitum puncta meditationis, hæc recole diluculo; & in præſentia Dei conſtitutus præmitte actus fidei & contritionis; pete gratiam & cor docile ad divina eloquia; recogita attentè, seriò, & corde, veritatem aut virtutem, quam in exordio meditationis tibi propoſuiſti. Cave, ne ſis ſimilis viro conſideranti vultum nativitatis ſuæ in ſpeculo, quique abiens ſtatim oblitus eſt, qualis fuerit. Excita piis affectibus voluntatem ad odium hujus vitii, quo laboras; & ad amorem hujus virtutis, quæ tibi neceſſaria eſt; propone, pauca tamen ac diffidens tibi & in Deo ſperans; propoſita ſtrenuè exequere; viriliter age, ne ſis quaſi homo qui tentat Deum.

Digitized by Google

Præter orationem mentalem, ſuademus tibi & vocalem. Militia eſt vita hominis ſuper terram; ipſe circumdatus es infirmitate, in ſortem Domini vocatus es, & ad onera periculoſa natus; undè, & pro temetipſo, & pro populo oportet te ſemper orare, & nunquàm deficere, ut non intres in tentationem, & ut Deus populo ſuo per te benedicat in pace; undè ad cœlum manus, oculos, & mentem levabat Moyſes, Deum placaturus; undè ſanctus Martinus invictum ab oratione ſpiritum non relaxabat, nec in vita nec in morte. Falleris profectò, chariſſime Frater, ſi grande miniſterium tuum abſque orationis pabulo & præſidio prout decet, conſummare te putes. *B. Laur. Juſtin.*

Quid ergò ſentis de his Clericis, & præſertim paſtoribus, qui poſt recitatas coactè, curſim, & inordinatè Horas Canonicas, nullum temporis momentum orationi deſtinant,

nant, & qui nunquàm orarent, ſi ad horas ſub mortali non tenerentur? Quid de te ſentis, ſi unà cum illis orationem faſtidias? Quid redolet illorum neglectus? Quid ſapit tuum faſtidium? Quid vobis minatur? ſterilitatem animæ veſtræ, & populi illiuſque animæ perdendæ periculum. O periculoſa negligentia!

ARTICULUS III.

Exercitium Præſentiæ Dei.

PRæſentiæ Dei exercitium eſt pia ad Deum præſentem attentio; hæc eſt ad perfectionem tuta & brevis via juxta illud: *ambula coram me, & eſto perfectus.* Porrò ambulare cum Deo intùs, & nulla re teneri foris ſtatus eſt hominis perfecti. *Imit. Chriſt.*

O Miniſter Chriſti, qui ad perfe-

Digitized by Google

fectionem inceſſanter anhelare deberes, quære Dominum, ut confirmeris; quære faciem ejus ſemper; non longè eſt à te. Indè continuam Dei foventi memoriam dicere licebit cum Pſalmiſta: *providebam Dominum in conſpectu meo ſemper; oculi mei ſemper ad Dominum; apud me oratio Deo vitæ meæ.* Apud te illa debet adeſſe, tanquàm omnium fuctionum tuarum ſocia & comes indiviſa.

Hac de re religioſum inſtruens Thomas à Kempis, ſic ait: *ſurgat tecum oratio nocte de lectulo; vigilet & cantet tecum pſalmos de pſalterio; quieſcat tecum in dormitorio; præcedat & ſequatur te in choro; ſedeat tecum in refectorio; gratias agat, cibo ſobriè ſumpto; tranſeat tecum in agrum in labore diurno; plantet tecum ſepes in horto; redeat tecum & adſit in cubiculo; mundet tecum pedes à luto verborum; lavet tecum manus à ſorde operum; comitetur tecum in omni loco privato & aperto; habitet tecum in ſilentio;* Hæc

Hæc autem oratio non eſt, niſi quædam continua in Deum reflexio: hæc eſt urbs fortitudinis noſtræ.

Huic animi recollectioni intende, chariſſime Frater; hæc enim externa alia opera aut functiones non impedit, ſed dirigit; hinc ſemper orabis, & nunquàm deficies. Quapropter ſolitudini, ſilentio, ſenſuumque omnium moderationi ſollicitè incumbe, caveaſque à curis ſuperfluis, à negotiis ſecularibus, & ab iniquorum fabulationibus: ſtudeas puritati conſcientiæ & cordis. Hæ ſunt murus & antemurale in urbe fortitudinis noſtræ ponenda, ſcilicet recollectionis animæ.

Hujus recollectionis adminiculo in Deum facilè aſſurges, eique corde puro & inflammato adhærebis, vibrando hæc & alia in cor dilecti jacula: *quàm bonus Iſrael Deus! O totus amabilis! quis mihi det, ut diligam te ex toto corde meo, ò dile-*

ctè mi? O pulchritudo antiqua! ſerò te amavi. O Deus cordis mei! ò Deus charitas! quis me ſeparabit à charitate tuà, ò Rex meus & Deus meus? Utinam nunquàm peccaſſem tibi! Quando veniam & apparebo ante faciem tuam, o requies animæ meæ? &c.

Ecce tibi compendioſa methodus ſemper orandi & nunquàm deficiendi. His crebris & ignitis actibus magis fervet, exurgit, & conditur perfectionis opus, quàm multis corporis macerationibus, ſi ſanctæ Thereſiæ à Jeſu credendum ſit.

O nimium felix, chariſſime Frater, ſi hanc ſacram animi recollectionem expertus, exclamare poſſis: *propter hoc lætatum eſt cor meum, & exultavit lingua mea*. Pſ. 15.

Notandum tamen has & alias aſpirationes, corde potiùs, quàm ore emittendas eſſe, & ſatius eſſe, ſi Spiritus ſpiret; huic tantum acquieſce, ut in corde altiùs figatur, & magis condiatur devotio interna.

ARTICULUS IV.

Exercitium Mortificationis.

OPortuit pati Chriſtum, & ita intrare in gloriam ſuam; quapropter propoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem; paſſus eſt nobis relinquens exemplum, ut nos præſertim Sacerdotes, ſequamur veſtigia ejus. Ubi ſum ego, inquit, illic & miniſter meus erit. Eſt ne ſervus ſuprà Magiſtrum? Numquid prædeſtinandi ſunt illi, qui imagini Filii Dei conformes fieri renuunt? Minimè. *Rom.* 8.

Hinc D. Paulus fidelis imitator Chriſti non judicavit ſe ſcire inter Fratres, niſi Jeſum-Chriſtum, & hunc crucifixum. Hinc illius ſtigmata in corpore ſuo portans, ſuumque corpus caſtigans, illud in ſervitutem redegit. Hinc cæteri Apo-

ſtoli ibant gaudentes à conſpectu concilii, quoniam digni habiti erant pro nomine Jeſu contumeliam pati, & plantaverunt Eccleſiam ſanguine ſuo. Hinc Sanctus Carolus Borromæus mortificationem Jeſu in corpore ſuo ſemper circumferens adeò ſobrius erat, ut verè dici potuerit *non manducans, neque bibens*.

Sed & nos non poterimus bibere calicem, quem ipſe Dominus bibit, quem & Apoſtoli biberunt? In hoc tamen poſiti ſumus. Numquid Fratres noſtri ibunt ad pugnam, & nos hic ignavè ſedebimus? Proh pudor!

Præterea ſi ipſi non adimpleamus ea, quæ deſunt paſſionum Chriſti in carne noſtra, qua fronte adhortari valemus populos, ut crucifigant carnem ſuam cum vitiis & concupiſcentiis, & ut faciant fructus dignos pœnitentiæ? An credent nobis? annon potiùs adhortationes noſtras irridebunt? Præterea, quomodò fiemus in tempore ira-

iracundiæ reconciliatio? Quonam auſu, inimici crucis Chriſti, gloriamur nos diligere Jeſum Chriſtum crucifixum? Qua temeritate ejus delicias & vitam ſpiritualem ſtatui noſtro adeò congruam ſperamus? Quid mirum, ſi à mortificatione abhorientes, vivamus velut animales?

Reſipiſcamus, Fratres chariſſimi; aſpiciamus in autorem fidei, & conſummatorem Jeſum; charitas ejus, & exemplum urgent nos. Æſtimati ergò, ſicut oves occiſionis, mortificemur propter eum tota die; ac in flagella parati, in cinere, cilicio, & jejunio pœnitentiam agamus; præſertim, ſi ita ſuadeat vitæ noſtræ Dux. Sed ſaltem ſobriè, & juſtè, & piè vivamus; utamur parciùs verbis, cibis, potibus, ſomno, & jocis. Propheta David multùm extollitur, quòd aquam de ciſterna Bethleem ſibi allatam in ardentiſſima ſiti nolens bibere, libaverit eam Domino. Similes occaſiones nobis ſæpiſſimè

offert

offert Deus, has nos, utpotè Sacerdotes tepidi, & ignavi, elabi ſinimus. Proh ſocordia! Nos ſoli ſumus, qui cum hominibus non flagellamur, nec cum Apoſtolis, nec cum ipſo Dei Filio. O miſeros nos!

Bellum aliquandò tandem inferamus corpori noſtro tanquàm infenſiſſimo hoſti, & abſtineamus nos à carnalibus deſideriis, quæ militant adversùs animam; præſertim, abnegemus noſmetipſos, & propriæ quotidiè reſiſtamus voluntati. Denique, licet ab hominibus colaphizemur, ſufferamus, patienter ſuſtinentes; per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cœlorum. Non eſt alia ad vitam via.

Verùm, ſi acriori egeamus calcari, adhæreant animo hæc omnia graviſſima verba: *ſi ſpiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis; ſi compatimur, conglorificabimur; ſi verò ſecundùm carnem vixeritis, moriemini. Qui invenit animam ſuam in hoc mun-*

mundo, perdet eam. Recordare, quia accepiſti bona in via tua; ideò cruciaris. Quantùm fuit in deliciis, tantùm date illi tormentum. Nunc eligamus.

ARTICULUS V.

Lectio librorum pietatis.

QUis de Sacrorum Librorum lectione fructum ſatis explicare queat? Etenim verum eſt, quod de illis Thomas à Kempis dicit: *docent ignaros, arguunt otioſos, excitant torpentes, ſtimulant dormientes, corrigunt errantes, erigunt corruentes, terrent ridentes, conſolantur lugentes, laudant humiles, vituperant ſuperbientes, confortant debiles, reprimunt præſumentes, mitigant turbatos, lætificant triſtes, juſtificant pios, damnant perverſos.*

Quot

Quot tamen ſunt Clerici, qui curioſa, ſæcularia, & faceta legunt avidè; utilia verò, & ſalutaria legere faſtidiunt?

Tu verò, chariſſime Frater, cur non illa tempora, quibus ab Eccleſia vacas, lectioni impendas, ut Chriſtum audias? Illum alloquimur, cùm oramus, illum audimus, cùm divina legimus oracula. Quid nobis cum fabulis? Miniſterium altari Chriſti, non hominibus deferendum accepimus. *S. Ambr.*

Attende lectioni, iterùm monemus cum Apoſtolo, & præſertim illorum librorum, qui de his, quæ ad Sacerdotale munus ſpectant, & te inſtruere poſſunt. Scrutare Scripturam Sacram, quæ utpotè divinitus inſpirata ad omnia utilis eſt. Tolle hos libros & lege; hujuſmodi lectiones multos Chriſto pepererunt. Teſtis eſt S. Ignatius; teſtis S. Columbanus; teſtes Aulici illi, de quibus S. Auguſtinus. Idipſum experire.

Optimè uteris lectione divina, ſi tibi

tibi eam adhibeas ſpeculi vice; ut ibi, velut ad imaginem ſuam, anima reſpiciat, & vel fœda quæque corrigat, vel pulchra plus ornet. *S. Auguſt.*

Quapropter 1. Pete gratiam à Patre luminum.

2. Certa ſit & ordinata lectio; vagam, & deſultoriam fuge. Faſtidioſi ſtomachi eſt, multa deguſtare, nulli certo ferculo acquieſcere: ſic inquinatur magis corpus, quàm ſanatur. Illa tamen, quæ te magis concernunt, & affectus moreſque tuos propiùs attingunt, relegere nihil vetat.

3. Pauca lege; lecta recole, non quidem curſim, perfunctoriè, vel ſtudii, & recreationis cauſa, vel curiosè agens, ut quidam, & nihil operans; ſed tractim, feriò, attentè, & animo diſcendi & probandi, quæ ſit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta, & cuſtodiendi verbum illius, ut Miniſterium implere, & te ipſum ædificare poſſis.

4. Pi-

4. Pios affectus lectioni congruentes elicere ſtude, ut fructum det in tempore ſuo; aliàs inanis erit lectio, quæ quidem intellectum illuminat, ſed affectum non inflammat.

5. Eloquia Dei abſconde in corde tuo, & para ſagittas in pharetra, ut per diem ſagittes & elicias, cùm opus fuerit, actus jaculatorios.

6. Claude lectionem brevi aſpiratione in Deum, ut ſemen in terram bonam cordis tui jactum ſervet, ac fœcundet.

ARTICULUS VI.

Pia frequentatio Sacramenti Pœnitentiæ.

QUid magis ad perfectionem confert, quàm frequentare ſæpè & piè Sacramentum Pœnitentiæ? Hac frequentatione non solùm li-

be-

beramur à peccatis, ſed etiam ab his præſervamur; inſuper, conſci-entiæ pacem ac ſerenitatem cum vehementi ſpiritus conſolatione per-cipimus; & quàmvis peccata venia-lia, in quæ frequentius labimur, ta-ceri citrà culpam poſſint, rectè ta-men & utiliter, citràque omnem præſumptionem in confeſſione dicun-tur, quod piorum hominum uſus demonſtrat. *Trid. Seſſ.* 14. *c.* 3. Hinc conſcientiam teneram, & de-licatam ſibi parant.

Undè tamen fit, ut tot Clerici hunc thronum gratiæ non niſi raro adeant? undè? quia ſeipſos ſeducen-tes, ſibi & aliis liberè dicunt: *pec-catum non habeo*. Eſt-ne in eis ve-ritas? heu! in multis quotidiè of-fendimus omnes; ſepties in die ca-dit ipſe juſtus; ipſi autem, quàm-vis tepidi & effuſi, nihil ſibi per totum menſem conſcii ſunt! O bea-ti, viri! ſi illis Deus nullum impu-taret peccatum, nullumque in eo-rum ſpiritu, & corde videret do-lum,

O!

O! ſi onera ſua, humeris Angelicis formidanda, diligentiùs excutere vellent, & conſcientiæ ſuæ ſinus & latebras explorare, ut præcipit Trid., viderent reptilia, quorum non eſt numerus; viderent forſan abominationes peſſimas; ſed quoniam extra ſe errant, nec cogitant corde, ſe ipſi libenter excæcant, & multa peccata, ut meros ſcrupulos, deponunt, imò & reſpuunt; hinc ad altare ſecuri nimis convolant. O periculoſa cæcitas! o fallax ſecuritas! Nonne & tu es ille vir, à te & à dæmone illuſus? Redi ad cor.

Alii quidem hoc Sacramentum frequentant; ſed heu! arida conſuetudine, curſim, & perfunctoriè, abſque vero dolore, & firmo propoſito. O quàm metuendum eſt, ne fœdè pœnitentes, & hac ſecunda poſt naufragium tabula abutentes, miſerè in æternum pereant!

Tu verò, chariſſime Frater, confitere quidem ſæpè; ſed ſemper quaſi poſt confeſſionem moriturus. Da

ergò

ergò operam, ut ex fructibus tuis cognoſcaris verè pœnitens, & homo bonæ voluntatis. Quàm ſerena pax dabitur tibi! Quapropter, quàm diligentiſſimè poteris, ad verum dolorem, & ad amariſſimam animæ tuæ amaritudinem te excita. Inſuper adhibe omnia emendationis media, quæ tu ipſe pœnitentibus ſuggeris, & ſic medice cura teipſum, ne de ore tuo judiceris.

Utere ſemper, quoad poteris, eodem confeſſario. qui animæ tuæ vulnera experientia ſua cognoſcens his efficaciùs medebitur. Quod ignorat medicina, non curat. *S. Hier.* Attamen, ſi commodè fieri poteſt, ne eligas, neque aſſumas in confeſſarium tuum vel in ducem illum Sacerdotem, cujus tu audis confeſſiones, vel quem dirigis, ut ille te liberè corrigere, & dirigere poſſit.

AR-

Digitized by Google

ARTICULUS VII.

Habere directorem, & illi in omnibus obedire.

ITinera inſipientium recta ſunt in conſpectu eorum, ſed à Domino reprobantur. *Prov.* 12. Sunt viæ, quæ videntur homini rectæ, & noviſſima eorum ducunt ad mortem. *Ibid.* 16. Quoniam naturaliter quiſque ſe ipſum amat, & quia in ſe ipſum quiſque propenſus eſt, ideò in veritatis judicio fallitur. *S. Baſil.* Undè ſic de ſe loquebatur S. Bernardus: *amor privatus, quem ergà meipſum habeo, aufert mihi verum judicium de me ipſo; idcircò, parùm mihi credo de meipſo, utpotè homini mendaci*. Undè unus & ſolus error latet in via, ſcilicet ſui ipſius gubernatio, cùm quiſque ſibi idoneus ad ſe regendum, & moderandum vi-

videtur. *S. Joan Clim.* Undè conſiliariis omnes opus habent, etiamſi Moyſi conferri poſſent. *S. Chryſoſt.*

1. Tirones, ut doceantur, quæ ignorant; ut exerceantur in operibus virtutum; cuſtodiantur, ne in peccatum labantur, & ut lapſi corrigantur. *S. Bonavent.*

2. Clerici, & Sacerdotes, ne incidant in tentationem, & in laqueum diaboli, & ne infructuosè Miniſterium ſuum exerceant, neque honorem Dei zelent imprudentes.

3. Ipſi Magiſtri, & Prælati; quia Angelus ſatanæ; qui nemini parcit, ſe transfigurat ſæpiſſimè in Angelum lucis, ut ipſos Magiſtros, & Prælatos aliundè doctiſſimos viros periculoſiùs ſeducat. Undè ad illos etiam ſpectat monitum iſtud: *fili ſine conſilio nihil facias, & poſt factum non pœnitebis.* Eccli. 32.

Undè prudenter judicamus cum D. Bernardo, Sacerdotale onus, Epiſcopale onus, curamque Paſtoralem dignè non poſſe adminiſtrari

ſine

ſine conſilio. Hanc viam tenuere omnes Sancti, & breviter omnes, qui ad perfectionem attigerunt. *S. Vinc. Ferrer.*

Huic legi Deus doctiſſimos & ſanctiſſimos ad eorum humiliationem ſubdidit. Illud, exemplo Moyſis, Job, & Cornelii manifeſte comprobatur, & quidem manifeſtiùs exemplo Pauli; Chriſtus enim eum per ſemetipſum vocans & alloquens, cùm poſſet ei perfectionis viam reſerare confeſtim, dirigere ad Ananiam mavult, & ab eo jubet viam veritatis agnoſcere, dicens: ſurge & ingredere civitatem, & ibi tibi dicetur, quid te oporteat facere. *Caſſian.*

Væ ergo illi, qui hanc legem ſervare nolens ſibi confidit, & ſolus, ſine ductore, incedit; nam leviter incidit in venatorum laqueos, & cùm inciderit, non habet ſublevantem. *D. Gerhar.* Hinc fit, ut plures Clerici, Sacerdotes, animarum Paſtores, & Prælati, tota vita tepeſ-

cant,

cant, defectibus ſordeant, in errores labantur, & ut tandem, illuſione diabolica à ſummis ad ima dejecti, & incorrigibiles facti, moriantur, ſua præſumptione excæcati, in peccatis ſuis.

Sed & tu chariſſime Frater, quid feciſti miſer, quando te tibi Magiſtrum conſtituiſti? Stulto te diſcipulum tradidiſti; *S. Ber*. Quid inſuper feciſti, quando tibi Dux factus es? Heu! cùm tibi dæmon factus fueris, jam non indiges dæmone tentante. *S. Joan. Clim.* Quid es ſine Ductore? Navigium rectore carens, ventorum flatibus commiſſum, & ad ſcopulos allidendum; es cæcus ſine duce, grex ſine paſtore, infans ſine patre, & ægrotus ſine medico, *S. Joan. Clim.* Es dux in præceps. *S. Aug.* Verùm quò te ductura eſt illa prudentia, cui firmiter inniteris? quo? Ad illuſionum abyſſum, ad fœdos lapſus, ad cæcitatem ſpiritus, ad duritiam cordis, & ad ſecundam mortem; abyſſus ſiquidem abyſſum in-

invocat. Vide nunc, vide barathrum tibi imminens. Ecquandò ergò cavebis tui judicii ſuperbiſſimas, & periculoſiſſimas tentationes? *S. Aug.* Quòuſque tandem reſpues directionis legem pro ipſis eruditiſſimis & ſanctiſſimis viris conditam?

Huic legi ex nunc acquieſce, quàmvis Sacerdos ſis, potens in opere & ſermone, aliosque dirigere optimè valens, cùm aliundè ſis homo, fictilis, & ad tibi adulandum pronus; elige tibi vitæ Ducem; elige, ſi fieri poteſt, unum ex millibus, ut ſuadet S. Thereſia à Jeſu; Deum enixè roga, ut oſtendat tibi hunc Ananiam doctum, ſanum in fide, irreprehenſibilem, interiorem, maturum, & peritum. Simul ac inveneris hunc ducem juxta cor Dei, aperi illi candidè & ingenuè ſinus & latebras conſcientiæ tuæ, tuique cordis vel minimas inclinationes, & tuæ prorsùs voluntati renuntians, ejus te gu-

ber-

bernationi omnino committe; tu autem ſis ei in omnibus docibilis corde, ut parvulus. Profectò ille à Deo illuminatus, & confortatus diriget pedes tuos in viam pacis, ad animæ requiem temporalem & æternam.

O felix ſolatium vitæ! *S Amb.* optanda tranquillitas animæ! O beata ſervitus, imo glorioſa libertas! *S. Bonav.* O regia via, obedientiæ via! quia homines inoffenſo pede ducit ad ſummitatem *S. Vinc. Ferr.* O certum prædeſtinationis indicium, habere Directorem ſanctum & peritum, eique in omnibus obedire! Chariſſime Frater, S. Franciſco Saleſio, & S. Thereſiæ à Jeſu id fortiter aſſeverantibus & expertis, crede.

Nonne ad hæc audita inardeſcit animus tuus? Hoc nos quidem credimus; ſed, heu mihi! forſan anxius reſpondebis nobis: *hominem non habeo.* Non turbetur cor tuum, chariſſime Frater; non eſt abbreviata

ma-

manus Domini? habeas bonam voluntatem; & idem Dominus, qui Cornelium Petro tradidit imbuendum, & Paulum Ananiæ, providebit & tibi vitæ Ducem; tu verò, *ſi queris, quære*. Hæc eſt via, quæ ducit ad vitam.

ARTICULUS VIII.

Examen particulare.

VIs, chariſſime Frater, defectus tuos tuaque vitia pleniùs cognoſcere, eaque ad fundamentùm uſque exinanire? utere quotidiano examine particulari; Dominus ipſe, Dominus exercitium, dans tibi fortitudinem, conſumet nationes has in conſpectu tuo paulatim, atque per partes; non enim tu poſſes eas delere pariter.

Quot Clerici tandiù in tenebris non ſederent, & poſt multas conſeſſio-

feſſiones ad vomitum non reverterentur, nec pejores fierent, ſi hoc exercitium non negligerent, aut parvipenderent? Tu verò, chariſſime Frater, ſapientior ſis; aggredere illud vitium, ad quod magis pronus es, & à quo cœtera pullulant. Adhibe aliquam mortificationem, contraria contrariis curare contendens. Exempli cauſa: ſi ſuperbus ſis, humilia te in omnibus; ſi avarus, uberiores eleemoſynas conclude in ſinu pauperis; ſi luxurioſus, humilia in oratione & jejunio animam tuam; ſi iracundus, ſilentium ſerva, ut iraſcens non pecces; ſis verò mitis corde, &c.

Si his clypeis & ſcutis bonæ voluntatis munitus, adverſùs hunc Amalecitam legitimè certaveris, Deus dabit tibi victoriam per Jeſum Chriſtum; invenies requiem animæ tuæ, & coronaberis. Ex nunc ergo incipe.

ARTICULUS IX.

Recollectio annua per octiduum, vel unius diei ex ſingulis menſibus.

QUàm fructuoſa ſit hæc mentis ſolitudo, ac recollectio ad totius vitæ directionem, non niſi experti intelligere valent. Undè non eſt mirum, quòd, ut ad ſacram illam recollectionem nos alliciant ſummi Pontifices, copioſas, huic vacantibus, impertiantur indulgentias, & præcipuè *Benedictus* XIV. ut conſtat ex ejus diplomate, dato die 16. Decembris 1746. Chriſtus ipſe elegit recollectiones, & adamavit, illarum nobis relinquens exemplum, ſivè in deſerto per quadraginta dies commorans, à Spiritu illuc ductus, ſivè in montibus pernoctans in oratione. Hanc adamarunt Apoſtoli, & in

& in ea repleti ſunt Spiritu ſancto. Hanc elegerunt Sanctus Carolus Borromæus, S. Franciſcus Saleſius, & alii magni Sacerdotes ac Paſtores juxta cor Dei. In illa, ſpoliati veteri homine, induerunt novum, & facti ſunt lucerna lucens & ardens.

Hanc elige, & adama, chariſſime Frater. Quid facis in turba? *S. Hier.* Veni in deſertum locum, & acqnieſce puſillùm, aut ſaltem fac tibi ſolitudinem in conclavi tuo, ac piis exercitationibus per aliquod tempus in hoc ſeceſſu animum excole; ibi aer eſt purior, liber ſcilicet à peccatorum lue, à tentationum contagio, à ſæculi illecebris, à dæmonum halitu peſtilenti; ibi cælum eſt apertius; ibi familiarior Deus faciliùs invenitur; ibi omne bonum in ſuo fonte guſtatur; ibi tandem anima ſemetipſam cognoſcit; remiſſum fervorem reſarcit; quæ ſit volutas Dei perſpicit; ad Clericalis virtutis apicem pervenit.

Veni ergò, propera, ſede ſolitarius & tace, & levabis te ſupra te.

Vos præcipuè, Rectores animarum, ſummi paſtoris Chriſti veſtigia imitemini; interdùm declinate tumultum fragoremque exteriorum actionum, quæ procul dubio animum diſtrahunt, eumque per diverſa rapiunt; redite verò ad vos, & ſubite orare in monte, aut in aliquo ſeceſſu vel cœnobio; & *ſpirituali* conſolatione percepta ad Miniſterium veſtrum revertentes, eritis in labore alacriores, in adminiſtratione ſollicitiores, & in omni veſtra exercitatione devotiores. Nolite excuſare excuſationes; omnia tempus habent. Quòd ſi in veſtro conclavi non poſſitis huic divino vacare operi, non vos pigeat exire de Parochia, in aliquod ſodalitium ſeceſſuri, quandoqnidem ex ea propter recreationes & vana negotia exire non dubitatis. Si bonam voluntatem habueritis, non deerit vobis fidelis miniſter, quem

in

in locum veſtrum ſubſtituatis.

Depoſitis ergò omnibus excuſationibus, eliminatis dæmonum vos ſeducentium dolis accedite, & illuminamini; guſtate, & videte; ipſe Dominus, qui vocat & ducit vos in ſolitudinem, ut loquatur ad cor veſtrum, ſpiritu intelligentiæ replebit vos; renovabimini ſpiritu mentis veſtræ, & mutabimini in alios viros.

Et verò finis hujus recollectionis eſt inveſtigatio, cognitio, ac emendatio defectuum, eorumque radicum extirpatio; efficax renovatio mentis & fervoris; abſoluta totius vitæ ad unum neceſſarium directio, & ſeria ad mortem præparatio.

Habetis in hoc libello, & in præparatione proxima ad mortem varia, quæ meditemini puncta, aut, ſi ita expedierit vobis, eligite alios libros devotioni veſtræ magis congruos. Operæ tamen pretium ducimus hic ſuppeditare vobis aliquot documenta, tùm præpa-

Digitized by Google

rationi ad recollectionem, tum ipſi recollectioni, tùm ejus concluſioni aptatas.

Paragraphus I.

Præparatio ad Recollectionem.

I. Neceſſarium eſt ab omnibus objectis mentem, & cor diſtrahere, & à curis etiam licitis ſe ſegregare; quid enim prodeſſet ſolitudo corporis, ſi deeſſet cordis ſolitudo & mentis. *S. Greg.*

II. Attamen juvat locum ſolitarium eligere, ibi & claudere oſtium oculorum, oris, & aliorum ſenſuum, ut, cum ſolo Jeſu in ſilentio converſans, audire & guſtare poſſis, quid loquatur in te Dominus Deus.

III. Expedit, ut inſtituas pugnam ſpecialem contra quaſdam inclinationes, quæ ſunt origo aliarum imperfectionum & vitiorum.

IV. Cogita, ſalutem & perfectionem eſſe opus Dei miſerentis; quare,

re diffidens tibi, & fidens in Deo; ſine quo nihil potes, & in quo omnia potes, poſtula enixè ejus auxilium, invoca etiam Sanctorum patrocinia, præſertim Virginis Mariæ, & Angeli Cuſtodis, ut eorum præſidiis omnem metum vel tædii, vel moleſtiæ, & difficultatis expellas; viſita etiam in eum finem Chriſtum Dominum in Euchariſtia, eique commenda fructum hujus recollectionis, & conjice te in ſinum beatæ Virginis.

V. Memineris neceſſarium eſſe, ut habeas deſiderium efficax tuæ perfectionis, dicens ex abundantia cordis: *Domine, quid me vis facere? ecce ego, quia vocaſti me. Loquere, Domine, quia audit ſervus tuus; paratum cor meum, ut faciam voluntatem tuam.* Hoc deſiderium abſolutum & ſincerum eſt neceſſarium, ut obtineas gratiam, & felicem recollectionis exitum. Si non habueris hoc verum, & efficax deſiderium, in vanum laboras, quàmvis tibi ædi-

 fices

fices ſolitudines. *Qui te fecit ſine te, non te ſalvabit ſine te.* S. Aug. Stude ergo, ut ex fructibus cognoſcaris velle ſincerè tuam perfectionem.

VI. Fideliter obſerva omnia hujus recollectionis exercitia, eorumque methodum, & ordinem; nec reputes leve, quod ad tuam perfectionem conducere poteſt.

VII. Propone tibi aliquem *finem* particularem, ſcilicet hunc defectum corrigendum, vel hanc virtutem acquirendam.

VIII. Quò ferventiùs huic recollectioni incumbas, cogita, hanc occaſionem, quam Deus tibi offert, eſſe fortaſſe poſtremam; quare, eodem fervore, & animo eidem incumbe, ac ſi ſub finem illius diei moriendum tibi eſſet.

PA-

Paragraphus II.

Ordo Recollectionis.

Hora 5. Surges.

Sequiquinta. Oratio matutina, Meditatio, Prima & Tertia.

Hora. 7. Præparatio ad confeſſionem totius menſis præteriti, ſi recollectio ſit tantùm unius diei; ſi verò ſit ſex vel octo dierum, expedit, ut in decurſu recollectionis recogites omnia peccata totius anni, eaque ultimo die confitearis. Poſt confeſſionem autem, miſſa aut communio.

Hora. 9. Meditatio, Sexta, Nona, Lectio, Prandium, & Recreatio.

Hora. 1. poſt meridiem. Examen particulare, Roſarium, & Conſideratio.

Hora. 2. Veſperæ, Completorium, aliqua Oratio pro defunctis, & conſideratio ad imaginem cruci-

fixi, ut habetur in prima Editione Regulæ Cleri, vel in Præparatione proxima ad Mortem.

Hora. 3. Meditatio, Matutinum officium pro craſtina die.

Seſquiquarta. Aſpirationes ad petendam beatam mortem, Acceptatio mortis, Actus agonizantium, Proteſtationes, *ſi Recollectio ſit unius diei*; ſi autem plurium dierum, præfige ultimæ diei hæc mortis exercitia, quæ jam tibi ſuppeditavimus in libro Præparationis proximæ ad Mortem.

Ante cœnam. Viſitatio ſanctiſſimi Sacramenti.

Poſt cœnam & recreationem. Scriptio fructus Recollectionis, & Lectio documentorum pro eo conſervando.

Tandem reliqua exercitia pro ſingulis diebus inferius aſſignata.

PA.

Paragrapus III.

Documenta ad conſervandum Recollectionis fructum utilia.

Claudens Recollectionis diem, gratias age Deo, qui te in ſolitudinem ducens locutus eſt ad cor tuum eloquia ignita; exeas ex hac ſolitudine ſicut Apoſtoli, ſpirans flammam ignis, & factus ipſi diabolo terribilis; ſequere tamen iſta documenta.

I. Offer Deo propoſita tua; eum enixè roga, ut eis benedicat, eaque fœcundet confirmando, quod operatus eſt in te, diſponendo aſcenſiones in corde tuo, & te confortando contra impetus inimicorum, ut non prævaleant adversùs te, & ut victor uſque in finem perſeveres.

II. Cave tamen, ne vaga, & generalia ſint propoſita tua; perſcrùtare, & aggredere illud tuum radicale vitium, à quo cætera pullulant, quodque tuam perfectionem retar-

 dat,

dat, & eſt relapſuum origo. Igitur oportet ut continuò per totum ſequentem menſem omnem curam impendas ad illud eradicandum. Adhibe ad hunc finem examen particulare, vigilantiam, orationem, pœnitentiam medicinalem, actus contrarios, tui diffidentiam, in Deo ſpem, & Sanctorum præſidium.

III. Ne animo concidas, imò ne mireris, ſi labaris, aut ſi non tantùm proficias, quantùm optas; terra tua, ſcilicet cor tuum ad malum pronum, dabit fructum ſuum, & germinabit tibi identidem tribulos, & ſpinas peccatorum. Igitur, ſi lapſus ſis, redeas cum fiducia ad Sacramentum Pœnitentiæ; ſi opus ſit, renova propoſitum tuum; legitimè certa; quotidiè incipe: *Tantùm proficies, quantùm tibi vim intuleris.* S. Hier. *Jugis conatus ad perfectionem perfectio reputatur.* S. Ber. *Quinimò ipſa eſt perfectio hominis, inveniſſe ſe non eſſe perfectum.* S. Aug.

AR-

ARTICULUS X.

Collationes frequentes habere de rebus ad pietatem, & ad diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentibus.

HUjuſmodi collationes conducunt ad gloriam Dei; ſtans enim in ſynagoga Deorum glorificatur in concilio Sanctorum. Hinc ubi ſunt duo vel tres congregati in nomine ejus, ibi eſt in medio eorum. Conferunt etiam ad profectum Clericorum; inter illas ſiquidem auditur vox alarum animalium percutientium alteram ad alteram; ibi mutuò ardens fit differentium cor, dum ſibi ſcripturas aperiunt; & ſicut lapis, licet frigidus, ſæpè ad lapidem concuſſus ſcintillas exilire facit, ſic animæ, quæ mutuò atteruntur, igne Spiritus concaleſcunt.

Digitized by Google

Prætereà, quamvis utilis ſit ad inſtruendum lectio, adhibita tamen Collatione, majorem intelligentiam præbet. Undè, melius eſt conferre, quàm legere; Collatio ſiquidem docibilitatem facit; nam propoſitis interrogationibus cunctatio rerum excluditur, & ſæpe objectionibus latens approbatur veritas; quod enim obſcurum, & dubium eſt, conferendo citò perſpicitur. *S. Iſidor. Hiſp.*

Hinc Chriſtus cum Apoſtolis congregatis de regno Dei diſſerens, collationem dici poteſt cum illis habuiſſe. *Matth.* 16. *v.* 23. & *c.* 13. &c. Item *Act.* 1. *v.* 3. Collationes habuerunt Apoſtoli inter ſe; illi enim, & ſeniores convenerunt videre de verbo hoc. *Act.* 15. *v.* 6. Hinc gratiſſima erat Fratribus Antiochenis Pauli, & Barnabæ præſentia corporalis, quorum collatione firmabantur in fide. *Caſſiod.* Has quoque ſecum habuerunt viri ſancti, ut patet. *Ex Regula S. Pacho. ex S. Athan ex Caſſian. & Honor.* Hinc

Hinc varia Concilia præcipiunt Clericis, & præſertim Parochis, ut crebras habeant collationes de caſibus conſcientiæ, de muniis paſtoralibus, & de cæteris rebus ad pietatem & diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentibus; & contumaces pœnis acribus addicunt.

Hinc collationes dæmonibus ſunt inviſæ; Licinius enim hoſtis piæ religionis, cùm vidiſſet in Eccleſiaſticis Conventibus ſumma eſſe poſita præſidia ad tuendam, ornandamque religionem, dæmonis impulſu lege prohibuit, ne Antiſtites ullos Conventus, aut Concilia, aut Deliberationes de utilibus rebus inſtituerent. *Euſeb.*

Hinc, cùm nulla pœnè res diſciplinæ mores ab Eccleſia Chriſti magis depulerit, quàm Sacerdotum negligentia, qui, contemptis Canonibus, ad corrigendos Eccleſiaſticos mores Synodum facere negligunt; idem fraudulentus dæmon omnia molitur, ut Clericos & Pa-

rochos ab his collationibus avertat; & cùm pleroſque hac in re inveniat docibiliores, jam ipſi Clerici & Parochi, diabolica fraude illuſi, has faſtidiunt collationes. Quare? quia à pietate alieni, & aliqua ſcientia præditi, vel potiùs inani doctrina tumidi ſibi perſuadent, quòd poſſint collatione alterius non egere, & ſi judiciorum eorum diabolica non fallat illuſio, elationis tamen & ſuperbiæ graviores laqueos non evadent. Quinimò, derident procaciter ſimplicitatem Paſtorum juxta cor Dei, qui mutuis ſe invicem ſermonibus conſolantur, quique vicaria de divinis collatione ad ſcientiam, ad cultum divinum, ad pietatem, & ad efficacem ſui & animarum ſalutem ſe ſuaviter & fortiter inflammant.

Illi autem torpidi, faſtidioſi, elati, & animales Clerici & Parochi, ſi interdùm conveniant; quibus de rebus conferunt inter ſe? de pretio eſcarum, & de numero pa-

panum. *S. Ber.* De aleis, de commeſſationibus, de luxu, de otioſis fabulis, hiſtrionum more, differunt; conventicula faciunt, ut buccis crepitantibus detrahant & invicem mordeant, indecorè rideant & rideantur, ad ſui & audientium ſubverſionem. O præclaræ & ſumptuoſæ collationes, quas habent inter ſe hi diaboli fautores, ac ſpiritualium collationum impugnatores & irriſores accerrimi! Beatus vir, qui non abiit in concilio hujus generis Clericorum, & in via eorum non ſtetit, & in hac peſtilentiæ cathedra non ſedit!

Judica nos Deus, & diſcerne cauſam noſtram de hac gente nomine ſancta, ſed opere non ſancta; erue nos de congregatione & de manu horum Miniſtrorum alienorum, quorum os loquitur vanitatem; dextera eorum, dextera iniquitatis.

Hanc orationem, chariſſime Frater, frequenter effunde, & ex nunc, hos torpidos & otioſos Clericos, ac ſtul-

ſtultas eorum & ſine diſciplina quæſtiones devitans; in multitudine Presbiterorum prudentium ſta, & ſapientiæ illorum ex corde conjungere, ut omnem narrationem Dei poſſis audire, & ut proverbia laudis non effugiant à te. *Eccli*. 6.

Quapropter non solùm interſis collationibus ſingulis menſibus juxta ſtatura diœceſeos faciendis; verùm etiam frequenta Clericos, qui ſint boni teſtimonii viri, & Chriſti bonus odor, quibuſcum diſſeras de caſibus conſcientiæ, de obſervandis & fugiendis circa animarum curam, & de adminiculis acquirendæ Sanctorum ſcientiæ. Noli tamen inter has collationes contendere verbis; altercationes inanes & pueriles non patitur ſimplicitas, & arrogans vincendi deſiderium reprobat ingenua humilitas. Sis ergò velox & attentus ad audiendum, tardus autem ad loquendum, ſemper paratus ad reſiſtendum proprio judicio, ad ſequendam ſaniorem doctrinam

& ſa.

Digitized by Google

& ſalubriora conſilia, & ad agendum in omnibus ordinatè & modeſtè, ſecundùm beneplacitum Chriſti, ædificationem Fratrum, & ad fidelium, tuique profectum.

Inſuper memineris iſtius: *amico fideli nulla eſt comparatio auri & argenti*. Eccli. 6. Elige & concilia tibi hunc fidelem, licet rarum, probatæ & firmæ virtutis amicum, qui te fiducialiter in eo agentem ſuaviter & fortiter corripiat, ac te docibilem corde monitis ſuis & exemplis ad virtutem inflammet. Nonne cum hoc fideli & ſancto ſocio & amico, ſanctus eris? Amicos verò mercenarios, moroſos, vagos, adulatores, faſtidioſos, in viis ſuis inconſtantes, ac velut lunam mutantes, & ab Eccleſiaſtica diſciplina abhorrentes quaſi peſtem fuge. Annon cum perverſis pervertereris?

AR-

ARTICULUS XI.

Viſitatio frequens, & ſancta Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento.

CHriſtus Dominus, cùm dilexiſſet ſuos, in finem dilexit eos; ita ut jam eis reconciliatio factus, & ad Patrem ex hoc mundo diſceſſurus noluerit eos relinquere orphanos; voluerit verò eſſe cum illis in hoc Sacramento uſque ad conſummationem ſæculi; & quàmvis lateat abſconditus ſub ſpecie panis, eſt tamen idem verus Deus, idem Filius Dei vivi, qui viſitavit nos in ſalutari ſuo, dives in omnes, qui illum viſitant, & invocant. O quàm ſuavis eſt Spiritus ejus! Quaproptet divitias ſui ergà nos amoris, velut effundere & omnibus affluenter dare ardenter deſiderans, amanter & ju-

jugiter ad ſuum Sanctuarium; his nos mellifluis verbis invitat: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos; venite, properate, haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Venite, effundite coram me corda veſtra; ſicut fluit cera à facie ignis, ſic liqueſiet cor veſtrum amoris igne ante ardentem cordis mei fornacem. Venite mecum converſaturi; ſcietis, quàm vehementer ignitum ſit eloquium meum. Hic jam converſatio veſtra in cœlis ſapidiùs erit; hic prægustabitis torrentem, quo ex mea præſentia inebriantur Beati in patria. Venite, filii mei, venite; an neſcitis, quia deliciæ meæ ſunt eſſe cum filiis hominum? Quid ergo moramini?*

Sed imprimis, o vos Sacerdotes, quos elegi, ut ſtetis coram me velut amici, vos Miniſtri mei, vultis etiam abire? O tardi corde ad credendum! una hora non poteſtis vigilare mecum? O tardi ad amandum!

dum! O! ſi ſciretis donum Dei, & quis ſit ille, qui vos ad Sanctuarium ſuaviter invitat, nonne pennas columbæ peteretis, ut volantes requieſceretis in me, & cæteros ad me attraheretis? Sed heu! vos ipſimet Miniſtri mei, quos ad regale Sacerdotium exaltavi, & quos quotidiano corporis, & ſanguinis mei pabulo enutrio, non recogitatis corde tantum pietatis meæ Sacramentum; hinc me ſpernitis; hinc, poſt expleta curſim, & turpis lucri gratia officia, & poſt celebratum oſcitanter Miſſæ ſacrificium, vos me relicto omnes, ſicut diſcipuli, turmatim, & ore hiante fugitis, non ampliùs reverſuri, niſi propter utilitatem veſtram!

Hinc ſtatis tota die otioſi, & Laicos à Sanctuario meo veſtra negligentia, veſtroque faſtidio arcetis. Sto medius veſtrum; vos verò præ nauſea, & præ arido uſu neſcitis me. Ipſæ viæ Sion lugent, eò quòd non veniat s ad templum ſan-

ctum

ctum meum, niſi coactè, & perfunctoriè; ad ſæcularia conſortia libenter convolatis; me autem oblivioni datis tanquàm mortuum à corde. Heu vobis! inter vanas, detractorias & turpes converſationes me in multis offenditis, & puſillos ſcandalizatis; ibi facitis vobis ciſternas diſſipatas, quæ continere non valent aquas; meam autem converſationem animas conſolantem, & ſanctificantem faſtiditis; me, fontem aquarum viventium, dereliquitis. O cæcitas veſtra!

Nonne à ſæculi amatoribus nimiùm derelinquor? Quid eſt, cur vos, qui eſtis cives Sanctorum, & domeſtici mei, feſtinatis in domum veſtram, dum domus mea eſt deſerta? Laici quidem ſæculi curis, prolis educationi, mercimoniæ addicti, & ergà alia plurima turbati facilius excuſantur; vos verò, qui ſegregati eſtis in opus, ad quod aſſumpſi vos, ut militetis mihi, ideòque non implicemini negotiis ſæcularibus, quam ex-

excuſationem habetis? Quod libidinoſi & inimici homines me derelinquant, ſuſtineo utique; vos verò noti mei, dulcem corporis mei cibum capientes, o quàm acerbè vulneratis cor meum!

Videte, Miniſtri faſtidioſi, homines modicæ fidei, videte, quàm aſſiduo, & humili obſequio viſitentur Reges terræ! Ego verò, Rex regum, qui ultrà, quod debui facere, feci, licet nullius bonorum egeam, ego Dominus dominantium factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto.

Proh pudor! Ad vos, o Sacerdotes, qui deſpicitis Sanctuarium meum, qui vix ad altare meum introiretis, & ad thronum gratiæ, niſi neceſſitas vos huc cogeret, niſi alliceret mos mercenariorum fœtidus. Ecquando pigebit vos fungi, tanquàm hilares datores, Sacerdotio meo, & adolere mihi orationum & obſequiorum incenſum?

O corda duriora ſaxis, ſi his juſtis, & ſuavibus Chriſti Domini queri-

rimoniis non moveamur; ſi ad viſitandum Dominum gloriæ, in quem deſiderant Angeli proſpicere, & quem ipſi proni & trementes in hoc Sacramento adorant, non inflammemur, & alios ad idem obſequium, exempli noſtri funiculis, non trahamus! Procul à nobis excuſationes; nullam habemus.

Excuſſo ergò tepore faſtidium noſtrum ingenerante venite, Fratres, venite; charitas Chriſti urget nos. Venite, adoremus, procidamus ante Deum, qui viſitavit nos oriens ex alto; ploremus pro nobis, & pro peccatoribus derelinquentibus legem Domini; in hoc poſiti ſumus, ut inter veſtibulum, & altare plorantes fiamus reconciliatio. Veniamus ergò, fiducialiter agamus in Jeſu Deo noſtro, pauca loquentes, & multa meditantes cum ſimplicitate cordis noſtri, ſicut ſolet amicus ad amicum loqui; eum utpotè magni conſilii Angelum familiariter conſulamus. Habemus pariter hic De-

Deum totius conſolationis; tribulationem ergò noſtram ante ipſum pronuntiemus ſolliciti & fidentes.

Ibi tandem firmiter credamus, adoremus reverenter, enixè petamus, ſecurè ſperemus, ardenter amemus, vehementer doleamus, & ab altari non niſi moleſtè & inviti recedamus. Sed ecce brevem hujus viſitationis praxim, quam multi etiam ruſtici, ad confuſionem noſtram, ſequuntur.

I. *Veni in Sanctuarium Dei, quandò eſt magis deſertum, & adoratoribus vacuum; & pro certo habens Eccleſiam eſſe domum Dei, & domum orationis, reverenter ingredere, dicens cum Pſalmiſta*: Domine Jeſu, introibo in domum tuam, adorabo ad templum ſanctum tuum in timore tuo, & cum fiducia confitebor nomini tuo. Munda cor meum ab omnibus vanis, perverſis, & alienis cogitationibus; intellectum illumina, affectum inflamma, ut in ſpiritu, & veritate te adorare valeam,

& ut jucundum ſit tibi rationabile obſequium meum.

II. *Accede ad Dominum Jeſum eadem fide & devotione, qua Paſtores & Magi ad eum recens natum feſtinantes venerunt; & procidens ante eum, in cujus nomine omne genu flectitur, in hos affectus erumpe.* O Jeſu, quàmvis in hoc Sacramento nullum majeſtatis tuæ ſplendorem oculis videam, attamen credo firmiter, quia tu es verè Deus abſconditus, Deus Salvator, Chriſtus Filius Dei vivi, Judex vivorum, & mortuorum; hoc credo; quia tu ipſa veritas dixiſti: *hoc eſt corpus meum.* Adjuva incredulitatem meam.

Tu es Dominus meus, & Deus meus; Rex regum, & Dominus dominantium; tu ſolus Altiſſimus, & ſubſtantia mea tanquàm nihilum ante te; adoro te, ut primum principium, & ultimum finem, ut Dominatorem cœli & terræ, & ut Dominum vitæ & mortis. O Jeſu, mi Jeſu, quàm magnus, & laudabilis

Digitized by Google

bilis es! Nonne tibi ſubjecta jugiter erit anima mea? Dignum & juſtum eſt.

O ſancti Angeli, qui hunc Regem in præſepio jacentem cum ſtupore adoraſtis, & jam regnanti in cœlo ad miniſterium ſemper aſſiſtitis, quin etiam ipſum altare frequentes, & venerabundi cingitis; o Angeli Dei adorate pro me Jeſum meum, quoniam tanto muneri impar nimis ſum ego, & ille major omni laude; quàmvis imbecillis ſim puer, dicam ſemper: *tantum ergò Sacramentum veneremur cernui, &c.*

III. *Accede, ſicut Publicanus, in animo contrito, & confuſione ſauciato, præ dolore ſingultiens, & pectus præ amaritudine percutiendo dicens:* Peccavi, Domine, peccavi; ſcio, quòd ita ſit. O deteſtabile monſtrum! Ideò non ſum dignus nec oculos in cœlum levare. Verùm, o Jeſu mi, o Jeſu miſericordia mea, o Jeſu dives in miſericordia, o Jeſu præſtabilis ſuper malitia mea, propitius

eſto

eſto mihi peccatori; & quoniam nefandiſſimus peccator ſum ego, & peccatorum primus, ſupplex oro, ut miſerearis mei ſecundùm magnam miſericordiam tuam; doleo propter te ſummè dilectum; doleo, quòd tibi ſoli peccaverim; tota vita deficiat in gemitibus anima mea, &c. *Hoc ſacrificio ſpiritus tui contribulati, ac cordis tui contriti, & humiliati mirificè delectans Dominus Jeſus te juſtificatum in pace dimittet.*

IV. *Centurionis humilitatem indue, ſic ex abundantia cordis proclamans:* Domine Jeſu, quàmvis ego te frequenter recipiam, confiteor tamen, quòd non ſim dignus, ut intres ſub tectum meum; ſed ſaltem permittas, quæſo, ut ſæpiùs hic effundam cor meum coram te, qui facis Angelos tuos ſpiritus, & Miniſtros tuos flammam ignis; accipe mea adorationum obſequia in ſupplementum defectuum in frequenti miſſæ celebratione commiſſorum. O nimis felix, ſi tibi altiſſimo Deo, vota mea red-

Digitized by Google

dendi ſtudioſus, dignus tuis altaribus miniſter gratia tua efficiar!

V. *Hunc divinum ſponſum, & animarum Zelotem, velut Magdalena contempleris plurimùm juvat.* O Deus cordis mei, Rex meus, & Deus meus! Beati, qui habitant in domo tua! Melior eſt dies una in atriis tuis ſuper millia. Væ vagis illis, qui elongant ſe à te! an non peribunt? Egò verò hoc periculum evadendi cupidus, venio ad te, o ſponſe ſanguinum, & refugium meum; hic ſecuriùs habitabo; hic requies mea multa nimis. Convolent alii ad mundanas converſationes; ego autem coram te, quoad vixero, aſſiduus, & lætus aſſiſtam. Ecquid mihi eſt in cœlo, & à te, o Jeſu dilecte mi, quid volui ſuper terram? Unus ergò ſit dolor meus à te ſeparari, o centrum animæ meæ! A te, inquàm, quem ex toto corde meo diligo. Quis mihi det, ut te ardentiùs diligam, o Deus charitas! o totus amabilis! Ex corde tuo erum-

erumpat in cor meum perennis amor; ut ſiquidem veniſti ignem mittere in terram, & quid vis, niſi ut accendatur?

VI. *Adeas cum fiducia, ut cæcus, ut leproſi, & alii ægri; & quamvis velut importunus increperis, multò magis clama*: Domine, Fili David, miſerere mei; ecce, quem amas, infirmatur. Ille propter quem homo factus es, ille quem pretioſo ſanguine redemiſti, ille pro cujus amore jugiter in hoc altari reſides, ille quem tuo ſacro corpore in hoc Sacramento quotidiè ſatias, ecce me peccatorum lepra fœdatum; ipſe vides, quomodò teneat & angat me febris ſuperbiæ, iracundiæ, &c.

Sed, ſi vis, potes me mundare. Ergò, o pie Medice, qui languores noſtros tuo livore ſanaſti, & qui es ſalus mea, ſana animam meam, quia peccavi tibi; da Domine, ut videam, quatenùs detegam, quid tibi in me diſpliceat, & deſit mihi.

Hic aperi illi tuas infirmitates ſpiritua-

rituales, ſcilicet hanc ſuperbiam, hunc teporem, &c.

VII. *Expedit etiam, ut inſtar adoleſcentis, qui monita ſalutis à Domino Jeſu petebat, ſedeas ſecùs pedes ejus, ut pariter audias loquentis intùs veritatem & documenta.*

O Jeſu, qui veniſti à Deo Magiſter, & qui viam Dei in *veritate* doces, doce me facere *voluntatem* tuam, &c. Beatus homo, quem *tu* erudieris, &c. Da mihi ſervo tuo cor docile, ut non tantùm auditor ſim verbi tui, ſed libentiùs factor, &c.

Hic attentus audi, & docibilis corde cuſtodire contende, quid loquatur in te Præceptor bonus.

VIII. *Multum proderit, ut, inſtante tentationum procella, ad eum cum Apoſtolis trepidus confugias.*

Domine, ſalva me, ecce pereo; impera ventis & mari, & fiet tranquillitas magna; teneat, & deducat me dextera tua, ut de tot, tantiſque periculis erutus, ad portum felici-

licitatis ſecuriùs perveniam. *O ſalutaris Hoſtia, quæ cœli pandis oſtium, &c.*

IX. *Sed præſertim accede, & feſtina, oraturus fidenter cum Chananæa.* Tu ſcis, Domine, quia neſcio ſæpiſſimè, quid petám; eia ergò, Jeſu mi, doce me orare; recordare, Jeſu pie, iſtius dulciſſimi verbi tui: *petite, & accipietis.* Da mihi ſaltem micas menſæ tuæ, ſcilicet cor paupertatis & humilitatis amans, &c.

Hic avide pete, quod Dominus Jeſus tibi magis expedire ſcit ad ſuam gloriam & tui ſalutem.

X. *Recogitans in amaritudine animæ tuæ, quàm juſtè iram Patris æterni, ejuſque flagella propter nimia peccata tua merueris. Offer illi dilectum Filium in propitiationem delictorum tuorum, & in plenam cum illo reconciliationem.*

O Pater Æterne peccavi! iniquitates meæ, quibus iram tuam merui, clamant de terra ad te vin-

dictam; ſed ſanguis Filii tui efficaciùs miſericordiam proclamat. Peccavi! ſed ecce Agnus Dei, qui tollit peccata mundi. Peccavi! ſed ecce Filius tuus dilectus, in quo tibi benè complacuiſti. Reſpice ergò in faciem Chriſti tui, qui factus pro me reconciliatio ſe in ara crucis obtulit, quia ipſe voluit, & ſe quotidiè in hoc altari offert in remiſſionem peccatorum totius mundi; per hunc, ſupplex oro, Filium tuum indignationem tuam averte à me, & concede mihi gratias, quibus indigeo, ut placeam tibi omnibus diebus vitæ meæ. Quid mihi in nomine Filii tui petenti denegabis?

XI. *Ecce tibi ingentis meriti ſatiſfactio, cui Feria V. cujuslibet hebdomadæ incumbere operė pretium erit. Ad genua ergò pronus ante altaris Sacramentum, & reconciliatio pro te & pro Populo faciendus, ſic, in animo contrito ingemiſcens, ora veniam.*

O Jeſu! quandò ex una parte

recogito corde hanc tuorum mirabilium, quam feciſti memoriam, & ex altera, abominationem deſolationis ſtantem in loco ſancto tuo, & hanc ſtupendam & adeò abundantem iniquitatem tot ingratorum hominum, & præſertim tot Clericorum & ſacerdotum, fio mihimetipſi gravis, confundor, obſtupeſco, fremo in memetipſo.

Verùm, o Jeſu mi, qui hæc improperia in horto recogitans factus es præ dolore in agonia, reple cor meum amaritudine amariſſima, ut vero & amaro contritus dolore poſſim tibi ineffabiliter offenſo ſaſatisfacere.

O Jeſu tabeſcere me facit zelus meus, quia tot infideles & heretici hoc divinum Sacramentum vel nolint pertinaciter credere, vel illud ſervire faciant iniquitatibus & abominationibus ſuis peſſimis. Proh dolor! Tabeſco, quia, o Rex excelſe præ omnibus regibus terræ, es in hoc Sacramento ab ipſis fideli-

libus tuis derelictus, oblivioni datus tanquàm mortuus à corde; doleo, quia in templis pauperibus habitas, intereadùm privatæ domus ſplendidè ornantur; amarè plango, quia, filio tuo ibi præſenti, Sacroſancto Miſſæ ſacrificio non niſi irreverenter aſſiſtant, faciendo domum tuam domum negotiationis & ſpeluncam latronum; triſtis eſt anima mea, quia iidem ingrati filii ſacrum hoc convivium tanquàm leviſſimum cibum faſtidientes ad Ægypti convertuntur cæpas, & ſiliquis porcorum delectantur; exitus aquarum deducant oculi mei, quòd plerique, velut proditor Judas, manducent & bibant indignè, fiant rei corporis tui, & ſic judicium ſibi manducent, & bibant.

Sed heu! quantò vehementius doleo, & dolere cogor, quia ipſi Miniſtri & Noti tui adeò exaltati, & quotidiè enutriti magnificent ſuper te ſuplantationem, ſpernant te, Rex meus & Deus meus celebran-

brando Miſſæ ſacrificium curſim, oſcitanter, & turpis lucri gratia; utendo veſtibus pannoſis & ſordidis; non dijudicando corpus tuum; faciendo in domo tua ſacrilegia multa.

Verùm, o Domine Jeſu, quod acerbius urit, & excruciat cor meum, illud eſt, quia ego ſum unus & primus ex his ingratis hominibus, & miniſtris tuis; ego, ego ſum, qui peccavi, & nefandiùs præ cæteris peccavi in te & coram te, & coram hic congregata plebe tua. Vertatur, obſecro, manus tua contra me, qui præ omnibus fui nequam, quia tu bonus fuiſti.

Attamen, quod me his in anguſtiis conſolatur, illud eſt, quod nunquàm deſpicias cor contritum & humiliatum, & quòd miſericordia tua præſtabilis ſit ſuper malitia mea.

Igitur de tua pietate confiſus, lacrymis perfuſus, faciei meæ coopertus confuſione, & contritus cor-

de oro ſupplex veniam. Parce Domine, parce Populo tuo; ubi ſuperabundavit delictum, ibi ſuperabundet & gratia; ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum in tuum Sacramentum commiſſarum; anticipent nos miſericordiæ tuæ, miſericors & miſerator Jeſu.

Sed inprimis propitius eſto mihi peccatori & indigniſſimo Miniſtro tuo non habenti fiduciam, niſi *in* tua magna miſericordia; pœnitet me peccaſſe; maximè doleo, & quidem in unione illius doloris, quo dulciſſimum cor tuum in recogitatione abominationum mearum anxiatum fuit, & uſque ad mortem triſte; propono non ampliùs peccare tibi, quin etiam, plena & immobili fide, ſpe viva, *charitate* fervida hoc magnum myſterium venerari, ejuſque devotionem cæteris ferventer, jugiterque inſinuare. Da, ut hujus Sacramenti fides, devotio, & reverentia in dies creſcat, ac proficiat in anima noſtra,

donec te facie ad faciem videamus, & torrente voluptatis tuæ potemur in Patria.

XI. *Dominus Jeſus orationes ſuas, dicta, facta, & ſeipſum Deo Patri jugiter offerebat. Fac tu ſimiliter in unione ejus intentionis.*

O Jeſu, qui es principium, & finis offero tibi cogitationes meas, eloquia, opera mea, & totum meipſum in hoſtiam viventem, rationabile & ſempiternum obſequium meum, &c. Et quidem in unione illius divinæ intentionis, qua Filius tuus in terris operatus eſt.

XII. *Tandem, ab altari nonniſi ægrè diſceſſurus, poſce ab illo benedictionem, ſicut Jacob ab Angelo popoſcit.* Domine Jeſu, neceſſitas mihi incumbit, ut, tuam facturus voluntatem, recedam, donec cum Angelis tuis antè ſedem tuam in æternum ſtem. Utinam benedictonem accipiam à te Domine, qui feciſti cœlum & terram; venient mihi cum illa pariter omnia bona.

CAPUT SEPTIMUM.

Exercitia quotidiana ad totam diem ſanctè peragendam utiliſſima.

UT rectè pieque diem tranſigas, plurimùm refert benè capiſſe; malè & infeliciter tibi nullus ibit dies, quem Deo auſpice cæperis; a fonte enim boni quid, niſi bonum? Sed quoniam ordo ducit ad Deum. S. Aug. *ordinem ſequere; quoad id fieri poterit; toto diei decurſu, ac modis omnibus efficias, ut particula boni diei non prætereat te. Ecce tibi praxim.*

I. *E ſomno excitatus præbe cor tuum Deo ſicut juſtus, qui cor ſuum tradit ad vigilandum diluculo ad Dominum, qui fecit illum; ſic etiam ſtatim immola Deo hoc ſacrificium laudis & juſtitiæ, ac ſpera in eo.*

Deus, Deus meus ad te de lu-

ce vigilo; præbeo cor meum tibi, o Jeſu dilecte mi; omnia mea tua ſunt; tuus ſum ego; jam manè oratio mea præveniat te; in matutinis meditabor in te, quia fuiſti adjutor meus; repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam.

II. *Surge circa horam quintam, quoad fieri poteſt; ſed ſurge velociter, ut jam diluculo dicere poſſis*: Domine Jeſu! propter te mortificabor tota die; jam hora eſt me de ſomno ſurgere; ego dormivi & ſomnum cæpi; ſed ecce nunc ſurgo propter te, quoniam tu Domine ſuſcepiſti me.

O lux vera! abjicio opera tenebrarum; jam induor arma lucis, ut jam in die honeſte ambulem. Utinam dirigantur hodiè viæ meæ ad cuſtodiendas juſtificationes tuas!

III. *Induens veſtes ſic ora*: Domine Jeſu! indue me, ſicut electos tuos, viſcera miſericordiæ, benignitatem, modeſtiam, & patientiam, &c. P 5 IV.

IV. *Ante orationem matutinam.* O Jeſu! Magiſter bone, doce me orare, ut jam manè audias vocem meam, & auditam mihi manè facias miſericordiam tuam.

Verùm, chariſſime Frater, ante orationem præpara animam tuam, ne ſis quaſi homo, qui tentat Deum, & ne oratio tua fiat in peccatum. Tu autem, cùm oraveris, intra in cubiculum animæ tuæ, & clauſo ſenſuum & vanarum cogitationum oſtio, ora Patrem tuum; ſi ores lingua, mens tua ſine fructu eſt: ora ſpiritu & mente, ora reverenter & devote, in animo contrito, & in ſpiritu humilitatis, ut Publicanus, qui longè ſtans, nolebat nec oculos ad cœlum levare, ſed percutiebat pectus ſuum, dicens: propitius eſto mihi peccatori. Sed & tu pauper & inops, tu pulvis, cinis, & homo peccator loquens ad Dominum fac ſimiliter; ecce Dominus, ad cujus conſpectum ſtas, & quem tremunt Poteſtates, reſpicit in orationem humilium, eiſque dat gratiam,

tiam; poſtula in fide, nihil hæſitans; omnia poſſibilia ſunt credenti. Ora ſine intermiſſione, ora opportunè, obſecra importunè, ut Chananæa; quodcumque petieris, dabitur tibi, & fides tua te ſalvum faciet.

Oratio Matutina.

Veni ſancte Spiritus, &c.

Actus Fidei.

Credo, Domine, te eſſe hic & ubique præſentem, & te ſcrutari profunda cordis mei. Eadem firmitate credo cæteras veritates, quas Eccleſia Apoſtolica & Romana mihi proponit credendas, quia tu ipſe, tu ipſa veritas Deus eas revelaſti; da, ut opere compleam, quod fide teneo.

Actus Adorationis.

O Deus, majeſtatis Domine! obſequentiſſima, qua poſſum ſubmiſſione adoro te, ut primum principium & ultimum finem. Confiteor coram te & coram omnibus viventibus, te eſſe Dominatorem cœli & terræ, Dominum *vitæ* & mortis, ac in ditione tua cuncta eſſe poſita.

Actus Amoris ergà Deum, & Proximum.

O Deus charitas! diligo te ſuper omnia, & ex toto corde meo, quia es ſummè bonus & ſummè amabilis; diligo etiam Proximum meum ſicut meipſum, & inimicos meos propter te.

Actus

Actus Spei.

Deus meus, miſericordia mea, in te ſpero, non confundar in æternum; veniam verò, gratiam & gloriam, ut confido, dabis mihi; quia tu miſericors & miſerator Dominus, ac in promiſſis tuis fideliſſimus, has promiſiſti mihi.

Gratiarum Actio.

Largitor omnium bonorum Deus, quid retribuam tibi pro omnibus, quæ retribuiſti mihi? Pauper & inops ſum ego, quapropter in unione Filii tui gratias ex intimis cordis mei viſceribus ago tibi, quia me ad imaginem tuam creaſti; pretioſo Filii tui ſanguine me redemiſti, ad admirabile fidei lumen, & ad dignitatem Sacerdotalem me indignum vocaſti; ſed & præter alia innumera beneficia huc uſque tam clementer conſervaſti me, & hac

Digitized by Google

nocte, (hac die,) à periculis & malis me cuſtodiens, ad hujus diei initium (finem) incolumem perduxiſti.

Actus Oblationis.

Ecce Domine totum libens offero tibi, à quo profluxit omne, quod habeo, corpus, animam, utriuſque vires, & omnes hujus diei, cogitationes, verba, & opera, ad majorem nominis tui gloriam purè & planè refero, idque in unione perfectiſſimæ charitatis Filii tui, in quo tibi benè complacuiſti, ut ex abundantia ejus charitatis mea juvetur infirmitas, & meus ſupleatur defectus.

Diſcuſſio conſcientiæ.

O ſcructator rerum & cordium Deus! notum fac mihi quidquid hac nocte (hac die) cogitatione, omiſſione, verbo, & opere pecca-

verim; da, ut omnia hæc plenè recogitem tibi in amaritudine animæ meæ; ego verò dignos pœnitentiæ fructus facere contendam; tu quoque, ſi meipſum dijudicaverim, parces peccatis meis, & ab occultis me, ut confido, mundabis.

Actus Contritionis poſt conſcientiæ diſcuſſionem.

O Pater miſericordiarum! propitius eſto mihi peccatori; doleo de peccatis; propter te ſummè bonum & ſummè dilectum; propono tua gratia adjutus non ampliùs peccare, & omnia peccandi pericula fugere.

Propoſita nimis generalia ſunt interdum infructuoſa. Igitur particulatim expende vitium, quod tibi dominatur & aliorum eſt origo; adverſùs hoc vitium iuſtituere ſpecialem & acriorem pugnam neceſſe eſt, ut illud, pro te & tecum pugnante Domi-

mino Deo exercituum, exterminare queas. Adhibe & tu aliquam mortificationem huic exterminationi congruam. Quòd ſi per diem relabaris, cave, ne animo concidas; ſed ſurge, pugnam alacrius perge, & vinces. Propone tibi pariter hanc virtutem N. identidem per diem colendam, utpotè tibi admodùm neceſſariam; incipe diei curſum quaſi veſperè moriturus. O ſi hæc mortis propinquitas in tuum altè deſcenderet animum, qua alacritate & ſanctitate omnia perageres? Sed heu ipſimet Clerici hoc non recogitant corde! O cæcitas antiqua, ſimul & damnoſa!

EX-

Exercitium

Ingentis meriti & efficaciæ, ſeu Actus heroicus, & pactum cum Deo ineundum manè, vel ante, vel poſt Sacrum.

Chariſſime Frater, Deum indeſinenter laudare, & modico labore plurimùm mereri cupis? hujuſmodi pactum cum Deo inire potes, nempe quod ad certa quædam ſigna, v. g. ſonitum campanæ, aſpectum cœli, tunſionem pectoris, inclinationem capitis, genuflectionem, &c. velis, & gratum habeas quodvis opus bonum, & Deo gratum, quod unquàm factum eſt, ſeu hodiè ſit, aut unquàm futurum eſt, aut fieri poſſet; item, toties teipſum velle Deo offerre, dolere de peccatis, renovare propoſita, & vota, Deum adorare, laudare, &c.

Item quòd, ſi propter ſterilitatem cordis, anguſtias animæ, divagatio-

nes

nes mentis, ſollicitudines miniſterii tui, & morbos corporis, &c. non poſſis orare, cogitare de Deo, & operari; quantùm optas, & quanto optas fervore; tunc velis offerre Deo adorationes, orationes, ſacrificia, &c. quæ aſſiduè offerunt viri pii, & quæ illi obtulerunt Sancti, & ipſe Dominus Jeſus.

Item quòd inter tentationes contra fidem, ſpem, humilitatem, caſtitatem, &c. velis ratos, & gratos habere omnes actus fidei, ſpei, humilitatis, & caſtitatis ab initio mundi hactenus elicitos, & quòd de illis ſummoperè gaudeas.

Vim & valorem à contrario colligere licet. Si quis ſtatueret ſecum, quoties audit campanam, cœlum reſpicit, &c. toties ſe velle ratum & gratum habere, quidquid unquàm mali actum vel agendum eſt, optaretque ſe ejus eſſe participem, quantæ is ſe culpæ obſtringeret? Hoc itaque ſi in malo tam efficax eſt, quidni idem, bono applicatum, im-

menſæ virtutis, & meriti erit? Quid tamen hoc exercitio facilius? non ad illud ineundum requiritur prolixitas temporis, cùm ſola & unica mentis directione ſeu reflexione inter ipſa miniſteria fieri poſſit.

Formulam hujuſmodi pacti hic conſultò omittimus; intelligentibus ſiquidem, & præcipuè bonæ voluntatis Clericis pauca ſufficiunt. Porrò hujus exercitii praxis parvulis revelatur, ſapientibus autem, & prudentibus hujus ſæculi, & omne, quodcumque ignorant blaſphemantibus, abſconditur.

De præſtantia & vi hujuſmodi exercitii pleniùs conſulendi ſunt humiles corde in Deo abſconditi, & quibus dignus non eſt mundus.

Actus petitionis.

Domine Deus dives in omnes, qui invocant te, ſupplex oro te, ut mihi largiaris gratias, quas tu ſcis eſſe mihi magis neceſſarias ad majorem tui gloriam, ad ſalutem animæ meæ, & ad profectum mihi commiſ-

miliorum fidelium; ſed præſertim da, ut anima mea moriatur morte juſtorum, & ut miſericordias tuas unà cum illis in æternum cantem.

Tu quoque o ſanctiſſima Mater Dei, Virgo, quam elegi, & iterùm eligo in patronam meam ſingularem, impetra mihi Spiritum Filii tui dilecti, & pretioſam Sanctorum mortem.

Tuque ſancte Angele cuſtos mei tibi commiſſum hodiè illumina, cuſtodi, rege & guberna me.

Et vos, Patroni mei dilecti, clientem veſtrum dirigite hodiè veſtris precibus, & meritis in viam ſalutis, ut vobiſcum vivam, gaudeam, Deumque laudem in æternitate. Amen.

Pater, Ave, Credo, Salve Regina, Litaniæ SS. Nominis Jeſu, Angelus Domini, &c.

V. *Poſt Orationem matutinam, attende aliquantulùm orationi mentali, cujus heri ante cubitum legeris puncta.*

Ca-

Cæterùm, quàmvis habeas paſſim in hoc opuſculo varia, quæ mediteris puncta; hic tamen tibi libenter inſtituimus breves meditationes de hominis noviſſimis; quoniam, *ſi aſſidua & ſeria recogitatione animo tuo altè hæreant, erunt tibi efficax ad pœnitentiam & ad fervorem incitamentum, juxtà illud.* Eccl. 7. Memorare noviſſima tua, & in æternum non peccabis. *Utinam & tu huic ſeriæ recogitationi incumbere velis!* id ipſum experiri licebit.

MEDITTIO

De morte.

MEmento, & ne obliviſcaris horum Domini oraculorum;

I. Statutum eſt omnibus ſemel mori; poſt hoc autem, judicium. In quocumque loco fuerit lignum, ibi erit. Nonne tamen vivo quaſi numquàm moriturus? II.

II. Qua hora non putatis, Filius hominis tanquàm fur veniet. Ecce venio citò, dicit Judex vivorum & mortuorum; ecce jam pulſat; at ego nondùm feſtino prædari? O cæcitas mea! quæ nugacitatis faſcinatio obſcurat intellectum meum? Nonne cum morte pactum feciſſe videor? nonne ſaltem his ſimilis ſum, qui, jam inſtante morte, ſibi dicebant: *edamus & bibamus; cras enim moriemur?* Qinimò, nonne ſimilis ſum jumentis inſipientibus, quibus non eſt intellectus? Imò hæc eſt vera mei imago, hæc ſtupiditas mea.

III. Beatus ille ſervus, quem cum venerit Dominus, invenerit vigilantem; ſed è contrà væ tepidis & ſomno deditis, qui per vitam nec ſapiunt, nec feſtinant maturè noviſſima providere; differentes enim de die in diem, venit ſubitò ſuper illos mors, venit & ira Dei, ac in tempore vindictæ diſperdit illos, & moriuntur improvisò morte pecca-

Digitized by Google

torum peſſima. Quid frequentius? Nonne & ego ex illis ſum, quàmvis hæc oracula ſæpiſſimè legam, aliiſque predicem? ita ſanè; effrenata negligentia mea me manifeſtum facit. O excors!

Cariſſime Frater, ſi hæc noviſſima ſæpè & ſeriò in omnibus operibus tuis memorareris, numquid peccares? an divitiis, & tot faſcinationibus cor apponeres? Nonne, inſtar moribundi, totum mundum faſtidires? Si veſperè, manè, & meridie tibi, quaſi jamjam morituro diceres: *ſtulte! cras, hodie, hac nocte, poſt hoc opus, animam meam repetent à me*; qua animi alacritate redimeres tempus & malos dies? theſaurizares tibi theſauros in cœlis? quo fervore omnia opera tua perageres? In his tandem totus eſto; quid moraris? uſquequò claudicabis in duas partes? O quam verè dictum eſt: *deſolatione deſolata eſt terra, quia nullus eſt, qui recogitet corde!*

ME-

MEDITATIO.

De terribili malorum Sacerdotum morte.

Cogita te jam verſari ſuper lecto dolorum mortis, à medicis derelictum, ex hoc mundo jam profecturum, ante tribunal Chriſti manifeſtandum, & in beatam aut infelicem æternitatem mox caſurum. Quo tè verteris undique tibi erunt anguſtiæ.

Intus erit conſcientia accuſans & urens; à dextris erit mundus, quem dilexiſti & ſcandalizaſti, & à quo te ſeparabit amara mors; à ſiniſtris erunt infinita dæmonia ad judicium & ad ſupplicia te trahentia; ſuperiùs erit Judex iratus; inferius erit horrendum chaos. Quò fugies, chariſſime, ſic deprehenſus? S. Aug. *in quantam maris altitudinem deveries? nonne amaritudinum amariſſimarum tempeſtas demerget te?* 1.

I. Tunc recogitabis in crudeli amaritudine animæ tuæ, non ſolùm coacervatim, ſed ſingillatim delicta juventutis tuæ, millia peccata propria & occulta, peccata hactenùs excuſata, pro nihilo reputata, & vix notata, ac præſetim falſam, qua excæcatus es, conſcientiam. Hæc autem peccata reputabùntur non tanquàm minutula, ſed ut monſtra. Heu mihi! tunc dices, accuſatione conſcientiæ tuæ convictus, & timore horribili turbatus: *nunc reminiſcor malorum, quæ feci; & nunc comprehendunt me iniquitates meæ; non poſſum quin illas invitus videam; non eſt pax oſſibus meis à facie peccatorum meorum, quibus iram merui. In quantam tribulationem deveni? quid faciam miſer, tot peccatorum funibus conſtrictus?*

II. Aderit ſæviens in te defectuoſa vocatio, ſiniſtra beneficiorum reſignatio, fraudulenta ad ordines, ad beneficia, & ad animarum cu-

ram

ram aſſumptio & aſcenſio, ſtabunt adverſùs te peccata aliena, quibus in ſtatu tuo communicaſti negligentia, ignorantia, ſcandalo, & reſpectu humano, vel non arguendo populum de peccato, vel non paſcendo oves tuas verbi divini prædicatione, vel citò imponendo manus, vel conferendo indignis beneficia, abſolutionem, &c.

Crudelis animæ tuæ carnificina! acerbum, ſed veridicum conſcientiæ tuæ teſtimonium! Quid narrabis, ut juſtificeris? Nonne iniquitas tua oppilabit os tuum?

Verùm, ſi quid loquaris, hæc præ anguſtiati cordis tui timore clamabis: *heu mihi! morior? ego ſacerdos? Ego Paſtor animarum? Ego Epiſcopus? Ego peccatorum meorum & alienorum ſarcina oneratus? O graviſſimum & formidandum onus; o quanta tribulatio terret & torquet cor meum! o quàm clarè nunc intelligo iſtam ſententiam D. Auguſtino dignam, & quàm toties legi*: Epiſcopi

pi, aut Presbyteri, aut Diaconi officio, ſi perfunctoriè & adulatoriè res agatur, nihil apud Deum miſerabilius, nihil triſtius & damnabilius? *Nonne fodiſſe præſtitiſſet mihi?*

III. Quid reſpondebis, quandò conſcientia tua tibi, inſtante morte, objiciet jacturam temporis, & tot dierum ſalutis, dilapidationem proventuum Eccleſiaſticorum, neglectum tot inſpirationum te ad perfectiora vocantium, contemptum tot mediorum ad ſanctitatem & ſalutem tuam adeò congruentium? Quam præſertim habebis allocutionem, quando tibi exprobrabit abuſum Sacramenti Pœnitentiæ, tot miſſarum & communionum, illam ſtupendam negligentiam ſatisfaciendi Deo pro tot peccatis contra ipſum Deum, contra proximum, & teipſum commiſſis; illam diuturnam ſtupiditatem, qua in ipſa Sanctorum terra vixiſti? Quid ad hæc & ad alia reſpondebis? niſi iſtud: *ſcio, quod ita ſit?* quid de te

te ſenties ? quid de te dices ? quæ in teipſum i dignatio ? quanta te vallabit anguſtia ?

IV. Inſuper magnus erit velut mare mœror tuus, quando tibi tandem invito dicetur : *proficiſcere de hoc mundo*, quem non obſtantibus Dei oraculis, & Conciliorum prohibitionibus adeò ardenter dilexiſti : hæ divitiæ, hæc ſuppelle*ctilia*, & alia vanitatis monimenta, quæ paraſti, cujus erunt ? Ecce tibi extranei, ecce amici, imò & parentes tui, quaſi latrones, & lupi rapaces hæc omnia invaſuri ſunt, & jam invadunt, non parcentes gregi tuo, nec animæ tuæ; tibi verò ſolum ſupererit ſepulchrum. Quàm amara tunc erit tibi mortis memoria ? tibi inquam, qui habueris pacem in ſubſtantiis tuis ?

V. Quantus timor, quantuſque tremor veniet ſuper te, quando jamjam rapiendus es antè tribunal Chriſti, redditurus ei ſtrictiſſimam totius vitæ tuæ, & formidandi miniſte-

ſterii tui rationem? Si Hilariones, Hieronimi, Gregorii, & alii vigilantiſſimi Paſtores, inſtante illa diſcuſſione, timuerunt valdè, in quantam timoris abyſſum demergeris tu idolum Paſtoris, tu Sacerdos, qui inextricabilibus peccatis propriis, & alienis implicatus jamjam cogendus es ante thronum hujus Judicis ſeveriſſimi & ſanctiſſimi, qui in Angelis reperit pravitatem?

V I. Præſto erit diabolus tanquàm leo tunc acriùs rugiens, ut tibi peccatorum monſtra objiciat, quæ tibi anteà quaſi minutula illuſor inſuſurrabat; ſtabit, ut te ad deſperationem adigat, & animam tuam devoret, poſtquam per vitam, vana & præſumptuoſa in Deum fiducia, te in viam ſpatioſam, & in vitiorum barathrum fraudulentus projecit; quomodo ſtabis ante tot accuſatores, teſtes, & inimicos?

V I I. Servire nunc facis Deum tuum iniquitatibus tuis; eum in ipſo Sanctuario exacerbas; ille quoque

que te in interitu tuo ridebit & ſubſannabit te; tunc invocabis eum, & non exaudiet; tunc ſcies, quia malum & amarum eſt reliquiſſe te Dominum Deum tuum. Proh dolor! quis præ anguſtia gementi medebitur tibi? O ſi tempus haberes! Sed heu! tempus non erit ampliùs; eundum erit in diem æternitatis, ubi erunt tibi amariſſimæ lacrymæ, dùm dicetur tibi: *ubi eſt Deus tuus?*

VIII. Quandò acerbiùs ſenties tandem, quàm horrendum ſit incidere in manus Dei viventis, cum pericula inferni jam imminentis invenient te. Quantus luctus! quando videbis infernum jam aperientem & dilatantem os ſuum, ut te rapiat, & te in ignem inextinguibilem, ac in ardores ſempiternos abſorbeat? O anguſtia morte amarior! o anguſtia deſperationis & & damnationis anticipatæ proxima! O mors peccatorum, mors peſſima! o mors malorum Sacerdotum,

tum, mors terribilis! o mors tantò terribilior, quantò frequentior! Quot prætereà ſunt inter Sacerdotes tepidos & malos, qui occulto, ſed juſto Dei judicio moriuntur velut Judas æquè excæcati & obdurati, ac vixerunt? Securi ſunt, ubi omnia ſunt terribilium periculorum plena. Læthalis tranquilitas! Juſtus es, Domine, & rectum judicium tuum!

Chariſſime Frater, qui te in hoc ſpeculo contemplatus es, quique in mortis conflictum tandem devenies, redi ad cor tuum obduratum; vide, & quidem feriò, & coram Chriſto crucifixo, nùm tu futurus ſis ille Sacerdos, cujus horrendam mortem forſan obiter & oſcitanter legiſti, quaſi hæc tibi non immineret. Væ tibi! ſi hos non prævenias luctus amaros; hujus meditationis recordatio torquebit, & laniabit cor tuum. Si habeas bonam voluntatem hanc terribilem evadendi mortem, & moriendi pretioſa Sanctorum morte, adhibebis millia ad hoc ſalutaria

me-

media in hoc libro paſſim ſparſa. Noli ampliùs obdurare cor tuum. *Talis - vita, finis ita.* S. Ber.

MEDITATIO.

De pretioſa bonorum Sacerdotum morte.

Conſidera hujus ſuavis & prætioſæ mortis firmamenta.

I. Pii & boni Sacerdotes non torquentur in hora mortis, ſicut tepipidi & mali Sacerdotes à facie peccatorum ſuorum, ſivè quia ſaltem gravia miſerante Deo non commiſerint, ſivè quia ea, eodem propitio Deo, dignis pœnitentiæ fructibus deleverint, eaque laborioſis operibus redemerint, teſtimonium illis reddente conſcientia, quòd ſint filii Dei. Suave bonæ conſcientiæ teſtimonium!

II. Cùm in hoc mundo ſe tanquàm

quàm peregrinos & exules habuerint; & cùm, velut Apoſtolus, quotidiè mortui fuerint, non formidant in hora mortis ſeparationem ab omnibus rebus creatis, ſive quia illis cor nunquàm appoſuerunt, iiſque tanquàm non utentes uſi fuerunt, ſivè quia iis, propter Deum, ut hilares datores, voluntariè & libenter tunc valedicunt. O beati Nazaræi, qui in vanitates & inſanias falſas nunquàm reſpexerunt! O quàm lætè moriuntur.

III. Multa alia ſunt, quæ tranquillam, ſuavem, & placidam efficiunt piorum Sacerdotum mortem; nam frequens & pia Miſſæ celebratio, tot ferventes communiones, quibus in Chriſto, tanquam palmites in vite, manſerunt; imago Jeſu Chriſti è cruce pendentis, cujus mortificationem in corpore ſuo jugiter circumtulerunt, & cui in omnibus, abdicatis ſæculi vanitatibus, ſe conformarunt; zelus domus Dei, quo multifariàm adulti

Q mul-

multos Jeſu Chriſto lucrifecerunt ; tot alia bona opera ſe tunc offerentia, non quidem tanquàm vanitatis & præſumptionis motiva, ſed ut tot ad profundiorem humilitatem & ad firmiorem in Deo fiduciam incitamenta; amaræ & ſuaves lacrymæ, quibus & ſtratum ſuum & pedes crucifixi Domini rigant ſolliciti; frequentiſſima amoris jacula, quæ in cor dilecti vibrarunt, & nunc ardentiùs vibrant; ſacrum & optatiſſimum viaticum, quo ad beatam mortem armantur contra acriores hoſtis rugientis impetus; extrema unctio tepidis Sacerdotibus moleſta, ſed illis utpotè piis & pœnitentibus, deſiderabilis, internæ Spiritus ſancti conſolationes; pax, quæ exuperat omnem ſenſum; beatiſſimæ Virginis patrocinium; Angelorum protectio: Sanctorum præſidia: piorum virorum, quos zelo ſuo Chriſto lucrifeceruut, orationes; ardens gloriæ deſiderium; prægustatio ejuſdem gloriæ deliciarum;

rum; Seria & continua ad mortem præparatio; tandem gratiæ multæ, quas à Deo recipiunt, mortis dolores leniunt, judicii timorem excutiunt, aut ſaltem minunt, augent eorum ſpem, inflammant charitatem & deſiderium poſſidendi Deum; & quidem eò ardentiùs, quò propiùs ad ipſum accedunt, eoſque ad exclamandum ſuaviter impellunt: *veni, Domine Jeſu, qui dixiſti; ubi ſum ego, illic & Miniſter meus erit; non fui quidem fidelis ſervus & Miniſter tuus; quinimò fui ſervus inutilis; verùm, o Jeſu mi! ſuppleat miſericordia tua, quidquid deeſt infirmitati meæ; non ſum dignus gloriæ tuæ: ſcio enim, quia, quando coronas merita noſtra, coronas dona tua; ergo corona me in miſericordia & miſerationibus, & veni; cupio diſſolvi & eſſe tecum; educ de cuſtodia animam meam, ad confitendum nomini tuo; veni & noli tardare; amore tui & deſiderio gloriæ tuæ jamdudùm langueo; ecce me*

expectant juſti, ut unà cum illis miſericordias tuas in æternum cantem.

Tandem, pii voti compos factus fidelis ille Chriſti Miniſter, moritur potiùs amoris vi & incendio, quàm dolore mortis; moritur in ſinu Chriſti, in æternum victurus.

O beata mors! o ſuavis ſomnus! o ſecura quies! o feliciſſimus tranſitus! o quàm verè dictum eſt: *timenti Deum benè erit in extremis! beati, qui in Domino moriuntur!* Quis mihi det, ut moriatur anima mea morte fratrum meorum juſtorum Martini, Gregorii, &c. & fiant noviſſima mea horum ſimilia? Sed væ mihi! Quid prodeſt deſiderare mori pretioſa eorum morte, ſi non induam eorum ſanctitatem, &c.? Quid eſt, cur non ago, quod ipſi egerunt, & quod, appropinquante morte, egiſſe vellem ego ignavus Sacerdos, qui hæc conſolatoria verba ſæpè lego, & prædico: *beatus ille ſervus, quem, cùm venerit Dominus, invenerit vigilantem?* Di-

Dixi, nunc cœpi: volo ex nunc vigilare.

Domine Jeſu, qui hanc mihi vigilantiam ſæpe ſæpiùs inſinuas, adjuva me; offero tibi actum contritionis & amoris, tanquàm meæ bonæ volutatis arrham: doleo, Domine, &c. amo te, &c.

MEDITATIO.

De Judicio Particulari.

I. STatim poſt mortem, in ictu oculi, judicium fiet, & quidem judicium ſine miſericordia. Omne verbum otioſum, quod locuti fuerimus, de eo reddemus rationem. Ecquis ſuſtinebit, ſi iniquitates obſervaverit juſtus Judex, qui ſcrutatur renes & corda, & qui in Angelis reperit pravitatem? Quis vivens in conſpectu ejus juſtificabitur? Quam & ego allocutionem habebo?

II. Reddemus rationem villicationis noſtræ. Heu! quot ignorantiæ? quot negligentiæ & omiſſiones? Quid tunc ſentiam de miniſterio meo humeris Angelicis formidando? quid de tot animabus culpa mea perditis, & in magna adverſùm me ſtantibus conſtantia?

III. Multum nobis datum eſt, multum ergò quæretur à nobis; cùm enim augentur dona, rationes etiam creſcunt donorum; plus cæteris quidem in hoc mundo accepiſſe cernimur; ſed heu! quantò graviùs indè judicabimur? Quot gratiæ in vacuum receptæ? quot talenta in terra abſcondita? &c.

IV. Ipſæmet juſtitiæ judicabuntur. Heu! quot paleæ ad comburendum igni? quoties enim, inquit D. Gregorius, ſordet in conſpectu Judicis, quod ſplendeſcit in conſpectu operantis? Væ ergò laudabili vitæ, ſi remota miſericordia diſcutiatur. *S. Aug.* Quantò terribiliùs tunc ſen-

tiam ego iſta formidoloſa verba, quæ nunc oſcitans lego: *maledictus qui facit opus Dei negligenter?*

Quæ cùm ita ſint, quis poterit cogitare diem adventûs ejus? & quis ſtabit ad videndum eum? Reſponde, ſimul & vide, quomodo oporteat te ambulare, ut miſericordiam invenias, & cum fiducia ſtes antè tremendum ejus tribunal. Hoc ipſum aliis ſuades; nonne hujus moniti ipſe indiges; Cur ergò non miſereris animæ tuæ, placens Deo? Curans alios, te ipſe non curares? O medice inſipiens! Nonne jure merito de ore tuo judicareris ſerve nequam?

MEDITATIO.

De judicio Univerſali.

I. ERunt ſigna in ſole, & luna, & ſtellis; armabuntur creaturæ omnes ad ultionem inimicorum; undè areſcent homines præ timore & expectatione, quæ ſupervenient univerſo orbi; erit enim tunc tribulatio, qualis non fuit ab initio mundi uſque modò, neque fiet. Propter hæc ſigna ſic inclamat Joel: *magnus dies Domini, & quis poterit ſuſtinere illum?*

II. Parebit ſignum Filii hominis in cœlo; tunc videbunt impii, in quem transfixerunt; ſanguis Jeſu Chriſti exquiretur, & vehementiùs clamabit vindictam, quàm ſanguis Abel. Verùm, ſi crux terreat, quis conſolabitur? ſi ſanguis ejus contra nos vociferetur, quis pro

pro nobis clamabit? Væ ergò mihi Sacerdoti, ſi nunc non crucifigam carnem cum vitiis & concupiſcentiis! væ mihi, ſi nunc bibens indignè, polluam ſanguinem teſtamenti! Nonne hic ſanguis erit ſuper me? nonne me ipſa crux condemnabit?

III. Audi, & meditare hanc horrendam tubæ & tonitrui vocem: *ſurgite mortui, venite ad judicium.* Quis non horreat? Jam hæc cogitantem timor & tremor veniunt ſuper me: ſurgent Laici & indocti, ſed meritis pleni; ſurgam & ego Sacerdos, ſurgam ego Paſtor; ſed heu! Laicis deterior; ſurgam ego dilectus Dei, ego qui non modò non fui in ejus domo oliva fructifera, verùm potiùs feci in eadem domo ſcelera multa! O quàm bonum mihi tunc eſſet, ſi natus non fuiſſem, aut ſaltem ſi tunc montes caderent ſuper me!

IV. Exibunt Angeli, & ſeparabunt malos de medio juſtorum, &

tunc conſummabitur illud : *erunt duo in agro*; *unus aſſumetur*, *& alter relinquetur*. Mirabilis mutatio & luctus, dùm, qui in mundo primi fuerunt, ibi erunt noviſſimi! Separabor fortè ego Paſtor ab ovibus, quas ducebam, factus ipſe reprobus. Proh pudor! Sed heu!! proh dolor! proh deſperatio!

V. Tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cœli cum virtute & majeſtate. In primo adventu apparuit manſuetus; in ſecundo autem terribilis apparebit. Grandis & horrenda mutatio! Si iſta melliflua vox hujus Agni jamjam ad occiſionem ducendi, nimirum: *ego ſum*, proſtravit milites, quantam formidinem injiciet, quando ab eodem Jeſu judice, & in leonem de tribu Juda mutato, proferetur? &c.

Tunc accipiens tempus ſuum, & incipiens judicium à domo ſua, manifeſtabit conſilias cordium; nihil opertum, quod non ſciatur, &

ni-

nihil occultum, quod non revele-tur; tunc implebitur illud: *revelabo pudenda tua in faciem tuam, & oſtendam gentibus nuditatem tuam, & regnis ignominiam tuam*; tunc videbo reptilia, quorum non eſt numerus, videbo & abominationes peſſimas, quas in loco ſancto patravi, & quas parvi feci, ac quaſi minutula reputavi, data quidem fuit mihi poteſtas ligandi atque ſolvendi; ſed heu! ipſa judicia mea in ſtatera appenſa, judicabuntur; ecquid ſi condemnentur? væ, væ mihi, ſi condemner & ego infidelis diſpenſator & diſſipator peſſimus! Hoc tamen periclitor, & adhuc non vereor omnia opera mea? & adhuc non ſum humilior, atque ad ſerviendum Deo promptior? O vana fides mea! nonne tandem incidam in manus Dei viventis? Quis, hæc meditans, non ſeipſe ſtatuet contra faciem ſuam, ſeipſe dijudicans, & omnia delicta confeſſario cognita faciens, ut non judicetur,

nec confundatur in noviſſimo die?

Domine Jeſu! quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me, donec pertranſeat furor tuus, & conſtituas mihi tempus, in quo recorderis mei?

MEDITATIO

De ſententia ergà Electos & Reprobos.

I. *VEnite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum à conſtitutione mundi.*

Melliflua verba, affectione & exultatione plena! O anima mea, hæc omnia ſingilatim meditare, habent enim ſingula pondus ſuum; lætare in his, quæ dicta ſunt; feſtina accipere hanc à Domino benedictionem; venient tibi pariter cum illa omnia bona; feſtina ingredi in illam requiem; ſpera in Deo, & fac bonitatem; audies tandem, eo propi-

tio,

tio, dulciſonam Patris tui vocem, & ibis in domum Domini; inebriaberis ab ubertate domus illius.

II. *Diſcedite à me maledicti in ignem æternum.*

O diſceſſio! o maledictio! o ignis! o formidanda æternitas! Heu! hæc omnia terrore & luctu adeò ſunt plena, ut tribularer, niſi ſcirem miſericordias Domini. Quis mihi det, ut liberer à verbo malo? Ego verò dixi: *nunc cæpi, hæc mutatio dexteræ Excelſi.*

Sed & tu, chariſſime Frater, hic ſiſte, & meditare nocte cum corde tuo hæc verborum fulmina & tonitrua cedros libani confringentia, & uſque ad diviſionem animæ pertingentia; diſce per hæc converti ad Deum in toto corde tuo, ſervire Domino in timore, facere uberes, aſſiduos, & dignos pœnitentiæ fructus, & perſeverare uſque in finem; ab auditione mala non timebis. Iterùm monemus, intellige hæc, qui obliviſceris Deum tuum & animam tu-

am. Anteverte hanc ſententiam, nequando rapiat & non ſit, qui eripiat. Si autem hæc audiens & meditans, non ſurgas de ſomno, non dormis, ſed mortuus es. *S. Aug.* Quia, ſi vix juſtus ſalvabitur, ubi parebis impius & peccator? Quid tamen hac cordis duritia inter Clericos frequentius? nam quàmvis hæc tremenda Dei oracula legant & ſciant; attamen, adeò alto demerguntur oblivionis ſomno, ut ad nullum Dominicæ comminationis tonitru expergiſcantur, & ut vel ipſum ſuum periculum non expaveſcant. Nonne & tu ex illis es, benevole Lector? Quid tua tibi vaticinatur duritia? interroga Pharaones, Judæos, & ipſum Judam.

*****
***
*

ME-

MEDITATIO.

De Inferno.

SIſte gradum viator, audi attentè Iſaiam ſic interrogantem.

Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis?

Reſponde, delicate homo, qui vermis, puliciſve infeſtationem ferre non potes; dic mihi, quæſo, inſenſate, quomodo ergò hunc ignem devorantem, quomodo hos ardores ſempiternos ſuſtinere poteris? Iterùm reſponde, numquid illud poteris? Heu tamen! ducens in bonis dies tuos, nonne ad hæc inferna, ad hunc tormentorum locum in puncto deſcendes? nonne jamdudùm in hoc inferno habitaret anima tua, niſi Dominus adjuviſſet te? nonne pericula inferni te jam inveniunt?

non-

nonne infernus jam aperit, & dilatat os ſuum, ut te in hoc profundum abſorbeat? Ita ſanè; & non recogitas corde? Teipſe definias.

Verùm memineris intolerabilius malis Sacerdotibus paratum eſſe in inferis ſupplicium, ſivè quia præ aliis ſuperno lumine colluſtrantur, ſivè quia ad altiorem gradum provehuntur, ſivè quia majoribus gratiæ donis ditantur, ſivè quia ſuis & alienis peccatis onerantur, ac proindè, quia profundiùs præ Laicis peccant. Hinc profundiùs cadunt in infernum, quàm aliquis alius, ut beatæ Birgittæ revelatum eſt. Hinc diſce, quàm pauci ſint Sacerdotes, qui ſalvi fiant, ut loquitur D. Chryſoſtomus. Hujus gravioris ſupplicii terror, hujus æternæ damnationis tibi imminens periculum animum tibi aſſiduè non concutit? Quid cenſes de cæcitate intellectus tui? quid de cordis tui duritia?

Sed ſaltem deſcende ipſe in infer

fernum vivens, ut non deſcendas moriens? Siſte inconſiderate, ſiſte; cogita ſeriò dies antiquos, & annos æternos in mente habe; vide, quàm horrendum ſit Sacerdoti incidere, ex Angelorum menſa, ex cathedra Evangelica, ex medio plebis, ex culmine honorum & divitiarum in manus Dei viventis, detrudi cum diabolo in infernum, volutari cum ſceleratis inter flammas, & potari felle draconum, veneno inſanabili. Terribile diſcrimen! Diſce hac jugi meditatione ſcopere, ut Propheta, ſpiritum tuum, & agere in his diebus ſalutis pœnitentiam ſalutarem, ne in his flammis in æternum & fruſtrà crucieris. Quid inſipiens corde, quid de die in diem differs? nonne jàm hora eſt de ſomno ſurgere? Penſa, & iterùm penſa, quòd ex momento pendeat æternitas. Sic cenſet, ſic ululat, ſic experitur in inferno infinitus ſtultorum numerus. Numquid idipſum o inſen-

ſenſate experiri velles? Eò tamen ſeſe fert effrænata imprudentia tua. Et verò reſpondeat cor tuum, & dicat tibi: *infernus Domus tua eſt, ſi ex nunc ſalutem tuam cum timore & tremore non opereris.*

Quapropter inhæreant animo hæc graviſſima verba: *quid prodeſt homini, ſi univerſum mundum lucretur, animæ verò ſuæ detrimentum patiatur?* Interroga majores tuos in inferno ſepultos, & dicent tibi: *o inſenſati! quid nobis profuit ſuperbia?* &c. *Jam non poſſumus hinc transmeare. Væ nobis! ſed væ vobis ſi maturè non ſapiatis!* Hæc meditare, o anima mea die ac nocte. Ecquid? tu alios doces quærere primùm regnum Dei, & illud teipſam non doceres? non ordinares in te charitatem. Abſit.

ME-

MEDITATIO.

De damnatorum luctibus

AUdi damnatos ſic in inferno præ anguſtia ſpiritus gementes, & ululantes.

O inſenſati! laſſati ſumus in via iniquitatis & perditionis; ambulavimus vias difficiles; vias autem Domini ignoravimus. Quid nobis profuit ſupeibia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Tranſierunt illa omnia tanquàm umbra & præcurrens nuntius; nos verò in iniquitate noſtra conſumpti igneis & æternis vinculis ſub iſta caligine reſervati ſumus!

Væ nobis! propter multitudinem iniquitatis noſtræ in inferno poſiti ſumus, in hoc tormentorum loco, ubi umbra mortis & nullus ordo, ſed ſempiternus horror inabitat, ubi eſt

eſt fletus & ſtridor dentium, ſupplicium æternum, ignis inextinguibilis, nulla redemptio; hi ſunt iniquitatum noſtrarum, in quibus nunc erubeſcimus, amariſſimi fructus.

Væ nobis, quia peccavimus! Heu heu! quis nos faſcinavit non obedire veritati, non ſequi arctam viam? Potuimus in vitam æternam ingredi, & quidem facilè; quid enim ultrà debuit facere pro noſtrâ ſalute Dominus Deus, quod non fecerit? Sed heu! quia noluimus obedire mandatis ejus, venit ſubitò ſuper nos mors ſecunda, mors æterna, & ſepulti ſumus in inferno. Verè ex nobis perditio noſtra; exquirimus hic aſſiduis lacrymis ſalutaris pœnitentiæ locum, & non invenimus; deſideramus mori, & mors fugit à nobis; propter hæc omnia in deſperationem acti, carnem brachii noſtri morſu amariſſimo voramus, & in æternum vorabimus, dicentes ſemper intra

nos,

nos rabie & timore horribili turbati: *ergo erravimus, noluimus benedictionem, & ecce elongatur à nobis; & quia dileximus maledictionem, idcircò venit ſuper nos maledictio, venit maledictio æterna.*

O miſerum me, ululat Eccleſiæ Paſtor! In ſortem Domini vocatus, ſciens bonum & malum contendebam parare Domino plebem perfectam, & dare plebi ſcientiam ſalutis, omnibus omnia factus. Reverà cooperante Domino alios ſalvos faciebam; ſed, proh pudor! potui ego pariter ſalvus fieri. Sciebam ſalutis & perfectionis media; habebam ubertim gratias ſalutares, ipſum gratiarum Autorem & fontem ferè quotidiè recipiebam, & tamen meipſum ſalvum facere nolui. Vocabat me affectu paterno Dominus Jeſus; at ego ſemper renui; in croceis enutritus amplexatus ſum ſtercora; cùm in honere eſſem, non intellexi; jumentis inſipientibus ſimilis factus ſum. Quot

Lai-

Laici computati ſunt zelo meo inter filios Dei? At ego dicens & non faciens, at ego infelix miniſter, at ego monſtruoſum Paſtoris idolum, quia ſciens & pertinaciter volens ſecutus ſum viam ſpatioſam, quam verbo tenùs expugnabam, ductus tandem in perditionem crucior nunc, & in æternum cruciabor in hac flamma. Habens præ manibus claves regni cœlorum illud aliis aperui; mihi verò ſtultus clauſi. O ſtupiditatem meam! quæ me dementia faſcinabat? Pereat ergò dies, in qua natus ſum & ſacris initiatus; maledicta quæ ambii beneficia; maledicta ambitio; maledictus Prælatus, qui me ad ordines & ad beneficia promovit; maledicta vanitas & ſuperbia mea; maledictæ creaturæ; maledictus ego, quia nolui benedictionem, quam aliis toties elargitus ſum; maledictus Deus mihi in ſeveriſſimum ultorem mutatus! Sed heu! inutiles gemitus! Proh deſperatio!

Ta-

Talia dixerunt, & dicunt in inferno ii, qui peccaverunt. Sic rabidi ululant Clerici latrones, qui ad Sacerdotium acceſſerunt non vocati à Deo; hi Clerici mundani, qui quàmvis à Deo ad illud vocati gratiam vocationis neglexerunt; hi Paſtores mercenarii, qui incuria, negligentia, & aliis indecoris modis communicarunt peccatis alienis.

Nonne & ego ſecundùm carnem vivens, ſic in æternum ululabo? Quid mihi vàticinatur vita animalis præterita? quid pœnitentia fœdè hactenùs acta? quid tot gratiarum abuſus? quid præſens mea vita tepida? Prophetiza anima mea. Quidni nunc recogito in ſalutari amaritudine animæ meæ & annos meos, & hos damnatorum amaros planctus? Quidni hos prævenio luctus? Domine Jeſu! quis novit poteſtatem iræ tuæ? Sed quis novit dementiam meam?

MEDITATIO.

De Mercede multa nimis & eterna bonis Sacerdotibus in Cœlis parata.

FIdelis ſervus & prudens, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, & qui hactenùs terribili oraculorum tonitru perterritus es, conſolare nunc his mellifluis Jeſu-Chriſti promiſſionibus, quibus Apoſtolos ad pugnam & ad labores excitabat., & quibus teipſum ad contemptum mundi, ad certamina, & ad gloriæ deſiderium adhuc inflammat.

Vos, qui reliquiſtis omnia, & ſecuti eſtis me, centuplum accipietis, & vitam æternam poſſidebitis. Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, quæ vobis in cælo à conſtitutione mundi præparo. Fi-

Fidelis ſermo, & omni acceptione dignus! Uſquequò anima mea diliges vanitatem, & quæres mendacium? Quòuſque habebis pro nihilo terram deſiderabilem?

Beati eſtis, cùm maledixerint vobis homines, & perſecuti vos fuerint propter me; vos enim benedicemini à Domino, qui fecit cœlum & terram; jam omnes, qui viderint vos, cognoſcent, quia eſtis vos ſemen, cui benedixt Dominus. Feſtinate hanc à Domino accipere benedictionem; venient vobis cum illa pariter omnia bona.

Gaudete, & exultate Miniſtri mei & fideles diſpenſatores Myſteriorum Dei, qui dignè ambulantes vocatione, qua vocati eſtis, multùm laboraſtis, & exhibuiſtis corpora animoſque veſtros hoſtiam viventem, ſanctam, placentem, rationabile obſequium veſtrum. Scitote, quia labor veſter non erit inanis apud me; erit ſiquidem merces veſtra copioſa in cœlis, quando-

doquidem ipſe ero merces veſtra in cœlis. Ecquis intellectus hanc intelligere valeat?

Gaudete, quia, ut veri homines Dei & boni milites mei, fortes in fide legitimè certatis; ſedebitis in throno, quia vincitis; percipietis coronam juſtitiæ; quia zelo zelati non facitis animas veſtras pretioſiores, quàm vos; dummodò curſum veſtrum conſummetis, & fidem ſervetis, ſedebitis ſuper ſedes duodecim, dijudicantes duodecim tribus Iſrael; quia ſequentes me, & dealbantes ſtolas veſtras in ſanguine meo plantatis Eccleſiam meam ſanguine veſtro.

Gaudete Angeli & coadjutores mei, qui in opere, & ſermone potentes datis plebi meæ ſcientiam ſalutis; fulgebitis ſicut ſtellæ in perpetuas æternitates, quia eruditis multos ad juſtitiam, eoſque mihi lucrifacitis; tantò copioſior & eminentior erit merces veſtra, quantò pretioſior eſt anima ſanguine meo

re-

redempta; macti eſtote, & in miniſterio, ad quod aſſumpſi vos, uſque in finem perſeverate.

Gaudete diſcipuli mei, qui mecum in tentationibus permanetis, & qui patimini propter juſtitiam; percipietis immarceſſibilem gloriæ coronam, quam ego, Princeps Paſtorum, promitto vobis; ſcitote, quia ego potens ſum depoſitum veſtrum ſervare in illum diem, juſtus Judex; confortamini interim, fortes eſtote in bello, & pugnate cum antiquo ſerpente.

Gaudete, & exultate ſocii paſſionis meæ, qui nunc lugetis, quoniam conſolabimini; gaudete, quia nunc abnegantes voſmetipſos, ac tollentes crucem veſtram bibitis læti calicem, quem ego bibi; cohæredes mei eritis; hyems tandem tranſibit; & vix dedero vobis electis meis ſomnum, ecce hæreditas mea. Gaudete, iterùm dico, gaudete, intrabitis in gaudium meum; abſtergam lacrymam ab oculis ve-

ſtris;

ſtris; jam non erit ampliùs nequè luctus, neque clamor; priora tranſibunt; metetis in æterna exultatione, quod nunc in lacrymis ſeminatis; inebriabimini ab ubertate domus meæ, & torrente voluptatis meæ potabimini; gaudium veſtrum nemo tollet à vobis; ecce, o amici, ecce quomodò momentaneum hoc & leve tribulationis veſtræ, æternum gloriæ pondus operabitur in vobis; guſtabitis & videbitis, quàm ſuavis ſit Dominus, & quàm bonus his, qui recto ſunt corde, & qui pro ejus gloria laborant, ac propter juſtitiam patiuntur.

Quis ad hæc audita non inardeſcat? Convertere, anima mea, convertere in requiem tuam; vide, quid ſit inter juſtum, & impium; inter ſervientem Deo, & non ſervientem; inter fideles Chriſti Miniſtros, & inter tepidos ac malos. Jam vidiſti *nihil eſſe apud Deum difficilius; laborioſius, periculoſius, & damnabilius officio Epiſcopi, & Preſby-*

byteri, ſi perfunctoriè agatur; ſed nunc vides nihil eſſe apud ipſum Deum beatius, ſi eodem modo militatur, quo Imperator noſter jubet. S. Aug.

Quidni ergò ſatagas eſſe in omnibus fidelis Miniſter Chriſti? Nonne ſcis regnum cœlorum vim pati, & ſolos violentos rapere illud? Nonne jam meditata es paucos eſſe Sacerdotes, qui ſalvi fiant: *S. Chryſoſt.* Quare? ſivè quia non ambulant dignè vocatione, qua vocati ſunt; bonum non operantur nec ſecundùm menſuram ſupernorum luminum, quibus illuſtrantur, nec ſecundùm altiorem gradum, ad quem provecti ſunt, nec ſecundùm majora gratiarum dona, quibus ditantur; ſivè quia ferè omnes impinguati, dilatati, in labore hominum non ſunt, & cum hominibus non flagellantur; vivunt verò ſecundùm carnem, & parùm ſunt de ſua & aliorum ſalute ſolliciti. Nonne & tu, anima mea, ex illis es? Qua fronte ſperas te intraturam eſſe in hanc

hanc gloriam, in quam Apoſtoli & ipſe Chriſtus non intrarunt, niſi patiendo, laborando, & animam pro ovibus ſuis ponendo? Vis ergò donari corona vitæ? Miniſterium tuum perfectiſſimo, quo poteris modo, imple; eſto fidelis uſque ad mortem; & Chriſtus Dominus erit tibi in promiſſis fideliſſimus.

Quis ergò, o Jeſu mi, quis mihi det, ut mundo, ubi nihil eſt niſi vanitas & afflictio ſpiritus, renuntiem; ut te Deum meum, & omnia poſſideam? Quis mihi det, ut propter te, quoad vixero, mortificer tota die, ut compatiens conglorificer? Quis mihi hoc tribuat, ut zelans zelum legis & animarum, ſicut Elias, Apoſtoli, & alii Paſtores juxta cor tuum, recipiar ſicut illi in cœlum, & te facie ad faciem videam? Hoc quidem volo, ſed perficere non invenio. O Jeſu fortitudo mea da mihi gratiam, ut deindè des mihi gloriam.

ME.

MEDITATIO.

De Humilitate.

I. AD quem reſpiciam, dicit Dominus, niſi ad pauperculum corde? Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ, decantat beata Virgo Maria, ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Ecce quomodò humilia reſpicit Dominus Jeſus veræ humilitatis exemplar, & præmium; ecce quomodò humilibus dat gratiam, & humiles ſpiritu ſalvabit.

Sed è contrà alta à longè cognoſcit, ſuperbis reſiſtit, & ſeipſos exaltantes humiliabit uſque ad paſſionem ignominiæ, & ad inferni noviſſima; ſcriptum eſt enim: *niſi efficiamini ſicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum*; & evidentiſſimum reproborum ſignum, teſte

D. Gregorio, eſt ſuperbia; quia initium omnis peccati ſuperbia eſt. Indè liquet, quàm placens ſit Deo humilitas, & quàm odibilis ſit coram ipſo Deo, & hominibus ſuperbia. Numquid Deus gloriam ſuam alteri dabit?

II. Si quæras, inquit D. Auguſtinus, quæ ſit via ad obtinendam veritatem, quidque primum ſit in religione & diſciplina Chriſti, reſpondebo: primum humilitas. Quid ſecundum? humilitas. Quid tertium? humilitas. Et quoties interrogabis, toties reſpondebo, toties dicam: humilitas. Quod Demoſtenes in ſchola eloquentiæ pronuntiationi dedit, ego dabo humilitati in ſchola Chriſti. Qui ergò ſine humilitate virtutes congregat, inquit D. Gregorius, quaſi in ventum pulverem portat; mercedes congregat, ſed mittit eas in ſacculum pertuſum; ſeminat multùm, ſed parùm infert. Hinc fit, ut præclari concionatores, ſapientiæ ſuæ fidentes, per-

perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis ſe oblectantes, ſeipſos prædicantes, & hominibus placere cupientes ſint velut æs ſonans, cymbalum tinniens, nubes ſine aqua, arbores autumnales, & fructum non afferant, ita ut adulterantibus verbum Dei, contingat illis in pœnam iſtud Oſee: *Da illis Domine; quid dabis eis? da illis vulvam ſine liberis, & ubera arentia*. Grandis dignitas mea! ſed grandis ruina mea, ſi altum ſapiam. Vidit Dominus ſatanam ſicut fulgur de cœlo cadentem; nonne & ego ſuperbè ſapiens & glorians, ſublimia aliundè loquendo & agendo, cadam è pinnaculo templi ad fœdiorem lapſum? demergar indè in profundum ignominiæ & tartari? ſcriptum eſt enim: *qui ſe exaltat humiliabitur: non habitabit in domo mea, qui facit ſuperbiam*. Et licet nunc vir divitiarum appaream: cupiens tamen videri ab hominibus, dormiens tandem ſomnum meum, nihil inveniam in

manibus meis, & dùm ſic ſtultè gloriabor: *dives ſum*; terribiliter reſpondebitur mihi: *miſer & miſerabilis es*.

Chariſſime Frater, rectorem te poſuerunt? Noli extolli; eſto in illis quaſi unus ex ipſis; quantò major es, tantò magis te in omnibus humilia; graviſſimum judicium his, qui præſunt, fiet, & potentes potenter tormenta ſuſtinebunt. *Chriſtus* Dominus, cujus Miniſter es, exinanivit ſemetipſum, non quæſivit gloriam ſuam, ſed Patris. Eſt-ne ſervus ſuper Magiſtrum? Nonne ergo eris humilis in oculis tuis, ſivè veſtitu, victu, & ſupellectili, ſivè ſermone, & præſertim corde & opere? Undè hoc monſtrum? Ubi ſuperbus parebis? tu videris.

ALIA-

ALIA MEDITATIO.

De Humilitate & Timore.

SUper hæc verba: *humiliatio tua in medio tui*.

Accipe lucernam, & ſic teipſum ſcrutare.

I. Quid fui? heu! de limo terræ formatus, in iniquitatibus conceptus ſum, & ad malum ab adoleſcentia mea pronus, pronior ad illud in dies factus ſum. Præterea ab ipſis incunabulis immolavi animam meam dæmoniis & non Deo. Quid feci? obſtupeſcite cœli ſuper hoc! Quinimo infelix ego homo, appoſui iniquitatem ſuper iniquitatem, & hanc quaſi aquam bibi; delicta juventutis meæ ſupergreſſa ſunt caput meum; oſſa mea adhuc implentur vitiis adoleſcentiæ meæ, ita ut funibus peccatorum

conſtrictus, & in profundum peccatorum veniens, non ſenſi; & ,quod pejus eſt, contempſi. Frons meretricis facta eſt mihi. Hæc fuit hactenùs nefanda vita mea, quid vilius? Quid eſt, cur oculos in cœlum levare audeo?

II. Quid ſum? homuncio, pulvis, vermis, ſperma fœtidum, vapor ad modicum parens. Quid ſum? inſtabilis homo, arundo ventis agitata, ſpiritus vadens & non rediens. Ecquis poteſt ſcire figmentum meum, niſi ſolus Deus? Quid ſum? nihilum; & quod deteſtabilius eſt, nihilum rebelle in Deum armatum. Quid tandem ſum? heu! homo peccator ſum, & adhuc ſuperbio; pulvis & cinis ac ſervus peccavi? Proh odibilis ſuperbia mea! Sum quidem Miniſter Chriſti, & notus ejus; nonne tamen in ejus domo facio ſcelera multa? nonne edens panes ejus magnifico ſuper eum ſupplantationem? aut ſaltem, nonne ſum ſervus inutilis in ipſa Sancto-

rum terra? Facio quidem interdùm bonum; ſed, proh pudor! quo tempore? qua negligentia, qua ſiniſtra intentione? Nonne ipſæmet juſtitiæ meæ ſunt quaſi pannus menſtruatæ? Quid habeo, quod non acceperim? Quid autem de meo habeo, niſi peccatum & mendacium? *Conc. Arauſic.* Quid ergò glorior, miſer & miſerabilis?

Præterea licet nihil mihi conſcius ſim, numquid tamen omninò juſtificatus ſum? heu! minimè. Neſcio utrum amore, an odio dignus ſim. Peccavi quidem nimis; verè ſcio, quòd ita ſit; ſed nùm feci dignos pœnitentiæ fructus? neſcio. O incertum terribile! Qua ergò fronte in Cleris dominor? quonam auſu, in me confidens tanquàm juſtus, cæteros aſpernor?

III. Quid tandem ero? quid? vermium corrodentium eſca, intuentibus horror, pulvis & cinis; incedentium pedibus conculcatus ero, quaſi non fuiſſem, ita ut, de ute-

ro translatus ad tumulum, oblivioni dandus ſim tanquàm mortuus à corde.

Quid ero? An beatus, an reprobus? neſcio. Quamvis enim ex ſpeciali Dī revelatione ſcirem me ejus amore nunc dignum eſſe; an perſeverabo uſque in finem? neſcio. Nonne è contrà ſingulis periclitor momentis à ſtatu *gratiæ* declinare, & ſtatim, occulto ſed *juſto* Dei judicio, in peccato mori, & è pinnaculo templi, in quo ſtatutus ſum, ad inferna, ſicut ipſe Judas, è latere Chriſti in puncto deſcendere?

Reverà hoc quotidiè periclitor, ſivè ob infirmitatem meam & ad malum vehementem proclivitatem, ſivè propter millia populi, & leonis rugientis circumdantium me, ut devorent animam meam ſivè propter animi tumorem & arrogantiam. Quot enim ſunt, qui in vitam æternam jamjam ingreſſuri, miſerè tamen ob præſumptionem lap-

lapſi in æternum perierunt? Sed ſi in viridi ligno id factum eſt, in arido quid fiet? Undè ergò hæc monſtruoſa ſpiritus mei præſumptio? Undè tanta ſecuritas? Ubi tandem parebo? ego, inquam, tot peccatorum occultorum & alienorum conſcius? O inſcrutabile cor meum! O altitudo Dei! quàm incomprehenſibilia ſunt judicia tua! Quis non timeat te?

Ergò, chariſſime Frater, qui in hoc te contemplaris ſpeculo, humilia te in omnibus, & licet Sacerdos ſis, ſalutem tuam cum timore & tremore operare. Multum tibi datum eſt, multum quæretur à te. Periclitaris pro te & pro animabus tibi commiſſis. Grande periculum! Iterùm monemus, humilia te in omnibus. Cave tamen, ne ex illis ſis, qui nequiter humiliant ſe. Quapropter nec glorioſè, nec ſiniſtrè de te loquaris. Vilior fias plus, quàm factus es; ſis humilis in oculis tuis; abominare ipſa ſuperbiæ ſigna; ama

neſciri & pro nihilo reputari. Ille erit verus humilis, inquit D. Bernardus, qui non humilis, ſed vilis reputari vult, & quàmvis iniquitates tuæ multiplicatæ ſint ſuper arenam maris, invenies gratiam coram oculis Domini, & exaltaberis. Hoc viſum eſt in Manaſſe, in Publicano, in filio Prodigo, & aliis. Unde hæc eſt *altiſſima* & utiliſſima lectio, teſte Thoma à Kempis, *vera ſui ipſius deſpectio*. Hanc & tu diſciplinam tene, & ſic ſæpiſſimè ora.

Domine Jeſu! averte oculos meos, ne videam vanitatem; da mihi Spiritum tuum, & diſcam à te eſſe humilis corde. Miniſter tuus ſum; ſentiam ergò in me, quod & in te, ò Magiſter bone! Noverim te, noverim me, ut exaltem te, & humiliem me, ac miſericordias tuas in æternum cantem.

Digitized by Google

SERIES EXERCITIORUM

Tùm proprii ſtatus, tùm pietatis.

Aſpiratio horaria pro felice morte.

DOmine Jeſu, unam petii à te; hanc requiram, ut moriatur anima mea morte juſtorum; ut noviſſima mea fiant horum ſimilia; & ut inhabitem in domo tua omnibus diebus meis.

O Jeſu, fons vitæ! o Jeſu requies mea, merces mea magna nimis, & centrum animæ meæ! cupio diſſolvi, & eſſe tecum; quando veniam, & apparebo antè faciem tuam?

VI. *Peracta Meditatione, recita Horas Canonicas, ſivè in choro, ſivè extra chorum, juxta tuum ſtatum.*

Egrediens è domo.

Domine Jeſu! qui es via, dirige in conſpectu tuo viam meam, ut non veniat mihi pes ſuperbiæ.

Perfice greſſus meos in ſemitis tuis, ut non moveantur veſtigia mea.

Vias tuas, Domine, demonſtra mihi, & ſemitas tuas edoce me, quia tu es Deus Salvator meus, ut, te duce, dirigantur pedes mei in viam pacis.

Ingrediens Templum.

Domine Jeſu! in multitudine miſericordiæ tuæ introibo in domum tuam; adorabo ad templum ſanctum tuum in timore tuo; pavebo ad Sanctuarium tuum. Quid juſtius?

O Jeſu, miſericordia mea! da gloriam in loco iſto; exaudi, Domine, vocem deprecationis meæ, dùm oro ad te, dùm extollo ma-

nus

nus meas ad templum ſanctum tuum.

Induens ſuperpelliceum.

Indue me, Domine, novum hominem, qui ſecundùm Deum creatus eſt in juſtitia, & ſanctitate veritatis.

VII. *Perſolutis Horis, præpara animam tuam ad grande opus miſſæ, & communionis. Vide ad hunc finem copioſa & pia exercitia* pag. 133. *in adventu ſummi Regis, qui venit tibi manſuetus, eructet cor tuum toto manè, aut ſaltem identidem verbum bonum, & aliquem ex his actibus jaculatoriis, & ignitis: quos tibi ibidem ſuggerimus; pone cuſtodiam ori tuo, & oſtium circumſtantiæ labiis tuis, imò nec loquaris verbum otioſum, ut, recollectione animi interna, ferveat & condiatur toto manè, medias inter tui muneris functiones tantum opus miſſæ & communionis. Idipſum tibi ſuademus pro gratiarum actione poſt miſſam,* pag. 166.

VIII. Auditio confeſſionum. *Orationes congruæ*, pag. 329.

IX. Recitatio Horarum Tertiæ, Sextæ, & Nonæ.

X. Lectio Scripturæ Sacræ, aut libri pietatis.

XI. Refectio. *Sed antè ipſum prandium, adhibe benedictionem menſæ, ut habetur in breviario, ſi ita tibi expedierit, ac inter prandendum hæc tecum cogita.*

1. Chriſtus jejunavit, eſuriit, & ſitivit; dederunt in eſcam ejus fel, & in ſiti potaverunt eum aceto. Suſpirabat Job antequàm comederet. Præcurſor Domini dicitur *non manducans, neque bibens*.

2. Plus occidit gula, quàm gladius. Quot fuere qui, inimici Crucis, qui ventri, tanquàm Deo ſervientes, ac ſplendidè quotidiè epulantes tandem mortui, ſepulti ſunt in inferno? Sed heu! in hoc tormentorum loco clamant, & poſtulant gementes guttulam aquæ, ut refrigerentur in hac, qua crucian-

tur

tur flamma; hoc tamen leve refrigerium eis ſemper denegabitur, & felle draconum potabuntur; inſanabilis ſiquidem eſt dolor eorum. Quid eis profuere lautæ ac ſplendidæ epulæ?

3. Quot mendici jacent ad januas, ſaturari cupientes, & nemo illis dat? Ego verò peccator, & Miniſter Chriſti felle, & aceto potati, abundo panibus, in deliciis ſum, in croceis enutrior inter epulas, & lautis ingurgitor eſcis!

4. Ferè quotidiè manduco panem Angelorum omne delectamentum ſaporis in ſe habentem, quique beatæ Catharinæ Senenſis vitam etiam aluit temporalem; jam ergò nauſeet anima mea ſuper cibis his leviſſimis.

5. Servus hic, qui mihi miniſtrat, licet indoctus, fortaſſe tamen, jam amicus Dei rapiet cœlum, dùm ego, qui miniſtror, quique Miniſter Chriſti ſum, carne tamen volutatus & ſanguine, reprobus tandem for-

ſan efficiat. *Hæ & aliæ conſiderationes erunt tibi tanquàm calcaria ſobrietatis, humilitatis, & aliarum virtutum, & præſertim ad Dei præſentiam fovendam incitamenta.* Igitur *attende tibi, ne crapula gravetur cor tuum; ſobrius eſto; alimenta tanquàm medicamenta ſume; manduca & bibe in gloriam Dei, quò alacriùs Domino ſervias; in eum ſiquidem finem dat eſcam eſurientibus. Frange eſurienti panem tuum, & ex ferculis tuis ciba fratrem tuum, præſertim ægrotum & verecundum; & cùm non in ſolo pane vivat homo, ſed in omni verbo, quod procedit de ore Dei, prandium, piæ lectionis auditu, ſi locus ſit, vel pia meditatione condire ſatage, ut dùm reficitur corpus, repleatur anima tua adipe, & pinguedine cœleſti*

6. *Erumpant ex corde tuo, & medias inter epulas iſtæ, vel aliæ aſpirationes*: ecquando erues me, Domine, de neceſſitatibus meis? ecquandò, o vita animæ meæ, ſatiabor

bor in gloria tua? ecquando, o fons vitæ, inebriabor ab ubertate domus tuæ, ac torrente voluptatis tuæ potabor, ut non eſuriam, nec ſitiam in æternum? O quandò hæc erunt?

XII. *Poſt prandium, age Deo gratias, ut habentur in Breviario, ſi tibi placuerit.*

XIII. Recreatio. Ab illa abſint vaniloquia, ſcurrilitates, contentiones, detractiones & contumeliæ, aſpectus, & tactus incauti, colloquia turpia, &c. His omnibus delectari dedecet Sanctos; eorum enim recreatio debet quidem hilaris eſſe, ſed honeſta, ſancta, & ſobria. Quapropter aſpice interdùm in cœlum, ubi gaudium eſt plenum; ibi fixum ſit cor tuum, ubi vera ſunt gaudia, ut dùm corpus recreatur, mens delectetur in Domino vel canticis ſpiritualibus, vel pio eloquio, ac exercitio, quod lætificet cor tuum.

XIV. Examen particulare.

XV. Converſatio. Si hanc exi-

Digitized by Google

gat neceſſitas, utilitas, chriſtianā urbanitas, ac ſalus animæ & corporis proximi tui. Hæc tua tamen converſatio in cœlis ſit.

Aſpirationes antè converſationem.

Tu ſcis, Domine, quia narrant mihi iniqui fabulationes, ſed non ut lex tua. De terra ſunt, & quoniam ex abundantia cordis os loquitur, de terra loquuntur. Judica me, Deus, & diſcerne cauſam meam de gente non ſancta; ab homine iniquo & doloſo erue me.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam, & cum viris ſanguinum vitam meam.

Erue me de manu filiorum alienorum, quorum os locutum eſt vanitatem; dextera eorum dextera iniquitatis.

Sed quoniam neceſſitas mihi incumbit, ut cum hominibus converſer, tuam facturus voluntatem; pone cuſtodiam ori meo, ut non decli,

clinet cor meum in verba malitiæ; cuſtodi cor meum, ut ſemper ſapiam, quæ ſursùm ſunt, non quæ ſuper terram; in cœlum ſim ſemper intentus, medios inter homines & labores, ut ſervi tui D. Xaverius, Martinus, &c.

XVI. Veſperæ, & Completorium.

XVII. Studium.

Aſpiratio antè ipſum ſtudium.

O Jeſu! qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, da mihi intellectum, ut ſciam teſtimonia tua.

Deus, ſcientiarum Domine, qui doces hominem ſcientiam, da mihi ſedium tuarum aſſiſtricem ſapientiam, ut mecum laboret. Supplex oro, ut ſcientiam meam ædificet charitas tua.

XVIII. Lectio libri pietatis.

XIX. Collatio de divinis, aut de difficultatibus theologiæ, &c.

XX. Viſitatio ægrotorum & agoni-

n zantium, vel afflictorum, vel pauperum verecundorum, vel diſcordium, vel periclitantium, ſi illa qua præes ſollicitudo, ſi charitas Chriſti urgeat te; ac ſuggerat prudentia ſpiritus, quæ vita eſt & pax, ut his charitatis officiis incumbas.

QUÆDAM ALIA EXERCITIA aſpirationes ſelectæ pro decurſu diei, iter facturus.

R*Ecita itinerarium Clericorum, ut habetur in Breviario*. In viam pacis; &c.

Hora tertia pomeridiana.

Recita hanc devotiſſimam S. Auguſtini orationem de ſingulis articulis paſſionis Jeſu-Chriſti. Hanc pie recitantibus copioſæ conceduntur indulgentiæ.

Domine Jeſu Chriſte, Fili Dei vivi, qui pro redemptione noſtra naſci, & circumcidi voluiſti, à Ju-

dæis

dæis reprobari, à Juda oſculo tradi, capi, ligari, & cum vinculis Annæ, Caiphæ, Herodi, & Pilato offerri, ac coram eis illudi, colaphis, alapis, flagellis & arundine cædi, facie velari, ſputis conſpui, ſpinis coronari, à falſis quoque teſtibus accuſari, à malis judicibus judicari, & ut agnus innocens, crucem tuam ferendo, ad victimam duci, clavis perforari, felle & aceto potari, atque in cruce levari, inter latrones deputari, morte turpiſſima mori, & lancea vulnerari; tu Domine per has ſacratiſſimas pœnas, quas nos indigni famuli tui recolimus, & per ſanctam crucem tuam libera nos à pœnis inferni, & perducere digneris nos miſeros peccatores, quò perduxiſti crucifixum tecum latronem pœnitentem. Qui vivis, &c.

Ante quodlibet opus, & exercitium.

O Jeſu! qui univerſa propter teme-

metipſum operatus es, quique in gloriam tuam creaſti me, proteſtor, quòd velim incipere, pergere & perficere hoc opus in gloriam tuam, & in unione illius divinæ intentionis, qua ipſe in terris operatus es; hanc, quotieſcumque reſpirabo, renovare deſidero.

O Jeſu! à quo omnis noſtra ſufficientia eſt & gloriatio, opus manuum mearum dirige. Huic ergò operi tuam benignus impertire benedictionem; tua me ſemper ſalva virtute, ut ad tuam juſtitiam faciendam dirigantur cogitationes meæ, & opera.

Oculos & mentem in cœlum conjiciens.

O glorioſa civitas! quàm glorioſa dicuntur de te! quàm ſordet tellus, dùm te aſpicio!

Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, quam abſcon-

condiſti timentibus te ! Concupiſcit, & deficit anima mea in atria tua. Beati, qui habitant in domo tua, Domine, in ſæcula ſæculorum laudabunt te. Quis me liberabit de corpore mortis hujus, ut unà cum illis cantem in æternum miſericordias tuas?

Aſpiciens Jeſum cruci affixum.

O Jeſu! tu adeò cruentum torcular calcaſti ſolus? tu languores noſtros ſolus portaſti? Omnes noti tui fugerunt à te? & ego tibi crucifixo nunquàm compatiar? qui fieri poteſt, ut conglorificer? Nolo ſine vulnere vivere, cùm te video vulneratum. Doce me, o Jeſu derelicte, non ponere carnem brachium meum, & non confidere in principibus, in filiis hominum, in quibus non eſt ſalus.

O Jeſu! flagellis cæſe, ſpinis coronate, clavis confoſſe, patibulo affixe, opprobriis ſaturate, & morte

tur-

turpiſſima condemnate! ecquando me fœdiſſimum peccatorem pudebit ducere in bonis dies meos, vivere ſecundùm carnem, ſervire ventri, voluptati, & ſuperbiæ vitæ? Ecquando crucifigam carnem meam cum vitiis, & mortificationem tuam in corpore meo circumferam!

Ecquando tandem diſcam à te eſſe mitis corde? O Jeſu! hoc velle adjacet quidem mihi; perficere autem non invenio. Adjuva me, ut adimpleam, quæ deſunt paſſionum tui.

O Jeſu! pro me crucifixe propitius eſto mihi peccatori, & ſalva me, fons pietatis.

In tentatione.

Vide, Domine, quomodò multiplicati ſunt, qui tribulant me; multi inſurgunt adversùm me; uſquequò exaltabuntur inimici mei ſuper me? exurge, Domine; ſalvum me fac, Deus meus; non timebo millia populi circumdantis me. Do-

Domine; vim patior, reſponde pro me; Domine ſalvum me fac; ecce pereo; ne inducas me in tentationem.

O defenſor vitæ meæ, turris fortitudinis à facie inimici, dic animæ meæ: ſalus tua ego ſum; ſi tu es pro me, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

In adverſitate & afflictione.

O quàm bonum mihi, quia humiliaſti me, ut diſcam juſtificationes tuas! Igitur, quod bonum eſt in oculis tuis, ſupplex oro, facias ſemper, paratus ſum & non ſum turbatus, ut bibam calicem, quem tu bibiſti; non mea voluntas, ſed tua fiat. O quanto ſuperabundabo gaudio!

Hinc gratias tibi libens ago, Domine Jeſu, quoniam dignus habeor pati pro te: Scio, quia non ſunt condignæ paſſiones hujus temporis ad futuram gloriam.

Quàm-

Quàmvis ſim vir dolorum, opprobrium hominum, abjectio plebis meritò hæc patiar, quia peccavi tibi; hic ure, hic ſeca, hic non parcas, ut in æternum parcas. *S. Aug.*

O Jeſu! tu ſcis, quàm promptus ſit ſpiritus meus, & quàm infirma caro mea; nonne tamen es tu patientia & fortitudo mea? Ergo, ſi tibi placuerit, adauge laborem, ſed adauge patientiam. Patientia pauperis animæ meæ non peribit in finem, & in patientia mea poſſidebo animam meam.

O Jeſu! tu es ſpes ſuſpirantis animæ meæ; ideò ſpero, quia ſecundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo conſolationes tuæ letificabunt animam meam. Utinam hæc melliflua verba in hora mortis audire poſſim: *jam imber abiit, & receſſit, ſurge amica mea, & veni, intra in gaudium Domini tui.*

Audiens, aut videns prævaricantes, blaſphemantes, &c. corripe eos, ſi *lo-*

locus ſit, aut ſaltem ſic intra te tabeſce.

O Jeſu, ſummè amabilis! o Jeſu, ſummè dilectus! Quomodò fieri poteſt, ut tam parùm diligaris; quinimo ut adeò graviter offendaris! O utinam omnia mundi peccata impedire poſſem! Sed, cùm id præſtare nequeam, & quoniam ubique abundat iniquitas, meliùs eſt me mori, quàm videre mala gentis meæ & Sanctorum, malo tibi dilecto mori, quàm tibi offenſo vivere; interim proteſtor, quia continuus dolor eſt cordi meo, quandò audio, & video prævaricantes; non ceſſabit dolor meus, donec tranſeat populi tui iniquitas.

Tabeſcere me facit zelus meus, quia obliviſcuntur verba tua inimici tui. Exitus aquarum deducant oculi mei, quia non cuſtodiunt legem tuam. Comedat me zelus domus tuæ, & opprobria exprobrantium tibi, cadant ſuper me. O nimis felix; ſi factus ipſe reconcilia-

liatio, tibi ſatisfacere queam!

Igitur inter veſtibulum & altare plorabo; imò jugi & amaro fletu plorabo dicens: *parce Domine, parce populo tuo*; continuò plorabo, donec audiero hanc dulciſonam miſericordiæ tuæ vocem: *remittuntur tibi, & populo meo peccata multa*.

Ut autem hanc audire valeam, offero tibi cor contritum, & humiliatum; da ergò, ut in ſpiritu humilitatis, & in animo contrito ſuſcipiar à te, Domine, pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

Diligo te, o ſancte & totus amabilis Deus; adoro te, Rex meus & Deus meus; ideò ardenter deſidero, ut ſanctificetur nomen tuum; ideò cupio anathema eſſe pro fratribus meis; ideò uſque ad noviſſimum ſpiritum docebo iniquos vias tuas, ut impii ad te convertantur.

Quis mihi det, ut quoad vixero, crucier ſicut Job, & triſtis ſim ac pro juſtitia agonizer uſque ad mortem, & quidem exemplo tui, o Je-

Jeſu mi, qui videns civitatem fleviſti ſuper illam, & qui mortuus es, ut Deo Patri pro nobis ſatisfaceres? Hanc ab amantiſſimo & amariſſimo corde tuo ſpero amaritudinem. O quàm benè repoſita eſt ſpes mea?

Ante crucem pertranſiens.

O Crux, ave, ſpes unica, &c. Adoramus te Chriſte, & benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemiſti mundum.

O Jeſu! quis mihi tribuat, ut tibi confixus ſim cruci, & in amplexu tuæ crucis moriar? tu ſolus. Da ergò, ut ſitiam calicem tuum, & ut illum lætus bibam.

Ante Cæmeterium tranſiens.

O Jeſu, protector in te ſperantium! o Deus totius conſolationis! Te revelante ſcio, quia ſancta & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis

exor-

exorare, ut à peccatis ſolvantur, & non eſſe ſuperfluum orare pro mortuis; ergò memento, quæſo, congregationis tuæ, quam poſſediſti ab initio; & animas pauperum tuorum ne oblivifcaris in finem.

O Jeſu! vide afflictionem earum, quam antè te pronuntio. Ecce clamant ad te de profundis: exaudi vocem meam; educ eas in refrigerium, & per miſericordiam tuam requieſcant in pace.

XXI. Viſitatio Chriſti in Eucharistiæ Sacramento. Vide hujus viſitationis praxim, *pag.* 436.

XXII. Recitatio Matutini & Laudum pro craſtina die.

XXIII. Brevis recollectio mentalis, recitatio Roſarii beatæ Virginis Mariæ, cæna, & animi relaxatio.

Oratio veſpertina.

Hæc Oratio eadem eſt ac matutina; attamen conſcientiæ diſcuſſio de-

debet eſſe & prolixior, & ſtrictior. Exemplum ſume à nummulariis & mercatoribus seriò quotidiè explorantibus, quid lucrentur, quidve amittant. Undè fit verum iſtud: *filii hujus ſaeculi prudentiores filiis lucis in generatione ſua ſunt*. Luc. 16. Num illud tolerandum eſt, quòd ipſi Sacerdotibus ſapientiores ſint?

Ergò, chariſſime Frater, examina, & explora ſinus & latebras conſcientiæ tuæ, atque totius diei decurſum repete; ubi fueris; quibuſcum egeris, quid cogitaveris, dixeris, feceris, expende; ſed memento, pro ratione ſublimis ſtatus tui & formidandi miniſterii tui functionum examen inſtituere; ſic facilè quid commiſſione, quid omiſſione peccaveris, agnoſces. Item quid in exercitio virtutis N. tibi magis neceſſariæ, quid in exterminatione vitii N. tibi magis infeſti profeceris, diſpice, &c.

Verùm, o quàm temerarius eſſes, ſi of-

ſi offenſo & non reconciliato Deo, te nocti & ſomno tradere auderes!

Poſt Orationem veſpertinam reflexio & aſpiratio pro craſtina communione.

Hodiè ſcito, anima mea, quia veniet Dominus, & manè videbis gloriam ejus. Craſtina die delebitur iniquitas mea, & regnabit ſuper me Salvator mundi, in quo ſibi Pater benè complacuit.

O Jeſu, requies mea! irrequietum eſt cor meum, donec requieſcat in te, undè jam te in nocte deſiderat anima mea.

Veni ergò, dilecte mi, veni, & jam me nemo deſpiciat. Credo Domine, ſed credam firmiùs; ſpero Domine, ſed ſperem ſecuriùs; amo te Domine, ſed amem ardentiùs; doleo, Domine, ſed doleam vehementiùs; munda cor meum; ampliùs lava me, ut corpori tuo merear incorporari.

XIV. *Deindè ante imaginem crucifixi provolutus, vel eam præ mani-*

nibus tenens, ſic mortem accepta.

O Jeſu! qui vitæ & mortis poteſtatem habes, tu ſcis, quia forſan hac nocte animam meam repetent à me; idcircò jam hodiè voluntariè ſacrifico tibi vitam meam, quia in gloriam tuam creaſti eam; ita Pater, non mea voluntas, ſed tua fiat.

Volo mori, quia ſtatutum eſt omnibus hominibus ſemel mori.

Volo mori in gratiarum actionem pro omnibus, quæ retribuiſti mihi.

Volo mori, ut faciam ſecundùm exemplar, quod mihi in monte monſtratum eſt.

Volo mori, quia ubique video prævaricantes, & quia ego ipſe in multis te ſingulis diebus offendo; moriatur anima mea, ut jam non ampliùs peccem tibi, & ut in ſæcula ſæculorum laudem te.

Volo mori propter te, qui prior dilexiſti me, & animam tuam poſuiſti pro me.

Vo-

Volo mori in ſacrificium juſtitiæ & ſatisfactionis, ac in ſpiritu humilitatis, quia dilexi mundum, & exhibui omnia membra mea ſervire immunditiæ, & iniquitati.

Verùm, o Domine Jeſu, da, ut moriatur anima mea morte juſtorum, & ne permittas ſanctum tuum videre corruptionem.

Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam; in te Domine ſperavi, non confundar in æternum; diligo te, Domine, dilecte mi, & Deus cordis mei.

Heu mihi! tibi ſoli peccavi; ſed pœnitet me peccaſſe propter te, o totus amabilis! Cupio emendare, quod feci, & redimere peccata mea.

Diligo proximum meum ſicut meipſum, & inimicos meos propter te, qui toties ignoviſti mihi.

O Jeſu! judicia tua abyſſus multa, & terrores tui conturbant me; ſed hoc tuum caput inclinatum, hæ tuæ manus expanſæ, hoc tuum cor apertum, hoc totum tuum corpus vul-

vulneribus ſauciatum, & ſanguine conſperſum certam ſpem faciunt mihi, & miſericordiæ, & gloriæ tuæ.

O Jeſu! ſpes & portio mea in terra viventium, non confundas me ab expectatione mea.

Veni ergò, Domine Jeſu; in manus tuas commendo ſpiritum meum; redemiſti me, Deus veritatis; operi manuum tuarum porriges dexteram. Suſcipe ſpiritum meum, dulciſſime Plaſmator, & Redemptor mi! & miſericordias tuas in æternum cantabo.

Maria mater gratiæ, mater miſericordiæ, monſtra te eſſe matrem, ac me in hora mortis ſuſcipe.

Occurrite Angeli Domini, ſuſcipientes animam meam, offerentes eam in conſpectu Altiſſimi.

XXV. *Lectio punctorum Meditationis pro craſtina die.*

XXVI. *Exuens veſtes cogita, quomodo te ſeparabit amara mors à rebus omnibus. Nudus egreſſus es, nudus reverteris. Sola opera tua ſequen-*

tur te; quid tibi tunc proderit divitiarum jactantia? Ex his diſce uti maturè mundo tanquam non utens, & quærere primum totis viribus regnum Dei.

Aſpiratio congruens.

O Jeſu! qui veſtibus exutus, nudus pro me in Cruce pependiſti, & mortuus es, expolia me veterem hominem cum actibus ſuis; diſcam à te & à Diſcipulis relinquere omnia, ut ſequar, & poſſideam te, o Deus hæreditatis meæ, & portio mea in terra viventium.

XXVII. *Iniens lectum, ſic te ad ſomnum compara ac ſi quis auri inſuſſurret*: hac nocte animam tuam repetent à te. *Quid enim eſt ipſe ſomnus, niſi frater & imago mortis? Hæc igitur tecum cogita, & meditare.*

Heu! lectus iſte, mortis memoriam mihi jam ingerit, in quem velut in ſepulchrum nuda membra repono. Hei mihi! ſubter me tan-

dem

dem ſternetur tinea, & operimentum meum erunt vermes. Horrendum diſcrimen!

O quàm multi dormientes jucundè ſomnum ſuum, deſcenderunt è lecto in infernum viventes! O miſerum me! nonne & ego idem periclitor?

Dominus ac Magiſter meus Jeſus in oratione pernoctavit, & tandem in ara crucis pendens, vir dolorum occubuit ſuper lectum doloris ſui. Multi ex Electis ſuis poſt diurna & nocturna exercitia, & quidem aſperrima brevem ſomnum ſuper nudo tabulo & humi carpſerunt; at ego peccator molliter cubo! at ego, tota die otiatus, vix veſperi precatus Deum, laſcivio in ſtrato meo? Proh pudor! Ecquandò ſaltem ſtratum ac lectum meum lacrymis meis rigare ſatagam.

Digitized by Google

Aſpiratio.

Domine Jeſu! illumina oculos meos, ne unquàm obdormiam in morte, nequando dicat inimicus meus: prævalui adversùs eum. Jam ex nunc abrenuntio ejuſdem diaboli nequitiis & ſuggeſtionibus. Undè, te miſerante, in pace dormiam, & requieſcam.

O Jeſu! rogo te, ut dùm ego dormiero, vigilet cor meum; cuſtodiant me Angeli tui, quibus mandaſti de me, ut cuſtodiant me in omnibus viis meis. Proteſtor, quòd dùm ego dedero ſomnum oculis meis, velim te adorare ſicut Angeli tui in cœlo, & quòd offeram tibi eorum adorationes ſimul & orationes, lacrymas & flagellationes tot Servorum tuorum, qui inter hæc exercitia multam noctem inſomnem agunt. O Jeſu! cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, accipe hoc deſiderium, & oblationem

cordis mei, ut tota die, & nocte non taceam laudare nomen tuum.

Tandem, obdormi in ſuaviſſimo Jeſu Chriſti corde; ubinam tutior, & ſecurior es? Munias ipſe cor tuum aliqua pia cogitatione contra tenebras inferni, & phantaſmata diaboli; & certè pia cogitatio nocte in corde condita eſt inſtar ſeminis ſacri, quod manè germinat, refloreſcit, & fructificat. Et ſicut is, qui veſperi carbones cineribus tegit, tantò faciliùs manè, cùm exurgit, focum poteſt exſuſcitare; ita qui cum pia conſideratione veſperi incumbit, manè faciliùs fervorem in ſe poteſt accendere: reliquiæ enim cogitationis nocturnæ ſtatim incipiunt agere diem feſtum Domini.

Si per noctem expergiſcaris, menſem in Deum eleva, renovando piam cogitationem nocte in corde conditam, aut emittendo ex intimo corde, ſi Spiritus ſpiret, jacula amoris, &c. ut ſemper ardeat cor tuum, ac ferveat pietatis opus.

Hæc ſunt exercitia quotidiana, quibus, ſi benè uſus fueris, dies plenos ſemper invenies in te, & conſummatus in brevi, explebis tempora multa.

CAPUT OCTAVUM.

Exercitia menſtrua.

ARTICLUS I.

Recollectio unius diei.

PRæcipuum exercitium eſt menſtrua unius diei ſpecialis recollectio, qua renovetur animus, & qua præſertim totius menſis defectus ad tribunal mentis vocentur, eorumque radices inveſtigentur, & contra occurrentes difficultates animus obfirmetur. Præterea facilius forſan erit, & utilius quibuſdam Cle,

Clericis menſtruæ unius diei recollectioni vacare, quàm annuæ per octiduum.

Chariſſime Frater, te per viſcera miſericordiæ obſecramus, ut huic recollectioni totus intendas; nam ſi animæ tuæ præeſſe neſcis, quomodò Eccleſiæ Dei, in quà te Spiritûs ſanctus poſuit, diligentiam habebis? Hunc tandem teporem, qui animum tuum adeò conſtrictum tenet, viriliter excutere opus eſt. An velles te ad negotia ſecularia, ad otium, ad nugas & fabulas per totam vitam convertere? Abſit tandem hæc torpida & protracta nimis oſcitatio, vomitum Dei provocans, & ſecundæ mortis prænuntia.

Documenta ad hanc recollectionem perutilia, ſupra inſinuavimus tibi *pag.* 418. Praxim autem & methodum hic obiter, ſed prolixiùs in præparatione ad mortem nuper edita, aperto & libenti corde tibi exhibuimus. Quam ergò habes allocutionem?

Quòd ſi huic divino exercitio nullatenùs vacare queas, ſaltem per unam dualve horas unius ex ſingulis menſibus diei, in diſcutienda conſcientia tua diſtrictius viriliter incumbe.

Ut autem huic in temetipſum inquiſitioni, & huic menſtruæ omnium actionum diſcuſſioni accuratiùs ſtudeas, hæc divina oracula ſerio tecum recogita.

Omnes nos manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti. 2. Cor. 5. *Quà horà non putatis, Filius hominis veniet.* Luc. 12. *Redde rationem villicationis tuæ.* Ibid. 16. *Cui multum datum eſt, multum quæretur ab eo.* Ibid. 12. *Scrutabor Jeruſalem in lucernis.* Soph. 1. *Horrendè & citò apparebit vobis, quoniam judicium duriſſimum his, qui præſunt, fiet* Sap. 6. *Arguam te, & ſtatuam contra faciem tuam.* Pſ. 49. *Cùm accepero tempus, ego juſtitias judicabo* Ibid. 74. *Nihil eſt opertum, quod non revelabitur, & occultum, quod non ſcietur* Math. 10. *Si juſtus*

ſius vix ſalvabitur, impius & peccator ubi parebunt? 1. Pet. 4. *Areſcent homines præ timore.* Luc. 27.

Harum clangore tubarum, & tot tantorumque oraculorum tonitru excitatus & territus, *teipſum ante judicium interroga, & in conſpectu Dei invenies propitiationem.* Eccli. 18. *Nam ſi temetipſum dijudicaveris, non utique judicaberis.* 1. Cor. 4. Igitur, dùm tempus eſt miſerendi, in te tanquàm ſeveriſſimus judex ſæviens, *ſtatue tibi ſpeculam, pone tibi amaritudines, dirige cor tuum in viam rectam.* Jer. 31. *Scrutare vias tuas & revertere ad Dominum.* Thren. 3. Ipſe Dominus miſerator & miſericors, qui non vult mortem peccatoris, & qui facienti, quod eſt in ſe, vi prioris gratiæ, non denegat ulteriores, uberiores, & validiores gratias, faciet tecum miſericordiam. Conſolare in verbis illis. Ecce tibi hujuſmodi diſcuſſionis praxim.

ARTICULUS II.

Reflexiones de ſtatu conſcientiæ, frequenter per vitam, aut ſaltem ſingulis menſibus faciendæ.

SAnctuarium Dei poſſideo, Miniſter Chriſti ſum, & myſteriorum Dei diſpenſator, &c. Honor ſublimis! ſed heu, formidandum onus! Sum Sacerdos in æternum; hoc verum eſt; verum character hic indelebilis, quo inſignitus ſum, erit mihi in æternam gloriam, an in ſempiternam ignominiam? in hanc tamen, vel illam, cadam neceſſe eſt. O quantùm periclitor!

Quis me vocavit? an Pater cœleſtis? an caro & ſanguis?

Quomodo intravi? an per verum oſtium? &c. An veſte nuptiali indutus? an vitiis fœdatus? &c. Quo fine intravi? O inſcrutabile

cor

cor meum ! o infelix ego homo ! timor & tremor veniunt ſuper me .

Tot abhinc annis, quibus Sanctorum terram occupo, quomodo vixi ? Heu ! confuſio faciei meæ cooperit me . Quomodo vivo ? væ ! ſervus inutilis ſum . Væ ! væ ! in terra Sanctorum iniqua gero ; millia ſanctitatis media quotidiè elabi ſino; non modò non progredior; ſed in dies, ipſis Laicis deterior fio . Proh pudor ! ..

Numquid ſum ad mortem paratus ? Heu mihi ! Qui eſſem ad mortem paratus, ſi ad hoc grande opus me ſeriò exercere nondùm didicerim ? Moriar tandem ; dies mei numerati ſunt , & præteriri non poſſunt ; ſed , ſi talis vita , finis ita, ubi parebo ? reſpondeat cor meum .

Quale eſt cor meum contra peccatum mortale , præſertim contra ſuperbiam , avaritiam , & luxuriam, contra hos tres infenſiſſimos Clericorum hoſtes? Qui offendit in uno, factus es omnium reus . Nonne ali-

Digitized by Google

cujus, in uno ſaltem puncto, me conſcium ſentio? Annon in falſam imprudens cecidi conſcientiam? O quantæ tenebræ! Quoties lux inter tot tenebras luxit, & tenebræ eam non comprehenderunt? O in quam profundam me demergant abyſſum!

Quale eſt cor meum erga peccatum veniale? Num adhuc adhæreo huic vitio, quo tamdiù laboravi, & quo contriſtavi Spiritum Sanctum? Quem conatum adhibui ex præterita confeſſione, ut illud ex corde meo extirparem? Heu! nullum. Hoc mea mihi objicit conſcientia. O igitur irriſor, & non pœnitens!

Nonne proprio abundans ſenſu, reputo adhuc tanquàm levia delicta, quæ in Clericis juxta pondus Sanctuarii, & Trid. maxima ſunt? O periculoſa cæcitas mea!

Contendo conciliare conſcientiæ meæ hanc optatiſſimam pacem, quæ exuperat omnem ſenſum? Hoc quidem

dem velle videor; ſed nolo, piger. Undè, infelix, hanc non habeo pacem? quare? quia non pax in terra, niſi hominibus bonæ voluntatis. An ſemper dies meos inter velleitates & dæmonum dolos agam? O effrons ſocordia mea! quò ſe feret? quò me ductura eſt? Divina me terrent oracula, ſed heu! quàm parùm me ad teporem excutiendum, & ad fructus ſanctitatis dignos excitant! Nonne ergò deſideria mea, quibus illudor, me tandem occident?

Acquieſco carni aut ſanguini? Diſtraho propter conſanguineos res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt? Si mei non fuerint dominati, & pauperes ſint, tunc immaculatus ero; ſi verò divites, periclitor.

Militans Deo, & in ſortem Domini vocatus, implico me negotiis ſæcularibus? Nùm avocavit me à divinis, & dedit me populis contemptibilem hæc fœda ſollicitudo, aut turpis aliqua negotiatio?

Cuinam conformor? An huic ſæculo? An imagini Filii Dei? Si mundo, certè cum hoc mundo damnabor; ſi Chriſto, prædeſtinandus ſum; eligere meum eſt. Ecquid? renuntiaſſe mundo, & diligere mundum, & ea, quæ in mundo ſunt? induiſſe Chriſti characterem, & non induere ejus humilitatem, manſuetudinem, paupertatem &c.? O monſtruoſa res! o certum reprobationis ſignum! Quæ mea mens?

Quale eſt cor meum erga munia & onera miniſterii mei? O quàm ſtrictam de his reddam rationem! An hoc recogito corde?

Quomodo pſallo in conſpectu Angelorum, & tracto divina myſteria, quorum diſpenſator ſum? an uſu, an affectu? an pura intentione, an turpida? an ſanctè & ferventer, an tepidè, & perfunctoriè? an vero, an ficto animo?

Quomodo me gero ante celebrationem miſſæ, in ipſa celebratione, & poſt celebrationem? Quomodo

in

in choro? Abſum ab eo juſta cauſa, an fraudulenta? Paveo ad ſanctuarium Dei juxta eam, quæ illud decet, ſanctitudinem?

Quomodo tempus adeò pretioſum contero? an ludis, aleis, choreis, comeſſationibus, ſomno, conſortiis, fabulationibus, nugis, &c. illud conſumo? an ſtudio & ſcientiæ caſuum conſcientiæ, Canonum, Rubricarum, & aliis miniſterii mei muniis? Sunt omnes dies mei mali, an boni? Quem fructum haurio ex fontibus Salvatoris, ex diebus ſalutis, & ex hoc acceptabili tempore?

Nonne otio, & ignavia marceo, ac ignorantia laboro? Quis fuit? quis eſt illius otii, ignaviæ, & ignorantiæ effectus? illum Deus ſcrutabitur, & forſan ad meam confuſionem.

Incumbo ſtrenuè & viriliter perfectioni meæ? Reverà, quale eſt cor meum circa exercitia ſpiritualia? an jucunda mihi ſunt, an moleſta?

impendo libenter meditationi, lectioni, & examini? Delector ſacra animi recollectione? Studeo mortificationi ſenſuum, & propriæ voluntatis abnegationi? Cogito frequenter & piè de Deo? Complaceo mihi in Jeſu, Deo & ſalutari meo, ac inter boni teſtimonii Viros, & Clericos? Qua alacritate aſpirationibus Dei ad perfectiora vocantis reſpondeo? Nonne hæc pia exercitia, eorumque unctiones faſtidio, quia horum uſum non habeo? Quid redolet illud faſtidium! Hæc pia opera ad Religioſos, ad Moniales, & ad devotum femineum ſexum faſtidioſus remitto, quaſi ego ſanctus non eſſem, quaſi his ego adminiculis, medias inter mundi illecebras, & fragilis homo, non egerem. O vita tepida! o periculoſa febris! o lues populo infeſta! Nonne tamen ſum ego ille vir tepidus ab ore Dei jam jam evomendus? Opera mea me manifeſtum faciunt. Quid tandem facere volo?

Quo

Quo zelo inardeſco erga animas mihi commiſſas, pretioſo ſanguine Agni immaculati redemptas, & quarum ſanguis de manu mea eſt requirendus? Sum Paſtor bonus, an mercenarius? Nonne idolum Paſtoris ſum? Væ mihi! ſi res iſta ſit, bonum mihi erat, ſi natus non fuiſſem,

Et verò, quo fervore inſtruo, & corripio Populum? qua benignitate rudes & infantes catechizo? convolo libenter ad tribunal pœnitentiæ, quotieſcunque ſaltem deſideror? quomodo me gero inter audiendas confeſſiones? ſum ſeverior, an indulgentior? O deteſtandum monſtrum! ſi, occaſione confeſſionis, ad venerea me & pœnitentem allicerem! o lupe rapaciſſime, ſi compartem, & complicem ad pedes meos abſolvendam cogerem! An decet hæc inter Sanctos nominare? Pudet nos hic dicere, quod nonnullos facere non pudet.

Quos in uſus impendo partem fru-

fructuum Beneficii honeſtæ ſuſtentationi ſuperfluam? an in pauperes, & in alios pios uſus? an in luxum, ludum, comeſſationem, in parentes divites, &c.? Heu mihi, ſi pauperes, quos occ dero, quia hos non pavero, ſtent in magna conſtantia adversùm me! nonne ſtabunt condemnantes me? Quoties tamen contigit, ut hanc rerum Dei dilapidationem nec quidem confeſſus fuerim? Super quem deſcendet hæc tremenda nimis ſententia: *diſcedite à me maledicti; eſurivi?* &c. Ipſe viderim.

Qua animi alacritate agonizantes adeo, ut eos in hoc tempore malo adjuvem, & ad portum ſalutis æternæ dirigam? Quoties, hujus pietatis officii, miniſterio meo annexi, me tæduit? O ſimulachrum Paſtoris! Numquid ergò darem animam meam pro ovibus meis, ſi in ſummo periculo verſantibus, pedem unum dare nolim?

Studeo in viſceribus Chriſti omni-

nibus omnia fieri, ut omnes ſalvos faciam?

Incumbo in cætera miniſterii mei munia, juxta Conc. Trid. ſanctiones? *Seſſ. 22. de ref. c. 1.*

Si ſim Syndicus, aut Præpoſitus Capituli, aut alicujus Communitatis Eccleſiaſticæ, præſum verbo & exemplo? Curo, ut omnia fiant honeſtè & ſecundùm ordinem? In hoc tamen poſitus ſum. Do operam, ut jura omnia ſerventur? &c. Nonne fui forſan perjurus? &c.

Denique provideo noviſſima? dijudico meipſum? habeo in mente annos æternos? deſcendo in infernum vivens? vigilo? habeo ſemper lucernas ardentes in manibus meis? Si nunc animam meam repeterent à me, ubi parerem? quò irem?...

Heu tibi! chariſſime Frater, timor & tremor non veniunt ſuper te, ubi Hilariones, & Hyeronimi timuerunt valdè? verè timor Domini non eſt ante oculos tuos.

His

His & aliis animo recogitatis, ſi cognoſcas te profeciſſe, gratias age Deo, à quo deſcendit omne donum optimum, & qui dedit tibi victoriam per Jeſum Chriſtum. Si verò ſentias te defeciſſe, cave, ne animo concidas; vide, in quo peccaveris; ſcito, quid deſit tibi, & erubeſcens pœnitentiam age, reſipiſcere ſtude; remedium adhibe; alacrius labora ſicut bonus miles Chriſti; perſequere fortiùs inimicos tuos, neque convertaris, donec deficiant; avidiùs negotiare, dùm venit judex; ſanctiùs ac pleniùs tranſige tempus, dùm tempus habes. Væ tibi, chariſſime Frater, ſi hodiè audiens vocem Domini, obdures cor tuum.

CAPUT NONUM.

Exercitia annua.

I. PRÆTER recollectionem menſtruam unius diei expedit, ut annuam ſex vel octo dierum inſtituas, quò venturi ſæculi veritates in animum altiùs deſcendant tuum, & quò efficaciùs ad puritatem conſcientiæ, ad unum neceſſarium, & ad pretioſam Sanctorum mortem intendas. Pro qua recollectione eligere potes ex iſto libro, vel ex aliis documenta & exercitia, quæ ſtatui tuo, tuæque devotioni magis congruent.

II. Conſulimus tibi generalem totius anni confeſſionem, in quà recogitans in amaritudine animæ tuæ omnia peccata, omneſque defectus, ſecuriùs noviſſima providebis; gaudium in cœlo, & tuæ con-

ſcien-

Digitized by Google

ſcientiæ pacem ac ſerenitatem paries.

III. Ultima anni die, recita in ſpiritu humilitatis & animo contrito Pſalmos Pœnitentiales & factus pro te, & pro populis reconciliatio, exerce aliquam mortificationem viribus tuis, ſtatui tuo, & confeſſarii conſilio congruentem, in expiationem tuorum & alienorum peccatorum, & ad bonorum operum ferventiorem per annum ſequentem efficaciam aſſequendam.

IV. In principio anni elige unum ex tua profeſſione Sanctum, quem Patronum & Ducem fideliter ſingulis anni diebus adhibebis.

V. Præfige tibi unum particulare & radicale vitium, cui, utpote infenſiſſimo tuæ perfectionis hoſti, bellum per totum annum inferes, nec convertaris, donec deficiat; eodem fervore virtutem huic vitio contrariam alacriter exerce. Verùm fortitudinem Jeſu Chriſti, qui vicit mundum, quique nova om-

omnia fecit, ad te ſemper ſollicitus cuſtodi.

VI. In anniverſario baptiſmi renova tuam mundo renuntiationem, fidei profeſſionem, & pacta, quæ ſpopondiſti Domino Jeſu, cui in eodem baptiſmo conſepultus es.

VII. In anniverſario tuæ ad Sacerdotium promotionis reſſuſcita gratiam, quæ data eſt tibi per impoſitionem manuum Presbyterii; renova pariter votum caſtitatis, tuamque Deo conſecrationem, da operam, ut renoveris ſpiritu mentis tuæ, & ut creſcas de die in diem in illo, qui eſt caput Chriſtus, qui quidem videns bonam voluntatem tuam, admirabiles aſcenſiones diſponet in corde tuo.

VIII. Lege quotannis Ritus & Rubricas, ſimul & Canones ac Statuta, quæ ad te ſpectant.

IX. Myſteria Jeſu Chriſti & beatæ Virginis Mariæ, ac feſta Sanctorum per annum occurrentia celebrare contende juxtà intentionem

& in

& in unione ſanctæ Eccleſiæ & piorum hominum praxim. Eamdem devotionem, ſi locus ſit, cæteris ſuggerere decet.

X. Elige unum peculiarem diem, quo largiores eleemoſynas in ſinu pauperum concludes, & de his, præſertim verecundis, catalogum inſtitues, ut eos in neceſſitate, vel per te, vel per alios miſericordiæ viros protegere, eiſque opitulari poſſis.

Si ſis animarum Paſtor, inſtitue ſingulis annis, aut ſaltem altero quoque anno, alium catalogum eorum, qui juxtà tuam prudentiam inſtruendi ſunt ad primam communionem, quos tota animi attentione, totoque cordis affectu ad hoc grande opus, ex quo interdùm pendet totius vitæ recta directio, exercebis. Quid ſtatui tuo congruentius? quid Deo jucundius agere vales?

Omittimus hic conſultò alia pia exercitia tùm tibi, tum aliis ad fervorem augendum & fovendum utiliſſi-

liſſima, & quæ per anni curſum adhibere licet. Ama Deum, & fac, quod vis; ejus Spiritus unctio tibi plura ſuggeret, quàm omnes libri.

CAPUT DECIMUM.

Modus peragendi bonum honeſtè, ſanctè, & *dignè Deo.*

QUid prodeſt hanc regulam ſequi, & quodcumque agere bonum, ſi id non fiat juxtà voluntatem Dei, & ſecundùm beneplacitum Chriſti? Undè, quam multi erunt, qui poſt mirabilia facta, dicent: quare jejunavimus & non aſpexiſtis? humiliavimus animas noſtras, & neſciſti? *Neſcio vos* eis terribiliter reſpondebitur; ipſiſmet obſequiis veſtris *inhonoraſtis me*. Cave tibi chariſſime Frater, quapropter ſequentia adjuncta cum omnibus operibus tuis conjunge.

AR-

ARTICULUS I.

Fervor.

DOmino ſerviens da operam; ut ſpiritu fervens in unione illius fervoris, quo Dominus Jeſus exultavit, ut gigas ad currendam viam. Si interdùm cor tuum derelinquat te, deficiat Spiritus tuus, & dormitare videatur anima tua præ tædio & nauſea, his in anguſtiis oculos conjice in Jeſum, qui factus in agonia, victor tamen ſui oblatus eſt, quia ipſe voluit. Hoc exemplo confortetur cor tuum, & delectare in Domino, qui hilarem datorem diligit; aut ſaltem, ſcuto bonæ voluntatis munitus, hanc illi offer anguſtiam in unione ejus anguſtiæ; & hæc orabit & operabitur pro te.

Vis, chariſſime Frater, omnem ani-

animi excutere teporem? cogita te Regi regum & Domino dominantium ſervire; maledictum eum appellari, qui facit opus Dei negligenter; ſic intende operi, quod hic & nunc faciendum eſt, quaſi nihil aliud faciendum incumberet; attende illud antiquum monitum: *age, quod agis*; omnia tempus habent; ſufficit diei malitia ſua; ſic in particulari opus tuum perage, quaſi vitæ tuæ ultimum eſſet; undè illud Bernardi monitum: *in omne opere dicat ſibi: ſi modò moriturus eſſes, faceres iſtud*.

ARTICULUS II.

Devotio interna.

DEus ſpiritus eſt; omnis gloria filiæ Regis ab intùs. Igitur, honora Dominum non labiis tantùm, verbo, & lingua, ſed corde; ado-

adora eum in ſpiritu & veritate, ut ſis verus adorator, & des fructum in omni tempore.

Abſit tamen, ut negligas cæremonias & mortificationes exteriores; his enim Deus colitur & placatur; elevatur mens, & ædificantur fideles, quia inviſibilia Dei per ea, quæ facta ſunt, intellecta conſpiciuntur. Præterea anima & corpore conſtas: nonne æquum eſt, ut hæc & iſtud obſequium Deo præſtes?

Ut autem in omnibus ſervias Domino in juſtitia & veritate, ſtude recollectioni internæ; evacua à rebus omnibus mentem tuam, maximè ante orationem & quodcumque exercitium ſpirituale. Quapropter Sancti ante orationem conabantur exuere ſe ab omni cogitatione rerum externarum, ſoliuſque Dei memoriam corde gerere. Sic de Sancto Franciſco traditur, cùm Eccleſiam oraturus ingrederetur, ſolitum dicere: *manete hic cogitationes meæ,* *donec*

Digitized by Google

donec egrediar; & ubi opus Dei implevero, ſi indigeam vobis, iterùm vos aſſumam.

Eodem modo ſe hortabatur S. Bernardus ante orationem dicens: *intentiones, cogitationes, affectiones, & omnia interiora mea venite, aſcendamus ad montem, ubi Dominus videt & videtur; curæ & ſollicitudines, anxietates, pœna, ſervitutes, expectate me cum aſino iſto corpore, donec ego cum puero, intelligentia ſcilicet & oratione, uſque illuc properantes, poſtquàm adoraverimus, revertamur.*

Si inter ſacras actiones diſtraharis, placidè mentem recollige; adama ſolitudinem devotioni internæ congruentem; idque exemplo Chriſti, qui, dimiſſa turba, aſcendit in montem ſolus orare, veſpere autem facto, ſolus erat ibi. Quòd ſi medios inter labores, medias inter turbas orare, & adorare debeas, fac tibi ſolitudinem in corde tuo, ut Sancta Catharina Senenſis, & ut

S.

S. Franciſcus Xaverius; & da operam, ut, dùm mens attendit exercitiis ſpiritualibus, cor repleatur devotionis pinguedine & fructu.

ARTICULUS III.

Puritas intentionis.

OMne quodcumque, aut in verbo aut in opere facis, omnia in gloriam Dei fac, non quærens placere hominibus, ſed Deo, qui eſt principium, & finis. Hanc puram intentionem placendi Domino renovare opus eſt veſperè, manè, meridiè, in principio, & decurſu cujuslibet operis. Si oculus tuus ſit ſemper ſimplex, totum corpus ſemper lucidum erit, ſine intermiſſione orabis, ac conſummatus in brevi explebis tempora multa; & quàmvis ſis in pauca ſidelis, theſaurizabis tibi theſauros in cœlo, maxi-

Digitized by Google

ximè ſi omnia opera facias in unione intentionum & meritorum Chriſti Jeſu, à quo omnis noſtra ſufficientia eſt, & gloriatio. Quod ſi, cupiens videri ab hominibus, quæras gloriam tuam: quamtùmvis vir divitiarum, cùm dormies ſomnum tuum, in manibus tuis nihil invenies, etiamſi jejunaveris, dæmonia ejeceris, ac in mundo mirab lia magna feceris, audies procul dubio illud formidabile verbum: *neſcio te, jam mercedem accepiſti*. Elige.

ARTICULUS IV.

Ordo temporis, & actionum.

QUæ à Deo ſunt, ordinata ſunt. Deus omnia fecit in pondere, in numero, & menſura. Omnia ſecundùm ordinem fiant; ordo ducit ad Deum *S. Aug.* Igitur ordinem ſequere, quoad fieri poterit, toto-

vitæ

vitæ tempore; obſerva tempus cuilibet actioni deſtinatum ſimul & conſentaneum; obſerva pariter locum aptiorem, ſecundùm beneplacitum Chriſti; hac enim temporis, loci, & modi obſervatione Deus, qui bonorum noſtrorum non indiget, magis delectatur, quàm ipſa actione. Fidelis ſermo, acceptione dignus! Quis placere Deo, quis theſaurizare ſibi in cœlo theſauros ſingulis momentis non properet?

ARTICULUS V.

Perſeverantia in bonis actibus.

DOminus, cui ſervis, idem ipſe eſt, & non mutatur. Chriſtus, & heri, & hodiè ipſe & in ſæcula. Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit. Quapropter fidelis ſis uſque ad mortem. Et quoniam militia eſt vita homi-

nis

Digitized by Google

nis ſuper terram, neceſſe eſt, ut, inſurgentibus undiquè difficultatibus, jugiter & fortiter reſiſtas.

Igitur hoc feriò conſiderandum eſt, perfectionem tuam in hoc conſiſtere, ut quod juſtum eſt, juſtè perſequaris, & ut actiones, præſertim ex officio, & ex vocatione tibi incumbentes, perfectè & conſtanter obeas. Si rem grandem diceremus tibi, certè facere deberes; quantò magis, quia nunc dicimus tibi: *in pauca tui muneris fidelis ſis?* Si in hoc modico iniquus ſis, nonne inexcuſabilis es? Arduum quidem opus eſt, ſed Deus impoſſibilia non jubendo, monet, & facere quod poſſis, & petere, quod non poſſis, & adjuvat ut poſſis. *Trid.*

Contende, chariſſime Frater; adeò honeſtè & perfectè omnia opera tua facere, ut proportione ſervata, de te dicatur, quod & de Chriſto Jeſu: *benè omnia fecit.* Si omnia vel minutiſſima, dignè Deo, ſanctè, ordinatim, & conſtanter

opereris, particula boni diei non præteribit te, dies pleni invenientur in te, morieris plenus dierum, erit mors tua pretioſa in conſpectu Domini, poteris tandem ſic in Domino gloriari: *Domine, quinque talenta tradidiſti mihi, ecce alia quinque ſuperlucratus ſum.*

Hoc eſt omnis homo; cætera vanitas, & afflictio ſpiritus. Dic ergo: *nunc cæpi, hæc mutatio dexteræ Excelſi.*

CONCLUSIO.

Hujus regulæ; & ad Sacerdotes exhortatio.

EN, Genus electum, regale Sacerdotium, Gens ſancta, & Populus acquiſitionis, en Regula Cleri, & ad vitam via. Iterùm dicimus: *quicumque hanc Regulam ſecuti fuerint, pax ſuper illos; & miſericordia.* Come-

Comedite ergò iſtud volumen, hoc conferentes in corde; ut abnegantes impietatem & ſæcularia deſideria, ſobriè, & juſtè, & piè vivatis in hoc ſæculo, expectantes beatam ſpem, & adventum gloriæ magni Dei & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti. Hæc omnia facientes, & voſmetipſos ſalvos facietis, & eos, qui vos audient.

Pax, quæ exuperat omnem ſenſum, cuſtodiat intelligentias veſtras, & corda veſtra in Chriſto Jeſu, ita ut in charitate radicati, & in fide confirmati, abundetis, & creſcatis per omnia in illo, qui eſt caput Chriſtus. Si Laici, imò & Fratres veſtri detrahant vobis, quoniam bonitatem & viam arctam ſequimini, veſtramque derideant ſimplicitatem; viriliter agite, & confortetur cor veſtrum; hi enim quæcumque ignorant blaſphemant. Date operam, ut nemo vos ſeducat inanibus verbis; quin etiam, qui ſanctus eſt, ſanctificetur adhuc.

Memineritis eos tantùm ſalvos fieri, qui uſque in finem perſeveraturi ſunt. Sic ergò currite, ut comprehendatis, ne jure in vos jaciatur iſtud: *hic homo cæpit ædificare, & non potuit conſummare; hic eſt filius Ephrem, qui intendens & mittens arcum, converſus eſt in die belli*. Quid Judæ proditori bene incepiſſe profuit? Diſcite, hoc exemplo, fideles eſſe uſque ad mortem, & dabitur vobis corona vitæ. Nos verò confidimus quidem hoc ipſum, quia, qui incæpit opus bonum, perficiet uſque in diem Chriſti Jeſu; ſed & vos cavete, ne vobis ipſis ſapientes, gratiam Dei in vacuum recipiatis; efficiamini verò ſicut parvuli, ut vos exaltet in tempore viſitationis; & cum ille apparuerit Princeps Paſtorum, percipietis hanc immarceſſibilem gloriæ coronam. O nimis beati!

Utinam, Fratres chariſſimi, ſuſtineatis modicum quid inſipientiæ noſtræ; non ut confundamus vos

hæc

hæc ſcripſimus; monuimus tantùm, ut, cùm ſitis Miniſtri Chriſti, ſiatis conformes imagini ejus; & ut, ſicut ille ambulavit, ita & vos ambuletis.

Eia ergò, benedicite inceſſanter Dominum omnes vos, qui ſtatis in domo ejus, ut ipſimet Laici in veſtrum odorem bonum currentes, laudent pariter, & benedicant Dominum in omni tempore.

Attamen, cùm feceritis omnia, quæ præcepta ſunt vobis, dicite: *ſervi inutiles ſumus; quod debuimus facere, fecimus; non nobis, Domine, non nobis, ſed nomini tuo da gloriam*; quando enim ipſe Deus coronabit merita noſtra, dona ſua, ut rectè loquitur D. Auguſtinus, coronabit. Quis non humiliet ſe? quis non det gloriam Deo, ut ejus miſericordiam in æternum cantare poſſit?

Dominus noſter Jeſus Chriſtus, qui eſt fons omnium bonorum, tales faciat Sacerdotes, quales deſcripti ſunt. D. Thom.

PROTESTATIO.

Autorum.

HOc opus, animoſque noſtros judicio & cenſuræ Romanæ Eccleſiæ Eccleſiarum Matri & Magiſtræ, Eccleſiæ Dei vivi, columnæ & firmamento veritatis, humiliter, devotè, & ſincerè, ac eidem Eccleſiæ uſque ad mortem in omnibus obedientes ſubjicimus.

SIMON SALAMO &
MELCHIOR GELABERT
Presbyteri Diœceſis Elnenſis.

FINIS.

INDEX

HUJUS

REGULÆ CLERI.

CAPUT PRIMUM.

Janua ad ſtatum Clericalem.

ART. I. SEminarium. Pag. 1
ART. II. *Vocatio.* 24
ART. III. *Probatio ante ordines.* 30

Digitized by Google

CAPUT SECUNDUM.

Finis ſtatus Clericalis. 38

ART. I. *Sanctitas.* Ibid.
ART. II. *Progreſſus in virtute.* 43
ART. III. *Imitatio Chriſti; & intima cum illo unio.* 47

CAPUT TERTIUM.

Impedimenta Sanctitatis & ſalutis Clericorum. 55

ART. I. *Quodcumque peccatum.* ibid.
ART. II. *Superbia.* 57
ART. III. *Ambitio.* 59
ART. IV. *Avaritia.* 65
ART. V. *Cura rerum ſæcularium & negotiatio.* 69
ART. VI. *Luxuria.* 72
ART. VII. *Vita otioſa.* 78

Art. VIII. *Amor ſæculi.* 82
Art. IX. *Vita tepida, & ſpatioſa via.* 87
Art. X. *Pravum exemplum.* 94
Art. XI. *Falſa conſcientia.* 99
Art. XII. *Difficultas converſionis Sacerdotum.* 110

CAPUT QUARTUM.

Obligationes & exercitia Clericis omnibus communia. 113

Art. I. *Zelus propriæ ſalutis & perfectionis.* ibid.
Art. II. *Perfectio proprii ſtatus* 117
Art. III. *Horæ Canonicæ.* 119
Art. IV. *Frequens celebratio miſſæ* 124
Art. V. *Exercitia ante miſſæ celebrationem.* 133
Art. VI. *Exercitia poſt miſſam & communionem.* 166
Art. VII. *Alia brevior ad miſſam præparatio.* 191
Art. VIII. *Aliæ breviores poſt miſſam*

ſam gratiarum actiones. 209
ART. IX. Studium & ſcientia. 220
ART. X. Bonum exemplum. 225
ART. XI. Canonum obſervatio. 227
ART. XII. Ritus, cæremoniæ, & rubricæ. 229
ART. XIII. Veſtis clericalis, tonſura, & coma congruentes. 232
ART. XIV. Reverentia in Eccleſiis. 236
ART. XV. Eccleſiarum nitor. 239
ART. XVI. Eleemoſyna. 240
ART. XVII. Animarum zelus. 244
ART. XVIII. Signa puri gloriæ divinæ zeli. 248
ART. XIX. Prædicatio Verbi divini. 257
§. I. Regulæ ante concionem obſervandæ. 258
§. II. Regulæ in ipſo prædicationis exercitio obſervandæ. 278
§. III. Regulæ poſt concionem obſervandæ. 282
ART. XX. Studioſa puerorum catechizandorum cura. 292
ART. XXI. Diligens ſtudium & pau-

pe-

perum inſtructio. 307

ART. XXII. Zelus & modus adminiſtrandi pœnitentiæ Sacramentum. 317

§. I. Regulæ ante adminiſtrationem pœnitentiæ Sacramenti obſervandæ. 322

§. II. Regulæ inter audiendas confeſſiones obſervandæ. 331

§. III. Regulæ poſt auditas confeſſiones obſervandæ. 343

ART. XXIII. Zeloſa ægrotorum, & præſertim agonizantium viſitatio, & cura. 348

CAPUT QUINTUM

Obligationes particulares. 357

ART. I. Munia Sindicorum & Præpoſitorum Capituli & Communitatum Eccleſiaſticarum. Ibid.

ART. II. Munia Paſtoralia. 360

ART. III. Munia Canonicorum & Beneficiatorum circa reſidentiam in choro & ſcientiam cantus. 371

Art. IV. *Modus canendi vel recitandi horas.* 385
Art. V. *Exhortatio ad pſallentes.* 386

CAPUT SEXTUM.

Media Clericis omnibus utilia ad perfectionem & ſalutem æternam conſequendam. 387

Art. I. *Solitudinis amor.* Ibid.
Art. II. *Exercitium meditationis.* 391
Art. III. *Exercitium præſentiæ Dei.* 395
Art. IV. *Exercitium mortificationis.* 399
Art. V. *Lectio librorum pietatis.* 403
Art. VI. *Pia frequentatio Sacramenti pœnitentiæ.* 406
Art. VII. *Habere directorem, & illi in omnibus obedire.* 410
Art. VIII. *Examen particulare.* 416
Art. IX. *Recollectio annua per octiduum, vel unius diei ex ſingulis men-*

menſibus. 418
§. I. *Præparatio ad recollectionem.* 422
§. II. *Ordo recollectionis.* 425
§. III. *Documenta ad conſervandum recollectionis fructum utilia.* 427
ART. X. *Collationes frequentes habere de rebus ad pietatem & ad diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentibus.* 429
ART. XI. *Viſitatio frequens & ſancta Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento.* 436

CAPUT SEPTIMUM.

Exercitia quotidiana. 466

Oratio matutina. 469
MEDITATIO *De morte.* 479
MED. *De terribili malorum Sacerdotum morte.* 482
MED. *De pretioſa bonorum Sacerdotum morte.* 490
MED. *De Judicio Particulari.* 495
MED. *De Judicio Univerſali.* 498

Med. De Sententia erga electos & reprobos. 502
Med. De Inferno. 505
Med. De damnatorum luctibus. 509
Med. De Mercede multa nimis & æterna bonis Sacerdotibus in Cœlis parata. 514
Med. De Humilitate. 521
Alia Med. De Humilitate & Timore. 525
Series exercitiorum tum proprii ſtatus, tum pietatis. 531
Refectio. 534
Recreatio. 537
Quædam alia exercitia & aſpirationes ſelectæ pro decurſu diei. 540
Oratio veſpertina. 550
Reflexio & aſpiratio pro craſtina Communione. 552
Acceptatio mortis, & alia exercitia ante cubitum. 553

CAPUT OCTAVUM.

Exercitia menſtrua. 560

ART. I. *Recollectio unius diei.* Ibid.
ART. II. *Reflexiones de ſtatu conſcientiæ.* 564

CAPUT NONUM.

Exercitia annua. 575

CAPUT DECIMUM.

Modus peragendi bonum boneſtè, ſanctè, & dignè Deo. 579

ART. I. *Fervor.* 580
ART. II. *Devotio interna.* 581
ART. III. *Puritas intentionis.* 584
ART. IV. *Ordo temporis & actionum.* 585

Art. V. *Perſeverantia in bonis actibus*. 586
Concluſio hujus Regulæ, & ad Sacerdotes exhortatio. 588

Finis Indicis.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google